

בס"ד

מבחר עלונים

כי תצא שנת תשפ"ה

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
8:09	7:33	6:17	ירושלים
8:10	7:35	6:41	בני ברק
8:11	7:36	6:42	אשדוד
8:10	7:35	6:29	חיפה
8:08	7:33	6:39	טבריה
8:10	7:34	6:40	בית שמש

חדש!
עלונים חדשים
נוספו למבחר

להרשמה
לקבלת העלונים
במייל מדי שבוע
לחצו כאן

גרפומט

דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי בשרות מנצח

רח' גבעת משה 5 ירושלים < טל' 02-5337722
g5337722@gmail.com

אֶלְדָּנוֹת

לְעֵלְמָנוּ עֵבֶת

פְּרֶשֶׁת בִּי תִצָּא

כס"ז, ע"א

נְקִי: נָדָן - קָרָן - יָחוּס

פַּעַם אַחַת הָיָה מְסֻכִּים הַגַּה"ק הַחֲדוּשִׁי הַר"ם מִגֹּר זִיע"א עַל שְׂדוּף אֶחָד (אִינִי זֹכֵר עֲבוּר מִי הָיָה הַשְׂדוּף). אֶמְרָה לֹא זִוְגְתוּ הַרְבֵּנִית ע"ה, שֶׁהַמְחַתְנִים אֵינָם לְפִי כְבוֹדָהּ, וְעוֹד דְּבָרִים כְּאֵלֶּה שֶׁנִּתְּנוּ לָהּ לְאַחַר הַחֻקִּיהָ וְהַדְרִישָׁה. וְהַשֵּׁב לָהּ בַּעֲלָהּ הַגַּה"ק זְצִלְלָה"ה בְּזֶה הַלְשׁוֹן: 'עַם טוֹיָג נִשְׁט אֶלֶץ צִי וּוִיסֵע' - 'לֹא טוֹב לְדַעַת הַכֹּל'.

וְאַסְפֵּר לָךְ מַעֲשֵׂה: פַּעַם אַחַת הָיָה מִלְמַד צָדִיק בְּכֶפֶר אֶחָד, וּבְכָל לַיְלָה הָיָה הוֹלֵךְ מִחֲדָרוֹ לְחוּץ וְשָׂהָה אֵיזָה שְׁעוֹת, וְהָיָה כְּרֹאוֹת הַבַּעַל הַבֵּית הַדָּבָר הַזֶּה, שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה כֵּן בְּכָל הַלַּיְלוֹת וְהָיָה חוֹשֵׁק לִידַע מַה זֶה, וְעַל מַה זֶה, וְהַפְצִיר הַבַּעַל הַבֵּית בְּהַמְלִמַּד הַנִּלְהַגִּיד לוֹ בְּמָה עֵסֶק אֲזַי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה כְּמָה שְׁעוֹת בַּחוּץ. וְהָיָה מְכַרְח לְהַגִּיד לוֹ אַחֵר כְּמָה וְכְמָה הַפְצִירוֹת שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לִפְטֹר אֶת עַצְמוֹ בְּדַחְיָה בְּעֵלְמָא. וְאָמַר לוֹ, שֶׁהוּא עוֹשֶׂק בְּשִׁיחוֹת עוֹפוֹת.

וְאָמַר לוֹ הַבַּעַל הַבֵּית שִׁילְמַד גַּם אוֹתוֹ שִׁיּוּכַל לְשִׁיחַ שִׁיחוֹת עִם עוֹפוֹת. וְהַשֵּׁיבוּ הַמְלַמֵּד, שֶׁהָיָה קָשָׁה מְאֹד שֶׁצָּרִיף לָזֶה סְגוּפִים גְּדוֹלִים וְגִלְגוּל שִׁלְג וְכִדּוּמָה. וְהַשֵּׁיבוּ לְהַמְלַמֵּד, שֶׁהוּא מְקַבֵּל עָלָיו כָּל הַדְּבָרִים מִחֲמַת הַשְּׂקוֹ הַרְבֵּ שְׂרֹצָה לִידַע שִׁיחוֹת עוֹפוֹת. וְעַשֶׂה הַבַּעַל הַבֵּית כָּל הַדְּבָרִים שֶׁצָּרִיף עָלָיו, וְלִמַּד אוֹתוֹ. וְהַמְלַמֵּד הָיָה מְכַרְח לִסְע לְמָקוֹם אַחֵר בְּמָקוֹם שֶׁאֵין מְכִירִין אוֹתוֹ, כִּי הוּא הָיָה צָדִיק נְסֻתָּה, וְכֹאן הָיָה לוֹ מָקוֹם בְּכֶפֶר שֶׁלֹּא יָדַע מִמֶּנּוּ שׁוּם אָדָם, וְאַחֲרֵי שֶׁבַע הַבֵּית נִתְּנוּעַ מִמֶּנּוּ הָיָה מְכַרְח לִסְע לְמָקוֹם אַחֵר.

וְאַחֲרֵי זֶה הָיָה הַבַּעַל הַבֵּית נוֹסֵע לְמִרְחָקִים לְמִסְחָר וְבָא לְמָלוֹן אֶחָד, וְשָׁם הָיָה מַעֲמִיד הַעֲגֻלָּה עִם הַסּוּסִים בְּמָקוֹם הַמּוֹכֵן לָהֶם, וְזֶה הָיָה בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, וְשָׁם הָיָה עוֹפוֹת הַרְבֵּה, וְדָבָר עִמָּהֶם כִּי הָיָה מְכִיר לְשׁוֹנָם, וְשָׁמַע שִׁיחָהּ לוֹ נֶזֶק וְהַפְסַד גְּדוֹל בְּבֵיתוֹ אוֹ שְׂרָפָה גְּדוֹלָה, וְחוֹזֵר וְהִצִּיל אֶת עַשְׂרוֹ, כְּמוֹ כֵּן הָיָה

כְּמָה וְכְמָה פַּעַמִּים שֶׁנִּצְלוּ ע"י שִׁיחוֹת עוֹפוֹת הַנִּלְמָה מִהַפְסְדוֹת וּנְזָקִים.

וְאַחֵר כֵּן נִתְּנוּעַ לוֹ עַל יְדֵי שִׁיחַת הַעוֹפוֹת שִׁיחַת בְּקָרוֹב, וְהָיָה לוֹ מְזָה צֶעַר גְּדוֹל שֶׁלֹּא יָכַל לְהִצִּיל נַפְשׁוֹ מִמּוֹת. וְאַחֵר כֵּן פְּתָאוּם בְּאִיזָה עִיר פָּגַע הַבַּעַל הַבֵּית בְּהַמְלַמֵּד הַנִּלְמָה, וְסִפֵּר לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְמָה, וְאָמַר לוֹ, לְמָה אַתָּה הַפְצִיר בִּי לְלַמֵּד שִׁיחוֹת עוֹפוֹת וְלִמָּה הָיָה לָךְ לִידַע כָּל כֵּן, וּבְאֵם שֶׁלֹּא הָיָה לָךְ יְדִיעָה כָּל כֵּן וְהָיָה לָךְ הַפְסָדִים, הַרִי שֶׁהִנָּזֶק וְהַצֶּעַר הָיוּ מְכַפְרִין עַל הַמִּיתָה שֶׁלָּךְ וְהָיִיתָ נָצוּל, אֲבָל עַל יְדֵי יְדִיעָתְךָ הַצִּלָּתְךָ אֶת מַמּוֹנְךָ, לְכֵן מְכַרְח אַתָּה לְמוֹת בְּקָרוֹב. הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה סֵפֶר, לְמַעַן לֹא יִהְיֶה אָדָם רוֹצֵה לִידַע בְּדוּקָא כָּל הַדְּבָרִים שֶׁחוֹשֵׁק, וְהֵבִן (שִׁיחַ שְׂרָפִי קוֹדֵשׁ) מַעֲרַכַת שִׁדּוּכִים.

בְּשִׂדּוּף צְרִיכִים לְבַדֵּק שְׁלִשָּׁה דְּבָרִים

עַל הַפְסוּק (דְּבָרִים כ"ד ה') נְקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ' הִבִּיא בְּסִפֵּר 'שֶׁה לְבֵית': סֵפֶר לִי אֶחָד בְּשֵׁם הַרַה"ק הַרַה"ם מִגֹּר זִיע"א, שֶׁבַענִינִי שְׂדוּיָן כְּשֶׁמִּצְעִיעִים לְאָדָם שְׂדוּף לְבֵנו צְרִיכִים לְבַדֵּק שְׁלִשָּׁה דְּבָרִים. הָרִאשׁוֹן הוּא הַקָּרָן, דְּהֵינּוּ מַהוּת הַמְשַׁדְּכָת בַּעֲצָמָה. הַשֵּׁנִי הוּא נָדָן, דְּהֵינּוּ עֲנִינִי מְמוֹנוֹת כְּמָה נוֹתֵנִים עֲבוּרָה. וְהַשְּׁלִישִׁי הוּא עֲנִין יָחוּס הַמְשַׁפָּחָה, שֶׁהוּא גַּם כֵּן מַעֲלָה חֲשׂוּבָה.

וְאָמַר עַל זֶה רַמְזָא, שִׁישׁ הַבְּדֵל בֵּין שְׁלִשַׁת הַעֲנִינִים הַנִּלְמָה בְּמַדַּת חֲשִׁיבוּתָם, וּמִרְמָז בְּאוֹת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל כָּל אֶחָד: קָרָן, הַתְּחַלְתוֹ בְּאוֹת ק' הַעוֹלָה בְּגִימְטְרִיא מֵאָה, כִּי מַהוּת הַקָּרָן בַּעֲצָמָה צָרִיף לְהִיטוֹט טוֹב בְּמֵאָה אַחֲזוֹ, 'הוֹנְדָּעֵרֶט פְּרֶאצְעֵנֶט', וּמֵאִידֵךְ נָדָן הַתְּחַלְתוֹ בְּאוֹת נ', הַעוֹלָה בְּגִימְטְרִיא חֲמִשִּׁים, כִּי בַעֲנִין זֶה דִּי בְּחִמְשִׁים אַחֲזוֹ, 'פּוֹפְצִיג פְּרֶאצְעֵנֶט'. אֲבָל יָחוּס הַתְּחַלְתוֹ בְּאוֹת י', הַעוֹלָה בְּגִימְטְרִיא עֶשְׂרִיה, כִּי בְּפֶרֶט זֶה אֵין מִתְחַשְּׁבִים כָּל כֵּן רַק לַעֲרֵךְ עֶשְׂרִיה אַחֲזוֹ 'צֶעֱהָ פְּרֶאצְעֵנֶט', וּדְפַח"ח.

כְּשֶׁכּוֹאֵב צוֹעֲקִים

כְּשֶׁהַרַה"ק רַבִּי חַיִּים אֶלְעָזָר מִמוֹנְקֶאטְשׁ זִיע"א, הַמְנַחֵת אֶלְעָזָר, הָיָה מְאֻשָּׁפֵז בְּבֵית חוֹלִים בְּעִיר וִינָה, הָיָה בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ מִתְּפַלֵּל כְּהַרְגָלוֹ מִתּוֹךְ הַתְּלַהּבוֹת גְּדוֹלָה, בְּקוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל, בְּהַשְׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ וּבִדְמָעוֹת שְׁלִישׁ. בְּחֶדֶר הַסְּמוּךְ אֵלָיו הָיָה נִמְצָא זָקֵן אֶחָד שֶׁשָּׁעַן שֶׁתְּפִלָּתוֹ שֶׁל הַמְנַחֵת אֶלְעָזָר מְפָרִיעָה לְמִנוּחָתוֹ. בָּא אֶחָד הַרּוֹפְאִים וּבִקֵּשׁ מִהַמְנַחֵת אֶלְעָזָר שֶׁלֹּא יִתְפַּלֵּל בְּקוֹל רָם, מִפְּנֵי שֶׁזֶה מְפָרִיעַ לְחוֹלִים אֲחֵרִים. נִעֲנֶה לוֹ הַרַה"ק הַמְנַחֵת אֶלְעָזָר וְאָמַר לוֹ: הִנֵּה גַם סְמוּךְ לְחֶדְרִי בְּצֵד הַשֵּׁנִי יֵשׁ חוֹלָה אֶחָד שְׂבוּכָה וּמִשְׁמִיעַ קוֹלוֹת לֵאלֹהֵי הָרָף בְּמִשְׁחָה כָּל הַלַּיְלָה וְהוּא אֵינוֹ מֵנִיחַ לִישׁוֹ. אָמַר לוֹ הַרּוֹפֵא: אוֹתוֹ חוֹלָה שֶׁאַתָּה מִתְּלוֹנֵן עָלָיו מִשְׁמִיעַ קוֹלוֹתָיו מֵרֵב צֶעַר וְיָגוֹן, הוּא סוֹבֵל מְאֹד וְכַאֲבִיו נוֹרָאִים, וְמָה שֶׁיֵּךְ לוֹמַר לוֹ שִׁיפְסִיק לְהֵאָנַח. עֲנָה לוֹ הַמְנַחֵת אֶלְעָזָר: וְכִשְׁאֵנִי אוֹמֵר 'וְלִירוּשָׁלַיִם עִירָךְ' גַּם כּוֹאֵב לִי מְאֹד חֲרָבִן יְרוּשָׁלַיִם וְצֶעַר הַשְּׂכִינָה, וְגַם אֵינִי יָכוֹל לִמְנַע אֶת אֲנָחוֹתַי כְּשֶׁכּוֹאֵב לִי.

...
עַל הַפְסוּק (דְּבָרִים כ"ב כד) "וְהוֹצֵאתָם אֶת שְׂנֵיהֶם אֶל שַׁעַר הָעִיר הַהוּא וְסָקַלְתָם אֹתָם בְּאֲבָנִים וּמָתוּ אֶת הַנֶּעֱרָר עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא צִעָקָה בְּעִיר וְאֶת הָאִישׁ עַל דְּבַר אֲשֶׁר עָנָה אֶת אִשְׁתּוֹ וְעֵרָתָהּ הָרַע מִקִּרְבָּהּ", הִבִּיא הַרַה"ק הַשְּׁפָתִי צָדִיק מִפְּלִץ זִיע"א בְּסִפְרוֹ (יוֹם א' דְּסוּכוֹת, אוֹת ל"ב), שֶׁשָּׁמַע מִזְקֵנוֹ הַרַה"ק הַחֲדוּשִׁי הַר"ם זִיע"א, שֶׁהָשָׁעַר שֶׁחִיבָה הַתּוֹרָה אֶת כָּל הָעֵנֶשׁ 'עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא צִעָקָה', הוּא מְפָנִי שֶׁאֵם אֲכֹן הָיָה כּוֹאֵב לָהּ - הִיָּתָה צוֹעֲקָתָהּ, וְכִשְׁלֹא צִעָקָה מִשְׁמַע שְׂנִיחָא לָהּ. וְזֶהוּ תוֹכַחַת מוֹסֵר שֶׁכְּשֶׁהָאָדָם יָכוֹל לַצֶּעֶק וְעַם זֹאת הוּא אֵינוֹ צוֹעֵק הָרִי זֶה נִחְשָׁב כְּרָצוֹן. וְהוּא מְסִים שָׁם: וְכֵן תִּקְנוּ חוֹלֵי לַצֶּעֶק כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הוֹשַׁעֲנָא, מִשְׁמַע שֶׁאֵם יִצְעַק יִעֲנֶה לוֹ בְּוִדָּא, וּמִחֻב כָּל אֶחָד לַצֶּעֶק אֶף שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה צָרָה, וְמָה חֶסֶר לוֹ, יִצְעַק סֶתֶם הוֹשַׁעֲנָא. (סֵפֶר סְפִיר וִיהִלּוּם - לְהַרְבֵּי הַגָּאוֹן רַבִּי מִנְחֵם מִנְדֵּל פּוֹמֶרְנֶץ שְׁלִיט"א)

חִידוֹן אֶלְדָּנוֹת - נוּשָׂא פְּרִסִּים אֵילוֹ שְׁתֵּי מִצְוֹת בְּפֶרֶשֶׁה זוֹ קְשׁוּרוֹת לְשִׁכְחָה?

פֶּתֶרֶן הַחִידָה - פְּרֶשֶׁת בַּהֲ-בַחְקוֹתִי:

ש. בְּאִיזָה פְּסוּק בְּפֶרֶשֶׁה זוֹ (בַּהֲ- י"ז 6 מִלִּים רְצוּפוֹת שֶׁמִּתְחִילוֹת כּוֹלֵן בְּאוֹתָהּ אוֹת? ת. בְּיִקְרָא כ"ה, ח מוֹפִיעוֹת 6 מִלִּים רְצוּפוֹת שֶׁמִּתְחִילוֹת בְּאוֹת ש: "שֶׁבַע שְׁבָחוֹת שִׁנִּים, שֶׁבַע שִׁנִּים שְׁבַע..."

שֶׁם הַזִּכּוֹה בְּסִידוּר מִתִּיבְתָא מִנְחָה מַעֲרִיב בְּהוּצָא "עוֹז וְהֹדֵר":
פְּרֶשֶׁת בַּהֲ-בַחְקוֹתִי:
ה' אֶלְעָזָר בְּרָאוֹן מִשְׁכּוֹנֵת מְקוֹר בְּרוּךְ - יְרוּשָׁלַיִם.

פֶּתֶרֶן הַחִידָה וְכֵן שֶׁם הַזִּכּוֹה, יִפְרֹסְמוּ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

הַפּוֹתֵרִים נִכְוָנָה יִכְנָסוּ לְהַגְלִלָה אִי"ה
עַל סִידוּר מִתִּיבְתָא מִנְחָה מַעֲרִיב בְּהוּצָא "עוֹז וְהֹדֵר".
אֶת הַפְּתוּרֹת יֵשׁ לְשַׁלּוֹחַ אֵלָינוּ עַד לְיוֹם שְׁנִי

לְמַסְפֵּר פֶּקֶס: 077-470-26-81
אוֹ לְמִייל: magdenot@gmail.com

נָא לְכַתּוּב שֶׁם, כְּתוּבַת מְדוּקָה וְטַלְפוֹן.
בְּרָאשׁ הַדָּף לְצִיין "עֲבוּר חִידוֹן לְנוֹעַר".

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

בייתא למלחמה (כא, י) - למה נאמר בייתא בלשון חיד? כלמךד שאיראפער להתגבר עליהאויב, אלא באחדות העם. (שפתי חכמים)

בייתיה לאיש בן סורר ומורה (כא, יח) - תבת מורה נכתבה כאן בכתוב **מלא וא"ו** בדין, ואלו להלן נכתב בגנו זה סורר ומורה בכתוב **חסר וא"ו**, לרמז שישינם ו' אפנים בהם אין הבן נעשה סורר ומורה, באשר אביו ואמו גדמים, חגרים, אלמים, חרשים, סמים, או בעיר שאין בה זמנים. וכל זה לענין חיוב סקילה המבאר בפסוק השני בו נכתב מרה חסר וא"ו, אולם הפסוק הראשון שנאמר בו ויסרו אותו, מדבר בהתראה ומלקות ושי"ד בכל אופן. (חשק שלמה)

וכייתיה באיש חטא משפטמות (כא, כב) - רמז יש כאן לדברי חז"ל שבשעה שהוצא רבי ישמעאל בראלישע להורג, אמר לו רבי שמעון בראבא לאל שמה בסעדה היית יושב ובאה אשה לשאל על סתרתה, ואמרת לה המתיני לי, והתורה אמרה אסענה תענה אתו. והוא מרמז בתבת **בא"ש** נוטריקון ישמעאל בן אלישע שנהרג, ואם אינך יודע מדוע היה בו חטא משפטמות, אזי ותלית אתו על-עץ, נוטריקון ענוי צבור. (אילוצבי)

בי תבנה בית חדש וששית מעקה לגגה (כב, ח) - אם תחסיר ממנין בית שהוא בגימטריה 412 את מנין התבות **מעקה גגה** שהוא בגימטריה 241, יותר בנדך מנין 171 בגימטריה של תבת הנופל, לרמז שאם יחסר מעקה גגה מהבית, אזי יפל חלילה הנופל ממנו. (הבן-אישחי)

לאיתתעב אדמי כי אחיה הוא (כג, ח) - אדמי מרמז על החטאים, כפי שנאמר **אסיאדימו** בתולע. ורמז יש כאן לאדם, שלא יראה את עונותיו וחסריו כחסרי תקנה, אלא יכול להפך אותם לזכיות על-ידי תשובה מאהבה, ורמז לזה שהתבות **כי אחיה** הן נוטריקון אסייהו חטאים פשנים פשגל ילבינו, אסיאדימו בתולע פצמר יהיו. (תורת הפרשה)

כיישובו אחים יחדו (כה, ה) - אחים נוטריקון אהרן חור יהושע משה, שאם יושבים יהודים יחד ואינם מדברים לשון הרע, נחשבים הם באהרן חור משה ויהושע. (רבי יהושע מטומשוב)

ספורים בפרשה

בייתא למלחמה עליאיבך (כא, י)

במלחמת העולם הראשונה שפרצה בשנת ותער"ד הארץ, השתבשו סדרי עולם ושדודו המערכות. קהלות ישראל רבות באירופה נהרסו בלי תקנה, ובניהם נדדו בדרכים בלי מנוח. בשך המלחמה, חזר רבי ברוך מסרט ויזניץ לעירו החרבה, ואט-אט החלו הגולים להתלקט וחזרו לביתם באזדים מצלים מאש. עברו ימים, והשבים בקשו לחדש את-הקהלה ולקומם את-ההריסות, אולם הרבי סבר כי מעתה אין להתגורר יותר בארץ העמים, אלא יש לעלות לארץ-הקודש ולהשתקע בה לקראת הגאולה. הוא החל לעודד את בני הקהלה לעשות כן, ובדרשתו פרש במליצה את סדר הפרשות בסוף חמש דברים: "בייתא וכייתבוא" - יצאנו לגלות והקב"ה השיבו ברב רחמיו וחסידי, ואם אתם מבקשים להיות 'נצבים' ולעמוד במקום זה, אזי חושבני יותר לקים 'וילך' - ללכת מכאן לארץ אבותינו. ומי אשר יקים 'האזינו' ויקשיב לדברי, אזי יזכה ותתקים בו 'וזאת הברכה'...

רבי אברהם שלמה פ"ץ מריסקווא מצא בפסוק זה רמז, כיצד יכול האדם להשפיע על-הזולת בתקון מעשיו שלו. דרך האדם לחבב את-הזולת באשר הוא מתנהג בגדיבות ובאצילות-רוח, מכנים אורחים ומפזר ממון לצדקה, מתגבר על-מדותיו והוא ותרן וסבלן. אבל את-עצמו אין הוא בודק כלל האם אף הוא בעל מדות יקרות אלו. ולכן אמרה תורה 'ואהבת להשך - פדוה', דהיינו שעליך להשתדל שכל מה שאתה אוהב אצל רשע, יהיה גם אצלך... ולכן פתחה התורה כאן בלשון רבים 'עליאיבך' וסיקמה בלשון יחיד 'ושבית שבי', מפני שהפונה כאן למלחמת היצר, וכאשר תרצה לתקן את הסובבים אותך ולשפר מדותיהם, אזי עליך לזכר 'ושבית שבי', עליך 'לשבוח' את-עצמך, 'קשט עצמך תחלה ואחר-כך קשט את-הרים'...

השב תשיבם לאחיה (כב, א)

רבי יששכר דב מבל, שבת פעם בעיר אחת, וכדי להכיל את האורחים הרבים, הקימו במקום אהל גדול. במהלך השבת, אבד אחד המתפללים את האבנט שלו, וחסיד אחר מצאו בצדו השני של ההיכל והכריז עליו בקול, כדי להשיבו לבצעיו. שמע המאבד את הכרזתו, וצעק לו כי הוא בעליו של האבנט ואף נתן לו את-סמניו, והלה התפזר להשליכו אליו מרחוק, אך באותו רגע נכנס הרבי וראה את-הנעשה. "שמע נא", פנה אל המוצא בחביבות, "הרי הזדמנה לך מצוה יקרה של השבת אברה, מצוה חשובה שלעתיים יכול האדם להיות מאה ועשרים שנה ולא לזכות לקים אותה. ומצוה כזו אתה מתכוון לזרק? טוב יותר שתתכונן לקראת המצוה באמירת 'לשם כלי-ישראל', ותכון בכך לזכות גם את אלו שלא זכו לקים מצוה זו".

וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו (כד, א)

רבי יואל פ"ץ מערדוד נחשב בדורו כממחה בהלכות גטין, ונודע בספרו "פרדס רמונים" על גטין. פעם בא אליו אדם שבקש להפדו מאשתו, וכאשר נסה להשפיע עליו שלא לעשות כן, והזכיר לו את דברי חז"ל שהמגרש אשתו מוצח מוריד עליו דמעות, אמר הלה במר-נפשו: "שלשים שנה אני מוריד דמעות, מכאן ואילך אהר למצבצב להוריד מעט דמעות..."

היה היה

והיה ביום הנחילו

אחד העשירים הגדולים של ירושלים, היה הנדיב ר' משה ויטנברג, ששמו נזכר ונותרו עד-היום באחד מתומכיו הישוב המתחדש בירושלים לפני שנות דור, ובונה השכונות הנושאות את שמו בירושלים העתיקה והחדשה. ר' משה עלה לירושלים מויטפסק בשנת תרמ"ב, בהיותו קרוב לגיל ששים, ובעלתו הביא עמו הון עצום של כחצי מיליון רבלים. בטבעו שמר ר' משה על כספו כעל בבת-עיניו, והיה נאלץ להלחם ביצורו כדי לפתח ידו לצדקה. מספרים, כי פעם נכנס אליו רבי זלמן חיים ריבלין, מפקחי ירושלים, מתוך מטרה להתרימו לצדקה. בפקחותו לא נלה לו את מטרת בקורו, וכאשר ר' משה שאלו: "מה לידידי בביתו?" ענה כמתמם: "סתם, באתי לדרש בשלומי של מר". חיד ר' משה ואמר: "ובכן רואה אתה שאני חש בטוב, ולשווא היית צריך לטרח לבוא אלי". אולם רבי זלמן חיים עטה על-פניו ארשת של השתתפות בצער, ואמר: "והרי שמעתי כי חולה הנד?!" "ממי שמעתי זאת?" תמה ר' משה, ונענה: "שלמה המלך גלה לי רז זה..." "כלומר?" מביט בו הנגיד בתהייה, ורבי זלמן חיים אומר בבת-שחוק: "הרי כך אמר קהלת, יש רעה חולה, עושר שמוזר לבטליו..." התחנן ר' משה בעל-פרכו, ואמר: "נו, כבר קימת מצות בקור חולים, ויכול אתה לשוב לביתך", אך רבי זלמן חיים לא נותר חיב: "עדין לא קימתי את המצוה בהלכתה, שהרי אמרו חז"ל 'כל המבקור את-החולה, נוטל אחד מששים בחליו', ואני הרי עדין לא נטלתי ממך מאומה..."

ר' משה האריך ימים בירושלים, אולם למרבה הצער לא זכה לזרע שלי-קמא והתהלך ערירי כל-ימיו. ב"ד במנחם-אב תרנ"ד נפטרה אשתו, ובתם ימי האכל גנה ר' משה את ביתו מחדש, כשהוא נושא אלמנה צעירה לימים, אך גם ממנה לא זכה לבנים. השנים חלפו ביעף, ור' משה נעשה זקן ובא בימים, אך לא נתן לבו להכין את צואתו וחלקת עזבונו הגדול. באותם ימים, שלטו התרפים בארץ, ובהתאם לחק העות'מני אדם שהיה נפטר ללא בנים, היתה הממשלה מחרימה רבע מהונו לאוצר המלוכה, והשאיר לאשתו וקרובי משפחתו. ביון שפך, החלו פרנסי ירושלים לטפס עצה, ביצע ויכוח להשפיע עליו להכין צוואה מפרטת ולחלק הונו לעניי ירושלים ומסדות התורה והחסד שבה. העצה היחידה לכך, היתה הקדשת נכסיו להקדש עולמי, הקדש שנקרא בערבית בשם 'זאקה' דהינו 'עומד', לא ימכר ולא יצאל עולמית. אבל מי יהיו בנפשו לדבר גליות עם הזקן על מה שעתיד להיות אחרי מותו? וגם לזאת נמצאה העצה. אחינו של ר' משה, שהיה בן-ביתו ואיש סודו, הזעיק לשם כך את רבי זאב ויטנברג, אחיו הצעיר של ר' משה, שהתגורר בעיר הלחם ויטפסק, ונחשב בתלמידים כגדול ופסח מכל. הלה זכה לתורה וגדלה במקום אחד, וביון שפך הצליח למצא מסלות ללבו של אחיו הגדול, ביון שלא נזקק לקבל ממנו חלק בירשה, וכל מטרתו היתה למען ירושלים. ואמנם, זמן מה לאחר בואו לירושלים, עלה בידו לשכנע את אחיו לסדר את ה'זאקה' על הנכסים שהיו בבעלותו בירושלים, וכלם גרשמו בבית-הדין השרעי וקבלו תקף חקי.

ב"ח בניסן תרנ"ט, נפטר ר' משה ויטנברג בשם טוב, ונקבר בהר הזיתים בחלקת כולל חב"ד, בהיותו בן הכולל וצאצא לחסידי חב"ד, ואף תמך רבות בחייו בחברי הכולל והקדיש למענם חלק מהכנסות נכסיו. היקמה להקדשת עזבונו להקדש עולמי התבררה במצלחת, ונכסיו הקדשו למען לומדי תורה, להכנסת פלה וגמילות חסדים. אולם פרט אחד לא נלקח בחשבון. היה זה הונו הפרטי שנותר במקומו, כסום עצום של כארבע מאות אלף רבלים, שהפקד בבנק הממשלתי שבפטרבורג. וכאן מצאו כמה חמדנים ואוהבי בצע בקעה להתגדר בה, והחלו לשכנע את אשתו השנייה של ר' משה, לתבע את הסכום בלו לעצמה. לאמתו של-דבר, הקציב לה בעלה המנוח סכום של חמשת אלפים רבלים בכתבתה, אולם כמה מאלו שבחשו בקדירה גלו, כי בהתאם לחק הרוסי מגיע לה רבע מהסכום הכולל שנותר בעזבונו. פנתה אפוא האשה אל רבה של ירושלים רבי שמואל סלנט, ובתמימות מעשה בקשה ממנו לכתב לה אשור, בתור הרב הראשי של עדת היהודים האשכנזים בירושלים, כי היא אלמנתו החקית של ר' משה ויטנברג המנוח. היא נסתה לתרוץ את סבת בקשתה באמתלאות שונות, אולם רבי שמואל שנודע ב'חבימא דיהודאי', עלה מהר מאד על תכניתה, ואמר: "אני מוכן לכתב כך אשור זה, אולם בתנאי שתחייבי בפניי שלא תציגי תעודה זו בפני בית-המשפט הרוסי, ותוכלי להשתמש בה רק כדי לדרש מאחי בעלך שלא להכביד עליך בנתינת חליצה כדיו, וקבלת דמי כתבתך כפי המגיע לך". אולם היא דחתה את התנאי, ורבי שמואל התרה בה חמיוות: "דעי לך, כי אם תנסי לתבע בערפאות את חלקך בירשה, שלא על-פי דיו-תורה ושלא לפי רצונו האחרון של אישך המנוח, סופך שלא תראי ברכה בכסף והברכה לא תהיה שריוה בו", אולם לשוא היו דבריו. את האשור המיחל בקלה מרב אחר שלא עמד על פגותה, אשרה אותו אצל הקונסול הרוסי בירושלים, ובאמצעות עסקן ירושלמי ממלח, הגישה דרישה לבית-המשפט הרוסי בפטרבורג לקבלת חלקה בירשת בעלה. התביעה התקבלה, והיא זכתה בסכום עצום של תשעים אלף רבלים, מהם נאלצה לותר על שלשים אלף לטובת הבוחשים בקדירה. בשונה לירושלים היו באמתחתה ששים אלף רבלים, והיא נשארה מחדש לכנו של אחד הרבנים, אולם סופה היה בדיוק כנבואתו של רבי שמואל. בפסח שקבלה שלא כדיו, שלטו המארה המהומה והמגערת, ולאחר שהשקיעה את הונה בעסקאות לא מצלחות, זרעה רוח וקצרה סופה, וכלם ראו בכך את יד ה'.

מאורות

רבי יוסף חיים מבגדה, ה'פראישי-חי' י"ע ליום ההולא י"ג באבול תרס"ט

פארה של יהדות בכל בדרות האחרונים, פוסק הלכה מפרסם, פה מפיץ מרגליות ומחבר ספרים רבים שהפכו לספרי יסוד בעולם התורה. בהיותו בן שבע שנים, נפל לתוך באר עמקה ובגס נצל. בהיותו בסכנה, נדר להקדיש את כל חייו ללמוד התורה וקבל רבות מזקני דורו. מקרבו עמדו משתוממים אל מול גדלתו בתורה. פעם נכנסו אליו כמה אנשים עם שאלות שונות בניהם. בקש מהם הרב לומר לפניו פסוק כלשהו מהתנ"ך, ולאחר מכן דרש לפנייהם על הפסוקים מאה ועשרים דרשות במשך ארבע שעות רצופות.

מלא את מקום אביו ברבנות בגדד וישב על כסאו חמישים שנה רצופות. לדורשנותו בכל שבת אחר תפלת מנחה גדולה, נהרו אלפי אנשים והנהיג את עדתו ברועה נאמן.

באתח מדרשוותיו, נעשרה לפתע רצפת בית המדרש ובאר מים החלה לנבע במקום. רבים מהיושבים נמלטו מבית הכנסת, אך הרב נותר על מקומו והמשיך בדרשתו. המים התפרסמו כמי סגלה והתעורר חשש כי השלטונות יחרסו את בית הכנסת לטובת הבאר, ובדרך נס נסתמה הבאר. בשנת תרכ"ט עלה לארץ ישראל והשתטח על קברי הצדיקים שבה. על קברו של בגדדו בן הוידע התגלו לו סודות רבים כי נשמתו התעברה בו, ולכן קרא לספריו בשמות של בגדדו ובכינויו. על קבר רשבי"ב במירון, חבר את הפיוט המפרסם 'ואמרתם בה לחי'. בתורתו מקברו של יחזקאל הנביא המתלק בן 74 ונטמן בגדד.

יוסיף דעת

חריזה מעניינת על משקל "לא-תחרש בשור-ובחמור" המופיע בפרשתנו, מועתק בספרים בשם רבי אברהם אבן-עזרא: "לא-תחרז בשור ובחמור, כי אם את השור בעיר המישור, ואת החמור בקרי המור", ובנוסחים שונים נוספים. דחינו, שאין לחרוז בשירה מלים המסתיימות באות דומה ומכנים אותה 'שיר עובר', אלא על ההברה האחרונה כולה להיות זהה, ואותה מכנים 'שיר ראוי', ולכן שור וחמור עם מישור, וחמור עם מור, אבל לא תחרוז שור וחמור. המעולה הוא 'שיר משובח', שבו סופי החרוז משתווים בשלוש אותיות ושתי תנועות. במדרש שיר השירים דרשו: "נאוו לחיך בתרים צנאך בתרוזים" אלו הפייטנים, וכשמת רבי אלעזר רבי שמעון, קראו עליו: "מי זאת עלה מן-הפדבר וגו', מפל אבקת רוכל", שהיה בעל מקרא ובעל משנה, ובעל לשון לייסד קרובות ופיוטים, כרוכל הזה שיש בידו כל מיני בשמים". החרוזים נקראים על-שם היותם סדורים כמו חרוזים בשרשרת, וכן השיר שבה אשה יוצאת. מעניין ציני, שייחוס הוראה זו של "לא תחרז" לאבן-עזרא, אין לו שום מקור, ומסתבר שהתחבר מאות שנים אחריו. והוראה דומה נכתבה בידי רב סעדיה גאון בהקדמה לספר האגרון: "לכן כל השרים אשר נשא לקם אתם בחקמת לבב, לא יערכו פחרוזיהם בקור - עירו וכל דומה למו, כי האות האחרון איננו יסוד, ומעניין שהדוגמאות שנתן דומות להוראת 'לא תחרז', שהרי בקר הוא שם כולל לשור וציר הוא בן-החמור. וכן היו אמורים: "אל תהי שוטה בחרוזים", דחינו שלא להרבות בחרוזים בלי טעם, ללא הבנת המלים ועושרן, ומקור הפתגם בחילון: "בעא מיניה רב הונא מרב בחרוזין מהו?" דחינו, אם תלה את הבשר בחרוזין ועשה בהם סימן, האם נחשב כבשר שנתעלם מן-העין? "אמר לו, אל תהי שוטה בחרוזין". יש שהוסיפו אל 'לא תחרז': "ועשית לבך" ו"דעי" ככה, ככל אשר צוית אלהיך, חזו חזויד גמי וגו', ואל יהיה משקלך דר וקד, על משקל החריזה: "ועשית לאהרן ולקניו ככה, ככל אשר צוית אלהיך".

לפת לו פי שנים

אחד מגדולי הרבנים באמריקה, היה רבי שמואל אליהו אלקין, אליה הגר מרוסיה בה שמש ברבנות ביחודי-ישן, ונחשב לתלמיד מבהק של הר"ש ב מליובאוויטש. בערב ימיו נעשה סגיר-נהור, אולם בזכרונו המפלא היה מוסר שעורים בגמרא, כאשר הוא מקריא את הגמרא ופרוש רש"י מלה במלה, ומורה לשומעי לקחו באצבעו היכן עליהם להביט, וגוער בהם "לא שם, אלא שלש שורות מלמטה", או "שתי שורות לפני השורות הרחבות" וכדומה... בזקנותו זכה לעלות לארץ-הקדש, והרביץ תורה בישיבת 'תורת חסד' שבירושלים. העמיד תלמידים הרבה, ונפטר בשם טוב בט"ז באדר תשכ"א. בתקופת רבנותו של הרב אלקין באמריקה, התפרסם עליו ספור בעתונות הכללית בו התגלתה פקחותו המפלגת, והמארג גר תגובות נלהבות מבית ומחוץ, ושם שמים התקדש ברבים.

מר קופלמן, היה יהודי אמריקאי פשוט, שעבד קשה למחיתו וכלכל את-רעותו ואת-בגס. והנה חלתה אשתו אנגשות, עד שנפטרה בקצור ימים. עם תם ימי האבל, החליט מר קופלמן להקים את ביתו מחדש, מתוך דאגה לבנו היחיד, אולם האם החורגת לא ראתה בעיני-רפה את שהותו של הילד היתום בבית, והחלה לדחוק את-רגליו. הגיעו הדברים לידי כך, שמר קופלמן נאלץ להכניס את בנו לבית-יתומים, מתוך דאגה לשלמות ביתו. עברו ימים ושנים, ובמהלכם הלך האיש וצבר הון רב, מהם נהנו אשתו השניה וילדיהם המשתפים. ואם אמנם אפשר לרשע עם ממון דברים רבים, אולם בריאות וחיים הם בידי הקב"ה לבדו, וכדרכו של-עולם הלך מר קופלמן והזדקן. באותם ימים, נקרה המחשבה במחיה של האשה על גורל הירשה הגדולה, ושנתה נדדה מעיניה שמה יטל הבן הגדול נתח גנון בירשה, כדיון בן בכור הנוטל פי שנים, וחפשה דרך ביצד לנשלו מהירשה. אנשי הצות הרפואי שסעדו את בעלה הזקן, קבלו ממנה מתת-יד הגונה, ולפי צויה מנעו את בקוריו של הבן הגדול, שבקש לחלות את פני אביו בטרם מותו, וחסמו בפניו את הכניסה באמת-לאות שונות. בינתיים הרבתה האשה להוציא את דבתו של הבן רעה בעיני אישה, ודברה בו סרה: "איה נא איה בן משחת יש לך, שאפלו בשעה שאמה מוטל על ערש-דיו, אין הוא בא לדרש בשלומך". והזקה על לשון הרע שהיא מתקבלת על-הלב, ובעלה התבטא בזעם על רצונו לנשלו מירשתו. לתגובה זו חפחה רעיתו, ומיד הובא אל המקום עורך-דיו יהודי מנסה לעניי עזבונות, והלה ערך צוואה מפרטת בה מעניק האיש את ירשתו הגדולה לאשתו השניה וילדיה, ואלו לבנו הגדול הוא מוריש סכום סמלי של חמשים דולרים בלבד. שכן אלו היו מנשלים אותו כליל מהירשה, היה הלה יכול לטען כי האב לא היה שפוי בדעתו בשעת עריכת הצוואה, ובית-המשפט היה מקבל טענה זו ומבטל את תקף המסמך, ולכן הענק לו סכום סמלי זה, כדי להבטיח את חקיות הירשה. עורך-הדיו כתב את הצוואה מלה במלה, כפי אשר החולה הקריא בלשון-הקדש, ואנשי הרפואה אף החתמו בעדים.

זמן קצר לאחר מכן, נפטר מר קופלמן לבית עולמו. בתם ימי האבל החל הבן הבכור לגשש אודות הירשה, וגלה את מעשה הנבלה. תחלה נסה להועץ עם אנשי משפט, אולם לאחר שהללו בדקו את הצוואה, הרימו את ידיהם בראש וטענו כי אין שום מוצא מן-הספק. באחד הימים, פגש הבן את הרב אלקין וספר לו את צרתו הגדולה, כשהוא מרחיב ומספר כי טענת אי-שפיות לא תתקבל בבית-המשפט, לאחר שעורך-הדיו ואנשי הרפואה חתמו על הצו ואשרו אותו בחתימותיהם. "שמע נא", אמר לו הרב אלקין לאחר הרהור, "עליך להגיש בקשה לבית-המשפט, ולפיה אתה דורש תרגום חסד בחסדי השם ויתברך, שבית-המשפט יאשר את מנוי, ואוכל להוציא את-האמת לאור". בחסדי שמים התקבלה בקשתו של הבן, והרב אלקין מנה לבדיקת תרגום הצוואה. כידוע, כאשר מתרגמים מסמך משפה לשפה, לא נתן לתרגם מלה כנגד מלה, אלא יש לתרגם משפטים או קטעים שלמים, ולהירקם מפלי לכלי, אולם במקרה זה דרש הרב אלקין לתרגם מלה במלה מתוך המקור, ויבך הדיו את-ההר. המתרגם החל במלאכתו בעל-כרחו, והנה הגיע הרב אלקין אל התגלית המרעיש: במקור הקריא המנוח כי 'אחר מאה ועשרים שנה', תחלוק ירשתו לאשתו ובניה, וכאשר בקש המתרגם לכתב באנגלית 'אחר מותי', עצרו הרב אלקין ודרש: "כתב בדיוק מה שכתוב כאן 'אחר מאה ועשרים שנה', בלי שום שנוי"... מיד לאחר מכן התיצב הבן בבית-המשפט, והציג את תרגום הצוואה. "אדוני השופט", אמר הבן בקול בוטה, "בצוואה נאמר מפרשות, כי אבי מוריש את ירשתו רק לאחר שיעברו מאה ועשרים שנה ממותו, ואם-כן יש להקפיד בינתיים את חלקת הירשה ולהמתין עד שיעברו 120 שנה"... הנוכחים בבית-המשפט פרצו בצחוק רועם, ואפלו השופט לא הצליח לעצור את הצחוק שחלחל במוך רגזו. לשון נסה עורך-הדיו שיצג את היושרת ובניה, כי בנותו של המנוח היתה לאחר מותו, ונסה אף להציג ראיות כי כך הנסח המקביל בין היהודים, אולם הרב אלקין טען בתקף כי יש לקיים את הצוואה פכתבה וכלשונה, והשופט אף תמד בדבריו... בסופו של דבר לא נותרה בידי היושרת ובניה הבררה, והיא נאלצה להתפשר עם הבן הבכור ולהעניק לו נתח נכבד בירשה. עצתו המקפמת של הרב אלקין היתה גלים באמריקה של אותם ימים, וכלם ראו בכך הוכחה מוחשית לחקמתה של תורת ישראל ושל ההוגים בה. ♦

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

וראית בשבוע וגו' (כ"א) - ובדרך רמז תבאר הפרשה עליזה הדרה. הנה כל בני העולם וקיומו, תלוי במעשה עם בני ישראל, אם יטיבו ודרכיהם העולם קים וישמחו השמים ותגל הארץ, גם ה' אלקינו ישמח ויגל בנו, וישר דרכם של ישראל תלוי בנצחון יצר הרע. ובא הכתוב להעיר האדם, כי ביציאתו מעולם העליון לבוא לעולם הזה, יהיה מוכן למלחמה, כי לא יחשב שאין צורך תגברת לנצחון זה, אלא אדרבה לזו יקרא מלחמה, על-דרך אומנם איהו גבור הובש את-יגרו, שאין גבורה גדולה מזו, ולזה אמר למלחמה פתח תחת הקלף:

ואמרו על-אייבי, בא להעיר כי לא מלחמה זו גבור הלוחם ללבד עיר, וכשיקוץ במלחמה יפנה וילך לעצמו, אלא באדם הלוחם עם אויבו שאם יתשל יקום עליו והכהו, כמו-כן אם יתשל האדם מלחם את-האויב יקום עליו ויאבדהו מן-העולם. ומבטיחו הכתוב שהגם שפקדו הוא היצר מכה האנושי, אף-על-פי-כן יתגבר ה' כידו. ואמר ושבית שביו, דקדק לומר שביו ולא אותו, שאין בו ממש בעצמו והעדרו הוא המקנה, אלא שביו פרוש מה ששבה הוא מבחינת הטוב מקד ומפיצא כך פתתיו ובנצחוני, שפכה נשמות מעם בני ישראל שבויתו כידו:

ואמרו וראית בשבוע אשת ופתיא, אמר אשת סמוך, פרוש נשמת אדם, כי אין ה"ס"מ שולט בנפש עד שתירד מטה ותכנס באדם מקומו הוא לזקוק בשביו, והנפש תקרא אשה, וקרא לזו יפתיא, כי הנפש יפה עדימא אלא שמתגלות במעשיה הרעים, וכשיצא היצר אז ישלם האדם בנפשו מה-יפה ומה-יעיפה היא:

דברי הימים

בין הימים י"ח באלול תרצ"ו, התכנסה בעיר הנופש מרינבאד 'הכנסייה הגדולה' השלישית בראשות גדולי הדור ההוא, ובמהלכם דנו על ענייני השעה, והכריזו על האיסור לוותר על גבולות ארץ ישראל: "הארץ הקדושה אשר הקב"ה הציב גבולותיה בתורה הקדושה, נתונה לעם ישראל עם עולם, וכל ויתור שהוא על אדמות קודש הנתונה לנו על-ידי הקב"ה בגבולותיה אין בו ממש", ודרשו החלטה ועמידה בתוקף, שלא להכיר בממשלה יהודית בארץ הקודש אלא אם תתנהג על-פי התורה הקדושה. בראשות האסיפה ישב ה"אמרי אמת" מגור, אך מפני חולשתו לא נשמעו דבריו, ורבי מנחם זמבה הי"ד מורשה, חזר על-דבריו בקול חוצב להבות, והרעיד את לבות השומעים. בנאומו הראשון שנשא ב"א באלול, הזכיר רבי מנחם את דברי המשנה במגילה "הקורא בתורה, צריך לברך לפניו ולאחריה", ודרש כך: "יהודי צריך לקרוא כל דבר בתורה הקדושה, ולמצוא בה את הפתרון לכל שאלותיו בחיים, הן בענייני הפרטים והן בענייני הציבור". "ומהי הברכה שאנו מברכים לפני?" שאל והשיב: "ברכת קידוש השם", והרחיב בדברי הרמב"ם שמצוות קידוש השם היא בכל הליכות חיי האדם, כאשר הוא מפאר שם שמים ומקיים ישראל אשר בך אתמאר. בתקופת הכנסייה, שהה רבי יצחק זאב מבריסק במקום נופש, וכאשר פגשו האדמו"ר מסוקולוב וראוהו מודאג, שאלו לפשר הדבר, ונענה: "דואג אני בעניין החלטת הכנסייה הגדולה לגבי חלוקת ארץ ישראל, וחוששני שמה לא יחליטו כפי הראוי על-פי דעת תורה", וכאשר בן-שיחו תמהו כפי החלטת הגאונים תשפע על מהלך העולם, השיב הגר"י: "דע לך, כי מה שיחליטו חברי האסיפה, כך יקבע הקב"ה, ותקוותי שיבואו להחלטה הנכונה".

מטעים

השומר כנגד הצרעת וגו' ולעשות (כד, ח)
 פעמים נאמרה תבת ולעשות בפסוק, הראשונה באתנחתא, והשנייה בסוף הפסוק ככל אשר יורו אתכם הכהנים הלויים כאשר צויתם תשמרו לעשות, הראשונה היא מצות עשה להביא אתהצנע אליהבחן, והשנייה מצוה לשמע בקולו, והאתנחתא שבתבת ולעשות הראשונה מורה, שהיא מצוה בפניעצמה להביאה בפני הבחן, ובנוסף יש גם מצוה לשמע בקולו. (העמק דבר)

לא תעשק שכיר וגו' או מגרף (כד, יד)
 התבות או מגרף מטעמות בטעמי דגא תביר, לחזרות שגר זה היה לפנים בעל דגה נכדה ובעל קמון, ולא היה נצרך לבריות, ועכשו שנתגרי והוא שבו בנפשו, יש להזהר שלא לעשקו. (דברי יחזקאל)

תמחה את יזכר עמלק וגו' לא תשכח (ה, ט)
 כתב רבנו בחיי, שפרשה זו נפתחה בזכרון ומסתתמת בשכחה, שנאמר תחלה זכר עמלק ולבסוף לא תשכח, לרמז שעתיד זכרו של עמלק להשתכח מיהעולם, לעתיד לבוא בזמן האלף. והדבר מרמז בטעמי המקרא, כי תבת לא בטעם טפחה והיא מפקסת מתבת תשכח שאחריה, ולכן התיי' שבתחלת תבת תשכח דגושה נדגש קל אף שהיא אחר יהו"א, כדי לרמז שהנה ימים באים, ויתקם בעמלק תשכח ויאבד זכרו. (טללי יחזקאל)

מדגש

על 'בן סורר ומורה' כתב בעל הטורים: "סורר בגימטריה זה אבשלוס ברידוד". ואין החשבון מכוון, כי תבת 'סורר' בגימטריה 466, והתבות 'זה אבשלוס ברידוד' בגימטריה 457, ובניהם 9, ואמנם בפירוש הרוקח נאמר: 'לאיש בן גימטריה זה אבשלוס' = 393, ואלו ב'יוסף דעת' מצינו: 'בן סורר ומורה' בגימטריה 'אבשלוס בן שרידוד' = 775, וב'מאמר לבסוף' כתב: 'ותיר תשעה, וצריך לומר 'אבשלוס ברידוד' (465), והינו עם הכולל הענין אבשלוס ברידוד'. אולם לשווא נדחקו בבאר דבריו, שכן בנותן לשם דויד בכתוב מלא, כפי שנקרא בדברי הימים, וכן לעתים במקומים, ביחזקאל ובתרי עשר, והחשבון מכוון, כי התבות 'זה אבשלוס ברידוד' = 467, כ'סורר' עם הכולל, והסיפוי שראשי התבות בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול אמו, הם בגימטריה אבשלוס'.

ממלה

כמה מסופרי מניח הכריזו על פשיטתרגל ונפטרו מתשלוס חובותיהם, ואחר שהשתחררו ממאסרם פתחו חניותיהם מחדש עלישם נשותיהם. אמר על כך הבדחן הידני חירש לוב גוטליב: "נגיד שמא אבד שמה - הרוצה להיות נגיד, עליו לאבד את שמו..." ובאשר התרבו פושטי הרגל אמר: "לא נתן ביום לעבר ברחוב היהודי בסינט, אלא עם מקל ביד לשמירה, שכן אין לעבר בין שתי שורות נשים, ועל החניות משני הצדדים יש שלטים בשמות נשים". ודרשו: 'ספר בריית' - אם תכרת תבת ספ"ר לשנים תקבל מל"ל, לרמז שאין להן שמירה אלא במקל..."

"כיצתא למלחמה עלי איבד" - במלחמת הרשות הכתוב מדבר. וכך מפרשים דורשי רשומות את הפסוק, על-פי דברי הרמב"ם בהלכות דעות, שמי שרוצה לעקר מדה רעה מלבו, עליו להתנהג במשך זמן מסים בהפוך גמור מטבעו, עד שיתרגל בדבר ויוכל ללכת בדרך האמצע, בשביל הזהב. כגון מי שיש בו ממדת הפעם, עליו להרגיל את עצמו לסבלנות מרבה יותר משאר בני אדם, וגם אם יבואו לא ירגיש, עד שיעקר את הפעם מלבו. ולכן נאמר כאן "כיצתא למלחמה", שאם רוצה אהה להלחם ביצרה, אזי ינשמרת מכל דבר רע' וכך תוכל להנצל ממנו.

אחד האריות שבחבורת קוצק, תחת הנהגתו של 'השרף' רבי מנחם מנדל מקוצק, היה המקבל רבי דוד נחמן קירשנבום, בן-בנו של רבי שמואל מקארוב מגדולי תלמידי 'החזו' מלבליו. בקוצק התחבר עם החידושי הרי"מ מגור, וידידותם האמתית היתה לשם דבר. בשנת תרכ"ד עלה רבי דוד נחמן לירושלים בספינה אחת עם שנים מגדולי חסידי קוצק, רבי הלל משה משיל גלבשטין ורבי אהרן יוסף וינגרטן, ומחלציו יצאה משפחה ענפה בישראל. בתקופת מגוריו בירושלים, התפתח עם ידידו החידושי הרי"מ בעניני הלכה, ובאמתחתו נשמרו כתשעים מכתבים ממנו. כיון שענותו גדול היה רבי דוד נחמן, ולא רצה שצאצאיו ובני ביתו יראו את התארים השגבים בהם הכתירו ידידו שהתפרסם בינתיים כרבו של כל-בני-הגולה, הטמין את צרור המכתבים בתוך צפית של-כר, והטמינה בארנו הנעול שבבית. היה זה בערב פסח אחד, כאשר אשתו הצדקנית עמלה קשות לנקות את הבית לכבוד החג הקרב ובא, וכמנהגן של בנות ישראל הפשרות הוציאה את כלי הבית ונערה אותם ברוח כדי לנקותם. באותו יום נשבה רוח עזה, וכאשר נערה את הצפית עם חבילת המכתבים שבה, התפזרו הכלל למרחוק ו"על אשר יהיה-שם הרוח ללכת, ילכו שמה". באותה שעה שב רבי דוד נחמן לביתו, וכאשר שמע על אבדן אוצרו הגדול שלא יסלא בפז, פנה לראות אם נתן להציל דבר-מה, אך לא עלה בידו למצוא אלא שני מכתבים בלבד. בהלה אחזה את בני הבית למראה האסון הקבר, אך לפליאתם עצומה ראו את אביהם מתחנך לעמדתם ומרגיע את רוחם הפוערת, על-פניו לא נראתה אפילו נימה של כעס ורגז, ומאז לא הזכיר את-המארה אפילו ברמז, בקבלו דין שמים באהבה בלי טריניה וכלי פעם. לימים, כאשר ה"אמרי אמת" מגור בקר בירושלים בשנת תרפ"א, פנה לצאצאיו של רבי דוד נחמן כדי לשאל אותם על המכתבים שזקנו החידושי הרי"מ שלח אליו, והללו ספרו לו את המארה ונתנו בידו את שני המכתבים שנותרו לפליטה, והוא הביאם לאור עולם. על גאונותו של רבי דוד נחמן מספרים, כי לאחר עזרתו לירושלים, היה מנשואי הפנים בחבורתו של רבי אלעזר מנדל מללוב, וביון שנוהג היה זה לערוך סיום בכל יום מימי תשעת הימים, ולעתים ראו שאין סיום למחרת, היו מבקשים מרבי דוד נחמן ללמד מסכת אחת עד למחר, ובגאונותו האדירה היה מסתמך ביום אחד. הוא נפטר בירושלים בשם טוב ביום י"ט בטבת תרמ"ג, ומעריציו בקשו לחרת על מצבתו את התארים "נרא וחרד לדבר ד", שהלכו אותו כאחד שיראתו קדמה לחכמתו. בירושלים של אותם ימים, לא היו מפרזים בתארים כמו בזמננו, ולכן הלכו לשאל בעצתו של רבי שמואל סלנט. בקש רבי שמואל לשמע מעט מקורות חייו והליכותיו של המנוח, ובין השאר ספרו לו בני המשפחה, כי פעם ישב אביהם בבית-ההכנסת בליל שבת-קדש, והגה בתורה כשהוא שעון על-גבי סטנדר. לפתע הבחין, כי הפזמק שעל-רגליו נתפס במסמר מחדד שבלט בפסטגור, ומכיון שחשש שמא יתלש את חוט התפירה בשעה שיקום ממקומו ויעבר על אסור שבת, נותר יושב במקומו עד מוצאי שבת. ולא זו משם במשך היממה בלה, כאשר גם את סעודותיו הביאו לו בני ביתו לשם, ולא נתן שנה לעיניו שמא מתוך שנתו יקרע את פזמקו. כששמע זאת רבי שמואל אמר: "דאוי הוא שיחרתו על מצבתו תאר זה, ויותר מכך", ואמנם כך נחרת על מצבתו בהר-היתים סמוך לרגלי ירושלים, ובפנקס הח"כ נכתב עליו: "המפלג בתורה יקר הערך".

חסידיו של רבי דוד בירדמן מללוב, היו דבוקים בו עד לאחת, והערצתם אליו היתה מיחדת ונדירה. אחד מחשובי בני חבורתו, היה החסיד התיק רבי משה וזלמן, חתנו של רבי צבי-הירש גריש-גליקזון, משמש בקדש של רבי אלעזר מנדל מללוב ובנו רבי דוד. בצעירותו היה רבי משה רגזן וקפדן מטבעו, ובני ביתו ספרו את-הדבר לרבו רבי דוד ובקשו ממנו להשפיע עליו לשנות טבעו. הגיעו ימי הפורים, וכמנהגם היו חסידיו של רבי דוד מגישים לו משלוח-מנות לאות הערצה והוקרה. בין הבאים היה גם האבדן הצעיר רבי משה, ובניו סם מכבד בדרון, אלא שהרבי סרב לקבלו. "כל זמן שלא תבטיח לי להרחיק מלפך את רגזונתך, אינני רוצה להכירך", אמר הרבי נחרצות. רבי משה נבהל, ונסה להתמקח עם הרבי. "אני מוכן לתת נפוליון זהב בכפר נפשי, ובלבד שהרבי יטל ממני את משלוח-המנות" אמר, אולם הרבי עמד על-שלו: "מה בצע לי במקומו? רוצה אני לעשותך אדם השלם!" רבי משה היה איש אמת, ולא רצה להבטיח דבר שלא יוכל לעמוד בו, ולכן עמד נבדו והתחבט בנפשו. כיון שראה רבי דוד פן, אמר לו בחריפות: "אם הוה מחצית השעה אינך מבטיח לי את-הדבר, מקומך לא יכירנו אצלי". קפץ רבי משה והבטיח כי מעתה ואילך יתרחק ממדה זו, ורבי דוד נטל ממנו את-מנחתו. ומאז ועד יום מותו בשנת תשי"ג זקן ושבוע ימים, לא ראו על-פניו אפילו צל הקפדה, וכעס מאן דבר שמה, עד שצאצאיו לא האמינו שבטבעו היה רגזן. ולא לחנם הגדירו רבי משה מרדכי מללוב: "בלתי לה לבדו!"

"בגנו זה סורר ומורה איננו שמע בקולנו" - יודעים אתם מפני מה נעשה הבן סורר ומורה? מפני שאיננו שמע בקולנו, מעולם לא שמענו אזורי בבית הורינו קולות של למוד ותפלה, דברי שלום ואמת. דברי חכמים בנחת נשמעים. ומה יפלא אפוא, שגם אינו שומע בקול הורינו... (רא"צ אונגר הי"ד מקאפאווה)

גליון 697
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ק ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

232222222222

סיפורי חז"ל

שלח לחמך על פני המים

בר קפרא היה חופר על שפת ימה של קיסרי, וראה ספינה שטבעה בים הגדול ונציב העיר עולה מתוכה ערום. כשראהו בר קפרא בא אצלו ושאל בשלומו, ונתן לו שני סלעים, והכניסו לביתו, הלבישהו, האכילהו והשקהו ונתן לו עוד שלושה סלעים אחרים. אמר לו בר קפרא אדם גדול שכמותך ראוי שיהיו עוד מעות בידך להוצאות אחרות. לאחר ימים נשבו יהודים באותה עיר, אמרו מי ילך ויפייס עלינו? אמרו זה לזה ילך בר קפרא שהוא חשוב אצל המלכות. אמר להם בר קפרא: חושבים אתם שמלכות זו עושה משהו בחינם? אמרו לו, יש כאן חמש מאות דינר, טול אותם ולך ופייס אותם. נטל בר קפרא חמש מאות דינר ועלה למלכות. כשראה אותו נציב העיר, עמד על רגליו ושאל בשלומו, ואמר לו למה טרח ובא רבי לכאן? אמר לו בר קפרא בבקשה ממך שתרחם על אותם היהודים, אמר לו נציב העיר כלום יידע אתה שמלכות זו עושה דבר בחנם? אמר לו בר קפרא יש עמי חמש מאות דינר, טול אותם ופייס עלינו. אמר לו שר העיר, אותם הדינרים יהיו נתונים לך תחת מאכל ומשתה שהאכלתני והשקיתני בביתך, ואתה לך לשלום ובכבוד גדול. קראו עליו על בר קפרא מקרא זה שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו.

(לפי קהלת רבה י"א)

פרשת השבוע

האחת אהובה והאחת וגו' כ"א – ט"ו

מסופר על חסיד אחד שנסע אל הרה"ק רבי נחום משטעפינעשט זיע"א, ועל הדרך התעכב ברשקוב, ונכנס להתפלל לבית המדרש, וראה זקן אחד מאחר בתפילתו. ניגש אליו ושאל מי הוא? והזקן ענה שהוא נכד בעל "שיח ספונים", ומדוע, שאל החסיד אתה מאחר בתפילה? אמשול לך משל מהרה"ק רבי שמואל מקאמינקא זיע"א. באחד שנתאלמן ולקח אשה שניה. הביאה לו באיחור תבשיל מעושן, כעס עליה, והאשה צעקה הלא גם הראשונה היתה מאחרת בתבשילה. נכון, קרא הבעל, הראשונה איחרה, אולם היא השכימה בבוקר ונתנה לי כוס חלב חם גדול לשבעה, והיה לי כח לחכות. נענה הזקן במה דברים אמורים, כשאתה שנאה עליו, אבל כשאתה אהובה עליו, אפילו מגישה לו תבשיל מעושן באיחור, נעים וטעים לו המאכל.

החסיד בא לרבו והרצה תשובת הזקן, נאנח הרבי משטיפנשט והסביר, כי בשעה שאמר רבי שמואל מקמינקא המשל, נעשה קיטרוג גדול על הצדיקים המאחרים בתפילה, והזקן הזה המתקן הדינים. והזקן לא בא לעולם אלא

בשביל אמירה זו בלבד. כאשר שב החסיד דרך רשקוב, שאל על הזקן ואמרו לו שבאותו יום נפטר הזקן.

למען יברכך ה' אלקיך בכל משלח

ידך (כ"ג – כ"א)

מסופר: סוחר אחד התלונן בפני הרה"ק רבי ברוך מקאסוב זיע"א, על פרנסתו הדחוקה שאין בה כדי לחם לאכול ובגד ללבוש, לו ולבני ביתו. וסיים ואמר בכאב, יאמין לי הרבי שכבר טיכסתי עצות בכל מיני משא ומתן. ועשיתי תחבולות שונות בכל סוגי סחר מכר, ובכל זאת לא ראיתי ברכה בעמלי כל הימים, ואני טובל ועובר יסורי נפש נוראים. הרבי עצם את עיניו, ואחר מספר רגעים פקח את עיניו ואמר לסוחר המודאג, ראה בני מה אומרת לנו התורה כי ה' אלקיך ברכך בכל מעשה ידך, תן דעתך שלא נאמר כאן "בכל מעשה ראשך" אלא "בכל מעשה ידיך". משמע מכאן שאין חפץ לה' בעצותיך ובתחבולותיך, מהיום והלאה אל תרבה בהרהורים ובמחשבות, בעצות ובתחבולות, אלא קום ועסוק ממש במלאכה ואז תראה ברכה בעמלך.

זמני השבת

פרשת כי תצא

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:22 ת"א: 6:38

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:34 ת"א: 7:36 ר"ת: 8:11

עתה נוכחתי לראות מה גדול כח תפילת עם ישראל

בעיירה אחת בסביבתו של הרה"ק רבי עקיבא אייגר זיע"א (יומא דהילולא ט"ו אלול), היה שם יהודי אחד אשר ל"ע נפל למשכב וחלה במחלה נדירה ומסוכנת מאד, וכל גדולי הרופאים אליהם פנו בני המשפחה שינסו לרפאות את החולה, כולם כאחת אמרו שאין שום תרופה למחלתו, וכבר דנוהו כעומד למות ח"ו, ומיום ליום נשתנה מצבו לרעה, ובני המשפחה היה בצער ובמיצר גדול באין להם למי לפנות.

באחד הימים עברה שמועה בעיר, שהמלך צריך לשהות בעיירה זו בקרוב, ובין פמליית המלך נמצא תמיד מוכן ומוזמן לכל צרה אשר לא תבוא, הרופא הגדול שבמדינה, החליטו בני המשפחה שכשיבוא לעיר יפנו אליו תיכף ויבקשוהו שיבקר את החולה המסוכן, אולי יוכל הרופא הגדול למצוא תרופה בשבילו. ואכן כך היה, וכשהרופא נכנס לעיר תיכף פנו אליו בבקשה זאת, ולגודל שמחתם הוא נענה להם והלך לבקר את החולה. אמנם אחרי ביקורו נדהמו בני המשפחה לשמוע גם מפיו של הרופא הגדול, שכדברי כל הרופאים אין תרופה למכתו.

אולם הגאון רבי עקיבא אייגר ששהה אז בעיר, לא הסתפק בתשובה זאת של הרופא, ניגש לרופא ואמר לו שיש לו שאלה לשאלו, והאם הרופא מוכן לענות לו בלי להיפגע מהשאלה. ענהו הרופא שיכול לשאול אותו ואין הוא מקפיד כלל. שאלו הגאון רבי עקיבא אייגר: אם היה המלך שלו נחלה באותה מחלה של החולה הזה, האם גם אז היה עונה הרופא שאין תרופה למחלתו? נדהם הרופא מהשאלה, אך מיד התאושש וענה: אומר לך את האמת, שאכן יש רפואה למחלה הזאת, והוא, שבעומק המדבר, מקום ששם מצויים חיות רעות ומסוכנות לרוב, שם נמצא עוף אחד, שאם יתפסו את העוף הזה, ויבשלו אותו, ויתנו לחולה לאכול את המרק של העוף הזה, תהא לו רפואה למחלה המסוכנת הזאת. אולם הדבר רחוק מהמציאות, שיהיה אפשרי להשיג את העוף הזה, ורק המלך שיש לו כל, יוכל לשלוח חיילים עם כלי זיין, שיהרגו את החיות הרעות שבדרך, ויביאו את העוף הזה. ולפעמים גם אחרי כל הטרחה ואחרי שכבר הצליחו להביא את העוף, יתכן שטעו והביאו עוף אחר, ואז צריכים לחזור על דרכם ולנסות שנית, אכן המלך מסוגל גם לכך כאשר כולם עומדים לשירותו, אבל איש רגיל מהמוני העם, לא נראה כלל שתהיה לו את האפשרות ללכוד ולהביא עוף זה, לכן אמרתי שאין תרופה למחלתו.

כששמע רבי עקיבא אייגר תשובה זאת יוצאת מפני הרופא, נשא קל וחומר בעצמו, אם הדבר נכון שיש באפשרות למצוא תרופה בעולם למחלה המסוכנת הזאת, אם כן למה גרוע היהודי הזה מהמלך הגדול, ואם המלך הגדול יכול להשיג את העוף ע"י כמה חיילים בשר ודם שישלח, הלא כל שכן וק"ו בן בנו של קל וחומר, שאיש ישראל יוכל להשיג את העוף, ע"י שישא תפילה למלך מלכי המלכים הקב"ה, שהוא כל יכול, ובוודאי לא יגרע חלקו של היהודי. ותיכף נכנס הגאון לחדרו והסתגר שם, והתחיל להתפלל לפני השי"ת שישלח רפואה שלימה במהרה ליהודי החולה. ובעודו עומד ומתפלל בחדרו, שומע הוא לפתע קול דפיקה חזקה על גג הבית, כאילו נפל שם מטר של אבנים. שלח הגאון תיכף שליח לבדוק מה קרה על הגג, וחזר השליח וסיפר שנפל שם עוף גדול ומשונה מאד שכמותו לא ראה מימיו, ומוטל עתה על הגג. בהיותו מובטח שהקב"ה שמע לתפילתו ציוה הגאון לשליח שיביא את העוף לביתו של החולה, ויצווה לבשלו ולתת לחולה ממרק העוף לאכול, ואת נוצות העוף ציוה עליהם שיגנוזו במקום שמור למשמרת. השליח רץ תיכף לבית החולה ועשו הכל כאשר ציוה הגאון רבי עקיבא אייגר, ונתנו לחולה לשותות ממרק העוף ומיד התחיל להבריא, ומיום ליום הלך והשתנה המצב לטובה עד שהיה כאחד האדם.

אחרי מספר חדשים וכבר נשכח מליבם כל הסיפור, נקלע הרופא הגדול של המלך שוב לאותה עיירה, ובהיזכרו במה שהיה לפני כמה חדשים, פנה אל בית החולה ברצותו לברר מה עלה בגורלו, אף שהיה בטוח שכבר זמן רב שאינו בין החיים, אולם מה גדלה הפתעתו כאשר ענו לו שהחולה לשעבר כבר יצא מהבית היום ותיכף ישוב לביתו. הרופא שנדהם מהתשובה לא האמין למשמע אוזניו עד שראה את החולה חוזר לביתו, וברוב התפעלות שאל אותם לפשר הדבר. כאשר סיפרו לו את סיפור העוף, היה קשה לו להאמין להם, עד שנזכרו בציווי של הגרע"ק לגנוז את הנוצות, והלכו והביאו את נוצות העוף והראו לרופא הגדול, והרופא אישר ברוב התפעלות שאכן זה העוף שאמר לרב.

באותו מעמד הכריז הרופא הנכרי ואמר: עתה נוכחתי לראות מה גדול כח תפילת עם ישראל, שהלא המלך הגדול עם כל אשר לו כמה טרחות ויגיעות היה צריך כדי להשיג את העוף הזה, ולפעמים גם אחרי הטרחות וההשתדלויות גם לא מצליחים להשיג את העוף, ואילו הגאון הגדול בתפילתו תוך זמן קצר הזמין הקב"ה את העוף ללא שום טרחה ויגיע. ונגרם בזה קידוש השם גדול.

(תולדות הגרע"א זיע"א)

כל טובות העולם הזה מותנות בקיום התורה והמצוות
אולם אדם הנהנה מהעולם הזה ואינו חפץ בקיום
המצוות, הרי שהוא אוכל עולמו בחייו, ואף אם עשה
מעשה מצוה זה או אחר, נחשב לו נדבר כניכוי שכרו.

משל למה הדבר דומה: לעשיר שהיתה לו בת כלילת
המעלות, ואביה חיפש לו חתן מופלג בתורה ובמידות,
אחר יגיעה מצא בחור בעל מעלות יחיד ומיוחד. אביו
של הבחור גר בעיר רחוקה, שלח העשיר את מרכבתו
ההדורה להביא את האב אל עירם, כדי לסיים את
השידוך למזל טוב. כאשר הגיע אביו של החתן ונפגש
עם אבי הכלה, נמלך בדעתו ומסיבה כלשהי לא הסכים
לשידוך. ראה העשיר כי אבי החתן אינו מסכים לשידוך,
החליט לשדך אותו בממון, ולחש על אזנו כי מלבד סכום
הנדוניה שיתן בעין יפה לבני הזוג, בדעתו לתת עוד
ארבע מאות זוז לאבי החתן. למרות ההצעה המפתה
נשאר אבי החתן בסירובו ולא הסכים לשידוך. כאשר
ראה אבי הכלה כי כן, פנה אל הבחור עצמו, ועד מהרה
סיכמו שניהם על השידוך למזל טוב ללא הסכמת אבי
החתן. לאחר חתימת שטר התנאים בא אבי החתן אל
העשיר וביקש ארבע מאות זוז כפי שהובטח לו ענה
העשיר: לא ולא! אמת כי הבטחתי לך סך זה, אולם רק
כדי לזרו אותך להסכים לשידוך, אך עתה כבר נחתם
השידוך למזל טוב ללא הסכמתך, ועכשיו מה לי ולך?

והנמשל: הקדוש ברוך הוא עשה כביכול שידוך עם בני
ישראל, אלא שעיקר השידוך הוא עם הנפש החפצה
בקיום המצוות. אמנם, הנפש עומדת ביד הגוף, וכל
מצווה שתחפוץ לקיים, עליה לבקש תחילה את רשות
הגוף שיתרצה ויסכים לדבר, הנפש צריכה את רצון
הרגליים ללכת אל בית המדרש, ואת הסכמת הידיים
ללבוש ציצית ולהניח תפילין וכדומה. על כן אם הגוף
מסכים ברצון, מן הראוי לתת לו מעט שכר בעולם הזה
על שהסכים לרצונותיה של הנפש. אולם אם הגוף אינו
חפץ בכך, על פי דין ראוי לו שלא יינה מן העולם הזה
כלל וכלל, אם אכן נהנה, ידע כי מכלה הוא את מעט
שכרו השמור לו לעולם הבא.

(המגיד מדובנא זי"ע"א)

היכולה תשובה להועיל גם לפושע וחוטא כמוני?

מסופר: לפני כ-700 שנה חי בספרד גאון גדול ומפורסם
בתורת הקבלה, ושמו רבי משה בן שם טוב ליאון. בעירו של
רבי משה גר יהודי אחד, אדם שעבר עבירות רבות וחטא
חטאים גדולים, בחושבו כי כבר לא תועיל לו כל תשובה.
באחד מימי עשרת ימי תשובה פגש אותו אדם את רבי משה
די ליאון ברחוב, ובנימה של לעג פנה אליו: "היכולה תשובה
להועיל גם לפושע וחוטא כמוני?" "אין דבר המונע ומעכב
בפני התשובה, כשחושבים ומחליטים עליה ברצינות" – ענה
הרב, והוסיף: "אולם בקשר אליך, רק המוות יוכל לפדותך
מהעבירות. אם תקבל על עצמך למות בתור כפרה על
עוונותיך, אזי תתקבל תשובתך במרום". "והאם אזכה גם
להיכנס לגן עדן?" שאל היהודי. "כן, יהיה לך 'עולם הבא' כמו
לכל יהודי כשר" הבטיחו הרב. "יבטיח לי כבוד הרב, כי אהיה
עמו במחיצתו בגן עדן, אם אחזור בתשובה" ביקש. הרב
הבטיח לו והלך לדרכו לבית המדרש.

נכנסו הדברים בלבו של אותו יהודי והלך אחריו. בארשת
רצינות גמורה, בחרטה מלאה על חייו המלאים חטא, התחנן
היהודי לפני הרב: "רבי, תעזור לי לחזור בתשובה. הנני מוכן
ומזומן לכל, אפילו למות ובלבד שיתכפרו עוונותי". הושיב
הרב את בעל התשובה על ספסל בבית המדרש, וציווה
להביא לו גליל עופרת ולהרתיחו בכלי על האש, עד שייהפך
לנוזל רותח. אז קשר הרב ליהודי את עינו במטפחת ואמר לו:
"אמור וידוי על עוונותיך". היהודי פרץ בבכי, אמר את הוידוי
בלב נשבר, והתחרט מקרב לב על עוונותיו הרבים. "האם
אתה מקבל עליך מיתה משונה זו?" – שאל הרב. "כן, רבי,
ובלבד שיתכפרו עוונותי" ענה בעל התשובה. "אם כן פתח
פיך ובלע" ציווה עליו הרב. היהודי פתח את פיו ובלע. אולם
לא את העופרת הרותחת, אלא כפית של דבש. אשר הרב
הכניס לתוך פיו. שוב פרץ היהודי בדמעות שליש: "רבי, מה
עוללת לי? האם חמדת לך לצון? מואס הנני לחיות בגוף
מסואב זה שלי, ברצוני להציל את נשמת, את חיי קח, אך את
נשמת הצל".

"בני", ענה לו הרב, "אל תירא. היושב בשמים קבל את
תשובתך". מאז לא נפקד מקומו של יהודי זה מבית המדרש,
מקום אשר למד, התפלל וצם ימים שלמים, וחי את שארית
שנותיו בתשובה. זמן קצר לאחר פטירתו של רבי משה די
ליאון נפטר גם יהודי זה, וברגעי חייו האחרונים בשכבו על
ערש דווי, קרא: "פנו מקום לרבי משה די ליאון! הוא בא
להוליכני לגן עדן". ובעוד מילים אלו על שפתיו החזיר את
נשמתו הטהורה לבוראה.

צ'ין אדם לחברו

המנצח הוא זה שמוותר

פעם אחת הגיע ראש הקהל של קהילה קדושה סאטמר אל רבו הרה"ק בעל ה"דברי יואל" זיע"א, זה היה בערב שבת קודש אחר הצהריים בזמן שאין קבלת קהל ולא היה ניתן להיכנס בשעה כזו, אבל בהיותו ראש הקהל, היה עליו לברר על סדרי השבת המתקרבת ובאה, ולכן הניחוהו להיכנס אל הרבי.

משנכנס פנימה ראה והנה הרבנית הצדקנית ע"ה מביאה את מגש נרות השבת אל השולחן הגדול שבסלון הבית, והרבי הקדוש ניגש ושאלה לאמר, מדוע את מכינה את הנרות כאן בבית? כי מנהגם היה שאם הרבי עורך הטיש בליל שבת בהיכל שבבית המדרש, יש העדפה להדליק הנרות מדליקה הרבנית את נרותיה שם, שכן יש העדפה להדליק הנרות במקום שיאכלו הסעודה.

ענתה לו הרבנית אינני מסכימה שתערוך טיש היום, אין זה לפי כוחותיך, היום תסעד סעודת שבת בבית. והרבי עונה לעומתה, זה בלתי אפשרי, כבר הודעת ליכמה אנשים שאערוך הטיש, ובאו הרבה אורחים על שבת קודש, וביניהם כמה נגידי לחיווק המוסדות. ואני מוכרח לערוך את הטיש. ונעשה ביניהם דין ודברים בענין זה, עד שלבסוף הרבנית ניצחה כדרך של הנשים על פי רוב, והסכים הרבי שלא לערוך את שולחנו. הראש הקהל דנן שעמד מן הצד, והמתין לקבלת ההחלטה ולראות כיצד יפול דבר, חלשה דעתו, הוא היה משוכנע תמיד שהאדם החזק ביותר בעולם הוא הרבי מסאטמר, שכל העולם

רעדו ממנו. והנה רואה הוא שהרבנית חזקה יותר מן הרבי עצמו. בעומדו כך תוהא בדבר זה, הרגיש בו הרבי הקדוש ותפס מחשבתו, פנה אליו במתק חיובו הדידוע נסוך על פני קדשו ואמר לו: "בשלום בית הכל תלוי אך ורק במידת הוויתור לכן המנצח הוא זה שמוותר".

מידת החסד של ה"חפץ חיים"

מסופר: בשנת תרכ"ה שימש הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א כר"מ בעיר "וסילישוק". באחת השנים בפרוס חג הפסח קיבל את קצבתו החצי שנתית בסך חמישים רובל, והתכוון לחזור לביתו לחג. והנה נודע לו ששידוכה של כלה יתומה אחת בעיירה עומד להתבטל, משום שאין לה הוצאות לחתונה, ה"חפץ חיים" רץ מיד ומסר את כל החמישים רובל לכלה לצרכי החתונה, ואילו הוא לווה כסף להוצאות הדרך ושב לביתו בגפו.

במי פגעתם, ביתום

הג"ר חיים גולדוויכט זצ"ל ראש ישיבת כרם דיבנה למד בילדותו בת"ת "עץ חיים". מספר חברו לספסל הלימודים הרב מנחם פרוש זצ"ל: ר' חיים היה אחד התלמידים המצטיינים, חיבה וקירבה יתירה גילה לו המשגיח הרוחני הרה"ק ר' אריה לוי זיע"א בשל היותו ילד יתום. באחד הימים פגע בו אחד הילדים בחצר הת"ת והעליבו. משהתכנסנו לביהכ"נ לתפילת מנחה, עיכב ר' אריה את התפילה, עלה על הבימה וזעק, היודעים אתם במי פגעתם? ביתום! ביתום! כיצד יכולים אתם לגשת לתפילה, בה בשעה שהעלבתם ילד יתום? אוי!!! ופרץ בבכי מר.

תלולא דצדקיא

שבת קודש י"ג אלול

הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס ב"ר מרדכי מטשערנובל (תרל"ו)
הרה"ק רבי אברהם ישכר הכהן מראדומסק ב"ר שלמה (תרנ"ב)
הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקאזניץ ב"ר יחיאל יעקב (תרס"ט)
הרה"ק רבי יוסף (חיים) מבאגדאד ב"ר משה (בן איש חי - תרס"ט)
יום ראשון י"ד אלול
הרה"ק רבי יוסף אשכנזי ב"ר ישראל (מח"ס "אהלי יוסף" - תרכ"ו)
יום שני ט"ו אלול
הרה"ק רבי עקיבא איגר ב"ר שמחה בונים (תקי"ט)
הרה"ק רבי שלמה משה אלשקר ב"ר יצחק (שו"ת מהר"ם אלשקר - תקנ"ט)
הרה"ק רבי יעקב קאפלי חסיד (תלמיד הבעש"ט) ב"ר נחמיה פייבל (תקמ"ו)
הרה"ק רבי מאיר הורוביץ מלברטוב (תר"א)
יום שלישי ט"ז אלול
רבנו רבי אברהם נפתלי צבי מוורמייזא ב"ר משה הלוי (תע"ב)
יום חמישי י"ח אלול
רבינו המהר"ל מפראג רבי יהודה ליואי ב"ר בצלאל (שס"ט)
רבי יצחק חיות ב"ר אברהם (אפי ברבני - שע"ג)
הרה"ק רבי יוסף מאוסטילא ב"ר מרדכי מנעשחיו (תקצ"ז)
הרה"ק רבי עבדאלה סומך (בעל זבחי צדק - וחזון למועד - תרמ"ט)
יום שישי י"ט אלול
הרה"ק רבי חיים בנבנשתי ב"ר ישראל (תל"ג)
הרה"ק רבי זאב נחום בורנשטיין מביאלא

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטביץ שליט"א
מח"ס "זבחי אורח" רפרס "זבחי הדר" על המעשים.

אמירת הסליחות (א')

א) עומדים באשמורת לומר סליחות ביום ראשון של השבוע שחל לפני ראש השנה. (שו"ע אורח סימן תקפ"א סעיף א', ובמשנה ברורה שם ס"ק ה')

ב) יחיד רשאי לומר סליחות, וכן רשאי לומר שלש עשרה מידות דרך קריאה בתורה בניגון ובטעמים, אבל לא יאמר היחיד שלש עשרה מידות דרך תפילה ובקשת רחמים. (מטה אפרים סימן תקפ"א סעיף כ"א)

ג) וכן כל מקום שזכר מענין שלש עשרה מידות, כגון וזכור לנו היום ברית שלש עשרה, וכיוצא, יש ליחיד לדלג זאת. (שם)

ד) אם אומר היחיד שלש עשרה מידות בניגון הטעמים כקורא בתורה, יכול כן לומר וזכור לנו היום ברית שלש עשרה. (ספר גם אני אודך, תשובת מרן הגר"ח קניבסקי זיע"א, ח"ב סימן קנ"ג)

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק
רבי יקותיאל יהודה (ייטב לב)
ב"ר אלעזר ניסן זיע"א
נלב"ע ו' אלול תנצב"ה

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת כי תצא

"כי תצא למלחמה על אויבך" (כא, י)

זהו מלחמת היצר.

הגמרא במסכת סוכה אומרת "לעתיד לבוא מביאו הקב"ה ליצר הרע, ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים, צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה, הללו בוכים והללו בוכים וכו'.

נשאלת השאלה איך תיתכן "מחלוקת" כל כך גדולה בין

הצדיקים לבין הרשעים,

לצדיקים נדמה להם

כ"הר גבוה", ולרשעים

נדמה להם כ"חוט

השערה"? האם תיתכן

מחלוקת על דבר אם

גובהו מטר אחד או

קילומטר אחד?

אליבא דאמת, מהו באמת

היצר הרע, הר? איך יתכן

שהרשעים יראו אותו

כחוט? הוא חוט? איך

יתכן שהצדיקים יראו

אותו כהר?

ביאור נפלא מרבי שבתי

יודלביץ זצ"ל, נפלא

מאוד: לפני העבירה - יצר הרע נראה כמו הר גבוה,

התאוה עצומה, בלתי ניתנת לשליטה. אבל אחר

העבירה נוכחים לראות שהכל היה כלום, דמיונות

פורחים באויר, לא שווה שום דבר.

צדיקים הם "לפני עבירה", לכן נדמה להם יצר הרע כהר

גבוה, לעומתם הרשעים, הם "לאחר עבירה", הם נוכחו

כבר לדעת שהכל עורבא פרח, חוט השערה.

(יחי ראובן)

"כי יהיה לאיש בן סורר ומורה" (כא, יח)

יש להתבונן למה כתוב "מורה" מלאו' ואח"כ שאמרו אל

זקני עירו: "בנו זה סורר ומורה" כתוב חסר?

ביאר רבי חיים קנייבסקי (בטעמא דקרא), משום שדרך

ההורים להקטין תמיד חטא בניהם ולכן זה חסר.

בספר 'חינוך לישראל' כתב, שפעם ביקש אחד מאת

הגה"צ מסאטמאר זי"ע שיברך אותו שהוא יצליח עם

חינוך בנו.

אמר לו הרבי, להצליח בחינוך צריכים לקום באשמורת

הבוקר ולהזיז דמעות על ספר תהילים בתפילה להקב"ה

על כך.

בהזדמנות אחרת אמר הגה"ק מסאטמאר זי"ע: שגור בפי

העולם כי בנים אין יכולים לבחור, רק את מה שהקב"ה

הזמין לו; לעומת זאת,

חתנים טובים יכול כל

אחד לבחור לעצמו... אך

אני אומר להיפך - חתנים

אי אפשר לבחור, שכן

בהכרח יטול מה שהוכרז

מ' יום לפני יצירת הוולד

בת פלוני לפלוני, אבל

בנים טובים יכולים

לבחור על ידי שיוריד

דמעות לבקש מהקב"ה

בנים טובים.

פעם אמר הגה"ק

מסאטמאר זי"ע: אם

יהודי אינו מאמין

שפרנסה הוא מן השמים

הוא אפיקורס, אך אם

אינו מאמין ששידוכים מן השמים הרי הוא שוטה...

(ווי העמודים)

"ותפשו בו אביו ואמו" (כא, יט)

פעם נבנס ת"ח צעיר לפני הגה"ק רבי יחזקאל אברמסקי

וע"א ופתח עמו בדברים, במהלך השיחה סיפר לו כי הוא

עוסק עתה בלימוד פרק בן סורר ומורה שבמסכת

סנהדרין.

כששמע זאת בעל חזון יחזקאל אמר לו הבה ואספר לך

מעשה נורא שאירע עמי כאשר כיהנתי כרב ברוסיה.

הוא סיפר כי אל הרב היו פונים לא רק בשאלות בדבר

הלכה או כדי לשוחח בדברי תורה, אלא היו באים

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

"והשבותו לו... וכן תעשה לכל אבירת אחיך" (כב, ב)

דרשו חז"ל בגמרא (סנהדרין עג.) והשבותו לו - לרבות אבירת גופו [כגון רואה את חברו שהוא טובע בנהר, או חיה גוררתו, או לסטים באים עליו שהוא חייב להצילו]. וכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות רוצח הלכה יד): כל היכול להציל ולא הציל עובר על "לא תעמוד על דם רעך, וכן הרואה את חברו טובע בים או לסטים באים עליו, או חיה רעה באה עליו, ויכול להצילו הוא בעצמו, או ששכר אחרים להצילו ולא הציל, או ששמע עובדי כוכבים או מוסרים מחשבים עליו רעה... ולא גילה און חברו והודיע וכו', העושה אותם עובר על "לא תעמוד על דם רעך".

סיפר בעל המעשה: "פעם הוצרכנו להתקין חוט חשמל. משכתי למקום חוט חשמל, ותוך כדי התקנה שכחתי שהחשמל אינו מנותק,

וגזרתי חוט חשמל פעיל.

התחשמלתי בכל גופי,

ומצבי היה מסוכן ביותר.

לבסוף, ברחמי שמים

יצאתי מכלל סכנה.

באחד הימים, בא הגאון

רבי ניסים קרליץ לבקרני.

הוא שאל בשלומי בשקט

ובשלוח דרכו.

לפתע פנה אלי ואמר

בנחרצות: אתה פושע!

אתה אדם בלי אחריות

שהכנסת את עצמך

לסכנה! לכן אסור לך

לנהוג! זו גמרא מפורשת,

אם על עצמו לא חס, על

אחרים לא כל שכן. הבא

לי את רישיון הנהיגה

מיד!

לאחר אמירתו זו חזר רבי

ניסים לשלוותו

האופיינית ובירכני

בברכת רפואה שלמה.

[אמנם לאחר חצי שנה שהתחייבתי וחתמתי לרבי ניסים

על מסמך, השיב לי את הרישיון].

ופעם, בליל שבת, ניגש אל רבי ניסים, אדם שהיה צריך

להסיע יולדת שהייתה כורעת ללדת, ושאל היאך לעשות

כדי למעט בחילול שבת בנסיעה, ע"י שינוי בהילוכים,

בנורות וכו'.

רבי ניסים [שהיה מודע למצב היולדת] שאג עליו כארי

ואמר בהתרגשות: "רוצח! סע מהר ומיר!"

(חוט שני)

"השב תשיבם לאחריך..." (כב, ב)

המעשה המדהים אירע אצל בעל תשובה יקר

אליו גם יהודים רבים פשוטי עם כדי לבקש ברכה מהרב שיעתיר ויתפלל בעבורם, אם זה לרפואתו של חולה אנוש, לאשה עקרה וכו' או להצלחתו של אדם שכשל בעסקיו, או שגזירת המלכות עליו וכדומה.

יום אחד באה אלי אשה וביקשה, רבינו תתפלל נא בעדי שבני ימות.

נודעתי לשמוע את בקשתה הנוראה, סיפר רבי יחזקאל, ואז פתחה האם והסבירה את בקשתה התמוהה, בניחיד לה ועתה קיבל צו גיוס לצבא הרוסי, ביודעה את המכשולות והנסיונות שעמדו בפניו, חוששת היא פן יכשל וייצא לתרבות רעה ח"ו, ולכן מבקשת שהרב יתפלל שימות עכשיו כיהודי כשר וטהור בטרם תיטמא נפשו בעבירות.

רבי יחזקאל ביקש להרגיע את רוחה ותוך כדי שהיא משיחה את ליבה, התברר לו כי האשה באה בימים וזה

בנה יחידה. אך למרות

הכל החשש הנורא פן

יצא הבן לתרבות רעה

הביא אותה להחלטה, כי

העצה היחידה היא

לבקש מהרב שיתפלל

שבזרע העולם יטול את

נפשו של בנה מחמד

נפשה, אף שתישאר

ערירית ללא זרע של

קיימא, ובלבד שלא

יעמוד הבן בנסיונות

שעלולים להפילו לבאר

שחת.

האם הוזילה דמעות

כמים, רבי יחזקאל בכה

יחד עמה ובסופו של דבר

אמר במקום להתפלל

שימות הבן נתפלל כולנו

שיחיה ושיעמוד

בנסיונות ויישאר יהודי

כשר.

ואכן כך הווה, התפילה

ממעמקי הלב בקעה רקיעים, ואותו צעיר היה מהיחידים

שזכו שגם לאחר שהתגייסו לצבא והיטלטלו בין ארצות

ועמים ובין חיילים נכרים וגסי לב, שמרו על יהדותם

ונשארו יהודים נאמנים וכשרים.

סיים רבי יחזקאל אברמסקי את סיפורו ואמר, באותה

שעה חשתי כאילו עמדה לנגד עיני תמונה חיה ומוחשית

של מה שנאמר בתורה על בן סורר ומורה שנהרג על שם

סופו, ותפשו בו אביו ואמו והוציאו אותו אל זקני עירו,

ההורים בעצמם אשר מי כמוהם חשים אהבת אב ואם

לבנם מתגברים על האהבה הטבעית, ביודעם כי בנם

עתיד לצאת לתרבות רעה ולאבד חיי הנצח ומבקשים

לנהוג בו את הדין של ימות זכאי ואל ימות חייב.

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ובכן במוצאי שמחת תורה, מקבל היהודי שיחת טלפון ופקיד משטרה מודיע לו להגיע לתחנה.

משהגיע לתחנת המשטרה מבשרים לו: כי מכיון שהתברר שבעל האבידה מת (הוא היה נברי גלמוד) והחוק במדינתו קובע שבמקרה כזה, זוכה המוצא באבידה אשר על כן קח בחזרה את החבילה. פלאי פלאים.

כאשר שמע על כך אותו שכן גוי הוא תבע את היהודי לבית המשפט וביקש את התכולה לעצמו.

התובע הגוי פנה אל השופט וטען: שאותו יהודי פלש לרשותו הפרטית וחטף את השקית, וכאן הגיעה ההפתעה לתדהמתו של הגוי: היהודי שלף את חוזה

השכירות שנעשה עם הגוי לשבועיים, והראה לשופט שאכן הוא שכר את המקום ולא פלש אליו, ועליו חתום עורך דין בבקשת הגוי, לאחר עיון קצר בחוזה קבע השופט: היהלומים שייכים לשוכר הגג שמצאם.

"ולא תשים דמים בביתך" (כב, ח)

אחד מחסידיו של רבי מנחם מנדל מרימינוב, בא פעם לביתו וכשראה שהשולחן שבבית רעוע ומט ליפול, הלך ורכש בדמים מרובים שולחן חזק ויפה.

בנו של הרבי, שהיה אז ילד קטן, נהנה מהשולחן החדש וכדרך הילדים הסתובב ורץ סביבו יחד עם חברו שהתגורר בשכונתם.

במהלך ריצתו, לא נזהר הילד השכן דיו ונחבט

רחל אמנו, בשנים שבה צפתה לזרע של קנמא, הנה לה הרבה זמן להתבונן במה שעברה בילדותה, בהאשמות שהפנו כלפיה. היא ידעה שאם לא תפנים את המסר האלוקי שנשלח אליה בחיי הילדות הקשים שלה - לא ירחק היום והיא עלולה להמשיך את ה'מנהג' הבעייתי גם לדור הבא, ולהאשים את הילד שלה בכל פשלו...
הבעל שם טוב הקדוש אומר: בשלושה דרכים הקדוש ברוך הוא מחזיר את האדם (הגאה) לשפלותו - בתחלה, הוא מראה לו אדם אחר שנכשל, כדי להראות לו עד כמה האדם לא יכול לבטח בעצמו.

אם האדם לא מבין את המסר, ומעדיף לעסוק ב'זעזוע' ושאינו נפשו של השם, במקום לקיחת מוסר אישי - הקדוש ברוך הוא ממשיך לדרך הבאה: חסדות. פתאום אנשים מתחילים לרנן מאחורי גבו, מאשימים אותו בדברים חסרי שחר...
גם את זה הקדוש ברוך הוא עושה כדי להזכיר לאדם עד כמה הוא נזקק לרחמי שמים כדי לא לפל, ושאם לא היו מרחמים עליו משמים - הוא אכן היה נכשל בכל אותם דברים בהם הוא מאשים...
ואם גם כאן האדם לא מבין את המסר? אם גם בשלב השני האדם מעדיף לעסוק במלחמה על כבודו האבוד - במקום בלהבין את מקומו הטבעי, או אז מעביר אותו הקדוש ברוך הוא למסלול השלישי, והאדם מוצא את עצמו נכשל בפעל...
זאת אומרת, שדוקא חסדות השוא - הם קרש הצלה עבורי, להבין את המסר - מבלי שאצטרך לפל בפעל!

בראשו באחד מקצות השולחן. התחיל הילד לבכות מעט, אולם לאחר רגעים ספורים נרגע והמשיך במשחקו. כשראה זאת הצדיק, זימן מיד נגר לביתו, וביקש ממנו לחתוך ולעגל את קצות השולחן היקר. תמהו בני הבית על השחתת השולחן יקר הערך, אולם הרבי עמד בתוקף על דעתו, ואמר: אסור שיגרם חלילה צער לילד נוסף מילדי ישראל שיתקל בו, ואין לשים דמים בבית חלילה.

לע"נ האשה החשובה

ממנהטן שבניו יורק. האיש גר בקומה השנייה בבניין גורד שחקים בן שלושים קומות.

לאחר יום הכיפורים החליט לבנות לעצמו סוכה באחת מפנינות חזית הבניין.

לאחר שטרח רבות והשלים את הקמת הסוכה, הופיעו פקחי העיריה, והורו לו לסלק לאלתר את המבנה המהווה מטרד לדיירי הבניין.

האיש פירק בדמעות את הסוכה, והחל לחפש אפשרות אחרת לבניית הסוכה. הוא פנה לגוי מהקומה השלושים וביקש את רשותו לבנות סוכה בגגו, שממילא לא נעשה בו שום שימוש.

משראה הגוי שאותו יהודי מתלהב לבניית סוכה, ניצל

את ההזדמנות וביקש אלף דולר להשכיר לו את המקום בגג לשבוע ימים. החליט היהודי בליבו עבור מצוה כה יקרה אעשה זאת בשמחה ואשלם את מלוא הסכום לגוי.

הוא הוציא את הסכום ע"מ למוסרו לגוי והנה הגיעה דרישה נוספת מצד המשכיר שביקש מהיהודי ואמר: אני מבקש לעשות איתך חוזה שכירות אצל עורך דין מוסמך.

היהודי ניסה לשכנעו כי לעסקה של שבוע ימים אין צורך לעורך דין ולבזבז כסף לריק, אבל הגוי בשלו - אינו מוכן להשכיר לך את המקום בגג ללא עורך דין.

בלית ברירה ניגשו אל עורך דין והלה ערך עבורם חוזה שכירות, והיהודי נאלץ לשלם סכום נוסף עבור חתימת

חוזה, תוך שהוא מחזק את עצמו ואומר: עבור מצוות סוכה היקרה לא אפסיד כלום.

לאחר שהחל לבנות את הסוכה על הגג, חשכו עיניו, המקום היה מלא בגרוטאות וחומרי בניין. הוא פינה את הגרוטאות ולפתע הבחין בשקית הטמונה בתוך החבית, ולאחר שפתחו את קשריה, גילה שבתוכה אבני יהלומים נוצצים.

מיודעו יהודי טוב ותמים, פנה מיד לתחנת המשטרה ומסר את תכולת השקית ושם נאמר לו שאכן התקבלה תלויה על גניבת יהלומים.

לע"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

"ולקחת לך לאשה" (כב, יא)

לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע (רש"י)
 הרב אברמסקי זצ"ל סיפר לי, שכאשר נתמנה לאב בית
 דין בלונדון, החל לפעול לקירוב הצעירים לחיי תורה.
 הוא התחיל למסור שיעור בגמרא לסטודנטים יהודיים –
 ומי ששמע את ההסברה הבהירה שלו, ומי שמכיר את
 האבחנות המדויקות שלו, איך הגדיר וחילק, איך האיר
 את הדברים באור יקרות, מבין ששבה את לב השומעים
 וקרבתם בנעמו לתורה ולמצוות.
 עד.... עד שהגיעו לסוגית אשת יפת תואר, עד שהגיעו
 לדברי הגמרא, שלא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע,
 כשם שמוטב לשחוט בהמה גוססת מאשר לאכול
 מבשרה כשתמות ללא שחיטה, כך אמרה התורה
 שבהתלהטות הקרבות לא יוכלו לבלום התגרות היצרים
 והתירה בדוחק ובקושי דבר שראוי להימנע ממנו.
 איזו סערה וריגוש עוררו הדברים! אם התורה מתירה

איסורים מפני התגעשות
 היצרים, אוהו, הותרה
 הרצועה. אצל האחד אלו
 מאכלות אסורות,
 רחמנא ליצלן, אצל
 האחר איסורי שבת,
 השם ישמור.

נענה הרב אברמסקי
 בפקחותו ואמר: זו שאלה
 שהייתי מוכן לשמוע מפי
 פשוטי עם, לא מפיכם.
 אתם הרי אקדמאים,
 אינטלקטואלים, אנשים
 הוגים וחושבים – הלא
 תבינו, שאם נתן לנו
 הבורא יתברך תרי"ג
 מצוות, ובאחת מהן,
 אחת בלבד, קבע
 שבסיטואציה מסוימת,
 כיוצר האדם ומכיר את

טבעיו, יתקשה לעמוד כנגד יצרו הרע, ולכן מראש הוא
 מתיר אותו באותו הקשר, אם כן מוכח שבכל שאר
 הציוויים והאיסורים ידע יוצר האדם וכוחותיו ונותן
 התורה, "קורא הדורות מראש", שביד האדם לעמוד מול
 יצרו, להתמודד עם הקשיים ולנצח!

ואספר בעניין זה – פעם שאלני אדם: מדוע אינכם
 מתאימים את התורה לזמן? שאלה טובה.
 אמרתי לו: בוא ונסכים על דבר אחד, כשהילד גדל והנעל
 לוחצת, יש שתי ברירות, או להרחיב את הנעל, (בזמני
 היו פותחים פתח קדימה, להוציא את הבהן) או שקונים
 נעליים חדשות.
 יש עוד שתי ברירות, או שהולכים יחפים, או שזה לוחץ
 וקשה ומכאיב.

למה לא חושבים על אפשרות חמישית, לקצוץ
 את אצבעות הרגליים?

התשובה פשוטה, משום שהרגל היא העיקר, והנעל באה
 לשרתה. מוסכם? הן. עליך ועלי.

כעת, תבין, שאנו חלוקים בינו מה הנעל ומה הרגל – אנו
 יודעים שהתורה קדמה לעולם, והקדוש ברוך הוא
 הסתכל בתורה וברא את העולם על פיה, ואחד היסודות
 ביהדות שזאת התורה לא תהא מוחלפת, ולכן אין
 מחשבה לפגוע חלילה בתורה, יש להתאים עצמנו אליה,
 ואנו מותאמים לה, כי נבראנו על פיה.
 אצלך, האדם עיקר והתורה כנעל. ואם היא לוחצת,
 מחליפים אותה...

לא ולא, מחה האיש. אבל להקל פה ושם...
 אמרתי לו: יתכן ואפשר, אבל לא אני נותן התורה, וגם לא
 אתה, אם תמסור לי את שמך ושם אמך, אומר להקב"ה
 שאתה רוצה לעלות אליו ולהציע הצעה – החליט שלא
 למסור, והמצב נותר בעינו... (והגדת)

"ואתה עיף ויגע ולא"**ירא אלוקים" (כח, יח)**

הגיע פעם אדם אחד אל
 רבי בונים מפשיסחא,
 והתאונן לפניו שזה שנים
 רבות שהוא מענה את
 גופו בסיגופים ותעניות
 כדי להעפיל למדרגות
 רמות ומשאות, אך
 בינתיים אינו חש בעצמו
 מאומה.

אמר לו רבי בונים: הבה
 ואספר לך מעשה שהיה
 עם הבעל שם טוב,
 שצוה פעם לרתום את
 סוסיו טרם צאתו לדרך.
 מכיוון שנחנך היה העניין
 שנגע לכלל, עשה
 הבעש"ט דרכו בקפיצת
 הדרך והסוסים עפו כחץ

רחל אמנו הבינה את המסר האלוני הזה, היא הבינה
 שאכן, למרות שהיא לא באמת אשמה בכלים הנשברים –
 הקדוש ברוך הוא מדבר איתה דרך ההאשמות והחשדות
 של אביה! הוא אומר לה: בתי, ההצלחות שלך – הם מתנת
 שמים! אם לא רחמי – אכן היית שוברת את הכלים!

ואת המסר הזה היא מעבירה גם לבנה, ליוסף.
 גם הוא עתיד לעבר חשדות קשים בימי חייו. עומדים לזרק
 אותו לבית האסורים – רק בגלל חשד שווא.

מצב כזה – הוא הנורא ביותר. להזרק לבור תחתיות רק
 בגלל האשמות חסרי שחר? אין תחושת עגל גדולה מזו!
 במצב כזה, האדם יכול להשבר, להאשים בחזרה את כל
 האשמה, להתכנס במסכנות אימה – הכל כדי לשמר על
 בלון הגאווה ומעטה השלמות...

אבל יוסף הצדיק, הוא יקח את זה בצורה הנכונה! הוא
 יבין את המסר, יתחבר דרכו עוד יותר אל בוראו, פי
 היתה לו אמה שהעבירה אליו את הכוחות העצומים
 הללו!

(נקודות של אור - ספינקא)

מקשת.

פרחו הסוסים במהירות וכאשר ראו שאינם עוצרים
 באכסניות הרגילות, החלו לחשוב שמא כבר יצאו מגדר
 סוסים והפכו להיות בני אדם.

לאחר זמן מה, כשראו שאינם נעצרים כלל למנוחה
 ואכילה, החלו כבר לחשוב שמא הפכו להיות מלאכים
 ממש, אולם כאשר הגיע הבעל שם טוב אל מחוז חפצו,
 והכניס את הסוסים לאורווה, התנפלו הללו על השחת
 והחציר והחלו לחטוף ולאכול בדרך הסוסים.

סיים רבי בונים ואמר: בצום ותענית בלבד, אין האדם
 נעשה מלאך ואינו עולה למדרגות גבוהות, עיקר העבודה
 לראות, כיצד נוהג האדם לאחר צומו ותעניתו, האם אז
 הוא חוזר להיות סוס ושוכח את כל עבודתו, או שבאמת
 התעלה לשמי רום.

כתיבה וחימה טובה

962 כי תצא

כניסת השבת: 18:40

יציאת השבת: 19:30

רבנו תם: 20:16

ע"פ אופק ת"א

יג' באלול התשפ"ה

טוב העלון השבועי להסות בה'

מעשה קטן שמשנה הכל!

משוקץ, ה' ישמור. גם אם לא שמרת על עיניך או צניעותך וגרמת לצער רב בשמיים ללא סוף, עד כדי כך שזה ציער את אבא בשמיים, שאם היית צועק לה' - הוא לא רוצה לענות, גם היית עושה מצוות - הוא לא היה רוצה להתקרב אליך. אך **ברגע אחד קטן, ששמו - תשובה:** "אבא, חשבתי על מעשי והגזמתי, אין לי מעצור לפה. רבנו של עולם, די לי במה שאני מצער

אותך בדיבור שלי. אנא ה', תן לי כח ויכולת לשוב אליך ולהיות קרוב אליך. אני רוצה מהיום להשתדל שעה ביום לא לדבר לשון הרע, ללמוד 5 דקות הלכות לשון הרע" - 'באותו רגע', אומר רבנו הרמב"ם, 'נעשה הוא דבוק לבורא עולם, כל מצוה שהוא עושה מתקבלת למעלה בשמחה. כל מה שהוא מבקש מה' - המלאכים מזדרזים לקיים את דבריו. **והכל ברגע אחד של רצון ומחשבה לשנות כיוון ולהיות מחובר לה'.** רגע אחד שהחלטתי כי די לי לצער את אבי בשמיים בחוסר הקדושה שאני נוהג/ת, אני רוצה להיות בנך האהוב והטהור, הקרוב אליך...

- המשך בעמוד 3 -

מספרים על מלך שהנהיג את בני עמו בחכמה ובתבונה. הוא דאג להורדת המחירים, העניק חינוך חנם לכל ילד, נתן מענק חודשי לכל אזרח במדינתו והיה מקבל קהל, על מנת למלא את בקשותיהם של בני עמו.

היתה לו רק צרה אחת - עבריו אחד במדינתו אשר הסב לו צער רב וכאב ראש. הוא השחית את הגינות והפרדסים היפים, ריסס בכל מקום דברים בגנות המלך, שרף מבנים ציבוריים ופגע באנשי המדינה. המלך ממש זעם וכעס עליו וניסה בכל כוחו לסלק אותו מארצו. פעם אחת, הוא ראה את המלך עובר בכרכרה וזרק עליו אבן גדולה. מיד תפסו אותו שיירת האבטחה ועמדו להכניסו לכלא, אלא שאז פנה הנער הבעייתי ואמר: "מה קרה? אז טעיתי ואני מבקש סליחה!"

אמרו אתם: האם הייתם חומלים על אדם שכזה? האם בן רגע הייתם מתמלאים אליו באהבה ואף נותנים לו מתנה יפה? - ממש לא!. הרי הוא חצוף מחוצף שצריך לשלם על מעשיו הרעים והבלתי פוסקים.

אך בואו וראו כיצד עובד הדבר אצל ה' יתברך!... כותב רבנו הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ז ה"ד): **"גדולה תשובה שמקרב את האדם לשכינה... אמש היה זה שנאוי לפני המקום, משוקץ ומרוחק ותועבה - והיום הוא אהוב ונחמד, קרוב וידיד... אמש היה זה מבדל מה' אלקי ישראל, צועק ואינו נענה, עושה מצוות וטורפין אותן בפניו - והיום הוא מדובק בשכינה, צועק ונענה מיד, ועושה מצוות ומקבלין אותן בנחת ושמחה."**

מבהיל ביותר: לא משנה כמה ציערת את אביך, המלך שבשמיים: כל לשון הרע החמור והשקול כ-ג' עבירות חמורות שבתורה - דיברת ונעשית מרוחק מה' ושנאוי, משוקץ ומתועב. ה' היה נגעל ממך ומרגיש בך כדבר

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. גבריאל בן סמינה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מויל. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחיה. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה ה"ד, משה כהן בן נוהת ויוסף. יעקב בן שמחה. מרים בת דינה וחיים.

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. דניאל בן ציפורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה רות בת מרים ה"ו. ינון בן רחל.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מויל. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אודליה וניר בני ציפורה.

סגולות וישועות

ישיבת "נהר שלום" בירושלים

כתב ראש ישיבת המקובלים, המקובל הרב בניהו שמואלי שליט"א: "אמרו רבותינו: 'כל המרחם על הבריות - מרחמין עליו מן השמים', ונמצא שכאשר אדם חס על חבריו, כל שכן על אשתו בבית, על בניו ובנותיו ומתנהג עמם בחסד וברחמים, לפנים משורת הדין, כך גם כשיבואו לדון אותו בבית דין של מעלה ינהגו עמו לפנים משורת הדין וירחמו עליו וימתיקו את דינו לחיים טובים".

עצה נפלאה מאוד לכל אדם העושה תשובה על כל מעשיו: לאמץ מצוה אחת שיקפיד ויהדר בה בכל כוחו, ומצוה זו תהיה לו לסניגור תמיד. וכמו שכתב בספר חרדים כי (ר"ה יז ע"ב) ארבעה דברים מקרעין גזר דינו של אדם ואחד מהם זה "שינוי מעשה", היינו שצריך לתפוס דבר מסוים ולהשתנות בו לטובה לגמרי, והביא שכך העידו על הרמב"ם שבכל שנה היה מוסיף לקבל עליו הנהגה מיוחדת וחדשה עיין שם.

וגם רבנו הרש"ש זיע"א במוסר שתיקן לפני תקיעת שופר (הובא גם בספר פלא יועץ) כתב במעלת דבר זה שאדם יקבל עליו דבר אחד בכל כוחו.

ואת זה קיבל הצדיק ושמע מגדולי עולם שלפניו - בורא עולם מעריך ומייקר כל רגע שאת מטפלת בילדים, והוא דורש ממך רק את המעט שאת יכולה, וזה מספיק.

דברים דומים כתב מרן הרב שטיינמן ("צדיק כתמר יפרח") ואמר לבנות ישראל: "דעו לכן, כי אמא המטפלת בילדיה ובקושי מצליחה לפתוח את המחזור בימי ראש השנה, אין לה מה לדאוג מזה ולחשוש, איזו שנה תהיה לה. אדרבה, בזכות המצווה הזאת שצריכה לעשות - לטפל בילדיה - תזכה לשנה טובה". והוסיף כי מרן החפץ חיים הק' אמר לאשתו בזמן שהילדים היו קטנים שפטורה להתפלל".

בשמיים מתחשבים ומעריכים את השקעתך, ואת קרובה ומיוחדת למלך. כל רגע שאתה ערוכת השולחן לכבוד סעודות החג, כל פעולה להרגעת הילדים ולהאכלת התינוקות - עד גורמת נחת רוח לבורא עולם ועושה את היעוד שהוא הציב לך ברגע זה. ובזמן הפנוי שנותר, שפכי ליבך כמים נוכח פני ה', וזיכרי שה' שומע אותך היום יותר מכל זמן אחר. וכדברי הגה"צ ר' שמשון פינקוס: "לא היה שום יום בשנה שבו שרה אמנו יכולה להיפקד, רק בראש השנה, שאז הכל מתחדש, אין גבול ואין שום מניעה, אפשר לחדש גם יש מאין".

הלכות והליכות

דינים ומנהגים לימי הרחמים והסליחות

שאלה: האם מועיל לעשות התרת נדרים בטלפון? האם אשה יכולה לשלוח את בעלה לעשות התרת נדרים בשבילה?

תשובה: נוהגים לעשות התרת נדרים בערב ראש השנה ובערב יום כיפור, כדי להינצל מעוון נדרים החמור לפי יום הדין הגדול והנורא. לאיזה נדר מועילה התרת הנדרים? - התרת הנדרים בערב ר"ה מועילה רק לנדרים שנשכחו ולא זוכרם בזמן ההתרה, אך לנדרים שנדר וזוכר באותה עת - אין מועילה ההתרה. בכדי להתיר נדר שזוכר - ילך לתלמיד חכם, או לפרט הנדר לאחד מהמתירים הנמצאים באותו מעמד שיתיר לו.

הנודר או הנשבע צריך לבוא בעצמו לפני המתירים לו, ואין להתיר לו הנדר על ידי שליח בשמו. מכל מקום, על מנהג טוב שנהג ולא אמר 'בלי נדר' - יכול לעשות לעצמו שליח, שכיוון שהתרה למנהג הינה מדרבנן שהקילו בה חכמים. ולפי זה, מי שאינו יכול לבוא להתרת נדרים ורוצה למנות שליח להתרת נדרים (באופן שידע שאין בידו נדרים מהתורה כמצוי ברוב העולם), יכול לעשות כן ויאמר השליח לפני המתירים, שיש משהו נוסף שמבקש התרה. וכן מותר לעשות התרה דרך הטלפון בשעת הדחק, ויאמר למתירים יש משהו על הקו.

מותר לבעל לבוא לבית הכנסת ולהיות שליח של אשתו להתרת נדרים (כמבואר בשו"ע רל"ד סע"נו): "הבעל נעשה שליח להישאל על נדרי אשתו, ובלבד שמצא שלשה מקובצים, אבל הוא לא יקבצם". משום שאשתו כגופו וכאילו היא שם (ט"ז). ויש חולקים שאינו יכול להיות שליח שלה, משום שאשתו כגופו ולא להיפך.

ברוך שעשני אשה

הנה מגיעים הימים הגדולים והקדושים בשנה: ימי ראש השנה, יום הכיפורים והושענא רבא. הכל מכינים עצמם לתפילות הקדושות ומנסים לבקוע שערי שמיים.

אלא, שבתוך הבית, ישנן כמה נשים צדקניות המרגישות תחושות מעורבות: מצד אחד, הן כה ממתינות לשמוע את קול השופר, להשתתף באווירה המיוחדת של התפילות כפי שהיו בעודן רווקת, אך מצד שני, בביתן תינוקות וילדים רכים המצריכים טיפול, ובמקרים רבים, לא נותנים להתחבר בתפילות ובשאר מצוות היום.

הגאון הצדיק, רבי אליהו לופיאן זצ"ל, ביקש באותו זמן להעביר לכל בנות ישראל במצב זה את הדברים הבאים: "יש לי בקבלה (מרבתי), כי הנשים הנמצאות בביתן בימים הנוראים ומטפלות בילדים - אינן זקוקות כלל לתפילה בציבור ולרוממות שיש בבית - הכנסת, כדי שתפילותיהן יעלו למעלה.

לנשים אלו יש צינור ישיר עד כסא הכבוד, במעט שיש להן הזמן להתפלל, הן מתקרבות לעולמות העליונים יחד עם כל הציבור הקדוש, שעומד שעות ארוכות מכתיר ומבקש מאת המלך הקדוש היושב על כסא רם ונשא".

מעשה קטן שמשנה הכל!

לך: אם אלו החטאים והעוונות של עם ישראל - רוצים אנו שתביט בהם ותעמיק בהם, כי הם כל כך מתוקים וחביבים לפניך. ומיד כשסיים הצדיק את דבריו, אירע הפלא הגדול - **הים נרגע מזעפו, והגלים החלו אט אט לשקוט, כשכל יושבי האוניה ניצלו לחיים טובים ולשלום.**

נדהמו כל יושבי הספינה לראות כיצד ה' שומע ומאזין לכל תשובה, וידוי וחרטה שעושה כל יהודי לפני אביו שבשמיים. (בשם הגאון רבי שמואל שינקר זצ"ל)

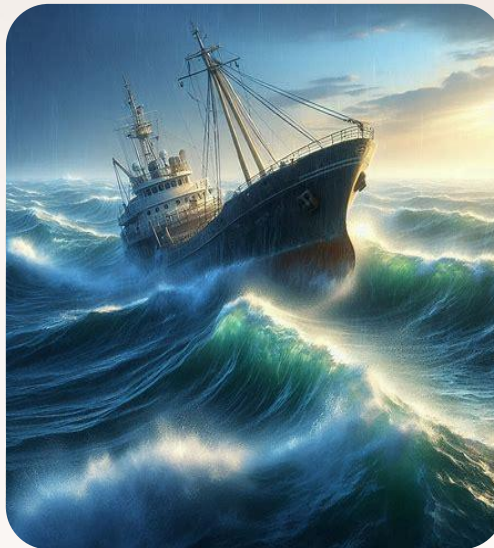
בערב יום הכיפורים, נעמד המִשְׁגִּיחַ של ישיבת 'ליקוד', רַבִּי נִתָּן מֵאִיר נֶאֱכָטְפוֹיִגֶל זצ"ל, ומסר שיחה מרעידת לב לעשרות שומעי לקחו ואמר: "הרב מפוניבז' זצ"ל שָׁאַל אֶת מֶרֶן הַחֶפֶץ חַיִּים קֹדֶם שֶׁנִּסָּע לִאֲפְרִיקָה: מָה אֶפְשָׁר לְמַסֵּר לַיהוּדִים שֶׁם בְּשֵׁמוֹ שֶׁל ה' חֶפֶץ חַיִּים?", אָמַר לוֹ 'הַחֶפֶץ חַיִּים': "תִּגְדֵּל לָהֶם שִׁנָּה קַל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, עוֹשִׂים חֲרָטָה וקִבְּלָהּ! אֲלֹא שֶׁהֵיכָר מִפְתָּה אֶת הָאָדָם שֶׁקָּשָׁה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה!"...

רַבִּי שְׁלום שֶׁכָּנָא זָאָהוּן שְׁלִיט"א הָיָה אוֹמֵר בְּשֵׁם ה' חֶפֶץ חַיִּים: "תְּשׁוּבָה אֵינָנָה דָּב וְאֵין לִפְחַד מִמֶּנָּה! אלא רק להתחרט לפני ה' על עברו שעשה, ולקבל על עצמו לרצות להשתנות בעתיד, הֵם עֲקָרֵי הַתְּשׁוּבָה."

מדוע כל כך עוצמתית מצוות התשובה? הרי מלך בשר ודם היה זורק את אותו עבריו לכלא! ומדוע אצל הקב"ה הוידוי והחרטה משנים את מצב האדם בשמיים לחלוטין, בגלל רגע של מחשבת תשובה ורצון להשתנות? ומה עם כל מה שעשה?...

התשובה היא כי מצוות התשובה אינה מצוה הגיונית, אלא יש בה פלא עצום ועוצמה עקב רחמיו האין סופיים של הבורא יתברך. אלא, שכיוון שאין הדבר מובן בשכלנו, מרבים אנו להתרחק ולהתיימש מלשוב אל ה' ולהתקרב, מפני שמשווים אנו זאת לבשר ודם...

מעשיו הרעים. אותו בחור, היה אברך בן תורה, שהחל בוידוי לעיני כולם, בעוד האוניה מיטלטלת: "חטאתי, טעיתי, במשך שנתיים שיקרתי לאבי ואמי", מירר בבכי והחל לפרט, "ואסביר מה היה השקר... המצב הכלכלי בביתנו היה קשה מאד, אבי בקושי הצליח לכלכל את משפחתנו, ובלית ברירה, הוא נתן לנו את מעט המזון שהיה משיג בכל יום, בעודו הולך בסוף יום למאפיה לחפש כמה שאריות לחם בכדי להשביע את נפשו שלו.

כשראיתי זאת, נכמרו רחמי על אבי המוסר נפשו למעננו, והחלטתי לוותר על מנת האוכל שלי, בכדי שהוא יהנה מהמנה שלי, ואני אסתדר ואחפש מזון בכוחות עצמי.

לכן, הייתי "משקר" להוריי כל יום כי אני שבע כיוון שאכלתי בשיבה, אך זו לא היתה האמת, כל תלמיד היה מגיע עם אוכל מעצמו, אך אני עשיתי זאת כדי שאבא יקבל את המנה שלי. לכן, מירר האברך ובכה, "אני עומד ומתוודה על מעשי הרעים, ומקבל על עצמי לשוב מהדבר הזה, וב"ה אשתדל שלא לשקר יותר, אלא לחפש דרך אחרת לגרום לאבי לקבל את המנה שלי".

כולם החלו לבכות עימו והתרגשו "מהחטא" הקשה. רבי ישראל משקלוב, בעל 'פאת השולחן' זצ"ל, האזין לכל מילה, והרים את עיניו לשמיים: "רבונו של עולם, אני אומר

מיד כששומע זאת בורא עולם - הוא מוחק את כל הלשון הרע שהיה עד כה, את כל חוסר הקדושה שהיתה - והאדם נעשה טהור לחלוטין! זו הבטחה של הרמב"ם הקדוש: "וְאֵל יִדְמָה הַבַּעַל תְּשׁוּבָה שֶׁהוּא מְרַחֵק מִמַּעַלְת הַצַּדִּיקִים מִפְּנֵי הָעוֹנוֹת וְהַחֲטָאוֹת שֶׁעָשָׂה. אֵין הַדָּבָר כֵּן, אֲלֹא אֱהוּב וְנִחְמָד הוּא לִפְנֵי הַבּוֹרָא כְּאֵלוֹ לֹא חָטָא מֵעוֹלָם." (שם)

לפני כ-180 שנה חי הצדיק רבי ישראל משקלוב, בעל 'פאת השולחן' זצ"ל, שהיה תלמידו של הגאון מוילנא. יום אחד, עלה רבי ישראל לאוניה שעשתה את דרכה אל ארץ ישראל, יחד עם אנשים רבים נוספים.

לפתע, באמצע הדרך, הגלים התחזקו, הספינה החלה להיטלטל, ורב החובל הודיע על מצב חירום! סערה גדולה פקדה את הים, נחשולי המים הסתערו על האוניה, עד שהיא חישה להישר. רב החובל כינס את כל באי האוניה והודיע להם כי אחר מאמצים כבירים, אפסו כוחותיו ויכולותיו. ואם לא יהיה נס גדול, האוניה וכל יושביה יטבעו במצולות ים. מיד פרצו כולם בבכיה.

המקרה התרחש ביום א' של הסליחות של חודש אלול, וכששמע זאת רבי ישראל משקלוב, הוא ניצל את המעמד ופנה לכל באי הספינה: "רבותיי, יודעים אנו כי הסערה אינה נעשית מעצמה על פי הטבע, אלא בורא עולם המנהל את עולמו, מייצר אותה, וכנראה שיש עלינו קיטרוג גדול. אך, אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם - אל יתיימש מן הרחמים, ולכן, אם כל אחד מאיתנו יעשה תשובה וחרטה על מעשיו הרעים - יחמול עלינו ה' ויצילנו מעל הטבע!".

קיבלו כולם את דברי הרב והחלו לעשות תשובה על מעשיהם הרעים. הרב ביקש מהבחור הצעיר שבאוניה להיות הראשון שיתודה בקול על

מעשה קטן שמשנה הכל!

מאד וכעת אתה מרוחק ומתועב ואין
לך תשובה על כך!".

“על כן”, חותם ה'חפץ חיים' מבקשים אנו בכל ערב: “והסר שטן מלפנינו ומאחרינו”. מה הכוונה? - לפני החטא, תעזור לנו בורא עולם שלא להקשיב ליצר המראה לנו שזה לא כזה חמור. ולאחר החטא, אנה ה' שלא יצליח לשכנע אותנו שאי אפשר לעשות תשובה על חטא עצום שכזה. כי התשובה איננה הגיונית והינה מעל הטבע וקלה, מפני אהבת ה' העצומה לבניו שחפץ להיטיב להם, אם רק ילכו בדרך הטובה”.

כולנו מכירים את הר הזבל - החירייה הנמצא בקצה העיר תל אביב, אשר אליו מגיעות עשרות משאיות מידי יום ופורקות את שם כל האשפה והפסולת של כל אנשי איזור גוש דן. כל הנוסע בקרבת ההר מריח ריח נוראי של זבל וסוגר את החלון.

אלא שלאחרונה הפך המקום לפארק ירוק מלא פריחה יפייפה, אגמים קטנים, ועצים מכל מיני סוגים, ללא ריח רע. כיצד זה קרה? - כאשר כמה אנשים החליטו להשקיע במקום: הוא הפך מהמקום הכי זנוח ונוראי, למקום היפה והנעים לשהות בו.

עם ישראל היקרים, תשובה זה קל,
רק לשבת לבד עם ה', ולחשוב מה
אני לא עושה נכון ולהודות בכך,
להתוודות, להתחרט ולקחת דבר
אחד מכל הדברים החלשים שלי,
ולשפר אותו ולטפח אותו ע"י קבלה.
כל החודש הזה מהותו תשובה, וכיום
למדנו כמה התשובה אהובה, קלה
ונעימה, ורק היצר הרע לא נותן לנו
לעשותה ומוכר לנו שהיא קשה!.

נכנסת". "אין בעיה", אמר הליצן, "אתן לך כעת גם זכוכית מקטנת, ואבקש שתביט בתבואה הגדולה עם זכוכית מקטנת, ובפתח של המחסן עם זכוכית מגדלת - כך יגדל הפתח ויהא ענק, והתבואה תיעשה קטנה, ובכך תוכל להכניסה פנימה".

התפקח הכפרי מטעותו ושאג על
הליצן שניסה לרמותו.

"כך בדיוק", אומר ה"חפץ חיים",
 "פועל השטן: לפני שאדם עובר

עבירה, בא השטן ומנסה לשכנעו לעשותה. "איך אוכל לעשות עבירה?" נבהל היהודי, והשטן מקטין לו את חומרת המעשה ולוחש לו: "זאת עבירה? זה בקושי מנהג... כולם עושים זאת, וחוץ מזה תוכל לעשות תשובה". זכוכית מקטנת.

אלא שלאחר שעבר האדם את העבירה, ובא לעשות תשובה עליה, מגיע אליו השטן עם זכוכית מגדלת ואומר: "על כזאת עבירה אתה רוצה לעשות תשובה? הלא חטאת בעוון כזה חמור שה' מקפיד עליו עד

לבשר ודם אשר לא ימחל לעבדו, אך דוקא האדם התמים בעבודת ה' המאמין שה' רחמן אין סופי - הוא מתרומם וקם אחר נפילה, ומתמלא בשמחה שנעשה אהוב וחביב בעיני ה', הגם שלפני כן היה משוקץ, מרוחק ומתועב.

ומה הסוד בדבר? התשובה היא: "על כָּל פְּשָׁעִים תִּכָּסֶה אֲהַבָּה" - ככל שהאהבה גדולה יותר - כן תכסה על כל הפשעים!. ואהבת ה' לבניו נוראה ועצומה שאין לשער, שאם רק ישוב האדם - יתכסו וייעלמו כל פשעיו. רק חבל שהוא לא מאמין בכך ולא מנצל את מטה הקסמים הנקרא - **תשובה!**

ה'חפץ חיים' הביא משל להבהיר כמה יפה וקלה מצות התשובה: "משל לכפרי אחד, שבהגיע חג הסוכות בא אל המחסן להכניס את התבואה, אלא שהעגלה היתה עמוסה וגדולה ולא יכלה להיכנס ולעבור בפתחו של המחסן הקטן.

לפתע, ניגש אליו אדם קל דעת
שאמר לו: "אם תתן לי 10 רובלים,
אני יעצך לך עצה שתצליח להכניס את
כל התבואה של למחסן". שמח
הכפרי ושילם את הסכום, כשהוא
ממתין ל'עצת הזהב' של קל הדעת.
לפתע, הוציא ה'קל דעת' זכוכית
מגדלת והורה לכפרי להביט בה.
לפתע, נראה הפתח בעדשת הזכוכית
מגדלת, רחב וענק. "כעת, שהפתח
נעשה רחב, תוכל להכניס את
התבואה בקלות".

רדף אחריו הכפרי וזעק בגרון ניחר:
 "רמאי, הפתח אמנם גדול, אבל
 התבואה גם היא גדולה יותר ואינה

החידה !?
השבועית

מהם ארבעת המקרים בהם יש מצווה לאדם לרוץ?

יטטזטל וזלדל אל -

ԾԱԳՆՈՒԹՅՈՒՆ
 ՄԵՆ՝ Ե՛Ր ԸՆԴՈՒՆԱԾ ԵՄԵՆԻՆԻ ԲԵՐՈՒՄ
 ԵՄԵՆԻՆԻ ԲԵՐՈՒՄ ԵՄԵՆԻՆԻ ԲԵՐՈՒՄ
 ԵՄԵՆԻՆԻ ԲԵՐՈՒՄ ԵՄԵՆԻՆԻ ԲԵՐՈՒՄ

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: שולה בת עיישה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה. יעקב בן עזיזה. **לעילוי נשמת:** דבורה בת חנום יוכבד.

**העלון מוקדש לע"נ הסבתא הכשרה ברכה (שיכה)
בת סאלם זכריה - רוח ה" תניחנה בגן עדן!**

זכויות בחודש אלול!

**תרמת לעלונים וזיכית אלפי יהודים
להתחזק בשולחן השבת
ולזכות ב"ה בשנה טובה!**

חשבון בנק העלון טוב לחסות בה":
בנק פאגי (52) סניף 188. חשבון 58-58-74
לכתוב בהערות: עבור עלון טוב לחסות בה"
ניתן לקבל החזר מס על כל תרומה ע"פ סעיף 46

פניני ביה"לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" ויוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

נערך מספרו החדש של הרב שליט"א פניני בית לוי - חלק ב

לרכישת הספר חייגו | 0586666447 | 0585664447

מה הכוונה במזוזה ליום הדין?

את פרשת פי תצא אנו קוראים בימים של חדש אלול, ימי הרחמים והסליחות, והיא באה לרמוז לנו שמי שעדיין לא התעורר, מי שעדיין לא יצא למערכה הגדולה, להכנה ליום הדין, ליום הגדול והנורא הזה, זה הזמן שלו לצאת למלחמה. ימי חדש אלול - מצד אחד הם ימי רחמים, ימים של שפע. האר"י ז"ל אומר - שהשפע שיוצא בחדש אלול הוא שפע שכל השנה אי אפשר לראות אותו. שערי שמים נפתחים ונהרות של חסדים נשפכים עלינו. במעט עמל שנעשה בחדש הזה, אנחנו יכולים לזכות לשנה טובה, לכל הברכות ולחיי נצח. אבל מצד שני צריך לדעת שהיצר הרע אורב לנו. היצר הרע לא יניח לנו לנצל את הימים הקדושים האלו. לכן בשביל לעבור את הימים הקדושים האלו, אנחנו חייבים להלחם בו. עלינו לדעת שהא לא פשוט לעבור את הימים האלו בשקט ובמנוחה. ככל שהזמן קדוש יותר, היצר הרע גדול יותר.

זה זמן של חשבון נפש. כל אחד צריך לעשות חשבון נפש בימים האלו, לראות מה יש לו ביד, מה הוא צבר במשך ימות השנה ואיך הוא יגיע ליום הדין. איך יעמוד לפני הקדוש ברוך הוא. זו המחשבה העמוקה שצריכה ללוות אותנו בימים האלו. צריך להראות לקדוש ברוך הוא מה הבאנו איתנו לכבוד היום הקדוש והנורא. עם איזה דבר נוכל להצדיק את קיומנו ובקשתנו. חס וחלילה אל לו לאדם לבוא ליום הדין כשהוא ערום. לא לבוא בלי סחורה טובה או עם הסחורה הישנה שלו שהוא לא המיר אותה בסחורה חדשה וטובה, בסחורה רוחנית. הוא עדין ישן ורדום וממשיך בדרכו.

אומר הרב בידרמן - למה הדבר דומה? היה רב חשוב שהזמינו אותו למסע בקברות הצדיקים באירופה. הוא היה שנון, חריף וחד. הוא ידע לדבר ולחזק ובקשו ממנו שהוא יהיה אורח כבוד. בנסיעה הזאת השתתפו תלמידי חכמים, בעלי בתים ומשפחות. זאת היתה נסיעת חזק והרב הזה היה צריך לדבר לפנייהם ולחזקם. הוא היה אורח הכבוד, ועל פיו התנהל כל המסע הזה. כמובן שחדשים לפני כן הוא כבר התכוון ותכנן מה ידבר, מה יאמר, איך יחזק, איך לתאר לאנשים את מעמד הנסיעה, וכו'.

הגיע יום הנסיעה. הטיסה היתה בשעה ארבע לפנות בקר והרב הזמין מונית לשעה אחת בלבילה שתקח אותו לשדה התעופה. בשעה שתיים עשרה בלבילה, הוא כבר היה מוכן מבחינה רוחנית ונותר לו קצת זמן לנוח. הוא החליט שהוא ינוח חצי שעה-שעה. הוא כן שעון מעורר ונכנס למטה. הוא נרדם, אבל השינה שלו היתה שינה עמוקה וכשצלצל השעון הוא לא התעורר. בינתיים מגיעה השעה אחת, והוא ישן. הנהג של המונית הגיע, חכה לו וכשעברו כמה דקות והרב לא יצא החוצה, הנהג התקשר אליו אבל אין קול ואין עונה.

הנהג מנסה לבדור את הכתבת, קומה, אבל אף אחד לא ענה לו הנהג צפר, כל השכונה התעוררה חוץ מהרב. אחרי כמה ברורים הנהג הצליח לדלות פרטים על הנוסע שלו. הוא עלה לדירה שלו ודפק, וסוף סוף, סמוך לשעה שתיים, הרב החשוב הזה התעורר. הוא התעורר בבהלה ותוך דקה וחצי היה

בן אדם עומד לפני הקדוש ברוך הוא. יפתחו לו את המזוזה ואז ה' ירחם, ונורא ואיום. מי שלא דאג מבעוד מועד להביא דברים טובים ומה שיש לו במזוזה זו הפסלת, איך יוכל לעמוד ביום הדין? זה יהיה גרוע. הבושה תהיה ממש קשה

מוכן. הוא הכניס את הדברים האחרונים למזוזה והם יצאו לדרכו. אמר הרב לנהג: "תסע מהר כדי שלא נאחר, אנחנו כבר על הגבול". הנהג נסע וברוך ה' הם הגיעו לשדה שעה וחצי לפני הטיסה, עדין יש קצת זמן. כשהגיע הרב לבדוק הבטחוני, עצרו אותו כמה שוטרים. מה קרה? מה עשיתי? אמרו לו: "אתה חשוד. הבאת במזוזה שלך דברים חשודים ואנחנו לא יכולים להעביר אותך". הוא שאל אותם: "איזה דברים?" אמרו לו: "בוא תראה. נמצאה שקית בתוך המזוזה שלך. יש שם קפסאות שמונים רקות, קלפות, דברים שאדם לא לוקח אותם איתו". הוא הסתפל ותפס את הראש שלו. "אוי ואבוי. אשתי כנראה הכינה לי שקית לקחת לפח, ואני חשבתי שזו שקית עם צידה לדרכו". הוא הסביר להם את הטעות ואחרי כמה דקות של הסברים הבינו אותו ונתנו לו להמשיך הלאה.

כשהוא עלה למטוס, הוא ישב עם החבורה שם. היו שם גם אברכים תלמידי חכמים והוא אמר להם: "קרה לי פה מקרה מאד לא נעים. אבל אני יכול ללמוד מהמקרה הזה מוסר השכל. ולא סתם מוסר, אלא מוסר נוקב מאד. כשאדם יבוא לפני בית דין של מעלה, הוא יצטרך להביא אתו סחורה. כשהוא יעלה לפני בית דין של מעלה יגידו לו: "תראה את הסחורה שהבאת". אוי ואבוי אם הוא יביא להם פסלת. איזו בושה, איזו חרפה. הוא לא יוכל לעמוד שם במקום הזה. יראו לו את הפסלת וישאלו: "זה מה שהבאת? הבאת פה שישנת הרבה, ופה פגעת בפלוגי ואלמוני". נורא ואיום. בן אדם לא יוכל לעמוד בפני הדין. מי יכול לראות את הסחורה הזאת? ה' ירחם. לכן אדם צריך לקחת את כל האשפה הנוראה שהוא צבר במשך חייו, את החטאים והכשלונות, לזרק אותה לפח ולהכין צידה חדשה.

דברים טובים, ברכות בכונה, קריאת שמע בזמנה, תפלה בכונה, בין אדם לחבירו. כל הנהגה טובה. להכין צידה לדרכו, למלא את המזוזה שלו בדברים רוחניים, בדברים טובים ועם זה יוכל לבוא לפני בית דין של מעלה. אומר הרב בידרמן - זה המצב ביום הדין. בן אדם עומד לפני הקדוש ברוך הוא. יפתחו לו את המזוזה ואז ה' ירחם, ונורא ואיום. מי שלא דאג מבעוד מועד להביא דברים טובים ומה שיש לו במזוזה זו הפסלת, איך יוכל לעמוד ביום הדין? זה יהיה גרוע. הבושה תהיה ממש קשה. לכן אנחנו צריכים להכין את הסחורה, להביא סחורה טובה שכוללת מצות ומעשים טובים. ככה צריך לבוא ליום הדין.

ישיבת התפוצות ומצאת בהר ציון. ראש הישיבה הוא הרב מרדכי גולדשטיין. ליד הישיבה יש את קבר דוד, שזה הצד של הקדשה ולעמית זאת, ה' ירחם, יש שם גם טמאה, כנסיות, מעמידים שם בחוצות כל מיני דברים טמאים כדי לנסות להשפיע על העוברים ושבים. תמיד יש שם מלחמות בין הקדשה לבין הטמאה. הטמאה מנסה לגבר והקדשה גם כן. ברוך ה' בישיבה לומדים בחורים שהולכים ודברים בתורה ומניפים את דגל התורה, אבל מצד שני גם הטמאה מנסה להשפיע על כל אלה שמנסים להדבק בתורה.

המשך בעמוד 3 <<

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת	לע"נ	לע"נ	לע"נ	לע"נ	לע"נ	לע"נ
18:22	19:32	20:19	יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	שאוול חי בן מרים ז"ל	ישראל בן חביבה ז"ל	רחל בת שושנה ע"ה	דוד בן השאנה ז"ל	ע"פ לוח "אורייתא" לפי זמני ירושלים

בזכות קבלה אחת

של ברכת 'אשר יצר' להציל חיים!".

בשביל להבין את משמעות הדברים, נביא את דברי הרב שך מסיפור נוסף, אותו מספר יהודי יקר שזכה להיות בחור ישיבה בישיבתו של הרב שך: היה זה בתאריך כ"ז באלול תשמ"ט, ימים ספורים לפני ראש השנה. מרן הרב אלעזר מנחם מן שך זצ"ל, ראש ישיבת פונובויז', עמד בחלל הישיבה וזעק מקירות ליבו: "הנה קרב ובא

נשהפרופסור יצא, פניתי לבתי. הפנים שלי היו חיוורות כמו הקיר, אבל לא היססתי. "אני בטוח כי יש דחיה בנליה רק בגלל שלא החלטנו לומר את הברכה של הרב הבר - 'אשר יצר' - אני ואת"

יום ראש השנה, יום הדין, שבדאי זה מחייב אותנו, ביתר שאת וביתר עוז, להתעורר ולעשות תשובה. "אבל איך עושים תשובה?", שאג הרב שך - "תשמעו ממני! תשמעו עצה מאדם זקן! לאדם זקן יש ניסיון!".

היינו בטוחים שהוא הולך להגיד משהו כמו: שכל אחד יקבל על עצמו שמשעה תשע בבוקר עד אחת בצהרים הוא לומד בלי לדבר דברים בטלים... ללמוד ברצף... אבל הרב שך הפתיע: "נקבל על עצמנו לברך ברכת המזון בכוונה!". ואיך נעשה את זה? הרי לפעמים, בעת הברכה, אנחנו עייפים, הראש לא מרוכז, המח לא צלול... מה נעשה? "נברך ברכת המזון מתוך סידור! זה יעזור מאוד לכוונה!". ואז עצר הרב שך ואמר: "לכו הביתה, תגידו לנשים ולילדים שלכם שמהיום והלאה מברכים ברכת המזון מתוך סידור! אני מבטיח לכם שאם נקבל זאת על עצמנו זה יעשה רעש גדול בשמים! יכריזו עלינו בשמים 'פלוני עשה תשובה!' 'פלוני עשה תשובה!' אמר: תשובה! אם נבוא ליום ראש השנה עם קבלה קטנה זו - זוהי תשובה!". הנביא אומר: 'קחו עמכם דברים ושבו אל ה', סיים הרב שך את דבריו, "עלינו לקחת עמנו דבר אחד קטן וללכת איתו הביתה, וללכת איתו 'עד הסוף', ולבוא איתו בראש השנה. תשמעו ממני עצה: 'קחו עמכם דברים' - קחו עמכם את הקבלה הזו, ואיתה תלכו הביתה!". (טוב לחסות בה!)

נמצאים אנו בעיצומו של חודש אלול, חודש הרחמים והסליחות, בו כולנו חפצים לעשות תשובה ולהתקרב לריבונו של עולם, בתחינה שיקבל את תשובתנו, ובראש השנה ויום הכיפורים יכתוב ויחתום אותנו בספר החיים, ונזכה לשנה טובה ומבורכת. אבל איך אפשר בכלל לעשות תשובה על כל השנה האחרונה, מי מאיתנו יכול להעיד שהוא זוכר את כל מעשיו הקלוקלים, ועדיין מרגיש רע על כל מה שפגם וקלקל, ושבאמת התחרט על כולם, ולא ישוב עוד לכסלה באף אחד מהם, עד שיעיד עליו יודע תעלומות? הן אנחנו רק בשר ודם...

על כך עצתו של הרב שך, שהיא פתח לכל אחד מאיתנו, אדם שמקבל על עצמו קבלה טובה, עושה תשובה אמיתית לפחות בדבר אחד בו הוא נכשל, או שמתקרב אל ה' במצווה אחת בכל כוחו, כבר אינו אותו אדם, הוא כבר נמצא במדרגה אחרת, הוא טיפס ממקומו הנוכחי אל מקום קרוב יותר אל ה', וזוהי תשובה מעולה. לקחת איתנו משהו אחד, ואם אפשר אפילו יותר, אבל כל דבר שנקבל לקחת אותו 'עד הסוף' כלשוננו של הרב, ובכך בעצם יתקיים המשך הפסוק 'ושבו אל השם'!

ת המעשה המדהים הבא סיפרה הרבנית הבר, אשתו של הרב אברהם ישעיה הבר זצ"ל, מייסד עמותת 'מתנת חיים', שסייעה במציאת תורמי כליה, לאנשים החולים ונזקקים לכליות בישראל, בכדי לחסוך מהם את יסורי הדיאליזה: אחד מחולי הדיאליזה שפנה אלינו בבקשת עזרה, היה אלכס, יהודי שחיכה במשך למעלה מ-19 שנה לתרומת כליה. ב"ה נמצא תורם כליה שהושלתה בהצלחה בבית הרפואה 'איכילוב'. הגעתי עם בעלי הרב אברהם ישעיהו הבר זצ"ל לבקר את אלכס, כדרכנו לבקר את כל תורמי הכליה והנתרמים. עלינו לקומה השביעית, וכשהגענו לחדר שלו, אלכס היה חלש, אך צהל מאושר: "הרב הבר!", אמר בשמחה על כל שזכה בחיים חדשים.

התיישבנו. אני שוחחתי עם בתו שסעדה אותה לאחר הניתוח ובעלי שוחח עם אלכס. סיימנו את הביקור ועשינו את דרכנו לרכב. היתה לנו חתונה באיזור שמיהרנו אליה. אלא, שכאשר הגענו לרכב נזכרנו: "לא הבאנו להם את המגנט של ברכת 'אשר יצר' ולא דיברנו איתם על מעלת הברכה! כפי שאנחנו עושים אצל כל אחד מהמחלימים". בעלי העיף מבט קצר בשעון והבין שאם נתעכב לא נגיע לחופה. "אנחנו לא מסדרי הקידושין", אמר לבסוף, ויותר חשוב לזכות את הרבים בברכה החשובה של 'אשר יצר'. "לקחנו את מגנט הברכה ומיהרנו לעלות אל חדרו של אלכס. "שכחנו לתת לך מתנה", אמרנו שוב לאלכס ובתו. "מתנה?", התפלאו שניהם, "כבר קיבלנו מכם מתנת חיים - כליה. איזו מתנה נוספת אנחנו צריכים?". "את הכליה לא קיבלתם מאיתנו אלא מבורא עולם", השבנו להם, "הוא זה שסידר לכם מתנה מופלאה. אני חזרתי כדי לתת לכם את העטיפה, שתשמור על המתנה לאורך זמן. יש לי כאן סגולה לאריכות ימים ולשמירה על הבריאות".

כך אמרנו והתחלנו ללמד את ברכת 'אשר יצר', את חשיבות אמירתה בנחת ובכוונה וסגולותיה. הם הקשיבו בשקט מנומס, אך הרגשתי שהם עושים זאת רק בשביל לכבד אותנו. הם לא התחברו לדבר עקב היותם רחוקים מדרך ה', אך לא הפצרנו בהם. בעלי ואני קיבלנו על עצמנו בלי נדר להכיר לאנשים את הברכה הזאת. מה יעשו איתה הלאה, זו החלטה שלהם. "תודה הרבנית", אמרה הבת ונפרדנו לשלום. אכן פספסנו את החופה, אך הרווחנו להכיר ליהודי את הברכה היקרה והחשובה של 'אשר יצר'.

ימי רביעי וחמישי עברו. ביום שישי, כשחזרתי מעבודתי בבית הספר, בעלי המתין לי נרגש. "אלכס צלצל", קולו רעד בהתרגשות וכך הוא סיפר לי: הרב הבר, אגיד לך את האמת. כשהייתם פה, לא ממש התייחסנו למתנה שהבאתם לנו. מה לי ולברכת 'אשר יצר'? הקשבתי בנימוס, ומיד אחרי שיצאתם, הטמנתי את הברכה במגירה שליד מיטת האשפוז והמשכתי הלאה. אלא, שביום רביעי בבוקר, נכנס הפרופסור לחדרי, עם פנים חמורות סבר. ידעתי שאין בפיו בשורות טובות.

"אתה בנסיגה, אלכס. יש סימני דחיה של הכליה", אמר הפרופסור בקול ברור. הרב הבר, אינני צריך לספר לך שנסוגה היא חלום הבלהות של כל מושתל. אני חיכיתי 19 שנים לתרומה. לא יכולתי אפילו לחשוב על זה. יתכן שהגוף שלי דוחה את הכליה! יתכן שכל מה שעברתי היה לחינם?". הרופא אמר שמחר בצהריים יעשה בדיקה חוזרת, אך ביקש מראש שלא אתלה בה הרבה תקוות. לא נראה לו שיהיו בשורות טובות.

כשהפרופסור יצא, פניתי לבתי. הפנים שלי היו חיוורות כמו הקיר, אבל לא היססתי. "אני בטוח כי יש דחיה בכליה רק בגלל שלא החלטנו לומר את הברכה של הרב הבר - 'אשר יצר' - אני ואת". ואז המשיך אלכס ואמר לבתו: "בורא עולם נתן לנו מתנה ואנחנו לא הסכמנו לומר תודה. הגיוני שזה מה שקרה". היא הסכימה איתי, ובאותו רגע החלטנו שנינו שמהיום נגיד את הברכה לאט ובכוונה, כמו שלמדנו.

נכנסנו למחרת לבדיקה חוזרת, אך לא האמנו שנקבל בשורות טובות. "ביום שישי בבוקר צוות של רופאים נכנס לחדר שלי ושמחה על פניהם. 'אלכס, אנחנו מוותרים על הביופסיה. הבדיקות שלך מתייצבות והכליה חזרה לתפקד כראוי. תגיד לנו אלכס, מה עשית? איך קרה הנס הזה? "נס, אמרו הרופאים! הבדיקות משתפרות והולכות והצוות חושב לשחרר אותי כבר ביום ראשון. אני מצלצל אליך כדי שתדע מה כוחה

לע"נ
רבי אשר עמר
בן מרים ז"ל

לע"נ
אברהם אבהורן
בן גינינה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
בנימין בן טאוס
ז"ל

לע"נ
אסתר בת חנה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

לע"נ
עמנואל בן יקוט
ז"ל

יום אחד הכנסיה היגית ששוכנת בסמיכות לישיבה החליטה לעשות מעשה שישפיע על כל הסובב אותה. הם החליטו להעמיד שני צלמים - של ישו ועוד איזו דמות, ברחוב, וכך כל מי שיעבר שם יסתכל בצלמים וזה יגרום לו לנפילה ולטמא את הנשמה שלו. אמרו ועשו. הבחורים יצאו החוצה וראו צלם מול הישיבה. הם לא יכלו לשלוט בדבר הזה, נשאר להם רק להוריד את הראש וללכת.

אבל היו שם שני בחורים שהיו כפונס, קנאים לדבר ה'. הם אמרו - אנחנו לא נתן להם. הם לא התייצבו עם אף אחד ובלילה, כשכלם ישנו, הם לקחו כמה פטישים ושברו את הפסלים האלו. בבקר התעוררו אנשי הכנסיה וראו שוד ושבר. הם נעסו מאד והחליטו לנקם בהם. הם פנו למשטרה ובקשו שיביאו חוקרים ויבדקו מי עשה זאת. הם היו בטוחים שאלה בחורים מהישיבה הזאת. הגיעה המשטרה לחקור. לצערנו היום המשטרה לטובת אנשי דלא מעלי. הם נכנסו לישיבה, דברו עם ראש הישיבה והוא אמר להם: "אני לא יודע, לא שמעתי, ולא הייתי נותן לעשות מעשה כזה".

אבל החשד נפל על בחורי הישיבה. אחרי כמה ברורים מקיפים הגיעו השוטרים למסקנה שיש שנים עשר חשודים מבני הישיבה. שנים עשר בחורים שיש להם פוטנציאל לעשות את הדבר הזה. החליטו לקחת את כל אותם בחורים לבית משפט השלום ולחקר אותם שם במכונת פוליגרף, מכונת אמת, כך יגלו מי עשה את זה. אותם שני בחורים דאגו מאד. אם יתגלה הדבר, הם הולכים לשבת בבית הספר כמה שנים ואיזה בושות וחלול ה' יכול לצאת מזה.

הלכו הבחורים לראש הישיבה, לרב גולדשטיין, והתחילו לבכות. אמרו לו: "אנחנו מודים ומתנדים שעשינו את זה, בלי הוראת הרב. עשינו את זה על דעת עצמנו". אמר להם ראש הישיבה: "תדעו לכם שמה שעשיתם זה חלול ה', אסור לעשות את זה. אין ברירה, יגלו אתכם ואין מה לעשות. תצטרכו לשבת ככלא". אמרו לו: "כבוד הרב, אנחנו מתחרטים. עכשו אנחנו מבינים שעשינו פה עון חמור מאד. כבוד הרב, תן לנו דרך תשובה". אמר להם הרב: "אם אתם מבינים שעשיתם טעות, ואתם מתחרטים

אחרית הימים

כותרת: המלחמה האחרונה (ה') - גלגול נשמת גוג

אומר הנביא (יחזקאל לח, ח-ט): **"מימים רבים תפקד, באחרית השנים תבוא... ועלית כשאה תבוא כענן לכסות הארץ תהיה, אמה וכל אגפיה ועמים רבים אותך".** רש"י כאן מבאר, שגוג חטא הרבה שנים קודם לזמן בווא העתידי באחרית הימים, וכך לשונו: "מימים רבים שחטאת לי תפקד עתה לפני לזכור עונותיך ולהשיב גמולך..."

הדבר ברור, שאם הנביא מדבר על "ימים רבים", ולאחר מכן אומר "באחרית השנים תבוא", כוונתו לתת טווח זמן ארוך מאוד בין שתי נקודות הזמן, ולא טווח של 60 שנה. ובכן, על איזו תקופה מדובר? והאמת, שהרד"ק כאן מביא מדרש נעלם, תמוה ולא מובן, המפורט יותר בספר 'צור המור', וכך לשון הרד"ק: "אמרו, כי מימי אלכסנדרוס מלך יון, היו בני מגוג נסגרים שם בסוף צפון, כי הסגרים שם אלכסנדרוס אחר ההרים ולא יצאו משם עוד, וזהו שאמר 'מימים רבים תיפקד', כלומר, תיזכר בפני בני העולם בצאתך כי עד היום ההוא לא נזכרת, כי היית נסגר ולא היית יוצא ביניהם".

ובכן, אני מניח שרובכם מרימים גבה, כי אם ננתח את המדרש כפי פשוטו, הייתכן שגוג חי 2300 שנים? ועוד בתוך כלא? מי דאג לו לאוכל?! טוב, זו לא קושיה, מסתמא היוע"מ שית. אבל בכל אופן, בוודאי שהפשט אינו המפתח להבין זאת. אז אשאיר לכם לנתח מה כוונת המדרש, אך כעת נתבונן בנקודה אחרת, אולי מעט יותר מובנת.

כשם שאמרנו, מדובר על אדם שחטא הרבה ונתמלאה סאתו, שהרי לא סתם יש צורך להשיב את גמולו, ועוד שחטא לפני הרבה זמן. אז אם ישאלו אתכם מהיכן יש הוכחה לגלגול נשמות מהכתובים - ובכן, מכאן ניתן להוכיח, כמעט בפירוש, את המושג "גלגול נשמות". בעל המגלה עמוקות (פ' נח), מוכיח זאת, ומראה בצורה מדהימה עד כמה ישנה

אז אם ישאלו
אתכם מהיכן יש
הוכחה לגלגול
נשמות מהכתובים
- ובכן, מכאן ניתן
להוכיח, כמעט
בפירוש, את המושג
"גלגול נשמות"

ומתנדים ורוצים לחזר בתשובה, אני משאיר אתכם פה כל הלילה. תחשבו על מה שעשיתם, תורידו דמעות, תבכו ותבינו שעשיתם פה דבר חמור, חלול ה'. זה דבר נורא ואיום. אני מקווה שעד הבקר תהיו בעלי תשובה, ואז בעזרת ה' יהיה בסדר".

הרב השאיר אותם והלך לביתו. הם היו שם שמונה שעות וכל הלילה הם בכו, התחרטו והתנדו. הם דברו עם הקדוש ברוך הוא: "באמת עשינו פה חטא חמור, ואוי ואבוי, שלא נתפס, יהיה לנו בושות, יושיבו אותנו בבית הספר. איך נוכל להשלים עם דבר כזה?". הגיע הבקר. אחרי התפלה ראש הישיבה נכנס לחדר וראה אותם עם עינים אדמות. אמר להם: "עכשו אני רואה שאתם באמת בעלי תשובה. חזרתם בתשובה. העוון שלכם הלך, אתם חדשים. בעל תשובה זו בריה חדשה. הכל בסדר, תלכו לבדיקה".

וכך היה. כשהגיע התור של שני הבחורים להבדק היה להם רעד קטן, אבל בגלל שראש הישיבה שלח אותם, הם היו בבטחון גמור בכך שהם יצילו והם עברו את הבדיקה נקיים לחלוטין. השופטים הכריזו שכל הבחורים כשרים ולא עשו שום עול, והם משחררים כשחזרו לישיבה. אמר להם ראש הישיבה: "אתם רואים מהו כח של תשובה? אפילו מכונת אמת לא תגלה, כי הפכתם להיות בריה חדשה. מכונת אמת יכולה לגלות את מי שיש לו עון, את מי שיש לו ידים שעשו עול. אבל ברגע שחזרתם בתשובה - זה לא אתם. הידים שלכם נקיות, אתם אנשים חדשים".

זה כח של תשובה בימים האלו. יש לנו אפשרות לבוא לקדוש ברוך הוא עם מזודה מלאה בתוך. עוד איזו הנהגה, עוד דבר תורה, עוד חסד ועוד דברים שאנחנו יכולים להביא אתנו לקדוש ברוך הוא. בחדש הזה נוכל לתקן את מה שעשינו כל השנה כלה. עם זה אנחנו באים ביום הדין לקדוש ברוך הוא - הנה, זו הסחורה שהבאנו לפניך. לא מגיע לנו אבל השתדלנו. כשהקדוש ברוך הוא רואה כמה היהודי השתדל, כמה הוא רוצה, הוא אומר - תעבר, מגיעה לך שנה טובה. זה תלוי בנו, מה אנחנו מביאים לקדוש ברוך הוא ביום הדין. הבאנו סחורה טובה? נקבל שנה טובה. שנזכה בעזרת ה' להתעלות, להתחזק, לשוב אל ה' ולקבל בעזרת ה' את כל ההשפעות הטובות.

ברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

הקבלה מעניינת בין הפסוקים בהם מופיע נמרוד, סנחריב וגוג לעתיד לבוא, וז"ל: "ולפי סנחריב הוא גלגול נמרוד, שבימי נמרוד היה הניפוץ (דור הפלגה, בו נפוצו האומות על פני כל הארץ), ובימי סנחריב היה הבלבול (סנחריב כנודע בבלל את האומות), ונרמז עוד זה בפרשת הפלגה: 'מן הארץ היא יצא אשור', רוצה לומר, סנחריב מלך אשור היה מגלגול דור הפלגה, שהוא נמרוד, ומן אותו הארץ יצא מלך אשור, ולכן נקרא 'אמרפל', שהוא סנחריב הנקרא 'פול' (כא פול מלך אשור, מלכים ב' ט"ו, י"ט), ואמרו בגמרא (סנה' דצד). שהוא גוג ומגוג שיבוא עם ע' אומות וילחם על ה' ועל משיחו, וזה נרמז בפס' 'על כן יאמר', לעתיד לבוא, דאיתמר בספר מלחמות ה' (במדבר

כא, יד) שהוא על מלחמות (גוג ומגוג) לעתיד, (ועוד כתוב בבראשית י' ט: 'על כן יאמר') כנמרוד גבור ציד לפני ה', רוצה לומר על ה' ועל משיחו, עכ"ל.

הרי שנשמת גוג היא אותה נשמה של נמרוד וסנחריב, והיא חטאה והגדישה את הסאה לאורך ימי ההיסטוריה הרבים, ובאחרית השנים תבוא לכאן בגלגול ותגייס 70 אומות להילחם נגד עם ישראל. ואכן במגלה עמוקות שם עוד מובאת גם ההקבלה בצמד המילים 'על כן' המופיעים בתיאור דמותו של נמרוד וגם בספר מלחמות ה' בעניין גוג, שהמילה 'כין' עולה כמספר ע' אומות, וכמו שאמרו חז"ל (תנחומא, קרח, יב), גוג ומגוג בגי' 70. ואם כן, מובן מדוע גם הגמ' (סנה' צה) הקבילה בין כמות החיילים שמנה צבא ארבעת המלכים (שבראשם אמרפל) לבין צבא סנחריב וצבאו של גוג לעתיד לבוא, וזהו שממשיך הנביא ואומר: **"ועלית כשאה תבוא כענן לכסות הארץ תהיה, אמה וכל אגפיה ועמים רבים אותך"**. על אומות העולם ועל כמות החיילים נדבר אי"ה במאמר הבא.

הרב עמרם טובי הי"ד

להזמנת הרצאות לזיכוי הרבים - חייגו 053-3156363

לשמיעת השיעורים בקול הלשון - חייגו 03-6171111, הקישו *7 ואז 956363

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת כי-תצא תשפ"ה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון שופטים בענין 'התועלת בחרדה'

אני רוצה להדגיש נקודה אחת חשובה שהזכרת בעקיפין: ההבחנה בין פחד לבין חרדה. פחד הוא רגש הסתגלותי - הוא מאותגל לאדם לעצור, להיזהר, להפעיל שיקול דעת. לעומת זאת, חרדה היא כאשר אותו מנגנון הגנה הופך למוגזם, משתלט, ומקבע את האדם במקום שבו הוא כבר לא פנוי לפעולה חופשית. במילים אחרות: הפחד נועד לשרת אותנו, ואילו החרדה מתחילה לשלוט בנו.

הדוגמאות שהבאת על "דוב" ו"ר" אברהם ממחישות היטב את המורכבות הזו. לעיתים הפחדים מגלים מסר פנימי חשוב על חלקים בתוכנו שעוד לא עובדו דיים מה שאנחנו מכנים סימפטומים עם משמעות. במקרים אחרים, אותם פחדים הופכים להיות כמו "קביים" שהאדם כבר לא באמת זקוק להם, אך ממשיך להיאחז בהם. כאן בדיוק נכנס הטיפול לא כדי "לבטל" את החרדה, אלא כדי לברר האם היא נושאת מסר שעדיין לא הובן, או שהיא כבר חוסמת את הדרך.

*

כל כך יפה!

מאד התרגשתי מההדגש הזה שמוטל עלינו לנבון במעמקי הנפש ולמצוא האם אני עדיין 'שייך' לעבירה או לא, (זה תשובה בעצם...) וההבנה שהשייכות לעבירה יכולה אפילו להתבטא בפחד ממנה - זה ממש מטלטל אותי!

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: השבוע חזרו ללימודים, סוף כל סוף, גם הבנות. מצאתי את עצמי נושם אוויר צח. אך אז התחילה להציק לי מחשבה אחרת: מדוע אני רוצה להתפטר מהילדים? מדוע רע לי איתם?

תשובה: יש סיפור ידוע על 'אהבת ישראל' שהיה מרבה בשבחים על כל יהודי בישראל, גם על הפחותים שבהם. קרא להם "הצדיקים". עד שבא 'פחות' אחד וביקש להשתדך עמו. צדיק עם צדיק - מה יותר יפה מזה? אמר לו 'אהבת ישראל', כל אחד משתדך עם הצדיקים שלו. אני עם הצדיקים שלי ואתה עם הצדיקים שלך. לא היתה שום ציניות או זלזול בתשובה שלו, חלילה. הוא התכוון לזה לגמרי.

אנחנו יכולים מאוד לאהוב את הילדים, גם ליהנות איתם, גם להתענג על הקירבה שלהם. ועדיין זה דורש מאמץ והתגייסות. ואין לנו מהמשאב הזה בלי גבול. זה שהגיע הקץ ליכולת שלנו להיות איתם, זה לא מספר שום דבר על מידת האהבה שלנו או רמת הקירבה. זה רק מספר על היותנו אנשים מוגבלים בכוחותינו.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

יש לנו השפעה חזקה

מניסיון הקוראים, הגרש"ק שליט"א מקפיד להביא שאלות שכיחות. לא יטריח את הקוראים בגין בעל תפילה מוסף דראש השנה שאבא שלו נפטר בפתאומיות, ואין מישו שיחליף אותו.

כן בהחלט, יש בינינו אנשים, שדעת ההורים הזקנים לשידוכים של נכדיהם, עדיין רלוונטית עבורם. ורק נזכור, הוא בן ארבעים וחמש. אבא שלו בן שישים ושמונה. והסבא בטוח לגמרי שהבן שלו (הזאטוט בעיניו) עדיין לא מבין בין ימינו לשמאלו, ועושה טעות חמורה שמסכים לשידוך המוצע. הוא חייב לעצור אותו.

לא נשאר אתכם עם פה פעור. הגרש"ק אכן פוסק שבמקרה כזה לא צריך לשמוע בקול ההורים. וכמובן מומלץ לנהוג בהם בדרך כבוד, ולא להתעמת איתם.

ובינתיים, למדנו לעצמינו את גודל השפעת ההורים על חיי ילדיהם.

זה בטבע הבריאה כך. אנו לומדים בפרשת השבוע על 'בן סורר ומורה'. חז"ל מספרים לנו עד כמה נדיר המקרה הזה. שיטת ר' יהודה היא: "לא היה ולא נברא, ולמה נכתב? דרוש וקבל שכר".

נגדיר את זה במשפט הברור ביותר. אין מישו בעולם שיש לו השפעה גדולה יותר על הבן, מאשר ההורים. הם הסמכות הגבוהה ביותר, והמקום שלהם פי עשר גבוה יותר, מאשר הסמכות הניצבת ברשימה אחרים.

החסידים בוודאי יאמרו, שההשפעה של האדמו"ר גדולה יותר מההורים. מסתבר שזה נכון, רק שההורים הם אלו שבכלל החליטו עבורו מי האדמו"ר שלו.

*

אז מה קורה לאברום-יעקב? מה שקורה להרבה הורים בינינו. אנחנו מתייחסים לעצמינו, במבט של עצמי על עצמי. אני יודע לעצמי את פחיתות ערכי, את ההתמודדויות הקשות שלי, את הנפילות, את החולשות, את הקטנוניות.

ואז אנחנו מתייציבים מול הבן. כאילו עומד 'אברום-יעקב' מול שמוליק.

וזו טעות. אצל שמוליק אין מושג של 'אברום-יעקב', הוא לא מכיר אותו בכלל משום מקום. הוא מכיר את "אבא".

אברום-יעקב מחזיק על הראש כתר מיוחד שניתן לו בפיקדון משמים. לכתר הזה יש מקום של השפעה עצומה על הילד. גם עכשיו, גם בעוד שנה, וגם בעוד עשרים שנה. לרגע צריך לזנוח את כל המחשבות על עצמי, את חוסר הביטחון, את ההלקאה העצמית, ולהצליח לראות איזה רגע גדול ומרשים באותו מיני טקס, שבו אני קורא לילד שלי הצידה, ומדריך אותו: "תדע לך בן יקר! התחלת כעת ישיבה גדולה. זו יכולה להיות תקופת צמיחה אדירה בשבילך. ולצערנו, עלולה גם להוות מדרון חלקלק. אתה צריך להיות זהיר. לתפוס את עצמך ברגע הנכון. אולי לבקש עיצה נכונה. שמור על עצמך! אתה תודה לעצמך כל השנים על כך".

הלואי שנצליח לרגע לפתח מין מבט מן הצד, להתבונן במעמד החשוב של מסירת המורשה קהילת יעקב מאבא לבן, ולהכיר בהשפעה הגדולה שלנו עליו.

אברום-יעקב, אבא של שמוליק. בחור בן שש-עשרה. בן יקר, גם בכור. זה עתה התחיל ישיבה גדולה.

מעבר להתרגשות הגדולה ולאוויר האין-סופי, השתכנה לו עמוק בלב, דאגה מציקה שאינה נותנת לו מנוח. "כבר כמה לילות אינני ישן בראף. מתעורר מדי פעם מחלומות בעתה" - הוא מספר ואינו נזקק לעדות. העיגולים השחורים סביב לעיניו מספרים על כך.

מגלגלים עשרים שנה אחורה. אברום-יעקב בחור 'שפיץ' בישיבה קטנה. מחובר ללימוד מתוך שקיקה, ירא שמים מתוך תמימות. עלה לישיבה גדולה. נפתח עולם בפניו. פגש חברים מכל מיני מחוזות. באותו שלב בחייו של היפרדות מהבית ויצירת קשרים חברתיים חדשים, ביקש בכל מאודו למצוא חן בעיניהם. השתוקק לקירבתם. בהתחלה רק חיקה אותם. בהמשך, החל להרגיש ניתוק מהלימוד, ובתאונת שרשרת גם איבד את הרתיעה מחסאים, איבד ענין בכל דבר שבקדושה.

ומה שהתדרדר במהרה, לקח לו כמה שנים כדי לשקם בחזרה. כעת הבן שלו נמצא בשלב זהה אליו, והוא מודאג. "תגיד לי! - אני מתעניין אצלו - האם דיברת עם שמוליק משהו בענין הזה?"

אלו עיניים פתח עלי. "מה יש לי לדבר איתו? מה פתאום שיקשיב לי? מה יש לי לומר לו?"

*

הנה מפגש בלתי אמצעי עם חוסר הביטחון שלנו כהורים. מאפסים את ההשפעה שלנו ההורים על הילדים. הנימוקים שלנו מרובים:

מתחיל בענווה שגרתית, כאילו מדובר באמירת סליחות. "מה אני? מה מעשי? מה חיי? איזה זכות יש לי לומר לו משהו?"

בהמשך: "אתה מכיר את הדור של היום, הם חוצפנים! לא מעניין אותם דעות של אבות מהמילניום הקודם!" לא מסתפק בכך, וממשיך בנימת הייאוש: "אתה יודע כמה פעמים אני אומר משהו לילדים עד ששומעים בקולי. מתבייש להדגים לך".

והנה התוצאה לפנינו: בחור טמיר, ענק, יצוק, עמוד שידרה יציב, כבר בן-עשרה בלי עין הרע. ומולו ניצב, אבא כפוף. ידיים פכורות. ייאוש בעיניו. כמעט משתחוה מלוא קומתו לפני כבוד בנו.

אנחנו חייבים קצת לעשות סדר לעצמנו בענין הזה. הלואי שנצליח להחזיר לעצמינו מקצת מן הביטחון המגיע לנו ביושר.

*

את הגיליון הוותיק "עלים לתרופה" יצא לכם בוודאי להכיר. יש שם מדור קבוע שכבר רץ מיום הוצאת הגיליון הראשון לאור עולם. פינת ההלכה עם הגאון רבי שמאי גרוס שליט"א.

שאלה חשובה ונחוצה עלתה לפני שבועיים. הבת שלי הגיעה לפרקה. יש הצעה מצויינת על הפרק. כולם כבר הסכימו. דא עקא, הסבא שם 'טאבו'. אוסר לסגור את השידוך. והאבא-הבן נפשו בשאלתו, האם מותר לו לסגור שידוך בניגוד לדעת הוריו?

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לכוונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת פי תצא - אין לך חסינות

"כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אִיְבֹכָךְ... וְרֵאִיתָ בְּשִׁבְיָה אִשָּׁת יִפֹּת תֹּאֲרֶה"
(דברים כ"א, י"א)

הגאון ר' אליהו לופיאן שואל: אם מדובר באנשים קדושים וטהורים שאפילו עבירה קטנה אין בידם - כולם קדושי עליון. אם כן איך כתוב בפרשה: "וְרֵאִיתָ בְּשִׁבְיָה אִשָּׁת יִפֹּת תֹּאֲרֶה וְחִשְׁקָתָּ בָּהּ וְלִקְחָתָּ לָךְ לְאִשָּׁה" (דברים כ"א, י"א)? וכי זה מתאים לצדיקים קדושי עליון שאין בידם שום עוון ולא יראים משום דבר בעולם?

הרב מתוך שהתורה מלמדת אותנו יסוד גדול וחשוב: **"אַל תִּאֱמָן בְּעֶצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ"** (פרקי אבות ב', ד').

אין חסינות מהיצר הרע! לא יעזור שיהיה לו את הכובע הכי גדול ויהיה לו את המעיל הארוך ביותר והזקן הארוך ביותר - זה לא יקנה לו חסינות מהיצר!

מסופר על מרן רבי ישראל מאיר הכהן ה'חפץ חיים' מראדין (טובך יביעו ח"ב עמוד של"ב) שבזקנותו שמיעתו כבר כבדה עליו, וגם ראייתו החלה להיות לקויה.

בני ביתו רצו לרכוש עבורו מכשירי שמיעה ומשקפיים, אבל הרב סירב בכל תוקף מכיוון שלא רוצה להיכשל חלילה בשמיעת לשון הרע וכן חשש מראיות אסורות!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
ראש בד"ץ 'כשרות בישראל'

בפרשת שופטים ראינו שלפני שיוצאים למלחמה, הכהן היה מכריז שמי שבנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו וכן מי שנטע כרם ולא חיללו הולך הביתה וכן מי שאירס אישה ולא נשאה ילך וישוב לביתו ולבסוף אמר: **"מִי הָאִישׁ הַזֶּה הִירָא וְרָה הִלָּבַב יֵלֶךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ"** (דברים כ', ח').

בגמרא סוטה (דף מ"ד) שואלים: ממה הוא ירא? ותירצו, שירא מעבירות שבידו, כמו שכתוב בנביא: **"פִּתְחוּ כַּצִּיּוֹן חֲטָאִים"** (ישעיהו ל"ג, י"ד). אם כן היה ירא מהעבירות שבידו ולא יוצא למלחמה מכיוון שהשטן מקטרג בשעת הסכנה.

הגמרא שואלת: מאיזה עבירות הוא ירא? ומתמצת, שהוא דיבר בין תפילין של יד לתפילין של ראש. אנחנו מברכים על תפילין של יד ופוטרים את של ראש ומי שדיבר באמצע שראה את חבירו ודיבר אתו קודם הנחת תפילין של ראש חייב לברך פעם נוספת. הוא גם גרם ברכה שאינה צריכה! על זה אומרת הגמרא שהוא ירא מעבירות שבידו.

הוא לא מחלל שבת. הוא לא עבר על גילוי עריות חלילה או עבד עבודה זרה. הוא לא אכל בלי ברכה אלא דיבר באמצע הנחת תפילין - זה כל הסיפור.

הוא חוזר לביתו ואסור לו לצאת לקרב. אם כך מדובר באנשים צדיקים גדולים שנזהרים בכל המצוות ואם בטעות דיבר בין תפילין של יד לתפילין של ראש הוא חוזר הביתה.

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה - יראת שמים
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רונן אברהם וב"ב
קסיר אפרים וב"ב
משפ' שטרית
נעם יצחק בן רחל ברכה
רינה בת סימ' וב"ב
יוסף ליאור בן דליה אפרת - הצלחה בכל העניינים
שלמה ודנה דוד וב"ב
אריה ושרה לוי וב"ב
י.מ.ש כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
רז דוד בן לאה וב"ב
דני בן שושנה

דיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
תרצה בתיה בת ימנה נינט
יוסף בן רחמה
אילן בן ג'ולייט
יפית שרה בת ג'ינה
אנאל חביבה בת שולמית
לאה בת תמר
מיטל בת מלכה
מאיר בן שרית אליהו
טליה עדן אסתר בת שולמית
נעם בן שרה
שירי ימנה בת שולמית
דוד עומרי בן יהודית
שושנה שירה בת סילביה
שמעון בן שולמית
אברהם גורג' בן דליה אפרת
אורן בן נעמי
סיון רבקה בת אלן אסתר
יניב בן פרידה

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי
אליהו זרי בן ימנה
אילנה בת רחמה
שמואל אימן בן אסתר זרי
סיון בת אסתר
רחל מרים בת יהודית
אושרית בת שושנה
דגנית בת שושנה
מיטל בת שושנה
דרור בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
יצחק בן עזרא
ימנה ניצרי בת סוטה - בריאות ואריכות ימים
מרדכי ניצרי בן פרחיה - בריאות ואריכות ימים
סימ' בת סוליקה
מיכאל יהודה בן מרים
אורן בן אסתר
דינה בת מזל
נעם יצחק בן רחל ברכה
נעמי בת רחל
שירה שילת בת אורלי
אפרים בן שרה
לביא ישראל בן תמר חיה
אסתר בת סוליקה
מוריה בת רחל ברכה
נחום בן כיריה
יהודה אריה בן רחל ברכה
ישראל בן חווה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
רחל בת זוהרה
משה בן נדימה
ענינת בת רחל ברכה
רפאל משה בן רחל
נטע רותי בת פלורה
רחל ברכה בת פדילה דליה
קסנש בת דגסו
רונית בת סבירה
יצחק בן חנון
רפאל אבידן בן תקווה
אליהו בן רחל
בנימין בן ברכה
אלן אסתר בת שרלוט
נעמה בת שרה
יהודה לייב בן אסתר מלכה
נעם אלימלך בן אושרית - ר"ש ובריאות איתנה
לימור בת פרידה
יניב בן פרידה
מאיה בת עדי
אורן בן פרידה
יהודית אסתר פראדל בת חיה - בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת

אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח

לרפואה שלימה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
נועה בת אסתר
ולילד אורי חיים בן שלי

שבת	כ"ט	כ"ח	כ"ז
20:19	19:33	18:22	י"ט
20:16	19:31	18:40	כ"א
20:18	19:33	18:42	כ"ב
20:18	19:32	18:41	כ"ג

שואל ומשיב בהלכה - סליחות - חלק ג'

על מה צריך להקפיד באמירת סליחות?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי ראש בד"ץ 'כשרות בישראל':

אם אין זמן לומר גם תיקון חצות וגם סליחות- תיקון חצות קודם לסליחות ואפילו לתלמוד תורה. אדם שקם לפני עלות השחר, יקדים לומר תיקון חצות גם אם יפסיד בכך אמירת סליחות.

אין לומר וידוי יותר מפעם אחת אפילו לא בשני נוסחים שונים, לכן כשאומר תיקון חצות לפני סליחות, לא יאמר וידוי בתיקון חצות אלא רק בסליחות. כמו כן אם אומר סליחות או תיקון חצות אחרי חצות הלילה ואחר כך אומר 'קריאת שמע שעל המיטה', לא יאמר בשניהם וידוי, מכיוון שאדם שאומר וידוי פעמיים - הוא ככלב השב אל קיאו. מקורות: בא"ח וישלח י"ג, שער הכוונות דף נ"א.

תלמידי חכמים ומלמדים גם הם צריכים להתאמץ לומר סליחות עם הציבור. ראוי שילכו לישון מוקדם יותר מהרגלם כדי שלא יפגע לימוד התורה שלהם או בהעברת השיעור לתלמידים. מקורות: רמ"א יו"ד רמה סי' יז.

תלמידי חכמים ובחורי ישיבות שרגילים לעסוק בתורה עד שעה מאוחרת בלילה ואם ישכימו באשמורת הבוקר לומר סליחות יש חשש שיתבטלו מסדר לימודם ביום, ישתדלו לומר סליחות בציבור אחרי חצות הלילה. אם הם לא מוצאים מניין לאמירת סליחות אחרי חצות הלילה, ישתדלו לכל הפחות לקום לסליחות בימי שני וחמישי. בנוסף יתאזרו בכל עוז לקום ולהשתתף עם הציבור באמירת סליחות ותחנונים בעשרת ימי תשובה.

אדם המשכים לומר סליחות באשמורת הבוקר צריך להיזהר שלא ינמנם בתפילת שחרית ובפרט בקריאת שמע וברכותיה ובתפילת שמונה עשרה. במיוחד כאשר התפילין עליו אסור לישון בהם או להסיח דעתו מהם מפני קדושתם. מי שלא נזהר בזה- יצא שכרו בהפסדו. כלל גדול אמרו בעבודת ה': לשמור קודם את העיקר ורק אח"כ להוסיף בחסידות, ולא לזלזל בעיקר ולקיים רק את התוספת. אם הוא לא יכול להיזהר בזה, עדיף שיאמר סליחות לפני תפילת מנחה או בחצות הלילה, כדי שיוכל להתפלל שחרית עם תפילין כראוי.

החי ייתן אל ליבו בזמן אמירת הווידוי והסליחות, לבדוק ולפשפש במעשיו ולחזור בתשובה שלימה ולהוסיף מצוות ומעשים טובים בהתקרבו ליום הדין, שאז שוקלים זכויותיו ועוונותיו של כל אדם.

אחרי שסיימו לומר סליחות יאמרו קדיש 'תתקבל' אפילו אם מתפללים תפילת שחרית מיד אחרי הסליחות. אם היו עשרה שאמרו סליחות ואחד יצא מביה"כ לפני אמירת הקדיש, לא יאמרו קדיש תתקבל אם לא נותרו לפחות עשרה אנשים בביה"כ.

יש קונה שלושה עולמות בשעה אחת

להלן סיפור המעובד מתוך החוברת 'באר הפרשה'. סיפר המשפיע הרב אברהם אלימלך בידרמן סיפור מופלא ממנו ניתן ללמוד כי כאשר מבזים את האדם והוא שותק, הרי שבאותה השעה יש בכוחו להתפלל ולבקש מאת עולם וברכותיו יתקיימו. להלן הסיפור מפי בעל המעשה: אברך אחד שגר בניו-יורק בארה"ב היו לו שלושה ילדים. הבן הקטן ביניהם היה כבר בן אחד-עשרה שנים. האיש הלך לרופאים. הללו ניבאו לו שחורות ואמרו שאבדה תקוותו לזכות לעוד ילדים. בימות הקיץ אשתקד נכנס האברך למאפייה לקנות לכבוד שבת קודש.

שם נהגים שהקונים לובשים על הידיים כפפות כדי שלא יגעו בלחמים ובמאפים בידיים שלהם. אותו אברך באותה השעה לא לבש כפפות. כאשר הוא אחז בחלות, אחד מהקונים גער בו בקולי קולות: "וכי הכל צריכים לקנות ממה שנגעת בידך?!". הוא ביזה אותו נוראות. כל הסובבים שעמדו מנגד שתקו והוא הרגיש שהם מסכימים עם הדרך שביישו אותו. לא היה אפילו אחד שימחה כלפיהם ויאמר שזאת לא הדרך לפגוע באדם גם אם מעשיו אינם ראויים אלא ראוי להעיר לו בצד.

הוא נשא את עיניו למרום ולחש תפילה מעומק קירות לבבו: "אבא שבשמיים, יהי רצון ויעמדו הביזיונות הללו לזכות שתי אחיותי המחכות בכיליון עיניים להיוושע בפרי בטן. אחת עומדת וממתנה כבר ארבע שנים ואילו השניה מצפה כבר שש וחצי שנים". בורא עולם אכן את תפילתו. לא זו בלבד ששתי האחיות נפקדו בבנים, האחת בערב פורים והשניה בערב פסח אלא גם המתפלל על חברו נושע ונולד לו ילד לאחרונה למרות דברי הרופאים. בינו והתבוננו- שלושה ילדים שנולדו בזכות שתיקה שלאחר קבלת ביזיונות. על זאת יש לומר: "יש קונה שלושה עולמות בשעה אחת!".

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

יש לך תפילין ללא שימוש? אל תפספס הזדמנות לעשות בהם מצווה גדולה!!!

ארגון 'קשר של תפילין' ידאג לאסוף, לבדוק ולחדש את התפילין ולמסור למתחזקים ואנשי ביטחון שרוצים להניח. 0556773965

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה

מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - המקבל הרב יחיא שניאור זצ"ל

המקובל הרב יחיא שניאור זצ"ל - נולד בשנת תרס"ג (1903) בעיירה קסבי שבמרוקו. בנעוריו למד מפי חכם ר' מכלוף שרביט שהסמיך אותו כשוטח מומחה. רבינו קיבל את משרת שוחט העיירה. לאחר נישואיו עבר לבודיב. הסתופף עם משפחת אביחצירא והיה החברותא של המקובל הצדיק ה'בבא סאלי'. כל חייו נהג בקדושה ובפרישות מהנאות העולם הזה. אכל בשר בשבת בלבד. לאחר פטירת אביו מיאן להתנחם והיה בצער גדול. ה'בבא סאלי' אמר לו: "מהיום אני כאביך וכל מחסורך עליי", ואכן רבינו גדל על ברכי הצדיק הבבא סאלי. מקובל עצום. עוד בצעירותו במרוקו סיפורי מופתים נקשרו אודותיו. רבים באו לקבל את ברכתו ועצותיו. תפילותיו היו עושות פרי. נהג לטבול בנהר גם בימי החורף הקשים.

בשנת ה'תש"י (1950) לערך עבר לגור בעיירה מישריה שבאלג'יריה, שם שימש כשנתיים כרב המקום. לאחר מכן ה'בבא סאלי' הורה לו לעבור לעיר הוראן ולייסד שם קהילה עבור יהודי מרוקו שהיגרו לשם באותו זמן. רבינו הקים שם בתי כנסת ומקוואות וכן מערכת כשרות.

בשנת ה'תשכ"א (1961) עלה לארץ. למרות שקיבל הצעות רבות לשמש כרב במקומות שונים בארץ רבינו לא הסכים לעזוב את ירושלים. שנה לאחר מכן התמנה לשמש כרב שכונת מוסררה שבירושלים. ביתו שימש מקום עליה לרבים שבאו לקבל ברכתו. הרבה לעשות צדקה עם נזקקים. רבים פנו אליו ונושעו. חולים חשוכי מרפא התרפאו בדרך פלא ועקרות שבאו אל הצדיק זכו להיפקד. בדרשותיו עורר את הרבים והשפיע עליהם רבות.

בליל שבת פרשת בהעלותך ה'תשכ"ה (1965) פרצה שריפה בבית שכניו והאש הגיעה גם לביתו של רבינו. כתוצאה מכך ביתו עלה באש יחד עם הספרייה המפוארת והענפה שהיתה לו. היו שם ספרים מימי מרן השו"ע ועוד ספרים עתיקים. גם ספר חידושים על התורה שחיבר והיה מוכן לדפוס, וכן ספר תורה חדש. רבינו בענוותנותו הרבה תלה זאת בעוונותיו והצדיק עליו את הדין.

כעבור זמן התחזק, וחזר לכתוב את חידושיו עד שזכה להוציא לאור את ספרו 'יש מאין'. רוב חידושי תורתו שכתב עלו באש. נפטר ב-ט"ז אלול ה'תשנ"ד (1994), חי כ-91 שנים. בהלווייתו השתתפו אלפים מכל שכבות האוכלוסיה. ציונו בגבעת שאול בירושלים. הספידו אותו הצדיקים ר' שלום משאש והראשונים לציון רבי מרדכי אליהו ורבי אליהו בקשי דורון.

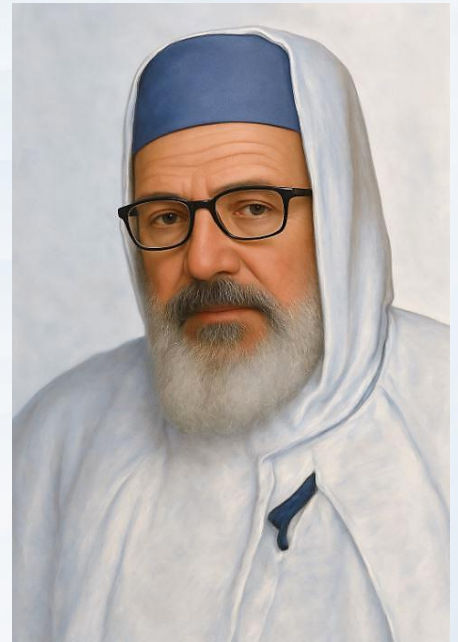
אביו: ר' מסעוד (הרב של קסבי ובודיב. שימש כמשגיח הישיבה בראשות רבי משה תורג'מן-הבבא ס' ורבי ישראל אביחצירא-ה'בבא סאלי'). **אימו:** מרת אסתר. **אשתו:** מרת רוחמה. **בניו:** ר' פנחס (כיהן כרב בקהילות שבערים נוס', ליאון ומרסיי ובסוף ימיו עלה לירושלים), ר' שלמה (רב 'בית עדה' בפריז), ר' מאיר, ר' שמעון (נפטר בחי' רבינו), ר' משה נסים, ר' מסעוד (ממלא מקום אביו ברבנות שכונת 'מורשה'), ר' מכלוף. **מרביתו:** חכם ר' מכלוף שרביט, המקובל הרב ישראל אביחצירא (הבבא סאלי), המקובל הרב יחיא אדהאן (רבו בחסידות וקבלה, נכדו של רבי יעקב אביחצירא). **חברותא:** המקובל ר' מאיר אביחצירא (הבבא מאיר). **מספריו:** **יש מאין** - ג' חלקים: חלק א' - חידושים על התורה ומדרשי חז"ל, חלק ב' - דרשות וחידושים על תהילים. חלק ג' - שו"ת, דרשות על מאמרי חז"ל ופירושים על התנ"ך.

מעשה שהיה באחת השבתות הראשונות של רבינו בארץ. יהודי השכונה התלוננו בפני רבינו אודות יהודי אחד אשר בכל שבת קודש יוצא מביתו עם עגלה טעונה בסיגריות וגרעינים, ומוכר ברחובה המרכזי של השכונה. בצאת השבת הרב הלך יחד עם שני גבאים

להוכיחו על חילול השבת. אשתו ששכבה במיטה קראה לבעלה: "כנס מיד לבית ואל תשמע לרב!". הרב שאל אותה: "מדוע את מתערבת?". האישה ענתה בחוצפה: "לך מפה, אנחנו נמשיך למכור בכל שבת! אתה לא תקבע לנו מה לעשות!". הרב אמר לה: "תשכבי ולא תקומי". הגזירה יצאה מפי השליט. למחרת הודיעו לרב שאשתו של המוכר נפטרה בשנתה. מאז נודע עוצם גדולתו והכל היו זהירים בכבודו.

בערב ימיו הרופאים ציוו על רבינו ללכת כל יום מעט ברגליו כדי לחלץ את עצמותיו. פעם אחת הלך איתו יהודה. בעודם מהלכים, לפתע רבינו קפץ ממקומו מהמדרכה לכביש. האיש נבהל ורץ לראות מה קרה עם רבינו. הצדיק אמר לו: "איך אתה לא מבחין במאמר חז"ל: 'אחרי ארי ולא אחרי אישה'?" כך היה כאשר רבינו כבר היה בגיל גבוהות, סגי נהור בעין אחת וראשו עטוף כדרך החכמים כדי שלא יביט לצדדים ועל עיניו משקפיים כהות. עם כל זאת חשש.

הראשל"צ מרן רבי מרדכי אליהו ציין את גדלותו של רבינו בתורה וביראה, ואת הענוה המופלגת שאפיינה אותו. הראשל"צ הביא דוגמא לדבר: כאשר סיפרו לרבינו כי ברכתיו עשו פרי, היה אומר בענוה שאין זה בזכותו אלא בזכות רבו ה'בבא סאלי'.

שְׁתִּיקָה וִישׁוּעָה

מהתפריט וסעדנו בנחת. לפתע שמענו צעקות רמות. כל הסועדים במסעדה הביטו למקור הרעש.

היתה זו מנהלת המלצרים שהתחילה לגעור ולהשפיל בקולי קולות את המלצר ששירת אותנו. היא זרקה לו ביטויים לא יפים ומשפילים מאוד.

היא גינתה אותו בביטויים מעליבים כאשר כל האנשים מביטים במנהלת ונדהמים. המלצר שמע את הדברים והשפיל את מבטו ושתק.

לא בכל יום רואים אפשר למצוא בחור צעיר שמקבל ביזיונות רבים ולא עונה ביחוד שיש רבים שרואים זאת. נדהמנו מהמחזה ומיד קראתי לו.

הבחור בקושי הגיב אבל הפצרתי בו ואמרתי לו: "בבקשה, עכשיו מהר, תברך את החברה שלי". המלצר שלא היה שומר תורה ומצוות, כעס מאוד על הבקשה המוזרה ורצה ללכת.

אני לא ויתרתי וממש התחננתי: "בבקשה תגיד אחריי - **מרים בת גילה אורה בעז"ה תוך חודש כלה**". הוא הסכים וחזר אחריי מילה במילה.

"רגע, עוד ברכה אחת", התחננתי אליו, "תגיד אחריי- יעקב בן איטוי שיצא ויבריא בעז"ה מהמחלה". המלצר חזר אחריי שוב מילה במילה.

מדובר באבא שלי, אדם מבוגר בן 73 אשר חלה ל"ע במחלה הארורה בערמונית. כאשר גילו לו את המחלה, זה כבר היה בשלב שהמחלה התפרצה וברמה גבוהה.

הסיפור התרחש בג' בטבת. **בדיוק חודש מיום הברכה בג' שבט חברה שלי התארסה!!! כבר באותו ערב כאשר חזרנו לבית התקשרה השדכנית והיא קיבלה הצעת שידוך. לאחר חודש היא התארסה.**

אבל הסיפור לא נגמר בזה, אבא שלי, שהרופאים אמרו לו כי בגיל כזה לא שורדים את ההקרנות הקשות, הגיע לאחר חודשיים לבדיקות שגרתיות של מעקב אחר המחלה.

התלוותי לאבא שלי ונכנסתי איתו לחדר של הרופא. ראיתי את הפרופסור המום ומבולבל. "מעולם לא ראיתי דבר כזה", אמר הפרופסור.

"בתחילת הטיפול הסרטן היה ברמה של 15. כעת הוא עומד על 0.01, כלומר לפי התוצאות הכל נעלם. אבא שלכם הבריא מהמחלה לחלוטין".

צריך לזכור, המלצר שבירך אותנו היה רחוק מתורה ומצוות, אבל מכיוון שבאותו רגע שהוא הושפל והתבזה, הוא הבליג, שתק ולא השיב- **באותו רגע כל מה שיצא לו מהפה התקיים!**

להלן מעשה מדהים שמעובד מתוך '**יוצא עמו בששון**'. יש בסיפור זה כדי ללמד אותנו כי כאשר מבזים את האדם או פוגעים בו ואף על פי כן הוא שותק ומבליג, **הרי שבאותו הרגע הוא יכול לברך ולבקש מאת בורא עולם והדברים יתקיימו.**

הסיפור עצמו אירע בחודש שבט ה'תשע"ט. בעלת המעשה בעצמה שלחה ושיתפה: זה היה בחג החנוכה בשנת ה'תשע"ח.

אני ישבתי עם חברה קרובה. מדובר בחברה טובה מעוכבת שידוך שהתקרבה כבר לגיל שלושים ושתיים. החברה שפכה לפניי את ליבה בצער.

"מה יהיה איתי? שוב אני אחגוג את יום הולדתי כרווקה? מתי אני אזכה לבנות בית נאמן בישראל? כל כך הרבה ניסיונות היו לי למצוא את המיועד ולא הצלחתי. למה אני שונה מכל החברות שלי שהן כבר נשואות עם ילדים", כך סיפרה בצער.

"אל תדאגי", ניסיתי לנחם אותה, "יוסף הצדיק ישב בבור המצרי במשך שנים-עשרה שנים! פוטיפר הכניס אותו לכלא! הוא היה לבד שם, ללא משפחה או קרוב".

"הוא לא ידע מה יהיה איתו ואיך יראו חיייו בהמשך. יתכן והוא יישאר שם בכלא עד סוף חיייו. אבל ברגע שהגיע הזמן שבורא עולם קבע, מיד הריצו אותו מהבור".

"הוא עמד מול פרעה מלך מצרים ששלט על כל העולם. לאחר שיוסף פתר את החלום הוא גם התמנה להיות הסגן של מלך מצרים".

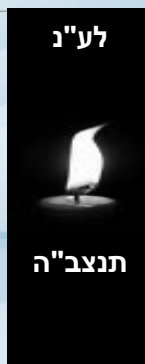
"גם אצלך כך בעז"ה תבוא ישועתך בין רגע, ובלי הכנה מוקדמת". החלטנו לעשות השתדלות וקבענו כי למחרת ביום 'זאת החנוכה', נצא להתפלל בקברי צדיקים על מנת לזכות בישועה וברכה.

היינו בבוקר אצל הציון של התנא האלוקי רבי שמעון בר-יוחאי זיע"א במירון. לאחר שקראנו שם תהילים והתפללנו משם המשכנו לציון הצדיק הרב אליעזר שלמה שיק זיע"א מיבניאל"

הצדיק כתב בצוואתו: "לא אנוח ולא אשקוט עד שיהיה למי שבא לקברי להתפלל וללמוד ישועה שלימה מן השמיים ובפרט בחור ובחורה שצריכים למצוא את זיווגם ויאמרו את כל ספר התהילים בלי להפסיק - אני מבטיח שימצאו את זיווגם מן השמיים ואני חזק בזה מאוד".

השעה היתה אחר בצהריים. משם ירדנו לאכול באחת המסעדות באיזור. ישבנו בשולחן, הזמנו משהו לאכול

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברוקו דב ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמרים בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאת בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחא ז"ל
פבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעמה ע"ה
נעמי בת נתון ע"ה	אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל
בתי (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבריאלית בת גאווה ע"ה	כל נשמות עם ישראל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
רחמים בן רחל ז"ל	שמאל בן רבקה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	ר' עזרא בן כותון ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	אחורן (אורי) בן רבקה ז"ל	סאנש בת דג'יטו ע"ה
יצחק בן אסתר ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	שרה בת נרקים ע"ה
חי זיזי בן קלרה ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	יהודה בן סעידה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל	חיים חמוטל בן רינה ז"ל
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל	נעמה בת שרה ע"ה
אורה בת נעמה ע"ה		
מישא אסתר בת זרהה ע"ה		
מסעוד בן יקוט ז"ל		
רחמה בת מסעודה ע"ה		
סעידה בת תופחה ע"ה		
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל		

כִּי תֵצֵא - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. דין הרוצה לקחת שבויית מלחמה לאשה (כא, י-יד).
- ב. דיני הירושה והבכורה, דין בן סורר ומורה (כא, טו-כא).
- ג. הרוגי בית דין - נתלים, ומצות הקבורה בכבוד בו ביום.
- ד. מצות השבת אֶבְדָּה ועזרה במשא לאיש ולבהמתו (כב, ד).
- ה. איסור לא ילבש גבר שמלת אשה, ולהיפך (כב, ה).
- ו. מצות שלוח הקן ומצות מעקה - הסרת סכנה (כב, ח).
- ז. איסור כלאי הכרם וכלאי זרעים, איסור עבודה בשני מיני בעלי חיים יחד, וכלאי בגדים - שעטנז (כב, ט-יא).
- ח. מצות הטלת חוטי ציצית בכנפות הבגד המרובע (כב, יב).
- ט. מצות קדושין, ודיני המוציא שם רע על כלתו (כב, יג-כב).
- י. דיני זנות באשת איש ופנויה.
- יא. ציווי לא להעניש האנוס במעשיו (כב, כו-כז).
- יב. אנשים האסורים להתחתן עם קהל ישראל (כג, ב-ט).
- יג. איסור לתעב גר אדומי (קרוב) ומצרי (הכרת הטוב) בדור ג'.
- יד. הלכות נקיון וטהרה, בכך השכינה שורה בישראל (כג, י-טו).
- טו. איסור הסגרת עבד שברח לארץ ישראל, ואיסור הונאתו.
- טז. איסור זנות, ואיסור הקרבת חילופי כלב, ואתנן (כג, יח-יט).
- יז. איסור (על הלווה) לתת ריבית, ואיסור (על המלווה) קבלת ריבית מיהודי (כג, כ-כא).
- יח. החיוב לקיים נדרים, מוצא שְׁפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר-בל תאחר (כג, כב-כד).
- יט. זכויות ואיסורי הפועל בעבודתו בשדה ובכרם (כג, כה-כו).
- כ. מצוה שלא יגרש אשתו אלא בגט. ולא יחזיר גרושתו לאחר שנישאה לַאֲחֵר, ומצוה לשמח אשתו בשנה ראשונה.
- כא. האיסור לקחת כמשכון - חפץ המשמש להכנת אוכל נפש.
- כב. דין גונב נפש (כד, ז).
- כג. אזהרה שלא לתלוש סימני צרעת (כד, ח-ט).
- כד. מצוה לזכור מעשה מרים - איסור לשון הרע.
- כה. דיני משכון בהלוואה, ומצות השבתו בעת הצורך (כד, י-יג).
- כו. איסור הלנת שכר שכיר (כד, יד-טו).
- כז. איסור קבלת עדות קרובים בב"ד, ואיסור הטיית משפט.
- כח. דיני שכחה בשדה ובכרם - לעניים, וכן פָּרַט ועוללות.
- כט. דיני מלקות, ואיסור הכאת יהודי - לא יוסיף (כה, א-ג).
- ל. איסור חסימת שור בדישו (כה, יט-כב).
- לא. דיני יבום וחליצה (כה, ה-ו).
- לב. (סכנה במריבה) מצות הצלת הנרדף, ותשלומי בושת.
- לג. איסור עוול במסחר - רמאות במשקל ובמידה (כה, יג-יז).
- לד. זכירת מעשה עמלק, ומצות מחייתו (כה, יז).

דבר העזר

בפרשתינו יש את כמות הגדולה ביותר של מצוות עשה ולא תעשה סה"כ - 75, מסך תרי"ג המצוות.

כתוב בפרשה (כ"ג, כ"ד): **"מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעֲשִׂיתָ כְּאֲשֶׁר נִדְרָתָ לֵה' אֱלֹקֶיךָ נִדְבָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ"**. פסוק זה הוא יסוד לכל אחד מאיתנו לשמור על מוצא הפה ולהזהר בנדרים במיוחד במהלך חודש אלול - חודש ההכנה לקראת הימים הנוראים.

בעלון נרחב בעניין שמירת מוצא פיו של האדם.

ואומר ה'אור החיים' (שם): "תמתין מלהוציא הנדר מפִּיךָ עד שתוכל לעשות, פירוש לקיים הנדר, אז תדור ותקיים הנדר סמוך לנדרך והוא אומר **"וְעֲשִׂיתָ כְּאֲשֶׁר נִדְרָתָ"**.

ומובא **בשולחן ערוך** (יורה דעה סי' ר"ג ס"ד): "צריך להיזהר שלא ידור שום דבר, ואפילו צדקה אין טוב לנדור אלא אם כן ישנו בידו ייתן מיד, ואם לאו לא ידור עד שיהיה לו".

היוצא מזה מה שכתוב **"מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר"** אין הכוונה רק שיקיים את הנדר הבא ע"י פיו, וכפי שכתב הרמב"ם (הלכות נדרים פ"א ה"ד), אלא זו הקדמה: תשמור את שפתיך מלנדור נדר אם אתה לא בטוח שתוכל לקיים את הנדר. והנה מצינו בחז"ל שהקפידו לקיים אפילו מה שחשבו בלבם מצד 'ודובר אמת בלבבו', כפי שמצינו בגמרא (מכות כ"ד) שלרב ספרא היה חפץ שרצה למכור, ובא אדם לקנותו כשהיה באמצע קריאת שמע, ואמר לו: 'תמכור לי החפץ בכך וכך דמים', ולא ענה לו, וחשב הקונה שאינו רוצה למכור לו במחיר שנקב, ולכך הוסיף שרוצה לקנותו במחיר גבוה יותר, ולאחר שסיים רב ספרא לקרוא קריאת שמע אמר לאיש שייטול את החפץ במחיר הראשון שנקב, לפי שבפעם הראשונה שנקב במחיר - החליט רב ספרא למכור לו (והיא מידת חסידות שנהג, ולא מעיקר הדין).

ודבר חשוב לדעת הוא: **ברית כרותה לשפתיים - בכוח הדיבור לפעול גם אם לא התכוון האדם**. בגמרא (מועד קטן י"ח.) מובא מעשה בפנחס, אחיו של שמואל, שאירע לו דבר של אבלות. נכנס שמואל לדבר על לבו ולנחמו, ראה את ציפורניו של פנחס שהיו גדולות, ואמר לו שמואל: מדוע אינך נוטל אותן? אמר לו פנחס: אם אצלך היה קורה אבלות, גם היית מזלזל באבלות ונוטל ציפורניך?!

וממשיכה הגמרא, שהדבר שאמר פנחס היה **"כְּשִׁנְגָה שְׂיֵצֵא מִלִּפְנֵי הַשְּׁלִיט"** (קהלת י', ה). כיוון שהוציא דבר זה מפיו, נתקיים ואירעה אבלות לשמואל. נכנס פנחס לנחם את שמואל, לקח שמואל את ציפורניו שחתך אותן וזרק אותן בפניו, (ופרש"י: שזרק אותם מרוב כעס, ואח"כ אסף את ציפורניו, שהרי מי שזורק נקרא 'רשע').

אמר לו שמואל: האם אינך יודע שברית כרותה לשפתיים - שדבר שאדם מוציא מפיו גורם שזה יבוא!! וכפי שכתב המהרש"א (כתובות ח): גם אם אדם לא מתכוון, הדיבור מעורר מידת דין עד שהשטן מקטרג להיותו ראוי לכך.

והנה בגמרא (כתובות ס"ב:) מובא מעשה ביהודה, בנו של רב חייא וחתנו של ר' ינאי, שהיה נוהג שכל השבוע למד בישיבה ובערב שבת היה בא לביתו, וכשהיה בא נראה היה לפניו עמוד אש. שבוע אחד נמשך בלימודו ואיחר מלהגיע, וכשחמיו לא ראה את עמוד האש, אמר ברמז: מי יודע אם הוא עוד בחיים, וכן היה שיצא הדיבור מפיו התקיים הפסוק (קהלת) **"כְּשִׁנְגָה שְׂיֵצֵא מִלִּפְנֵי הַשְּׁלִיט"**, ומת.

מכאן, עלינו להיזהר בדיבור, ועל כך נאמר: שומר פיו ולשונו שומר מצוות נפשו. וישמע החכם ויוסיף לקח.

כתוב במדרש (ב"ר לך לך, פרשה מד סימן יב): ר' יודן בשם ר' אלעזר אמר, **שלושה דברים מבטלים גזירות רעות**, ואלו הם: **תפילה וצדקה ותשובה**.

“כִּי תִהְיֶינָה לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֶחָת אֶהְיֶה וְהָאֶחָת שְׁנוּאָה...” (כ"א, ט"ו) – אשתו יותר מגופו

“כִּי תִהְיֶינָה לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֶחָת אֶהְיֶה וְהָאֶחָת שְׁנוּאָה...” (כ"א, ט"ו) – אשתו יותר מגופו

כתב רבינו חיים ויטאל (ב'ספר הליקוט' פרשת עקב ד"ה ויענק): כל המקיים מאמרם (יבמות סב:) פרשת והמכבדה יותר מגופו, מקיים מצות 'אֶהְיֶה לְרַעְךָ כְּמוֹד'.

וב'שער המצוות' (פרשת עקב) כתב שראה אצל רבו, האר"י, שלעצמו לא לבש מלבושים נאים מדאי, וגם מאכלו היה מעט מאוד, אך במלבושי אשתו היה זהיר מאוד לכבדה ולהלבישה, והיה מפיק כל רצונה אף בעת שלא הייתה ידו משגת כל כך.

[אוצר פלאות התורה]

“כִּי יִקְרָא קֵן צִפּוֹר לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ... לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים : שִׁלַּח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ לְמַעַן יִיטֵב לָךְ וְהָאֲרֶכֶת יָמִים”

(כ"ב, ו) – שילוח הקן – השכר בעולם הבא

מסופר על אלישע בן אבויה (המכונה 'אחר') שחי בזמן התנאים והיה חכם וגאון בתורה, שבאחד מהימים פרש מדרך התורה ויצא לתרבות רעה.

ובמדרש (רות רבה פ"ו, ד') מובא ששאלו חז"ל מה גרם לאלישע בן אבויה, שהיה חכם גדול, לעזוב הכל ולצאת לתרבות רעה, ומספר המדרש שפעם ישב ולמד תורה בבקעת גינוסר, ותוך כדי לימודו הבחין באדם שהיה מטפס ועולה לראש הדקל ונוטל האם בעודה על הבנים - מה שהתורה אוסרת לעשות, ואותו אדם ירד מראש העץ בשלום והלך לו לדרכו בריא ללא שום פגע. כעבור ימים ספורים, במוצאי שבת, שוב ראה אדם שעלה לראש הדקל, ועשה אדם זה כפי מצות התורה - שילח האם ואת הבנים לקח, ואיך שירד מהעץ - בא נחש והכישו, ותוך רגעים ספורים מת אותו אדם.

כשראה כן אלישע בן אבויה, אמר לעצמו: הרי כתוב 'שילח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים', ואדם זה שלקח את האם על הבנים ועבר על מה שאמרה התורה 'לא תקח האם על הבנים' - ירד בשלום ולא קרה לו שום דבר. ואילו אדם זה שקיים את המצווה ועשה מצות שילוח הקן כפי שאמרה התורה, ירד מהעץ ומת ולא נתקיימה בו הבטחת הפסוק 'והארכת ימים' אלא בדיוק ההיפך.

ומשראה כן פקפק בדברי רבותינו, ופרש מדרך ויצא לתרבות רעה. הטעות שלו הייתה, שלא ידע שדרש ר' עקיבא את כוונת הפסוק 'למען ייטב לך' - 'לעולם שכולו טוב'. 'והארכת ימים' - 'לעולם שכולו ארוך'. דהיינו, שכוונת הפסוק היא לא אריכות ימים 'גשמיים' בעולם הזה, אלא על אריכות ימים 'רוחניים' שיזכה להם בעולם הבא, ששם מקום העונג האמיתי.

ונמצא שבגלל שלא היתה לו 'אמונת חכמים', כשראה דבר שסותר את הנאמר בדברי רבותינו - מיד פקפק בדברי חז"ל, ופרש לדרך שאינה טובה. לו הייתה לו אמונה שלמה בדברי רבותינו, היה תולה את המקרה שלכאורה 'סתור' לו את דברי חז"ל בחוסר הבנתו, והיה הולך ומברר ולבסוף מגלה שרבי עקיבא כבר פירש שהפסוק לא מדבר על אריכות ימים בעולם הזה, אלא על העולם הבא, ובכך לא היו נותרות לו סתירות וקושיות על תורתנו הקדושה.

מכאן עלינו להתבונן ולקחת מוסר השכל, פעמים רבות אדם רואה דברים שלא מסתדרים לו עם התורה ודברי חז"ל, והוא בא בטרוניה וטוען: 'מה שכתוב לא מסתדר עם המציאות'. אולם יהודי בעל אמונה תולה מיד את מה שלא מובן לו בעצמו, ומנסה לשאול ולברר, וכשעושה כן נוכח לראות בסופו של דבר כמה צדקו דברי רבותינו.

כתב ה'דעת זקנים': לפי שהשור מעלה גרה והחמור אינו מעלה גרה, כשיראה החמור שהשור מעלה גרה, יהיה סבור שהוא אוכל ויצטער. לכן משום צער בעלי חיים אסרה התורה לחרוש בשור ובחמור יחדיו.

שנינו בגמרא (בבא מציעא פה): רבי יהודה הנשיא חותם המשנה: 'חביבין ייסורין', וקיבל עליו ייסורין "ג שנים. עשיר היה רבנו הקדוש, ואורוות כה רבות היו לו, עד ששומר האורוות שלו היה עשיר יותר מהמלך הפרסי. וכשהיו מניחים לפני בעלי החיים מאכלם, היו קוראים ונוהמים וקולם הולך למרחוק, ואף על פי כן, היה קול זעקותיו של רבי מפני הייסוריו מתנשא מעל לקולם, עד שמלחי הספינות שבים היו שומעים אותן! וייסוריו של רבי ע"י מעשה באו וע"י מעשה הלכו. ע"י מעשה באו - מה? שהיה הטבח רודף אחרי עגל לשוחטו, וברח העגל והחביא ראשו בכנף בגדו של רבנו הקדוש וגעה בבכי. אמר לו רבי: 'לך, לך נוצרת!'... הקפידו בשמים, שכן לפי רום מדרגתו, לא גילה רגישות מספקת לצער בעל חיים, ובאו עליו ייסורים, רחמנה ליצלו. וע"י מעשה הלכו ייסוריו - שיום אחד ניקתה שפחתו של רבי את הבית ומצאה שחולדה המליטה צאצאים בפנית הטרקלין. ביקשה השפחה לאסוף אותם ולהשליכם לחצר, ואמר לה רבי: "הניחי להם, שכתוב: 'ורחמיו על כל מעשיו'!" אמרו בשמים: הואיל ומרחם הוא על הברואים - נרחם עליו, ונרפא מייסוריו!

כיוצא בכך מובא ב'ספר חרדים' מעשה באדם חשוב, איש תם וישר, שאירח בביתו את האר"י ועשה לו כבוד גדול, כראוי לרוממותו. לפני נסיעתו משם, שאלו האר"י: "במה אוכל לגמול לך על הכנסת האורחים המופלגת שנהגת בי?" סיפר האיש: בחסד ה' עליי יש לי בנים, אך כבר תקופה ארוכה שעצרה אשתי מלדת, אולי יוכל האר"י להמציא לה מזרז ותרופה.

אמר לו האר"י: "הנה משוטטים בחצר תרנגולים, מלקטים זרעונים. השמש קופחת על ראשיהם והם צמאים למים. הזכר אתה, שבפנית החדר עמד כלי ובו מים, והתרנגולים שהיו עולים לשתות, הרוו צימאונם והרבו לכלוך והמולה? קצה נפש אשתך בכללך שעשו, והורתה לסלק הסולם הקטן. והיה להם לתרנגולים צער רב, וסבלו צימאון נורא. עלה צפופם לפני הקב"ה המרחם על כל מעשיו, ונגזר על אשתך להיות עקרה!" נרעש המארח החזיר הסולם למקומו, ואשתו נפקדה!

מעשה נוסף בעניין זה ארע לאברך בן תורה, שבמשך שנים לא נפקד בזרע של קיימא, והיה מגיע מדי פעם לגר"ח קניבסקי זצ"ל כדי לבקש עצה וברכה. יום אחד נקש האברך על דלת ביתו של הגר"ח ונהרה גדולה על פניו, וכה סיפר: חברי ודורשי טובתי הראו לי את דברי 'ספר החרדים', הכותב שמי שמתנכל לחיות ומציק להן - לא יתברך בילדים, ונזכרתי במעשה שאירע בביתי: יונים רבות התקבצו להן במרפסת הבית והציקו מאד לי ולרעייתי. כאשר החלו היונים להביא גם את ה'חברות' שלהן, ולא היה באפשרותנו לנוח לא בצהרים ולא בלילה, החלטתי לשפוך זפת על מעקה המרפסת כדי להרחיק אחת ולתמיד את היונים הטורדניות. כששמעתי את דברי ה'חרדים', חשבתי בלבי שאולי זו הסיבה שאין הקב"ה פוקד אותנו בילדים, וקבלתי על עצמי לעשות תשובת המשקל ע"י שנחזיר את היונים לביתנו. התחלנו להניח פירורי לחם במרפסת הבית, ובתוך יום-יומיים הוצפנו ביונים רבות, וזמן קצר לאחר מכן התברכנו בברכת ה'! אפשר ללמוד מכך, שאם הקב"ה תובע בצורה כזו את עלבון בעל חיים, על אחת כמה וכמה יש להיזהר שלא לפגוע ביהודי, בנו של מלך מלכי המלכים, וישמע החכם יוסיף לקח.

"מוצא שפתך תשמר ועשית פאשר נדרת לה' אלוקיך נדבה אשר דברת בפיה" (כ"ג, כ"ד)

ברית כרותה לשפתיים

והנה בגמרא (כתובות ס"ב:) מובא מעשה ביהודה, בנו של רב חייא וחתנו של ר' ינאי, שהיה נוהג שכל השבוע למד בישיבה ובערב שבת היה בא לביתו, וכשהיה בא נראה היה לפניו עמוד אש. שבוע אחד נמשך בלימודו ואיחר מלהגיע, וכשחמיו לא ראה את עמוד האש, אמר ברמז: מי יודע אם הוא עוד בחיים, וכן היה שיצא הדיבור מפיו התקיים הפסוק (קהלת) 'כְּשֶׁגָּהָ שְׁיִצָּא מִלְּפִי הַשְּׁלִיט', ומת.

בירושלמי (שבת פ"ה ד') מובא בנכדו של רבי יהושע בן לוי שבלע עצם, בא אדם ולחש לו מילה מסוימת ונתרפא.

שאלו רבי יהושע בן לוי: מה לחשת לו? אמר לו דבר מסוים, והוא דבר של טומאה. אמר לו רבי יהושע בן לוי: נוח היה לו שימות מלהתרפא בלחש כזה, וליהנות משם זה של טומאה. מסיים הירושלמי, שלבסוף התקיים הפסוק 'כְּשֶׁגָּהָ שְׁיִצָּא מִלְּפִי הַשְּׁלִיט' - מפי רבי יהושע בן לוי, ומת הנכד.

בספר ה'חינוך' (מצוה ר"א) כתב: 'אמרו חז"ל ברית כרותה לשפתיים', שיש כח בדברי פי אדם, כי בהיות הנפש המדברת שבאדם חלק עליוני, וכמו שכתוב 'וַיִּפַּח בְּאַפִּי נְשִׁמַת חַיִּים' (בראשית ב, ז), ותרגם אונקלוס 'לרוח ממללא', ניתן בה כוח רב לפעול אפילו במה שהוא חוץ ממנה. ועל כן לפי חשיבות נפש האדם ודבקותה בעליונים כנפש הצדיקים והחסידים, ימהרו דבריהם לפעול בכל מה שידברו עליו, וזה דבר ידוע ומפורסם בין יודעי דעת ומביני מדע'.

כתב הגר"א (באדרת אליהו בראשית ב' ז'): עיקרו של אדם הוא ברוח, כי כוחות הנפש החיונית הם גם ביתר בעלי החיים. וכן כתב שהתורה היא ברוח, ועניין הדיבור תלוי ברוח, כמפורש באונקלוס לרוח ממללא, ולכן חטאי הדיבור עולה על כולנה. וכתבו האחרונים שלפי זה מובן מה שכתב המגן אברהם (א"ח ס' ר"ג) שעל כל דבר שקונה יאמר 'זה לכבוד שבת'.

וכתב ה'מחצית השקל' לפרש שע"י הדיבור יחול קדושת שבת על אותו דבר, כי הדיבור באדם לא ריק הוא.

הרדב"ז (ח"א סי' קנ"ד) כתב, כל דבר שבקדושה כגון ספר תורה תפילין ומזוזה שהצריכו לשמה, אין הקדושה חלה במחשבה לבד אלא בדיבור, שהדיבור עושה רושם גדול.

בתשובות המיוחסות לרמב"ן (סי' רפ"ו) כתב, מה שכן 'ברית כרותה לשפתיים', ואל יפתח אדם פיו לשטן, אין בזה טעם על פי הטבע, אלא בדרך סגולה דברים נעלמים מאתנו.

והנה מובא ב'מעם לועז' על הפסוק (קהלת י, ה) 'יֵשׁ רָעָה רְאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כְּשֶׁגָּהָ שְׁיִצָּא מִלְּפִי הַשְּׁלִיט', בשם האחרונים לפרש שדיבור אחד שלו יכול לגרום נזק שאינו ניתן לתיקון, ולכן יזהר מאוד המושל בכל דבריו שלא יבוא להטיל עונש שלא בצדק ולא יוכל לחזור בו. כן הכתוב בא להזהיר שאם כועס הרב על תלמידו יזהר שלא יקלל אותו שיש רעה שהיא בשגגה היוצאת מלפני השליט, אף על פי שאין המושל מתכוון אלא לאיים, איומו מתקיים. וכן בקללת חכם, אף על פי שלא היה בדעתו שתחול הקללה על התלמיד, מתקיימת קללתו.

ו'בבובץ שיעורים' (כתובות ס"ב) כתב על הגמרא (שם), שרב ינאי קילל את חתנו בטעות ומת, 'הנה בכל מקום שמצינו כי ברכותיהן וקללותיהם של צדיקים מתקיימות, הטעם - כי רצון יראיו יעשה, אך במקרה של רב ינאי אי אפשר לומר כן, שהרי לא היה רצונו כלל שימות, ומוכח שדיבור של פה קדוש פועל בטבע אפילו בלי כוונה. והוא כגרזן החוצב גם בלי כוונה, רק מטבעו, כן הוא דיבור האדם. אלא שאם טימא שפתיו בדיבורים אסורים הוחלש כוחו, כסכין שעלתה עליו חלודה עד שאין בכוחו לחתוך עד שישירו החלודה'.

אל יפתח אדם פיו לשטן

מובא בגמרא (ברכות י"ט:) 'תנו רבנן העוסקים בהספד וכו' והוא עומד ומצדיק עליו את הדין ואומר 'ריבון העולמים, הרבה חטאתי לפניך ולא נפרעת ממני אחד מני אלף', אמר אביי לא צריך אדם לומר כך (לא נפרעת ממני, שמשמע - הפרע - רש"י) שאמר ר' שמעון בן לוי 'לעולם אל יפתח אדם פיו לשטן'.

ה'עין יעקב' (שם) כתב הטעם שלא ייתן פתחון פה לשטן לקטרג ולומר: 'הודאת בעל דין הוא כמאה עדים', ולא נשאר מקום למידת רחמים להאריך אפיים בדרך השלילה. וזה מה שאמרו 'לעולם אל יפתח אדם פיו לשטן', אפילו כשאינו אומר בדרך חיוב ובאופן מוחלט אלא בדרך שלילה, מכל מקום אל יעשה כן, שסוף-סוף פותח פיו לשטן לקטרג עליו.

וכמו כן המהרש"א (מועד קטן י"ח.) והשל"ה (בפרשת בלק על הפסוק "לָקַח נָא אֶתְּךָ לְךָ") כתב: 'יזהר אדם מאד שלא יפתח פיו לשטן, ואפילו אם מדבר שלא בכוונה ממשיך הדבר על עצמו.

והמהרש"א (גיטין נ"ז:) מבאר הגמרא 'כי עליך הורגנו כל היום' - אלו תלמידי חכמים שמראין הלכות שחיטה בעצמן, ופירש"י שמא יתחבנו בגרון, וכתב המהרש"א יותר נראה לפרש שמריעים מזלם כעניין אל יפתח אדם פיו לשטן, ואם הדיבור מביא לכך, כל שכן המעשה.

וה'דרכי תשובה' (י"ד ס') כתב, לדברי המהרש"א אפילו להראות בידו בלי סכין אסור. והנה, כתוב אצל יעקב אבינו, שבשביל שאמר ללבן כשגנבו התרפים ממנו 'עַם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה' (בראשית ל"א, ל"ב) - כתוצאה מכך מתה רחל.

וכן מפורש בזוהר הקדוש (פרשת וישלח), מה שיצא מפיו לוקח את זה היצר הרע ומקטרג בה בשעת הסכנה, ולכן כשאמר יעקב 'עַם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה', מתה רחל בשעה שכרעה ללדת. וזה מה שאמרנו לא יפתח אדם פיו לשטן, שבאותו זמן השטן לוקח אותה מילה ומקטרג בה.

מבואר מהזוהר שאף אם בשעה שאומר אינו שעת סכנה, אל יפתח פיו, שהשטן נוטל ומקטרג בהן לעתיד בעת סכנה.

מובא ב'חתם סופר' (ח"ו ליקוטים סי' ס"ד) מעשה בתינוק חולה שהרב מפראג הורה לא למולו שהיה חולה, ואם ימולו אותו לא יוכל לחיות יותר מ-ג' חודשים. ובאמת לאחר ט' שבועות מת אותו הילד. וכתב ה'חתם סופר': 'הנה מיתת הילד לא נפלאה ולא רחוקה, כי היה ראוי למות מפאת דבריו ששפטו לבן מוות, והוא כשגגה היוצא מהשליט ולא היו לו מספיק זכויות כדי להצילו'.

מעשה שהיה ברבי אליקים דבורקס זצ"ל (סבו של הרב אליקים דבורקס שליט"א) שנפטר ביום ו' לקראת שבת. הספידו אחד מראשי ישיבת פרשבורג חברותא שלו, ואמר 'אני מקנא ברבי אליקים שנכנס לעולם האמת נקי ביום שישי, וזה זכות גדולה היות ולאחר חצות ביום ו' לא שולט על הנפטר חיבוט הקבר', לאחר כמה דקות התמוטט ליד בית הגרש"ז אויערבאך זצ"ל ונפטר באותו יום, ממעשה זה אנו למדים עד כמה יש לאדם להיזהר שלא יפתח פיו לשטן.

ה'שאגת אריה' (סוף סי' י"ז) נשאל האם כדאי לאדם לקנות קבר לפני שימות, ושגור בפי העולם שאין לעשות כן שאל יפתח פה לשטן, והשיב כי אין לדין זה שום מקור, ודברי הבל הם ואין לחוש לזה. ושגור בפי העולם כי קניית קרקע לקבורה היא סגולה לאריכות ימים.

האם מותר לאדם בריא או חולה לבטח את עצמו בפוליסת ביטוח שאם יחלה חלילה יקבל פיצויים מחברת ביטוח, ואין בכך משום פתיחת פה לשטן, ה'לחם שלמה' (ח"ב י"ד סי' ס"ז) כתב שאין בכך שום חסרון שהרי כתב הריב"ש (סי' קנ"ד) שמותר לאדם בריא להכין קבר ותכריכין ואין בזה חשש (וכן כתב האגרות משה' אר"ח ח"ד סי' קי"א).

"קדוש אלול" - למנף את חודש אלול

לאחת השכונות הגיעו כמה משאיות ואוטובוס שהריק מקרבו עשרות פועלים. הם התמקמו עם חלקי מנוף בשטח ריק, במטרה להקים שם מנוף. הפועלים עבדו במרץ במשך חודש שלם כדי להקים את המנוף. כל בר-דעת מבין שאם מקימים מנוף גדול כל כך, בוודאי שהולכים להקים כאן בניין ענק, שאם לא כך, בשביל מה השקיעו כאן עבודה רבה כל כך רק כדי להקים את המנוף? ...! ביום שהושלמה בניית המנוף, והמנוף התחיל בפעולה, התאספו תושבי השכונה, גדולים כקטנים, סקרנים לראות מה ירים המנוף ולשם מה הוקם. לפתע, הם רואים משאית מתקרבת, עוצרת ומריקה מקרבה שקית עם מעט ממתקים, קצת חד פעמי ועוד כמה צעצועים. המנוף מרים את החבילה בתנופה מרשימה ומניח את השקיות בחלון הבית הסמוך, וזהו! סיים את הפעולה. שוב הגיעו לשטח המשאיות והפועלים, פירקו את המנוף הרם והכל חזר למקומו כמו שהיה. צחוק גדול פרץ בשכונה, בשביל זה טרח בעל הבית כל כך והשקיע סכומי כסף גבוהים ואנרגיות מרובות כל כך?! בשביל להרים שקיות נבובות?! אבל יותר ממה שצחקו עליו, ריחמו עליו: 'לבטח יצא בעל הבית מדעתו'...

נו, זה משל שלא היה ולא נברא. כל אחד מבין שהדבר לא יכול לקרות, אבל הבה ניזהר לבל נגיע אנו למצב הזה... הימים הנוראים הבאים עלינו לטובה, הם 'נוראים' כפשוטם, לא רק נוראים מלשון מורא, אם כי גם זה נכון, הם ימים שיש בהם פחד הדין, אבל הם נוראים בעיקר במובן של 'נורא גדול', 'נורא מפחיד'. כשרוצים לתאר משהו גדול במיוחד, משתמשים בביטוי 'נורא'. ימים אלו הינם ימים נוראים בגדולותם. הימים אלו הם מנוף גדול, שכל אחד יכול לבנות בעזרתו בניין חדש לעצמו. הוא יכול פשוט לבנות את עצמו מחדש! אך יש להיזהר שלאחר שיפרקו את המנוף הגדול הזה, לא נישאר עם שקית עלובה, אלא באמת ננצלם כדי לבנות את הבניין הרוחני שלנו לקראת השנה החדשה העומדת בפתח.

בברכת התורה

"לְאֶדֶם מַעֲרָכִי לֵב וּמֵה' מַצְנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מורא אבי: יעקב בן רחל ועדוק
מרת אמי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה
מרתס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל
נפתלי בן רחל: אברהם בן שמחה: גורג'י בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית
רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין
שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל
אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו
אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (חוליה) בן שמחה
משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו
שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רחל בת שמשון: דליה בת חיים
הגר בת אהרן והרטה: כותון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה
רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן
שושנה נוואל בת שדרה.

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומנר (יוצרת תמונות AI). אלעזר בן שמחה

יוזמי הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זרבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואה:

אחרון בן חנה: משה בן חנה
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה
רחל בת נחמה: רות בת לינה: נורית בת רחל
לימור הודיה, ושושנה בנות תורן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קימא:

יהודה ויקטוריה יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: לואיס בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס
ויקטוריה תקוה בת רינה: דניאלה בת עפרה
מאיר יעקב בן רחל: הילה בת ישראלה
אשר בת אורנה: מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות במייל:

Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר ליזכוי הרבים

מוצא שפתיתך תשמור ועשית פאשר נדרת לה' אלוהיך נדבה אשר דברת בפיהך (כ"ג, כ"ד)

אומר המדרש (ילקוט שמעוני כי תצא כ"ג, כ"ד): "וכי תחדל לנדר". אמר שמואל, הנודר אף על פי שמקימו נקרא רשע. אמר רבי אבהו מאי קרא וכי תחדל לנדר אתיא חדלה חדלה, דכתיב "שם רשעים חדלו רגז". אמר רבי יוסף, אף אנו נמי תנינו כנדר רשעים נדר בנזיר בקרבן ובשבועה.

רבי מאיר אומר, (קהלת ה, ד): "טוב אשר לא תדר" וגו'. טוב מזה ומזה שלא תדר כל עקר. רבי יהודה אומר, "טוב אשר לא תדר", טוב מזה ומזה שנודר ומשלים.

על האדם לשמור את פיו ולעשות מה שהוא התחייב שנאמר (במדבר ל, ג): "לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה". דהיינו לשמור על מוצא פיו, ולא יעשה אותו חולין! וכשאדם שומר את פיו ולא עושה אותו חולין, עליו נאמר ככל היוצא מפיו הקב"ה יעשה.

הפנייה לצדיק בעת צרה נהוגה מימי קדם, שתפילת צדיק מתקבלת ביותר. כפי שמובא (בגמרא יומא כ"ט). 'צדיקים כל זמן שמרבין בתפילה תפילתן נשמעת'. כן מובא במדרש רבה (שמות כ"א, ג) על הפסוק 'וְהָיָה טָרֶם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה' (ישעיהו ס"ה, כ"ד), אמר הקב"ה: אם שמעת למצוותי אף אני שומע תפילותך, שכל מי שעושה רצון המקום ומכוון לבו בתפילה, (הקב"ה) שומע לו. בגמרא (בבא בתרא קט"ז). 'דרש רבי פנחס בר חמא כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, (שנאמר) 'חַמַּת מִלֶּךְ מִלְאֲכֵי מוֹת וְאִישׁ חָכֵם יִפְרֹגָה' (משלי ט"ז)). וכן מובא בגמרא (ברכות ל"ד): כשחלה בנו של רבן גמליאל, שיגר שני תלמידי חכמים אצל רבי חנינא בן דוסא לבקש רחמים. ובגמרא (תענית ח') מובא 'ילך אצל חסיד שבדור וירבה עליו בתפילה'.

והרשב"א (ח"ה סי' נ') כתב 'חייבה חכמתו יתברך ע"י תפילת חסידיו וברכותיהם יתרצה ויתרבה טובו למברכיו ומכירי טובו'. **כתב הרמב"ן** (שמות י"ח, ט"ו) על הפסוק: "וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בִּרְךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ, הַתּוֹאֵר 'אִישׁ הָאֱלֹהִים' שהוצמד למשה בפסוק זה בא לגלות לנו את הסיבה לכך שהתקיימו ברכותיו - משום היותו 'איש האלוהים'.

וכתב הרמב"ן: מה שאמר משה רבינו 'כִּי יָבֹא אֵלַי הָעָם לְדֹרֵשׁ אֱלֹהִים' - כי לדברים רבים באים לפניי להתפלל על חוליים ולהודיעם מה שיאבד להם.

סיפר רבי הלל כגן זצ"ל על הצדיק הגדול רבי זונדל הוטנר מאיששוק זצ"ל, שבתקופה אחת החל ה'חפץ חיים' זצ"ל לשלוח אליו אנשים שיקבלו ממנו ברכה.

לימים פגש את ה'חפץ חיים' ושאלו: 'וכי צדיק אני?! וענה לו: מובא בר"ן (נדרים ב). ששואל על אחד מהראשונים בלשון 'פה קדוש איך יאמר דבר כזה', ולכאורה אינו מובן מה עניין 'פה קדוש' לעניין של סברה בתורה, שסברה זה עניין של דעת ולא של פה. וצריך לומר, שכשאדם שומר פיו מכל דיבור ואיסור, הקב"ה שומרו שלא ייכשל אף בשוגג. ואם הדין שאמר אינו נכון - יוצא שאמר דבר שקר, ועל זה כתב הר"ן שהוא פה קדוש, ואיך ייכשל באיסור שקר. ואתה צדיק ושומר פיה, ממילא הקב"ה לא יכשילך בשקר, ולכן תברך את מי שזקוק לישועה.

מובא במדרש רבה (רות פ"ו, ס"ב) על הפסוק: 'וַיֵּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַה' בְּתֵי הַיִּטְבֶּתְ חֲסִידֶךָ, רבי יוחנן אמר: לעולם אל ימנע אדם עצמו מלילך אצל זקן לברכו. בועז היה בן 80 שנה ולא נפקד, כיון שהתפללה עליו אותה צדקת (נעמי) מיד נפקד, שנאמר "וַתֵּאמֶר נָעֲמִי לְכָלֶּתָהּ בְּרוּךְ הוּא לַה'". ריש לקיש אמר: רות בת 40 שנה הייתה, ולא נפקדה, מכיוון שהתפלל עליה אותו צדיק - בועז - 'ברוכה את לה' בת' - נפקדה, ורבנן אמרו: שניהם לא נפקדו אלא מברכותיהם של הצדיקים, שנא' 'ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן ה' את האשה'. והביאור לר' יוחנן - רק בועז היה עקר, ונושע מברכתה של נעמי, ולריש לקיש רק רות הייתה עקרה, ונושעה מברכת בועז. ולרבנן גם בועז וגם רות היו עקרים, ונושעו מברכות הזקנים.

ב'ארחות יוסף' (לרבי חיים קניבסקי זצ"ל פכ"ו) כתב: יסוד ברכות צדיק בנוי על הפסוק (איוב כ"ב, כ"ח): 'וַתִּגְזַר אֱלֹהִים וַיִּקָּם לָךְ, שֶהקב"ה מסכים לדברי הצדיק (הצדיק גוזר והקב"ה מקיים).

{ אז נדברו }

פרשת כי תצא תשפ"ה | גליון מס': 703 | לסדר: "כי ד' אליך מתהלך בקרב מחזק..."

הצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

--

ניתן לשלוח הערות או תגובות

על העלון למספר פקס:

077-4448588

--

זו ההזדמנות עבורך

לקחת חלק בה"ק

לעלון:

באשראי: "גדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון:

0799-654321

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

בדואר: פולק, גאולה 15

חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

והלכת בדרכיו!!! איזה דרך?? כבר ת דרך!!!

התחדש לי חידוש עצום שבשבילי זה רעידת אדמה לכל דבר!!! ובינינו... אני כמעט בטוח שגם בשבילך זו תהיה הפתעה עצומה... (אני לא מכיר מישהו שכבר ידע את זה) ובכן: החידוש 'אומר ככה':

יש מצוה שנקראת 'והלכת בדרכיו!!! וחז"ל דורשים: מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא חנון אף אתה חנון... נו... מה כתוב במצוה הזו?? ש... שצריך להיות רחום וחנון כמו ה'... צריך להיות ארך אפיים ורב חסד כמו ה'... כלומר: נכון יש אנשים שלא מרחמים?? נכון יש לך נטיה לא לעשות חסד?? אז זהו שכן!!! והלכת בדרכיו... כן... תהיה רחום וחנון כמו ה'... אל תהיה אכזר ורע לך... תהיה ארך אפיים ורב חסד כמו ה'... עד כאן אמרתי טוב??

אז זהו!!! שהרמב"ם בתחילת הלכות דעות הוא די מאריך!! (ויש כלל ברזל כשהרמב"ם מאריך יותר מיד" זה אומר שהוא רוצה להגיד פה קצת יותר ממשנה) והרמב"ם אומר שם את המשפטים המפורסמים: שיש דעות הרבה בין בני אדם... יש אחד שכועס מאוד מהר, ויש אחד אדיש כמו קיר... יש אחד שיש לו אגו בלתי נסבל ויש אחד שפל רוח עד הקצה מהסוג של 'סליחה שאני חי'... יש בעל תאוה שכולו נהנתנות ויש טיפוס סגפן... יש פזרן ויש קמצן וכו' וכו'... ואז הרמב"ם מסיים ואומר: שהדרך הישרה היא הדרך הממוצעת!!! אל תהיה אגואיסט שחושב רק על עצמו אבל מצד שני אל תמחוק את עצמך... אל תהיה קפדן וכעסן על כל דבר הכי קטן אבל גם אל תהיה אדיש ואפאטי... אל תהיה בעל תאוונת שכל היום מדבר על הנאות... נהנית... לא נהנית... אני נהנה... לא נהנה... אבל גם אל תהיה נעבעך בשיטה וכו' וכו'... וכאן מגיעה הפצצה!!!

מסיים הרמב"ם ואומר: ומצווים אנו ללכת בדרכים האלו הבינוניים והם הדרכים הטובים והישרים שנה': 'והלכת בדרכיו'. כך למדו בפירוש מצוה זו, מה הוא נקרא רחום אף אתה היה רחום, מה הוא נקרא קדוש אף אתה היה קדוש, ועל דרך זו קראו הנביאים לקל בכל הכנייין ארך אפיים ורב חסד צדיק וישר תמים וגיובור והזקן להודיע שהם דרכים טובים וישרים, ולפי שהשמות האלו נקרא בהם היוצא והם הדרך הבינונית שאנו חייבים ללכת בה נקראת דרך זו דרך ה' והיא שלימד אברהם אבינו לבנינו'.

האם שמת לב מה כתוב פה??? הרמב"ם אומר: שצריך להיות ממוצע!!! ומי שנניח מגזים יותר מידי בחסד ומוחק את עצמו לגמרי... זה לא טוב... ולמה?? כי הוא עובר על 'והלכת בדרכיו'... ומה הוא רחום אף אתה היה רחום ואל תמחוק את עצמך... הרי מה פירוש רחום?? רחמים זו מידה ממוצעת, שמוטלת בין חסד לדין... שכידוע: חסד זו הטבה בלי סוף. דין זה צמצום עד הסוף... ואילו רחמים זה המיצוץ... מצד אחד תרחם... אל תהיה אטום לב ותמצא את הדין עד הקצה!!! אבל באותה נשימה... גם אל תמחוק את עצמך... אל תהיה לא דין ולא חסד... אלא מאי?? תהיה רחום!!! תהיה ממוצע!!! תלך באמצע שזה דרך ה'... נו: אתה מתחיל להבין ממה אני כ"כ נרעש?? תבין: אני תמיד ידעתי שמצוות 'והלכת בדרכיו' פונה אלי ש... דין... תהיה בעל חסד... אה... אני משתדל לעשות חסד?? לא... אבל אתה יכול הרבה יותר... נכון... באמת תפסתי חיזוק והשתדלתי לעשות יותר ויותר חסד... נו... כעת זה מספיק?? ממש לא!!! כשהתורה אומרת 'והלכת בדרכיו' זה אומר שצריך לעשות חסד כמו ה'!!! ואצל ה' זה הרי חסד בלי סוף!!! בלי גבול!!! וכעת בשלב הזה מוציאים עלי את הקלצניקוב ומתחילים לירות עלי צרור סיפורים על אותם אלו שמחקו את עצמם לגמרי לגמרי בשביל השני... אלו שהפקירו את הבית שלהם בשביל השני... והנה! זה!!! ה-והלכת בדרכיו האמיתי...

אז זהו שלא!!! לא רבתי!!! כשהתורה אומרת 'והלכת בדרכיו' זה בדיוק אבל בדיוק הפוך!!!

והלכת בדרכיו זה הציווי ללכת דווקא בדרך הממוצעת!!! וזה הולך לשתי הקצוות **בשיוויון מוחלט**... מצד אחד אל תהיה אגואיסט ואנוכי **ובאותה נשימה** אל תמחוק את עצמך, אלא מאי?? תלך בדרך הממוצעת! תכבד את השני מתוך הכרה במרחב שלך... תהיה דבוק בה' אבל תהיה פה... אל תעלם ותתנתק לגמרי... (וכאן כמוהו הרמב"ם עובר לשלב ב', של כל אחד בנטיה האישית שלו, שבשביל להכניע אותה צריך לפעמים לתפוס את הקצה השני, אבל זה כבר טקטיקה, לא זו המטרה)

עד כאן החידוש!!! כעת: אני לא יודע כמה אתה מופתע מהחידוש הזה... אבל בשבילי זו הייתה רעידת אדמה... אתה יודע למה?? כי בינינו... לא נעים לי... אבל עצם המושג שנקרא 'דרך המיצוץ' זה מושג ששנאו עלי... כי אני מטבעי טיפוס קיצוני... תמיד נמשכתי לעוצמות הזוויות... תמיד נצמדתי לגדר... ומטבע הדברים תמיד כשצעקו עלי ונתנו לי מוסר... מה אמרו לי?? תהיה נורמלי... אל תשתגע... אל תגזים... שמה זה אומר? תהיה ממוצע כזה... ובשבילי המילה 'ממוצע' זה במילים אחרות אל תהיה לא חכם ולא טיפש, לא רחמן ולא אכזר, תהיה חולמני כזה... בקיצור: בשביל להיות ממוצע זה קצת... קצת למות!!! ופתאום הרמב"ם מטיל עלי פצצה שהמיצוע המדובר הזה שמהלך עלי אימים... זה דרך ה'!!! אוי ואבוי... איך אני בולע את זה??

אז זהו!!! שאת הנקודה הזו צריך להבין... למה ה' מזמין את הדרך הממוצעת?? מה איכפת לה' שאני אהיה בעל חסד הזוי... או קדוש בטירוף... מהסוג הזה שאומרים עלי 'אין כאלה דברים'?

והעניין הוא כך: כיום!!! כשאני אבא לילדים אני מתחיל להבין כל מיני דברים שפעם לא הבנתי... אני אתן לך כמה

דוגמאות קטנות... **ההמשך בעמוד 6 בגיליון זה.**

היכנון סדר קדשים!!! בידך להביא את עצמך להיות 'מעולף עליה'

השבוע התחלנו מסכת הוריות!!! הוריות היא מסכת מתוקה מדבש למי שמונה בקדשים... ממש כמו תאנה כביכורה... בעודה בכפו יבלענה... אבל מי שעדיין לא כ"כ מונה בקדשים... נא לא להיבהל!!! זו טעימה ראשונה... ויש לציין שהיא מסכת שמאוד מתאימה בסגולתה לחודש אלול כי רובה ככולה עוסקת בתורת חטאות!!! (ההזדמנות הבאה במסכת כריתות...)

עכ"פ: אני כבר הודעתי בבית שבכ"ג אלול אני יוצא למילואים!!! או השתלמויות... איך שתקרא לזה... מה יש? **מתחילים קדשים!!!! תתכוננו... יכול להיות שאבא יהיה עסוק...**

עכ"פ יש לי סגולה בדוקה ומונסה שאני מציע מניסיון גם לחודש אלול ובפרט לקראת הכניסה הקרקעית לקדשים: הסגולה היא לקרא בחומש את הפסוקים של פרשת ויקרא ופרשת צו עד רביעי... מדובר במאה שבעים פסוקים בערך! ולגרום את זה כל יום כל יום במשך ארבעים יום (ולאו דווקא)!!! מה העניין בזה? אז ככה: דבר ראשון: זו סגולה הכי ותיקה ביהדות... זו הסגולה שה' גילה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים... שבאותו מעמד שה' אמר 'קחה לי עגלה משולשת וכו' כאן ה' גילה לאברהם שהקרבנות יכפרו על ישראל... ואז שאל אברהם: תינח בזמן שביהמ"ק קיים, אבל בזמן שאין ביהמ"ק קיים מה יכפר על עם ישראל? ? ענה לו ה': כבר תקנתי להם סדר קרבנות, בשעה שקורים בהם אני מכפר להם על כל עונותיהם!! משום מה הסגולה הזו לא משווקת ולא ידועה!! כנראה שלא יודעים איפה הקבר של העז משולשת בשביל לשווק אותה). אבל אני יכול להעיד שכשאתה צריך ישועה אני קורא את פרשת ויקרא ופרשת צו עד הפסוק שמסכם ומשלים: זאת התורה לעולה ולמנחה וגו' שמשם דורשים חז"ל שכל העוסק בתורת עולה וחטאת כאילו הקריב וכו'...

האם הסגולה הזו תמיד עזרה לי? ? לפעמים כן... לפעמים לא... עזוב... אני מאוד יבש בלשווק סגולות, אבל ישועה אחת גדולה מאוד זכיתי להיושע באופן ישיר בזכות הסגולה הזו!!! הישועה שלי הייתה שהיות וקראתי את הפסוקים האלו הרבה מאוד פעמים... (והיה גם פעם אחת שבמשך ארבעים יום רצופים שיננתי את זה... ואגב: אז קלטתי את התועלת הטקסטית של שינון עקבי במשך 40 יום רצופים) כתוצאה מזה זה נכנס לי לראש ולמדתי לגרום את כל סדר קרבנות **כמעט** בעל פה!!! אני מדגיש **כמעט** בעל פה... למה רק כמעט? ? ?

כי אתה יכול לשאול כל בעל קורא והוא יספר לך שהפרשה הקשה ביותר בקריאת התורה זו פרשת ויקרא!!! ולמה? ? כי מצד אחד הפסוקים די חוזרים על עצמם אבל!!! אבל לא! יש כל מיני שינויים דקים שמאוד מבלבלים... פרשת עולה חוזרת על עצמה 3 פעמים, (עולת בקר, עולת צאן, עולת העוף) ופרשת שלמים גם חוזרת על עצמה 3 פעמים (בקר, כבש, עז) ופרשת חטאת בכלל... חוזרת על עצמה 5 פעמים (כהן משיח, העלם דבר של ציבור, נשיא, שיעיר יחיד, כשבת יחיד) ודין סמיכה 10 פעמים, ושחיטת צפון 8 פעמים, שפיכת שיריים 5 אימורים 5 פעמים... וזו רשימה ממש חלקית, אז תחשוב שכל המושגים חוזרים על עצמם, אבל בשינוי לשון קלים מפסוק אחד לשני!!! **אז זהו!!!** שמהשינויים ה'קלים' האלו... משם חז"ל הוציאו לנו את כל הגופי תורה החמורים ביותר תורת כהנים... והיות וקראתי את הפסוקים כ"כ הרבה פעמים... זה פשוט איתגר אותי לשים לב לשינויים הקלים איפה כתוב ושחט **אותו** עם כינוי ואיפה כתוב ושחטו בלי כינוי... שבעולת בקר כתוב 'וקרבו וכרעיו', ובעולת צאן כתוב 'והקרבו והכרעו' (כל דיני קדשים שנתעברו זה בזה יליף משינוי זה) ולשים לב שבחטאת כהן משיח, ציבור, נשיא, ואשם תלוי, כתוב 'אחת **מכל** מצוות ה', ואילו ביחיד כתיב 'אחת ממצוות ה', זה סוג של דקויות שרק מי שפרשת ויקרא שגורה אצלו כמו תהילים יכול לשים לב להבדלים האלו!!! (כי תבין, בפרט הנקודות הזה זה פחות עניין של ת"ח... זה גם לא נובע מ'חכמה מיוחדת', זה פשוט בגלל שהדימיון בין הפרטים קוטע ומבלבל אותי ברצף את הגירסה ומאתגר אותי לשים לב להבדלים) ולכן אני מאוד ממליץ על הסגולה הזו באופן כללי, הן בגלל ימים הנוראים המשכימים לפתחנו, ובפרט!!! בעקבות זה שאנחנו פה בדף היומי עומדים כעת להתחיל זבחים ומנחות... אין קלף יותר ידני ומוחשי שאתה להופיע איתו בימי הרחמים והסליחות כמו 'סדר קרבנות'!! אתה מופיע עם התכניה לשנה הקרובה שכל כולה אשה ריח ניחוח ואתה אומר: רבש"ע, זו התכניה שלי לשנה הקרובה!! **זה מצד החלק הסגולי שבדבר...**

אבל חוץ מזה אני מדבר על הישועה המיידית שראיתי מזה... העובדה שסדר קדשים לשם שינוי משאר הסדרים, הוא סדר שמאוד צמוד למקראות שבתורה!! ומי שמונה בפסוקים מבין 'מי נגד מי', ומי שלא מונה, אז כל פעם שחז"ל מביאים דרשה זה נראה לו כמו איזה גורל הגר"א, כאילו כל פעם שולפים פסוק אחר ואומרים שהנה... זה כתוב שם...

אז מילא בנשים נזיקין... נו... אפשר להסתדר בלי שיטת זכרו... יש את הכמה פסוקים הספציפים שמדברים על פרשת שומר חנם שומר שכר, או שזה יבמות וגטין, סו"ס זה כמה פסוקים בודדים, אבל בקדשים מדובר במאות פסוקים!!!! שהגמ' בסדר קדשים הולכת לדרוש כמעט כל מילה לאורך פרשיות ויקרא ועד כמה... ושיהיה ברור: סדר קדשים האמיתי מחכה לנו בפרשת ויקרא!!! תספור את התיבות שכתובים בפרשת ויקרא צו... יש בתורת כהנים מספר דרשות כמעט כמספר התיבות, (זה לא אחד על אחד, אני רק מדבר מצד הסדר גודל של הכמות) ובסופו של דבר ידיעת התורה האמיתית זה לדעת לשבת מול הפסוק: א. אדם. ב. כי יקריב. ג. מכס. ד. קרבן לה'. ה. מ. ו. הבקר. ז. מ. ח. הבהמה. ט. מ. י. ו. מן. יא. הצאן. יב. תקריבו. יג. את קרבנכם. יש בפסוק הבודד הזה לפחות י"ג דרשות וכך כמעט בכל פסוק בויקרא... הבעיה היא שהדרשות בדרך כלל לא בנויות בחתך אורך אלא חתך רוחב!!! כמו שהזכרתי מקודם י"ב פעמים דין שחיטה, ח' מתוכם בצפון. כלומר: בשביל ללמוד דין סמיכה!! אתה צריך לאסוף את כל המקומות שכתוב בהם סמיכה, להצמיד אותם אחד לשני ולערוך השוואות, בשביל ללמוד דין 'הישג יד', אתה צריך את כל המקומות שמוזכר בתורה את הדין 'אין ידו משגת' (החל מקרבן עולה ויורד דל, ודלי דלות זב. זבה. מצורע. נזיר) לא לחינם המדרש מכנה את סדר קדשים 'מעיו עשת שן מעולת ספירים'!! סדר קדשים נקרא עשת שן!! השינויים צמודות אחת לשניה, אבל כל שן זה שורש נפרד!! אז יכול להיות שלשן אחת יש שתי תעלות ולשן אחרת תעלה אחת, להשן הבאה שלוש תעלות... אבל כל שן היא דבר בפני עצמו... ככה בתורת כהנים כמעט כל תיבה זה שן!!! ואם בניהו בן יהוידע יודע לדרוש את כל תורת כהנים ביום הכי קצר והכי קר בשנה, המשמעות היא שהוא יבש עם ספר תורה פתוח ודרש תיבה תיבה בפרשת ויקרא!! יש כאלו שיתלהבו מבניהו בן יהוידע שהוא שבר את הקרח וטבל... אבל יש כאלו שיתלהבו מהפירוש השני של הגמ' ד-תנא ספרא דבי רב ביומא דסתתוא!!!! זה מה שעשה אותו מראשי הגיבורים אשר לדוד... סליחה על ההיסחפות... אבל סדר קדשים בפתח! הדלת פתוחה ואתה יכול לזכות להחליט להתעניין בסדר שנראה ברגע הראשון הכי משעמם בעולם, ועלול להתגלות כסדר הכי ממכר בעולם... על זה נאמר 'מעיו עשת שן- מעולפת ספירים', מה שנקרא: אתה מתעלף עליה... משוגע עליה... אני מכיר אותך: זה משעמם מאוד למי שלא מעוניין ליצור קשר, ומי שכן... חכה חכה... אתה עוד תתעלף עליה...

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא ניתן לרכוש את הספר וימאן מתורגם לאנגלית!!! בחנויות המובחרות בארה"ב

מומלץ לחודש אלול בכלל!!!

ולפירוק המזוודות של יולי אוגוסט בפרט!!

מי שרוצה להושיט יד או במידע ותושיה לקראת הפצת הספר בארץ ישראל ניתן להתקשר- 0548446691 0527683095

ניתן להשיג את החוברת 'אני לאלול', מבצע שיקום היחסים מול החודש הנפלא ביותר בשנה.

ניתן להשיג במוקדי המכירה של גיליון זה ואצל הנציגים בישיבות הק'.

לביור הנקודה הקרובה אליך:

0527683095 0548446691

כמו כן ניתן לרכוש את החוברת החדשה שיו"ל לראשונה בער"ה דאשתקד.

העוסקת בהכנה ממוקדת בפנימיות יום ראש השנה ובהמלכת ה' (פחות חובבני, מועד בעיקר למי שבאמת מעניין אותו מה זה ר"ה)

יצאתי מבולבל!!! האם לפחד

מיום הדין או לא?

יש לי קושיה כללית בייחס לכל הגישה שלנו בחודש אלול באימת הדין...

אם תשים לב אנחנו כל הזמן סותרים את עצמנו... מצד אחד הגישה הכללית של חודש אלול היא בשפראך של 'נאום הגיוואלד' רבנות... המצב לא פשוט... יום הדין קרב ומי יודע... אולי יש לך יותר חובות מאשר זכויות... ואולי לא תצא זכאי בדין... ולכן עורר ישינים משינתכם- ומהרה רוצ' לעזרה לפני שוכן ומעונים ברח ופחד מאסונים... ככה נושפים לנו בעורף לאורך כל חודש אלול... אלא שאז לפתע מגיע ערב ר"ה... פתאום רבינו הטור עושה לי סטופ!!! לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ומגלחים ואוכלין ושותין ושמהים לפי שידועים ובטוחים שיעשה להם נס!!! זהו... הכל בסדר... תהיה רגוע... אנחנו בטוחים שה' יתן לנו שנה טובה... רוצ' לאכול תפוח בדבש... שנה טובה ומתוקה... זהו!!! סופית...?? סיימנו??

איפה... רק סיימתי את ר"ה... רק ברכתי על המחיה מהעוגת דבש... פתאום מתחיל עשרת ימי תשובה... מה יש?? מה קרה?? אל תשאל... בינוניים תלויים ועומדים... קרע רוע גזר דיננו... אולי יחס עם עני ואביון... כולי האי ואולי... רגע... אבל בערב ר"ה היינו בטוחים שיעשה לנו נס וכבר נרגעתי... אז מה קרה פתאום שלא?? מה... הגיעו עדכונים אחרים?? אבל לא... צריך להוסיף כמה שיותר זכויות וכו'...

טוב... שוב מחממים מנועים לאורך עשרת ימי תשובה... מוסיפים זכויות ואז לפתע מגיע ט' בתשרי... יום טוב!!! מצווה לאכול ולשתות ולשמוח!!! מה קרה?? אל תשאל... מחר ה' מוחל וסולח לכל עוונותינו... אנחנו שמחים ובטוחים בה' שיכפר לנו ביום כיפור על כל העוונות!!! מה?? כן?? בטוח?? בטוח שה' מכפר?? כן!!! בטח... בשביל זה עושים סעודה וכו'... אוהו ב"ה... איזו בשורה טובה... אכן בהחלט קבלתי עידוד והגעתי ליום כיפור עם כל המרץ והתקווה, ולאורך כל יום כיפור חזרתי בתשובה והתוודיתי... והנה סו"ס הגיע מנחה... ולפני פתיחת הארון יש שם תפילה מספר נהר שלום ושם כתוב: 'אוי לי כי פנה יום ויראה ורעד יבא בי בהעלותי על לבי חטאי ולא ידעתי אם אצא זכאי מבית דיך הצדק'...

רבש"ע: אני לא מבין: כבר בערב ר"ה שלחו אותי להסתפר כי אמרו לי שבטוח שיעשה לי נס... ואז בעש"ת היה לפתע הקש ביטול... לא! שום דבר עדיין לא בטוח!! תמשיך לחזור בתשובה, והנה סו"ס הגיע ט' בתשרי ושוב אמרו לי תאכל ותשתה... העסק בשליטה... סו"ס חזר לי המוטיבציה ליום כיפור... ונכנסתי לטורבו ועבדתי כ"כ קשה לאורך כל יו"כ... והנה מגיע הרגע האחרון... רגע לפני נעילה... ובום!!! שוב מפילים אותי לקרשים... איני יודע אם אצא זכאי מבית דיך הצדק... מה קרה?? מה זה הזיגזג הזה?? ואז מגיע נעילה... ושוב!!! המ"ב אומר: יזדרז מאוד בתפילת נעילה, שהכל הולך אחר החיתום ואם לא עכשיו אימתי...

מה קורה פה??? אם הנהר שלום צודק שבמנחה של יו"כ מי יודע אם אצא זכאי, אז למה שבוע וחצי לפני

כן, הוא 'שכח' להגיד לי את זה ורק אמרו לי ש'בטוחים שיעשה להם נס'... אם זה נכון שגם בנעילה של יום כיפור המצב קשה וצריך לזעוק עם כל הכח... אז למה אתמול שלחו אותי לאכול ולשמוח?? בו בזמן שגם מחר בנעילה... עדיין אנחנו לא נהיה רגועים?? אני לא רוצה שירגיעו אותי סתם... אני רוצה שתגידו לי את האמת כמות שהיא, אבל בעקביות!!! אם המצב בקרשים, אז תגידו לי את זה מההתחלה... ואם בטוחים שיעשה להם נס, אז תגידו לי...

מה פשר הרצוא ושוב הזה?? והענין הוא פשוט מאוד:

יש כלל ברזל:

יש אמת ויציב!! ויש-- נכון!!!

מה ההבדל בין אמת ל--נכון?? ההבדל הוא: שיש דבר שהוא אמת אבל הוא לא נכון, וכמובן ההיפך, יש דבר שהוא נכון, למרות שהוא לא אמת.

אני אתן לך שתי דוגמאות מאוד מאוד מוכרות מהשטח:

יום הבחירות!!! אני מכיר מפלגה שהיא הייתה הפתעת הבחירות... הם בנו בקושי על מנדט אחד... ובסוף הם הפתיעו וכבר ב-1.00 בצהרים ביום הבחירות הם ידעו בבירור שיש להם שתי מנדטים בטוחים בכיס!! אבל!!! בשעה 5.00 אחה"צ פתאום הגיע הציתוק... הציתוק המוכר של נאום אגיוואלד... רבותי: המצב שלנו קטסטרופה!! הנתונים מדאיגים... הציבור רדום... בקצב הזה אנחנו לא עוברים בכלל...

עכשיו ככה: זה היה שקר מוחלט! מי שאמר את זה ידע בוודאות את נתוני האמת שיש כבר שתי מנדטים מובטחים, נו אז למה הוא שיקר?

כי גם אם זה לא אמת!!! אבל זה מה שנכון!!!

תסכים איתי שגם אם יש לנו שני מנדטים, אף אחד לא יסרב שיהיה 3... ואם העובדה היא שאם קצת נלחץ וקצת נעורר פאניקה זה יכול לגרום שהציבור יתאמץ עוד קצת וכן נצליח להכפיל את ההפתעה ולהגיע ל-3 מנדטים... תסכים איתי שנכון כעת ליצור פאניקה?? אז הנה!!! הנה לך דבר שהוא לא אמת אבל הוא נכון!!! זה מה שנכון כעת לעשות!!!

כנ"ל ההיפך הגמור... אני וגם אתה מכירים טוב מאוד כל מיני מפלגות שמהרגע הראשון כולם הבינו שאין להם סיכוי, אבל באמצע היום לפתע הגיע צינתוק מהמועמד וכמובן היה שם את נאום הנצחון!!! רבותי... אנחנו מממנצחים!! לפי רוב המדגמים אנחנו עוברים... כל הספק הוא בין שני מנדטים לשלוש... וכאן שוב אותו דבר... זה היה שקר מוחלט, מי שאמר את זה ידע טוב מאוד ששני מנדטים בודאי שלא יהיה!! והלוואי הלוואי שיהיה מנדט אחד... נו... אז למה הוא שיקר??

כי שוב... תסכים איתי שגם כשהמצב בטטה וקיים חשש כבד שאפילו מנדט אחד לא יגיע וכתוצאה מזה שורת אוירת נכאים ומורל נמוך, תסכים איתי

שבמצב הנוכחי אם מישוהו ירים לחברה את המורל ויתן להם הרגשה שיש בשביל מה להתאמץ... זה יכול להגדיל טיפ טיפה את הסיכוי שלכה"פ נעבור את אחוז החסימה... אתה מסכים איתי שבמקרה שכזה מה שנכון כעת זה לתת נאום מוטיבציה גם אם הוא 'לא דק'...

את השתי דוגמאות האלו אתה מבין?? בטוח שמבין??

אז זהו!! שככה זה בדיוק גם בעבודת ה'... מהי האמת?? לעשות מה שנכון!!! אמת היא לא רק נתון אבסולוטי!!! הרבה פעמים האמת נקבעת לפי מה שנכון כעת לעשות... ואיך נכון כעת לגשת... וגם אם זה לא אמת אבל אם ככה נכון... אז זה אמת ויציב ו-נכון!!!

זה בדיוק הסיפור שלנו בגישה האסטרטגית שלנו ליום הדין... אליבא דאמת 'אם יש מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו... ויאמר מצאתי כופר', מספיק זכות אחת בלבד!!! יהא שמיה רבה אחד שאמרת בחיים וזהו... זה מספיק בשביל 'פדעוהו מרדת שחת מצאתי כופר' ויש לו חלק לעוה"ב... אבל אני שואל אותך: בינינו. אתה בתור האינטרסנט של עצמך... האם זה נכון וחכם להרגיע את עצמך כל הזמן ולהגיד, הכל בסדר... עשיתי מצוה אחת בחיים... אני כבר עובר את אחוז החסימה בעוה"ב... וזהו... תן לי להמשיך לחלום ונא לא להפריע??

לא חבל?? אם מצוה אחת בלבד שעשית בחיים יש בה כח נצחי שהיא לבד יכולה לזכות אותך בחיי נצח... אז לא היית מפרגן לעצמך 'הירבה להם תורה ומצוות'?? תסכים איתי שהדבר הנכון הוא להתעלם מהעובדה הזו שמספיק מצוה אחת... וכעת להיצמד כמה שיותר לנאום הגיוואלד... רבותי: כמה שיותר זכויות... צריך עוד ואף פעם לא מספיק??

ברור!!! אבל חכה אל תשאל... אני מכיר מישוהו (כמה מישוהים ואחד מהם זה אני) שסוג הגישה הזו בחודש אלול משום מה פעלה אצלם את הפעולה ההפוכה... מרוב שהם הדחיקו את ה'חצי כוס המלאה' ולקחו ללב את נאום הגיוואלד... פלצות וכו'... זה הוריד להם את כל המורל והם נכנסו לאוירת נכאים... נו... תגיד לי מה נכון לעשות בזכה מקרה??

ברור שבמקרה שכזה, כאן הדבר הנכון... זו גישה הפוכה ב-180 מעלות!!! אדרבה... הטיפוס מהסוג הזה צריך להיצמד דווקא לחצי כוס המלאה... ולמסור את נאום הנצחון כבר בעיצומו של יום הבחירות מתעטפים לבנים ובטוחים שיעשה להם נס. וככה המורל עולה ומתחילים להתניע... אה... אם ככה אתה תבא ותטען: שתכל"ס, סו"ס יוצא שאנחנו חיים ברמאות עצמית?? כי כל פעם לפי העניין אנחנו משחקים את המשחק, פעם מקל ופעם גזר ותכל"ס מהי האמת האבסולוטית?

אבל לא! זה לא נכון! הטקטיקה הזו לא סותרת לאמת האבסולוטית

כי אני שואל אותך: אם הנתונים היבשים אומרים שכמעט בטוח שיהיו לנו שתי מנדטים... זו אמת?? כן!!! ואם אותם נתונים מצביעים שאם קצת נלחץ ונתאמץ נוכל להגיע לשלוש מנדטים?? האם גם זה

מגרש פתוח!!! זה חודש של בחירות ויש לך את מלא מרחב פעולה... אתה יכול בכל רגע נתון להכניס בלי סוף קולות נוספים... גם אם יציגו בפניך מדגמים ראשוניים שנייה וזה ישמע לך מאוד עגום... אז מה... ביום הבחירות שום מדגם לא רלוונטי... כי אתה בכל רגע נתון יכול לדחוף שם עוד קולות ולשנות את כל מפת הגוש... והכי הכי: זה קמפיין אישי שלך... אתה הוא זה שעומד מול עצמך... אתה הוא זה שאמור להפעיל את עצמך, ולהיות עירני וקשוב לנתוני השטח המשתנים... יכול להיות שבתחילת אלול אתה צריך בעיקר להתמקד בחיובי... במורל גבוה... ואילו לקראת ר"ה אתה יכול טיפ טיפה לחחוץ... ואז ברגע שאתה מזהה ליאות וירדה במורל, אתה יכול לשבור שמאלה... והכל נכון!! כי שוב: זה לא שחור לבן... זו טקטיקה אישית הכי פשוטה שאתה יכול לראות אותה בכל מצי'נג... שברגע מסוים שמזהים שהציבור נמצא בקטע הטוב... מתחילים להלחץ אותם... וברגע שרואים שהחברה התעייפה פתאום מוציאים מגשי קוגלים ושיחות מוטיבציה... בקיצור: אנחנו אלופים בתמרון הנכון הזה...

כעת אתה מבין לאן אני חותר?? אני חותר להסביר לך שהפלטות של אלול זה לא איזה נתון תורני יבש!!! כי בסוף זו טקטיקה!!! ולכן כל הסתירות שהצגתי בתחילת המאמר שרגע אחד מאוד מרגיעים אותי ורגע אחד מלחצים אותי... הכל נכון... ומי יקבע מתי כך ומתי כך??

אתה!!! כי זה מצי'נג שלך!!! אלול זה גיוס המונים של זכויות לחשבון האישי שלך... אתה צריך להיות המנטור האישי שלך לעשות את השיקולים הענייניים מה מפעיל אותי יותר טוב... ובאותה מידה אין גם מה להדחיק... אין עניין בקנאות להיות בחודש אלול בשמחה כי... כי תבין... במחלקה אנקולוגית יש עניין לעשות שמח כי אנשים שם מתמודדים עם סבל ודאגות ועתיד לוט בערפל... אבל אתה לא שם... הכל פתוח... אתה יכול כעת תמיד לשנות... ולסיום: בחור אחד אמר לי הרגע מעניין: הוא טען שבכל שנה בימים הנוראים יש לו ניסיונות ופיתויים עוד יותר מכל השנה כולה... ולמה??? הוא טען לי: שה' רוצה לשכנע את עם ישראל שאפשר לעשות שינוי!!! ותוך כמה ימים ניתן לבצע מהפך מרשע לצדיק... אבל מה לעשות... שכמה שה' מנסה לשכנע אותנו... אנחנו לא משתכנעים... אנחנו מתקשים לעכל שאפשר כ"כ במהירות להתהפך לצדיק...

מה עושה הקב"ה?? הולך בדיוק בכיוון ההפוך!!

תאר לעצמך עובד ה' מופלג שכל השנה היה צדיק... ופתאום בעשי"ת הוא החליט לשבור את כל הכלים ולעשות מלא מלא עבירות... אתה מאמין שאפשר בימים בודדים להפוך בבת אחת מצדיק לרשע?

בטח!!!! אז הנה... בבקשה... כמו שאת זה אתה מבין מצוין... ככה תבין שבאותה מידה אתה יכול בימים האלו לעשות את הדרך חזור... ודו"ק...

זה כבר טקטיקה אישית שלי! אני יודע יותר טוב מכולם מה מפעיל אותי ומה משתק אותי... **הבנת מה באתי לשלול???**

שתבין: בגישה לחודש אלול... יש שתי גישות מוכרות!!!! לצורך העניין אשתמש בנימה 'מכלילה', יש את הליטאי המאובן!!! ויש את החסיד המדחיק!!! (וזה סתם הכללה... רשמית זה נקרא שהליטאים עסוקים בלפחד והחסידים עסוקים בלשמוח אבל למייעשה בשטח, מתברר שבשנים האחרונות זה כמעט התהפך)

עכשיו ככה: שטחית זה נראה כאילו מדובר בשתי גישות... זה לוקח את אלול למקום של פחד זה לוקח את זה לשמחה... אבל למעשה שניהם טועים!! ולא סתם טעות... **אלא שניהם טועים את אותה טעות בדיוק!!!!**

כי שניהם... גם הטיפוס המאובן וגם הטיפוס העליז... שניהם מתייחסים ליום הדין כאילו מדובר בבדיקת דם... מי שעשה בבדיקת דם מלחיצה והוא כעת מחכה לתוצאות... אין לו כעת מה לעשות!!! זה... הבדיקה כבר נעשתה... והוא כעת יושב בחיבוק ידיים ומחכה לתוצאות...

נו... מה הוא בכל זאת עושה?? אז ככה: יש אחד שנכנס ללחץ ואי אפשר לדבר איתו... ויש אחד שסוג התגובה שלו זה להדחיק... והוא מתנתק לגמרי ומשחק אותה צחוקים ובדיחות כאילו אין מחר...

אז הנה!!! יש את הליטאי שמתאבן מיום הדין! למה אתה מאובן?? כי... כי ה' ישמור... מי יודע מה יהיה... נו... מה הבעיה... קום... רץ תעשה כמה מצוות... תביא עוד כמה עשרות אלפי קולות של תורה ומע"ש... תכניס לחשבון עוד שעות של לימוד ואתה מסודר...?? אבל לא!!! זה לא מרגיע אותך... למה לא?? כי... כי אין שתגיד את זה... הוא מרגיש שהדין זה משהו רציני מידי בשביל שזה יהיה משהו שאפשר לשנות אותו בצ"ק. במילים אחרות: יום הדין מבחינתו זה כמו בבדיקת דם ש... שזה מה שיש... אלו הם הדגמות... וכעת לא נותר לך אלא לחכות לתוצאות!!!

וכאן מגיעה הגישה ההפוכה... עזוב אותך... הגישה שלנו באלול זה שמחה... אצלנו אין פלצות... אין פחד... רק שמחה שמחה שמחה... סליחה... מה פשר השמחה?? מאיפה אתה כ"כ בטוח שאתה מסודר?? אלא מאי?? גם ידידנו העליז מגיע בדיוק מאותה נקודת הנחה!! גם הוא מתייחס ליום הדין כמו בבדיקת דם מלחיצה שזה מה שיש... רק במקום לחכות לתוצאות בדיכאון ליטאי... אז הוא בחר להדחיק את זה וברח לשמחה... (כן... שלא יצליחו להטעות אותך: מי שכל הזמן מדבר שבאלול צריך להיות בשמחה ובשמחה!!! הוא נמצא בפאניקה הכי גדולה... כי מה קרה... וכי אתה מאושפז בבית חולים שכל הזמן אתה צריך שישמחו אותה?? אלא מאי? כן!! מי שלא מפסיק לדבר על שמחה באלול זה רק כי הוא מרגיש באלול שהוא בבית חולים ומחכה לתוצאות סי.טי... הוא חייב כמו אויר לנשימה איזה ארגון שיבואו עם איזה אקורדיון וישירו לו סליחות... הגיע הזמן שתפסיק לנפץ עם שמחה כאילו אין מה לפחד... אתה שיא החרדתי שיש!!!!!!)

אבל זה לא משנה... הצד השווה ביניהם ששניהם מתייחסים ליום הדין כמו פי די אף סגור וחתום ואין מה להזיז כאן!! והצורה היחידה איך להתמודד מולו זה או פאניקה היסטרית... או הדחקה וברירה...

הההלו... הגיע הזמן שנבין ששניהם טועים בגדול... יום הדין זה לא בבדיקת דם שהתוצאות שלה סגורות... זה

אמת?? **כן!!!** ואם אותם נתונים בעצמם אומרים שאם נרדם בשמירה ונגרור רגלים אנו עלולים להפסיד ולרדת למנדט אחד... האם גם זה אמת?? כן!! נו... ואני שואל אותך: איך יכול להיות שיש פה 3 נתונים סותרים ועל שלושתם אתה אומר שזה אמת?? (הרי אם שמת לב הצגתי כעת שלוש אפשרויות סותרות: אמרתי שיש לנו שני מנדטים די בקלות! אמרתי שיש סיכוי לשלוש ואמרתי גם שאם נגרור רגלים זה ירד לאחד... ועל שלוש האפשרויות האלו גם יחד... אמרת שזה אמת!!) איך יכול להיות שעל שלוש תשובות סותרות... אמרת ש... ש... שכל התשובות נכונות??

נו... מה התשובה?? כן!!! ככה זה!!! גם האמת הכי אבסולוטית, כל עוד היא תלויה בהתנהלות הנכונה שלנו. אז פחות משנה לנו מהי האמת... מה שבעיקר מעניין אותנו זה **האם אנחנו עובדים נכון!!!** זה שיש לנו שתי מנדטים, זה אמת!!! אבל אם נרדם בשמירה ולא נעבוד נכון, זה הרי ירד לאחד... ובאותה מידה אם נתאמץ זה יעלה לשלוש... כי נכון שהאמת היא שהיה לנו רק שנים... אבל עבדנו נכון וזה עלה לשלוש...

ואם ככה, אין כזה דבר לעמוד עם שעון כמו מרובע ולשאל: רגע... מהי האמת האבסולוטית?? זו לא שאלה... אתה בהתנהלות הנכונה שלך תקבע את האמת... אם כעת בחודש אלול... אתה נמצא במצב נפשי יציב ואתה מרגיש שניתן קצת להפעיל לחץ וזה רק יתניע אותך קדימה, ורק יגרום לך להוסיף זכויות... אז קדימה... לך על נאום הגיוואלד... רבותי... פלצות... מי יודע... כל קול קובע... להוסיף עוד ועוד זכויות... למה לא... אם הלחץ מוציא ממך את המירב והמייטב אז למה לא... אה... אבל הלחץ הזה אומר שהמצב קשה וזה לא האמת... אז מה וזו לא האמת... אבל זה מה שנכון בטקטיקה האישית שלך...

ובאותה מידה!!! אם אתה דווקא שתול בבית ה' ומהדר בתיובתא ומשתדל לעשות רצון ה' ואילו כשמתחילים בנאום הגיוואלד של הפלצות זה מכניס אותך לפאניקה וזה רק מוריד לך את המורל... אז הדבר הנכון הוא לשבור ימינה ולהתמלאות בשמחה ובבטחון אמיתי בה'... ואדרבה... זה מה שיפעיל אותך עוד יותר...

אה... אבל תטען שזה לא אמיתי?? מה פירוש לא אמיתי? זה כן אמיתי!! זה הרי אמיתי שאתה בסה"כ עושה רצון ה' ואתה גם קובע עיתים לתורה ואתה מלא מצוות כרימון... (הנתון הבסיסי הזה הוא אמת... אם זה לא האמת... אם גם את המיינום אתה לא עושה אז לא אמרתי כלום... אגב: מי שבאמת לא עושה כלום... גם לא מפחד מיום הדין... זה לא מדגדג לו...) רק מה? כעת אנחנו רוצים להפעיל טורבו כדי 'שירבו זכויותינו'? טוב... אז חשבנו שלהפעיל עליך לחץ... זה מה שיעשה לך את זה... אז זהו!!! שאתה כעת מגיע מול נתוני השטח וטוען שאצלך. דווקא האוירה הטובה היא זו שמעוררת את הדופימין ומפעילה אותך... בשמחה. העיקר להיכנס לטורבו!!!!

בקיצור: הגיע הזמן שנקלוט שכל הנושא של כן פלצות לא פלצות... **בסופו של יום זה מגרש אישי שלי!!** יש פה דינמיקה אישית שאני קובע אותה לפי העניין... היות ואני מפרגן לעצמי הכי הרבה זכויות ליום הדין ובשביל זה אני צריך ליצור איזושהי מערכת הפעלה כדי להיכנס לטורבו... ומכאן ואילך

סוף סוף הגיע התאריך י"ד אלול!!! אבא ואמא נשמו לרווחה...

אבא נכנס לבית... חיך חיוך גדול לאמא... נאנח אנחת רווחה ממושכת ולבסוף הוא הפטיר: ברוך ה'!!! זה מאחורינו!!! אמא גם היא נאנחה בהקלה ואמרה: ברוך ה'... כעת סוף סוף אני פנויה רגשית להתחיל להכין את הסימנים לראש השנה ואת הקישוטים לחג הסוכות... אבא לא נשאר חייב... אני הרגע!!! הרגע מתחיל לבנות סוכה... כי הנה... בדיוק עכשיו חל שלושים יום קודם החג... אפילו לפי בית שמאי אפשר לבנות סוכה...

יענקי לא טיפש... הוא אמנם בסה"כ בן שבע אבל יש לו מספיק חיישנים להקשיב לשיחות של מבוגרים... והוא הבין שהתרחש פה היום איזה משהו... קרה היום איזה משהו דרמטי שהרגיע את אבא ואת אמא... האמת היא שרק כעת אני משחזר במבט לאחור שבימים האחרונים, אמא הייתה די דרוכה והיה לה קצת פחות סבלנות אלי... וכנראה שעכשיו זה נגמר... מעכשיו יהיה לה כבר יותר סבלנות אלי... השאלה היא מה... מה קרה היום... אנחנו סתם באמצע חודש אלול... היום י"ד באלול... מה יכול להיות... מה יש בתאריך הזה.

יענקי לא ויתר... הוא נישא לאמא: מה קרה היום?? בהתחלה אמא התחמקה... לא משנה... סתם 'כל מיני דברים של מבוגרים'... לא קשור אליך... אבל יענקי התעקש... דווקא דברים של מבוגרים הכי מסקרנים אותו... בארוחת ערב הוא עוד קצת לחץ על אבא ואמא, ואמא הסתכלה על אבא ואבא הסתכל על אמא... ואז אבא שאל: נו... מה את אומרת... להגיד לזו? כן... תגיד לו... מה כבר יכול להיות...

אז ככה, יענקי, הסיפור הוא כך!! אתה כבר יודע שאנחנו גרים בדירה שכורה!!! הבית הזה שאנחנו גרים בו לא שייך לנו... הוא שייך לר' קלמן הגביר שהוא משכיר לנו את הבית הזה, שאגב, לייתר דיוק!! גם ר' קלמן עצמו הוא לא באמת בעל הבית... כי סו"ס כאן זו נחלת יששכר!! ור' קלמן הוא בכלל משבט דן... והוא עצמו מתגורר בבני ברק- בגוש דן... אבל היות והוא מאוד השתוקק להתגורר בעיר התורה אלון בצעננים בנחלת יששכר, ולכן הוא קנה כאן שדה מקנה!!! הוא קנה אותה לפני שש שנים ובעוד שבע עשרה שנים היא אמורה לחזור לבעלים ביובל... (והוא באמת שילם עליה באופן יחסי לפי השנים, כשהוא קנה את המגרש הזה מיהודי מישישכר, זה היה 23 שנים לפני היובל והיות והמחירון בשעתו היה 20.000 שקל לשנה, אז הוא שילם עשרים אלף שקל כפול 23 שנים- שזה יוצא 460.000 שקל) והיות והוא רוצה להחזיר לעצמו חלק מההוצאה לכן הוא בנה כאן כמה בתים והוא משכיר אותם לכל מי שמשלם... ואנחנו השוכרים שלו... עד כאן ברור- יענקי??

כן... את זה אני כבר יודע- אמר יענקי, אני יודע שקלמן מידי פעם מגיע לבדיקה שגריתית מה מוטל עליו לתקן... אם זה הדלת או התריס שנשבר כי כל מה שבמחבור מוטל על בעה"ב לתקן ומה שתלוש על השוכר...

אז זהו!!! שהשכירות שסיכמנו איתו מראש היא היא בלתי מוגבלת!!! כלומר: לא סיכמנו איתו על שכירות עד תאריך מסוים... ובכזה אופן קי"ל המשכיר בית לחבירו סתם אינו יכול להוציא עד שיודיע לו שלושים יום מקודם... ממילא כל פעם שר' קלמן נוקש בדלת, הלב שלנו קצת... קצת מחסיר פעימה... כי מי יודע... אולי הוא הולך להודיע לנו חגיגית שהוא רוצה לסיים את השכירות ותוך שלושים יום אנחנו אמורים להתקפל ולחפש דירה אחרת... **אבל!!!!!! כל זה נכון כל עוד מדובר בעונת הקיץ...** בימי הקיץ קלמן יכול לנחות פה ללא הודעה מוקדמת ולהנחית עלינו מהלומה... שוכרים יקרים... תפנו לי את הדירה תוך חודש ימים... **אבל בימות הגשמים? ! ? סטופ!!!** בעונת החורף שוק הנדל"ן והשכירות צונח והוא מאוד מנומנם ולכן חז"ל תקנו בתור 'הגנה לצרכן', שהמשכיר לא יכול להודיע לנו בחורף לפנות את הדירה כי בחורף לא בטוח שנמצא דירה חילופית ואז חלילה נשאר ברחוב בקור ובגשם... ולכן בימות החורף יש לנו הגנה הלכתית!!! **אז זהו!!! שעות הגשמים מתחילה בדיוק ביום טוב ראשון של חג הסוכות!!!** ואם ככה, יוצא התאריך האחרון שקלמן יכול להגיד לנו לפנות את הדירה זה שלושים יום לפני!! (שהרי צריך להודיע לי יום לפני, ואם בימות הגשמים הוא לא יכול להוציא אותנו, אז הוא צריך להקדיש לי יום לימות הגשמים) ואז יוצא שיום י"ד באלול זה שלושים יום לפני שמתחילה עונת הגשמים! וזה מאוד קשוח!!! חז"ל מאוד הקפידו על התאריך הזה...

אם המשכיר נרדם בשמירה, ובמקום לגשת ביום י"ג באלול הוא איחר ביום אחד וניגש להודיע לשוכר ביום י"ד באלול... זהו!! זה אומר שיש פחות משלושים יום קודם החג... זהו... מכאן ואילך הוא כבר לא יכול להוציא אותי מהדירה... (אמנם גם ב"ד נדיין יש חשש קל, כי אם בעוד שבועיים, כשיגיע ר"ה יעברו את השנה, אז יוצא שעדיין י"ד הוא 31 יום לפני ס"ו בתשרי והוא הספיק להגיע לפני השלושים יום, ולכן אבא ואמא לא נרגעו לגמרי עד ס"ו משש) עכ"פ כעת הגיע ס"ו באלול וכעת לכל השיטות הוא כבר לא יכול להוציא אותנו בחצי שנה הקרובה!!! הפעם הבאה שהוא יכול לנקוש פה בדלת ולהפיל לנו את הלב זה רק במוצאי פסח... הבנתי יענקי?? הבנת למה אני ואמא נאנחים כעת אנחת רווחה?? כי מכאן ואילך יש לנו שקט חצי שנה קדימה עד מוצאי פסח!!!

יענקי היה מאוד מופתע... זו הפעם הראשונה שאבא ואמא משתפים אותו בכל מיני דאגות של 'מבוגרים'!! יענקי פתאום התחיל להבין שיש לאבא ואמא עוד כמה דברים על הראש חוץ מהמריבות שלו עם רחלי... למחרת בבוקר התברר עד כמה היינו ברי מזל... כי ר' קלמן כן נישא לכמה וכמה מהשוכרים שלו בכמה בתים אחרים כאן באזור והודיע להם להתארגן לקראת פינוי... לא כ"כ בגלל שהוא היה צריך את הדירות אלא בגלל שהם היו אנשים פחות סימפטיים... חשודים על המעשרות ועל טומאת מת... וזה הילך אימים על אנשי העיר שברובם חברים אוכלי חולין בטוהרה... ולאבא שלנו הוא לא נישא כי הוא מגדולי החברים...

---טוב... עכ"פ אבא כבר הודיע שכעת הוא יותר פנוי נפשית... וממילא יש לי מקום להכניס עוד שעה לימוד מידי לילה... ולכן מהיום אני מתחיל לקום לא בשתים בלילה אלא באחד ואכן אבא מידי יום קם באישון לילה לעסוק בתורה עם החברותא משבט יששכר... **חלף שבוע!!! ואבא חוזר עם ידיעה מרעישת...**

חברותא שלי לקח אותי לפינה ואמר לי שהמשפחה המורחבת שלנו כעת מתארגנים בגיוס כספים נרחב כדי לפדות את השדה מקנה של המשכיר שלנו- ר' קלמן... כן... להזכירך... ר' קלמן- עם כל הכבוד שלו בתור משכיר שלנו... סו"ס גם הוא בעצמו מבחינה מסוימת שוכר... סו"ס זה שדה מקנה שהוא קנה מת"ח משבט יששכר שחשקה נפשו בתורה והוא החליט למכור את השדה מקנה שלו כדי לעסוק בתורה... אבל סו"ס זה לא מהלך אידיאלי!!! יש עניין שאיש בנחלתו ידבוק בני ישראל ובני המשפחה המורחבת מצווים לגאול את השדה אחוזה מפולשים זרים... אז עכשיו- סיפר לי בשקט ר' ישבאב- שהמשפחה מתארגנת להופיע ביום בהיר מול ר' קלמן ולעשות לו בדיוק מה שאנחנו פחדנו שהוא יעשה לנו!! להודיע לו שאנחנו מעוניינים לפדות את השדה!! אמא נבהלה... נו... זה אומר שהקרקע נשמטת גם מתחת הרגלים שלנו...

נכון, ענה אבא... ברגע שהשדה עוברת לבעלות אחרת... אי אפשר לדעת מה יהיו התכניות שלהם... אבל זה לא משנה... מה שיהיה ומה שלא יהיה, גם הם מחויבים לתקנת חכמים שאותנו אי אפשר להוציא מכאן עד מוצאי פסח הקרוב... מה שכן- אמר אבא ברוגע... זה שהם רוצים כעת להוציא אותנו... הם בונים בין הייתר על השכירות שלנו... כלומר: הם מחשבים את השכירות שאנחנו נעלה להם כל חודש כחלק מהוצאות הפדיה שלהם... וחוז' מזה החברותא שלי משבט יששכר לא יתן להם לשחרר אותי כ"כ מהר...

למה אתם לא מתגייסים לצבא? השאלה

הנדושה

בפרשת השבוע כתוב: כי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע... כידוע: חז"ל דורשים על זה: שלא יהרהר אדם ביום כדי שלא יבא לידי טומאה בלילה... אבל לכאורה זה תמוה: לכאורה ע"פ פשוטו של מקרא הציווי 'ונשמרת מכל דבר רע' הוא ציווי מאוד מאוד כוללני... תוהר מכל הדברים הרעים... זה כמו בחור שהולך ליישיבה ואמא שלו מזהירה אותו: תשמור על עצמך... ממה? מהכל!! מכל דבר לא טוב...?? אז באמת יש שם בספרי שהיא שופכת אור ונותנת רקע (ועפ"ז אפשר להבין את הדרשה הראשונה) דורשים חז"ל: מה זה 'ונשמרת מכל דבר רע'?? עם ישראל כעת הולכים להשמיד את כל ז' עממין... לא תחיה כל נשמה!!! למה?? כי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניכם ותטמא הארץ ואפקוד עוונה עליה ותקיא הארץ את יושביה!!! כלומר: הגוים האלו שאתם כעת צריכים להשמיד אותם... לא סתם אני מצווה אתכם לבלות אותם... הם עשו 'כך וכך וכך' דברים שמאוד מאוד הכעיסו אותי ולכן מגיע להם ביושר שתבואו אתם ותשמידו אותם מעל פני האדמה....

אבל!!! כאן מגיע הקב"ה ומבקש מאיתנו:

אנא מכם!!! שלכל הפחות אתם לא תעשו מה שהם עושים!!!!

ונשמרת מכל דבר רע- תשמור על עצמך מכל הדברים הרעים הספציפיים שהתורה מומקדת אותם שז' אומות עשו ועל זה ה' שילח אותם! כי אם גם אתם ח"ו תעשו את מה שהם עשו... אז לא יהיה שום תירוץ למה לתת לכם ולדחות אותם...

וזה אזהרה שמוזכרת כמה פעמים בתורה: אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים, ותקיא הארץ... ולא תקיא אתכם הארץ כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם...

ואי לכך ובהתאם לזאת: לכל אלו שעדיין שואלים למה אנחנו לא מתגייסים לצבא?? **התשובה היא:** שכמו שכולם מבינים שצריך צבא הגנה לישראל!! ככה לעצרתו יש גם צבא הקאה לישראל... אנחנו פה בשביל לעמוד על המשמר ולייצג את העם שלא עושים את התועבות שבשבילים ה' שילח את הגוים מפנינו. אנחנו פה בשביל לשמש כקלף המיוקוח למה בכלל מגיע לנו ארץ ישראל יותר מהפלסטינאי שטוען שארץ ישראל שייכת לו...

ה' יתברך מזהיר אותנו: שהיות והוא משתוקק לתת לנו את הארץ... שכביכול לא נבין אותו במעשים שיגרמו לשאר האומות לעמוד ולשאול 'מה נשתנו אלו מאלו', אנחנו פה לא בשביל לעורר קטרוג, אבל בייחם לאחזינו התועים שמקנטרים אותנו, השאלה הו צפה במלא עוצמתה... במה נשתנו אלו מאלו...

בשביל שהצבא לא יהפוך להיות צבא הקאה לישראל... בשביל זה אנחנו פה!!! אנחנו מייצגים את אחרון אחינו התועים... אנחנו סומדים על המשמר של 'ונשמרת מכל דבר רע'!!! אנחנו ספונים ושתולים ב-והיה מוהיך קדוש', מה לעשות... לא זכינו להיות עד כדי כך קדושים, שאנחנו מסוגלים לצאת למלחמה והמחנה המלחמה בעצמו יהיה קדוש בקדושת עזרה, וכולם שם ישמרו אפילו ממשכות זרות... לא!! אנחנו לא שם!!! די לנו שאנחנו יורקים דם ומטפסים על קירות חלקים בשביל שלא יראה בנו ערוות דבר... ובהו!!! בזה אנחנו נותנים לקב"ה את הקלף הכ"כ איסטרטגי ונחשק שהנה!!! אלו הם בני אהובי, שמוכנים לשמוע בקולי... מוכנים לעשות מה שאני אומר ולא מחליטים במקומי מה הם היו רוצים שאני ארצה... ויום יבא 'ויילכו אליך שחוח בני מעניך והשתחוו על כפות רגליך כל מנאציך', ויהי רצון שאותם מנאציך לא יהיו מבני בריתך...

והלכת בדרכיו, ה' לא מוותר על הדרך

(תמשך-)

כמידי שבת לאחר הסעודה, אני מבקש מהילד שלי שיוויד מהשלחן. (זה עקרוני, לחנך אותו להוסיף יד) אז בהתחלה הוא 'לא שומע', ואז בפעם השלישית הוא עושה פרוצור עיין... אין לי כח... אז בפעם הרביעית אני פוצח בטון נלהב (לצורך העניין): בא נראה מי מוריד מהשלחן הכי מהר. ואז!!! לפתע נחה עליו הרוח והוא מגיח בסערה... אלא שאז!!! מאוד חשוב לו להוריד את ככלל הבקבוקים בנגלה אחת!!! כן... 5 בקבוקים בשתי ידיים... ואתה מבין לבד איך זה נראה... ואז אני נאנח לעצמי... כפרה עליך... מה כבר בקשתי... שתוריד מהשלחן!!! אתה לא יכול להוריד נורמלי? וכן... כלל בכל דבר... הילד שלי רב עם אחותו... ואז אני גוער בו: זה לא יפה... תתייחס יפה לאחותך... אז פעם אחת הוא לא שומע וממשיך לריב... ואז לפתע הוא שובר ימינה עד הקצה ומתחיל נורא נורא לעזור לה... דא עקא שהוא עוזר לה קצת בכח... וזה מסתיים רק במריבות... בקיצור: האויבער חכם... ואם זה שביקשתי ממנו כמה פעמים שיגיד ד"ת על השלחן... אין קול ואין עונה, ואז!!! יום אחד נדבה אותו רוחו ומאז הוא הביא ערימה של ספרים... ועושה לנו יום שכולו תורה... וכמובן שכולם צריכים לשתוק ולהקשיב, ואני לא יכול להגיד לו מילה כי מה לעשות שאני זוכר שבדיק את אותו דבר אני עשיתי!!! ואז!!! אני מנסה להיכנס לנעליים של אבא שלי... רגע... מה אבא שלי **היה רוצה** להגיד לי ותכלס לא אמר לי? נו... מה??? דחילאק... ביקשתי ממך בסה"כ שתגיד ד"ת על השלחן בקשתי מוצר מסוים תעשה מה שבקשתי ממך, לא פחות, לא יותר, תגיד וורט יפה ותמשיך משם לקפוץ בטרמפולינה... למה תמיד אתה חייב להיות אויבער חוכם ולעשות לי פה ביצועים מרהיבי עין? לא! לא ביקשתי ממך את זה! לא מחפש את זה ואני לא צריך את זה... אני לא צריך שתשרים אותי!!!

---**עכשיו: איפה באמת הטעות של הילד שלי?** (מדובר בטעות עמוקה שאני לא מצפה ממנו שהוא יבין אותה. כי הלואי ואני בעצמי אבין אותה בייחס לאבי שבשמים) **העניין הוא כך:** אני מתפלל ומייחל שהילד שלי **יגדל** לתורה לחופה וכו'... אבל אני לא רוצה אותו **כעת גדולו**! ושוב: אני חוזר: אני רוצה שהילד שלי **יגדל** אבל אני לא רוצה אותו **כעת- גדולו**! לא מחפש את זה... אני מאוד מתפלל ומייחל שהילד שלי יגדל מתמיד שלומד 18 שעות ביממה. אבל האם אני רוצה שהיום הוא ילמד 18 שעות? **לא! לא רבתי**! וגם אם הוא ירצה וישתוקק ללמוד כעת 18 שעות ביממה. אני לא רוצה!

רגע רגע... אני רוצה לעצור רגע ולשאול: אבא יקר: אתה מסכים איתי בקביעה הזו או שלא? חשוב לי שנהיה מתואמים... לו יצויר שיש אפשרות שהילד שלך בן השמונה פתאום ילמד כעת כמו שר' חיים למד בגיל 90... אתה מעוניין בזה? (אז שאלתי משהו והוא ענה לי בדיפלומטיה... שהוא לא רוצה שהילד לו ילמד כי א"כ הוא יקרוס... אמרתי לו: לא! עזוב, לא יקרוס!!! לו יצויר שהוא פתאום יעשה קפיצה לגיל של ר' חיים? אתה מעוניין בקפיצת הדרך הזו?)

אני לא!!!!!! **אתה יודע נגלה לא?** באמתו שיהיה כשכשיחיותי ילדים והתפללתי שה' יזכה אותי בילדים... יום אחד נגשתי לאשתי בדממה ואמרתי לה: תקשיבתי! חלמתי חלום... שה' החליט לחסוך לנו בחיים... ובמקום שנצטרך לגדל תינוק ולרוץ אחרינו עם הכפית... ולהתקשקש איתו עם גיל הטיפש עשרה וכו'... חלמתי שיום אחד ה' נגלה אלי... תוק, תוק, ההלו... תפתח את החלון... אני רוצה להכניס לך מתנה דרך החלון... ואז אני פותח את החלון!!! ובום!!! פתאום יורד לנו מהשמים בחור בן 18 ונכנס לנו דרך החלון... מי זה? הילד שלנו!!! רק מה? ה' ברחמי החליט לחסוך לנו את הדרך הארוכה... במקום שנצטרך לגדל אותו ולסחוב אותו במשך 18 שנים ולירוק עליו דם... ה' החליט לעשות לנו כמו בבריאת העולם... לצביונם נבראו, בקומתם נבראו, לדעתם נבראו... והנה הוא! בחור כאדרים, בן 18 לחופה, קדימה, ישר לשידוכים... ישר מהאריזה...

שאלתי את אשתי: את רוצה ילד כזה? לפתוח? לפתוח את החלון? אשתי נבהלה: לא!!!! לא רוצה!!! אל תפתח את החלון... מוותרת... אמרתי לה: נכון... את צודקת! גם אני לא!!! אה... אבל הוא יהיה בחור הכי טוב בעולם... בלי ריטלין... בלי בעיות... אנחנו נוכל לחסוך צער גידול בנים... עגמת נפש... כ"כ הרבה דאגות... אולי נישן על זה לילה... אולי אל מפספסת פה הצעה מאוד קורצת **והתשובה הייתה חד משמעית: לא!!! ואני גם ויתרתי בלב שלום** ולמה לא? נו... באמת למה לא? כעת תעצום את העיניים ותנסה לברור את המילים ולהסביר באמת למה לא... מה יכול להיות יותר נפלא מזה?

התשובה היא אחת ויחידה: אני רוצה שהילד שלי --גדל ויהיה בחור כאדרים כליל המידות... אבל אני לא מוותר על **ה ד ר כ י** !!! אני רוצה אותו תינוק! עם כל התינוקות שבזה... ואח"כ הוא טיפה יגדל... ואז יהיה לו חלאקה, ואז הוא ישחק במכונות ואח"כ בכדור ובמשחקי קופסא... ואז הוא עוד יגדל ויקפוץ בשוליות ויעשה מחנה... וכל שטות ומעשה קונדס בעיתו ובזמנו!!! ואני לא מוכן לוותר על המהלך הזה הזה!!! ושוב: זה לא סתירה שאני רוצה שהוא ---גדל ויפרח!!! אבל אני לא רוצה אותו גדול בקפיצת הדרך נוחת עלי דרך החלון!!! הבנת? אני רוצה שיום יצעד את כל הדרך שלב אחרי שלב ויגדל! האם מישור חולק על הקביעה הכ"כ פשוטה הזו? אני לא מצפה מבחור שיבין את זה... הוא לא כשיר... אבל אין זוג נשוי שלא מבין את זה... (אגב: אני קצת בלחץ... כי מאז הנייה המלאכותית... יכול להיות שלא כולם יבינו למה לא... למיבינים בלבד מה הקשר בין זה לבינה...) ומעתה!!! כשאני מבקש מהילד שלי שילמד... הוא מצידו מבין את זה כמו בחור ישיבה, הוא מבין שאני מאוד רוצה שהוא יהיה גדול בתורה ויהיה כמו ר' חיים, ואז הוא מחליט לדפוק לי הופעה של ר' חיים... לדפוק לי ביצוע של חסד הזוי שמנותק לגמרי מהאישיות שלו... הוא תסביר לו שאני לא רוצה אותו גדול! אני לא צריך אותו כעת ר' חיים... אני רוצה שהוא ---גדל! ובשביל שהוא ---גדל בתורה... בשביל זה אני רוצה שהוא ילמד איתי כעת עשרים דקות ואח"כ שילך לשחק ולקפוץ ולהשתובב... כי אני רוצה שהגדלות שלו תגיע לפי הדרך... לפי התהליך... אז הנה!! זה בדיק הפשט: **ב'והלכת בדרכיו!!!**

ה' רוצה אותנו שנהיה דומים לו!! שנהיה כמוהו!!! (אגב: עצם זה להיות כמו ה' זה נלמד בכלל מפסוק אחר, מ-ואנוהו- היה כמוהו) ה' מראה לנו יעד... אתה רואה לאן צריך לחתור??? לאן אפשר להגיע? אז הנה!! לשם!!! לשם תחתור!!! **אבל!!!** אחרי שה' מצוה אותנו להיות כמוהו, ה' מגיע ונדגיש לנו... **והלכת בדרכיו... ה' לא מוותר על הכבדת ד ר כ י !!!**

ה' רוצה שתגיע לזה שלב אחרי שלב לפי הדרך... ה' לא מוותר על התהליך!! ה' ברא אותך עם תכונות... עם טבעים... וה' רוצה שתגיע לזה מהמקום שלך!! אל תשאיר את עצמך על קולב ותבא אליו... ה' לא מחפש ממך ביצועים מרהיבי עין... אל תעשה לי ביצוע של מתמיד, כי אני רוצה שת--גיע לשם!! אל תעשה לי ביצוע של פרומער בו בזמן וליראת שמים שלך לא אוהזת שם... ה' לא רוצה לפתוח את החלון של כסא הכבוד ולראות אותך מופיע לו שם בהפתעה... (זה בסדר... אם ה' מאוד ירצה הוא יכול בכל רגע נתון ליטול את נשמתך ולהביא אותך לשם בשניות...) הוא רוצה אותך מגיע לשם צעד אחד צעד!!! מי יעלה בהר ה'...

אתן לך דוגמא מוכרת: אני גר בפריפריה... ויצא לי לדבר עם אברך שעבר לגור בחיפה לאחר שגר באחת הערים המאוד מאוד חרדיות... הוא תינה בפני את צערו וסיפר לי: כשהייתי גר שם!! היה ברור לי שאני צריך לעשר אחרי החנות, היה לי גם ברור שאני לא מטלטל בשבת כי זו הייתה האוירה הרצינית והתובענית שם... ואילו עכשיו, הגעתי לגור כאן... כולם רגועים... אין לך לחץ חברתי תורני, חזרתי לטלטל בשבת, הפסקתי לעשר אחרי החנות, אמנם בדיק לאחרונה דווקא הפסקתי לטלטל כי למדתי את הסוגיה ושמעתי גם שיעור בנושא... שמעתי... סברתי וקבלתי ואז גמלה בלבי החלטה שמן הראוי לי להחמיר בזה... אבל זה כבר לא הגיע אלי בכזו טבעיות כמו שהייתי גר שם... כנ"ל בתרומ"מ, לאחרונה אני בשלבי התבשלות שאולי אני חוזר להחמיר בזה כי הבנתי שככה נכון... אבל זה לא מובן מאליו כמו שהייתי גר שם... ואותו אברך מרגיש כאב לב... אני מרגיש שירדתי ברוחניות מאז שעזבתי את אותה עיר חרדית... **אמרת: לו: אתה אפילו לא שמעת מה אמרת פה!!!** אמרתי לי: אני חוזר כעת על מה שאמרת, ותגיד לי אם אמרתי נכון... אמרתי לי כעת שאתה מצד עצמך לא אוהז במדרגה שלא לטלטל בשבת, וגם לא לעשר אחרי החנות (מדובר בשתי חומרות שבעל נפש ראוי להחמיר ומי שלא לא...) רק מה? פעם הייתי גר בעיר כזו ששם!! היות וכולם עושים את זה... אז גם מי שלא אוהז שם מקפיד להחמיר בזה... **במילים אחרות: מה אמרת פה?** שבעיר הזו, היות וכככולם בשכבת גיל חמישים... ולכן גם הילדים בגיל שמונה נאלצים להתנהג כמו אנשים בני חמישים... ואז במקום לראות ילדים משחקים בכדור, לא! הם מחפשים כל היום הלוואות ורצים אחרי מבצעים כמו אנשים בני חמישים... כן? אתה רוצה שילדים בגיל שמונה יתנהגו כמו זקנים בני שלושים? יש עניין כזה?

לא!! אין עניין!!! אין לי שום עניין שילד בגיל 8 יתנהג בבגרות של בחור בן עשרים!! ובאותה מידה אין לי שום עניין שאברך בן 20 ידרוש מעצמו רף תורני שאברך בן חמישים הגיע אליו בצעד אחר צעד... אני שואל אותך: איך יכול להיות שישנם ערים בארץ שכל הגילאים!! כככולם אוהזים באותו רף תורני!! כולם מחמירים את אותה חומרה... מה... לא נראה לך שאמור להיות אצלם פערי גילאים תורניים? אז זהו!!!

ה' לא מוותר על הדרך!!! אם אתה כעת אוהז בשלב כזה, שלפי הרמה הרוחנית שלך אתה עדיין מטלטל בשבת... ה' רוצה אותך ככה!! ה' כמובן רוצה שתגדל!!! שתתקדם, שתעשה שטייגן, ויום אחד תגיע למדרגה שתרגיש שאתה אוהז שם!! אבל אין לה' שום עניין לקחת אברך צעיר ולהוציא ממנו באמצעות לחץ חברתי רף תורני שהוא לא אוהז בו... **מישהו מסכים עם הנוסחה הזו או לא?**

אם אתה מסכים אית... אז הנה... זה מצטרף לסדרת המאמרים שהלאתי אותך בשנה האחרונה בסוגיה של 'נכוחות אישיות': ה' לא מחפש את הביצועים שלך... אתה פה לא על תקן של ביצועים... ה' לא רוצה לפתוח חלון ויכנס לו שם ר' חיים... ה' רוצה אותך!!! וה' לא מוותר על התהליך... הוא רוצה אותך צעד אחר צעד איך שאתה!! לפי הקצב שלך... הוא רוצה שתגיע לכל הישג רוחני בצעד אישי שלך, ואין לה' שום עניין שתדפוק לו הופעה שלא קשורה למה שאתה באמת...

--- ואם עד עכשיו היה לך סבלנות לקרא... אז כעת בא נדבר על חודש אלול... הסיבה שיש לנו כזו תעוקה ופאניקה בחודש אלול... זה בגלל שבאיזשהו מקום תקוע לנו בראש שה' מצפה מאיתנו שנדפוק לו הופעה!! ו... ויש לי כבר ניסיון בעבר... כל פעם שפיתחו בי ציפיות מוגזמות ונדרש ממני לדפוק הופעה מרשימה... (אם זה ראיון, או הצגה, או כל מיני מקום שהייתי חייב להרשים) לילה לפני כן חטפתי חום!! התעוקה הזו שמצפים ממני לאיזה משהו שאני לא יודע אם אני יכול לספק אותו זה מתכון בדוק ללחצים בחזה... **אז זהו שלא!!** לא!! חבל... למה... למה לסבול בכה... למה להציק לקב"ה ולדחוף לו בכח כל מיני ביצועים??? תבין את הרבש"ע... ה' לא מחפש בר"ה טקס ממלכתי!! זה לא אירוע שצריך לעמוד מעונבים ולשרי במקהלה ולדפוק הופעה מספר 1!! ה' ביום הזה רוצה אותך- הבן שלו!!! ה' מצפה ממך ביום הראשון של השנה אותו סגנון של דרישה של- מה שאתה ציפית מהילד שלך ביום הראשון של תחילת הלימודים... כמו שאתה לא מצפה שהילד שלך יעשה לך הופעות מרשימות, ולא ביצועים מרהיבי עין, אתה בסה"כ רוצה אותו מתחיל רצינות ומסכים לגדול בשנה!! אתה רוצה אותו עושה את **הצעד האחד הנוסף** שנדרש ממנו בשלב הזה של הצמיחה!! אתה בסה"כ רוצה שהוא קצת יותר ישים לב שיש עוד ילדים בבית חוץ ממנו ויתחשב בהם- קרי חסד...

בסה"כ שילמד עוד חצי שעה יותר כיאה לילד שגדל בשנה, בסה"כ ביקשת ממנו שיצטרף איתך לשחרית בשבת כי הוא כבר בן תשע... ציפית ממנו שישיב דפוס התנהגות מסוימת ששנה שעברה הלמה אותו והשנה זה לא הולם את הגיל והרמה שלו, (ומאידך יש דפוס התנהגות שעדיין מתאימה לשלב שלו)... זה בדיק הסיפור שלי ושלך עם הרבש"ע... וזה למייעשה העומק של הקבלה הקטנה!! אי לכך ובהתאם לזאת: אם עד עכשיו אמרתי שלא צריך להיות לחוצים בימים הנוראים... כעת יש פה עוד קנייטש!! זה לא רק שלא צריך להיות לחוצים... אלא מבחינה מסוימת: איך תדע שעלית על הגל הנכון והבנת מה ה' רוצה ממך בימים הנוראים?? ברגע שזה יתיישב אצלך בלב ותרגיש לא לחוץ מזה!!! אבל כל זמן שאתה לחוץ... לא רק שזה לא בריא, אלא זו הוכחה מינייה וביה... שעדיין לא קלטת את הנקודה... אתה עדיין חושב שאתה באמצע לדפוק הופעה אצל הדוד בורא עולם... לא!! כשתרגיש רגוע ותבין שה' רוצה ממך עוד שלב אחד נוסף בגדילה...

איש לרעהו

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחתה רבה
ורוב נחת
מכל יוצאי
הלציו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יג אלול תשפ"ה: הדלקת נרות: ירושלים: 6:22 תל-אביב: 6:38 חיפה: 6:29 מוצאי שבת: ירושלים: 7:34 תל-אביב: 7:36 חיפה: 7:36 ר"ת: 8:13

פרשת כי תצא

"ביומו תתן שכרו"

לשלם לשכיר לילה פעולתו ביומו לא יאחר משקיעת החמה!

נלמד מהפסוק: "ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש כי עני הוא ואליז הוא נושא את נפשו" (פרק כד-טו)

ואמרו חז"ל: מנין לשכיר יום שגובה כל הלילה? תלמוד לומר: "לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר" ומנין לשכיר לילה שגובה כל היום? שנאמר "ביומו תתן שכרו" (בבא מציעא קי:)

אמרו חז"ל: השוכר את הפועל לעשות מלאכתו בתבן וקש, וכאשר מבקש לשלם שכרו מציע לו בשכרו את מה שעשה בעבודתו [ולא כסף ממשי] אין שומעין לו (ב"מ קיח.). וצ"ב: מדוע? הרי נפסק בכל מקום ששוה כסף בכסף? אלא מבואר (בספר הכתב והקבלה) מדיוק לשון הכתוב "פעולת שכיר" [ולא אמר שכר שכיר] ללמדנו שהשכיר צריך לקבל כדי פעולתו שעשה, כדי שיהיה לו למזונותיו באותו יום, ולא שיאלץ לסחור בשכרו ובנתיים ירעב ללחם.

וכתב הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל: יש על אדם להזהר שכאשר הפועלים עושים מלאכה עבורו, עליו ליתן להם את שכר עבודתם בזמן כפי שקצב להם בתחילה, אם יום או שבוע או חודש, ואסור לדחות התשלום מיום ליום, ואף כשיפסיק הפועל עבודתו מסיבה כל שהיא, אל יבקש לו תואנה להשהות פרעון שכרו, אלא יוותר ואל ידקדק עמו.

על שולחנו של הגאון רבי יוסף שאול נתנזון זצ"ל הונחה השאלה הבאה: מעשה באדם שריחם על חייט העיר, שהיה עני מרוד והלך תמיד בבגדים קרועים ובלוים. פנה אותו אדם אל החייט, והצעה נדיבה בפיו: אומין אצלך חליפה מהודרת אני ארכוש עבורה בד משובח ואף אשלם לך את שכר התפירה, ואולם החליפה תהיה שלך לשימושך.

החייט, כמובן, התלהב מההצעה הנדיבה. הוא לקח את הבד ועמל במשך מספר ימים לתפור לעצמו חליפה מהודרת, אולם לאחר שהחליפה היתה מוכנה התחמק המזמין הנדיב מן התשלום עבור התפירה. והשאלה היא: האם גם במקרה כזה עובר המזמין על לאו ד"לא תלין"?

והשיב הרב נתנזון עפ"י מה שיש לדקדק ולשאול בלשון הפסוק (ויקרא יט-יג) "לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר", שלכאורה היה לו לכתוב "לא תלין שכר שכיר" שהרי לא את הפעולה הוא מלין אלא את שכרו של עושה הפעולה?

אלא בהכרח לומדים מכאן - אומר הרב נתנזון - שהתורה הקפידה על גוף הפעולה שהשכיר עושה עבורו ושעל כך מגיע לו שכר. וממילא כאשר אדם מלין את שכרו של עושה הפעולה עבורו, הרי הוא בעצם מלין את הפעולה עצמה שנעשתה עבורו. לפי"ז בנידון דידן, הרי גוף הפעולה נעשתה עבור החייט ולא עבור המזמין ועל מקרה כזה לא הקפידה התורה.

לא להרדם מחובת "לא תלין"...

בעת בנייתה של ישיבת חידושי הרי"ם בתל אביב, חל מיתון קשה במשק וההנהלה לא הצליחה לשלם לקבלן על עבודתו. הקבלן פנה אל כ"ק האדמו"ר מגור **בעל הלב שמחה**, היוזם והפטרון, והתאונן על כך. היה זה בשעת לילה מאוחרת.

הקבלן היה יהודי חרדי קובע עתים לתורה ונהג להשכים קום מדי בוקר. הרבי ידע על כך, למחרת בבוקר בשעה חמש לפנות בוקר, צילצל הטלפון בבית המדרש. היה זה הרבי אשר ביקש לקבוע עמו פגישה לאותו הבוקר, בבנק מסויים בת"א.

כשהגיע הקבלן למקום המפגש מצא את הרבי, שהגיע במיוחד מירושלים, שהוא כבר ממתין לו. "לא יכולתי לעצום עין כל הלילה!" - אמר הרבי - "חשבתי כי אולי לכך התכוון הכתוב "לא תלין פעולת שכיר איתך עד בוקר!" ה"פעולת שכיר" אינה מניחה לישון עד הבוקר!...

באותו מעמד, הוציא הרבי סכום כסף גדול מאוד, מתכנית חסכון פרטית, אשר לשם כך הפסיקה באמצע, ופרע לאיש את חובה של הישיבה...

ליבם של ישראל

"ביומו תתן" לפני הכל...

חשמלאי ביצע עבודות חשמל במשך כמה ימים בביתו של **הגרי"ש אלישיב זצ"ל**. כל יום מימי עבודתו פנה אליו הרב אלישיב והעלה את ענין התשלום, אך החשמלאי טען שעדיין לא סיים עבודתו. והנה בדיוק ביום שנסתלקה בתו של הרב אלישיב לב"ע סיים החשמלאי את עבודתו. כשנכנס הנכד עשר דקות לאחר שהודיעו להרב אלישיב על הסתלקותה, פנה אליו הרב אלישיב: "ר' מנחם סיים את עבודתו חייבים לשלם לו היום!"

הנכד הלך למעונו של החשמלאי ואמר: "סבא רוצה לשלם לך על עבודתך" החשמלאי הזדעזע: "לפני כמה דקות נפטרה בתו. בעוד זמן קצר ההלויה, איני מסוגל בשעה כזו לקבל ממון!"

שמע הרב אלישיב והגיב בנחישות: "כל עוד לא יטול את ממונו, לא ארד להלוויה של בתו!" קיבל החשמלאי את כל הסכום. רק אז אחרי ש"הביומו תתן שכרו" קויים, קם הרב אלישיב וירד ללוות את בתו למנוחת עולמים...

הלמות עמלים

עלון "איש לרעהו" פרשת כי תצא הוקדש לעילוי נשמות

האשה החשובה מרת שרה ע"ה בת ר' אפרים זלמן ז"ל

שיום היאהרצייט חל ביום יח אלול, ת.נ.צ.ב.ה.

מצוה להשיב אבידה [עפ"י סימנים] לבעליה!

נלמד מהפסוקים: "השב תשיבם לאחיק... וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבידת אחיק אשר תאבד ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם" (פרק כב-א,ג)

והקישו חז"ל כל אבידה ל"שמלה" מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנים ויש לה תובעים, אף כל דבר שיש בו סימנים ויש לו תובעים חייב להכריז [ולהחזיר] (בבא מציעא כז.)

בהנהגה נאה זו של השבת אבידה - כתב רבינו בחיי ז"ל - מלמדת אותנו התורה כיצד עלינו להתרגל בדרכי החסד והרחמים לזולתינו. שירצה כל אחד בתועלת חברו, ושימחול על ממונו. ובין שתהיה האבידה בעל חיים ובין לא, חייב הוא להחזירה לרשותו. הוא שנאמר "וכן תעשה לחמורו" שהוא בעל חיים ובהמה טמאה. "וכן תעשה לכל אבידת אחיק" - אחד משאר כלים עפ"י שאינם חשובין כשמלה "לא תוכל להתעלם".

נשאל החזון איש: כיצד מקיימין בזמנינו מצות השבת אבידה? והשיב: בימינו אין ראוי להכריז בפומביות יתירה על מציאת האבידה, מחמת שרבו אנשים בלתי מהוגנים שיוציאו מידו החפץ באמתלאות שונות כזבות... אלא במדת האפשר ישתדל אדם לחקור בסביבה שמצא בה, ואם לא נמצא האובד, יניחנה עד שיבוא אליהו. וכן אם מצא חפץ שקל לרוכשו בשוק ישומו אותו ג' שמאים, והוא ירשום בפנקסו את הסכום שקבעו, כדי שיוכל כבר מעתה להשתמש בחפץ על סמך שיחזיר לבעלים דמי שוויו כשיבוא אליהו...

ומעשה באחד שמצא מעות ברחובה של עיר, והיה נראה שנפלו מן הכיס ועלתה השאלה אם גם היום "אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה" ושאל את החזון איש, והשיבו: המעות שלך. מן השמים שלחו לך. כך היא שורת ההלכה. אלא שלפעמים משורת הדין כדאי שתשאל את השכנים שם...

ומעשה שנשאל הגר"י זילברשטין שליט"א מבחור ישיבה שהיה באולם שמחות ונמצא שם שטר של מאה דולר, הוא הרים את השטר לא כדי לזכות בו לעצמו אלא כדי לקיים מצות השבת אבידה. הוא החליט לשם כך להפקידו אצל מנהל האולם שאם יבוא המאבד לחפש אבידתו מסתבר שיפנה למנהל האולם והוא ישיב לו עפ"י סימנים.

אך מה שקרה בפועל הוא שאיש לא בא לבקש אבידתו, ואז החליט המנהל לזכות בכסף לעצמו, ונימוקו עמו: הרי המוצא לא התכוון לזכות בכסף, והמאבד מן הסתם התייאש ולכן זכה המנהל בכסף לעצמו. לכאורה - טען בחור הישיבה - המנהל צודק, אך בכל זאת ביקש לשמוע חוות דעתו על העניין.

השיב לו הרב זילברשטין: המנהל אמנם צודק מעיקר הדין, אך חסר כאן את ה"הלכת בדרכיו". כי כשבן ישיבה מביא לו שטר כסף כדי להשיבו, והוא נוטל לעצמו אין זה מדרכי הקב"ה.

יש לדון האם מותר לקחת שכר עבור קיום מצות השבת אבידה? ואמנם נפסק ב**שו"ע** (חו"מ סימן רס"ה ס"א): הרואה אבידה חייב להחזיר בחינם, אם הוא בטל. אך מה**רמב"ם** משמע לכאורה שמותר לקחת שכר עבור קיום המצוה. שכך כתב בפירוש המשנה (נדרים לג.) "ומחזיר לו אבידתו... ואם היה המנהג שהמחזיר אבידה מקבל שכר הרי זה לא יקבל, לפי שמחמת המנהג יצא מחיוב תורה" וכו' עיי"ש. ושמה המנהג שהזכיר הרמב"ם הוא במקום שבטלים ממלאכתן לצורך ההשבה ולכן מקבלין שכר בטלה.

איזו אבידה עדיף למצוא?

פעם פנה הגאון רבי שמחה זיסל ברוידא זצ"ל ראש ישיבת חברון לילד קטן שזה אך עתה החל ללמוד משניות בפרק "אלו מציאות" ושאל אותו: איזה מציאה היית רוצה למצוא, עם סימן או בלי סימן. השיב הילד: "עם סימן" "ומדוע?" חזר והקשה לו ראש הישיבה.

השיב הילד: "מפני שמציאה עם סימן אפשר להשיב בגלל שהמאבד אינו מתייאש ממנה, והוא בטוח שהיא תחזור אליו".

נהנה רבי שמחה זיסל מתשובת הילד ואמר לאביו: הבנתו של הילד ישרה היא... הוא מבין שהשבת אבידה זה לא רק שהמוצא ינהה מכך שמקיים מצות "השבת אבידה" אלא גם שהמאבד לא יצטער. זו מחשבה ישרה..."

נסיד ממלכת התורה

כעין סעודה על מצות ההשבה...

באחד הימים ראו תלמידים בישיבת פורת יוסף את ראש הישיבה, הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל מהלך במסדרונות הישיבה ומחלק דברי מתיקה לנמצאים בסביבתו...

כאשר נשאל לפשר הדבר, השיב, כי זכה היום לקיים מצוה מן התורה כהלכתה. היתה זו מצות "השבת אבידה". רבי בן ציון מצא ארנק ברחוב, ומיד החל לחפש את בעל האבידה עד שמצאו. לכן חילק מיני מתיקה כעין סעודת מצוה, כהודאה להקב"ה על שזימן מצוה יקרה זו לידו.

האיר המזרח

"לא תוכל להתעלם"...

ביום מן הימים הביטו עובדי עיירת רמת השרון מופתעים בדמותו ההדורה של רבה של רמת השרון הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל כשהוא פוסע פנימה אל תוככי בנין העיריה, הולך בין המשרדים ותר אחר משהו. הוא החזיק בידו מכתב דרישה לתשלום שנשלח מהעיריה לשם ולכתובת שאינו קשור כלל לרבי יעקב.

מספר עובדים פנו אליו והציעו את עזרתם. רבי יעקב הסביר להם, כי תוך כדי הליכתו ברחוב, הבחין בהודעה לתשלום שזרקה על הארץ... הוא הרים אותה ומיהר לבוא לעיריה, היות ומן הסתם זה נפל למישהו אחרי שתיכנן לשלם, וכעת משאבד המכתב לאותו תושב, הרי הוא עלול לשכוח ולהקנס על ידי העיריה. "אני חס על ממונו" - הסביר רבי יעקב - "ולכן באתי לבקש כי ישלחו לאותו תושב את מכתב הבקשה מחדש"...

קובץ קול התורה - ק"א

אבידה כנגד אבידה...

סיפרה עובדת הבית אצל הגר"ש אלישיב זצ"ל: בכיס מעילו של הרב אלישיב היו מטבעות של חמשה שקלים לחלקם לצדקה. באחד הימים כשהברשתי את המעיל מצאתי כי המיכפלת מלאה מטבעות שחדרו דרך חור שהיה בכיס המעיל... פרמתי את הבטנה, הוצאתי את המטבעות, תפרתי שוב והבאתי לרב אלישיב ערימה של מטבעות.

אמר לי הרב אלישיב: "הלא קיימת מצות השבת אבידה!" השבתי מיד: "אני קיימתי השבת אבידה, אבל בני הבחור עדיין לא מצא את אבידתו. אני מבקשת לבני זוג הגון בקרוב! הרי צדיק גוזר והקב"ה מקיים".

חייד וענה: "אבל לשם כך יש צורך להיות צדיק"..." בכ"ז ברכני בהתלהבות, וכעבור שבועיים מצא בני את אבידתו...

בית אמי

מעשה טוב של ילד...

מעשה שאירע פעם בבני ברק, כשילד מצא מעות מפוזרות, עליהן נאמר בגמרא ש"הרי אלו שלו" ונתברר שהכסף נפל מהגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל. בא הילד להשיבן ורבי חיים סירב לקבלן כי טען שכבר נתייאש מהמעות, וקטן לאו בר-מחילה הוא.

ואולם אביו של רבי חיים, הגר"י קניבסקי - **הסטייפלער** זצ"ל אמר לבנו כי הילד הקטן ירויה בכך שיחזיר לו את המעות, כי המעשה יתפרסם וייצא עליו שם טוב. או-אז הסכים רבי חיים לקבל מהילד את הכסף **הלמות עמלים**

למנוע כל סכנה גופנית או נזק ממוני העומד לבוא על הזולת!

נלמד מהפסוק: "והשבות לו... וכן תעשה לכל אבידת אחיך" (פרק כב-ב,ג)

ודרשו חז"ל בגמרא: והשבת לו - לרבות אבידת גופו [כגון רואה את חברו שהוא טובע בנהר, או חיה גוררתו, או לסטים באים עליו שהוא חייב להצילו] (סנהדרין עג.) וכתב הרמב"ם (פרק א' מרוצח הלכה יד): "כל היכול להציל ולא הציל עובר על 'לא תעמוד על דם רעך'. וכן הרואה את חברו טובע בים או לסטים באים עליו, או חיה רעה באה עליו, ויכול להצילו הוא בעצמו, או ששכר אחרים להצילו ולא הציל. או ששמע עובדי כוכבים או מוסרים מחשבים עליו רעה... ולא גילה אוזן חברו והודיע וכו' העושה אותם עובר על 'לא תעמוד על דם רעך'".

יש להתבונן ולדון, האם ניתן לקיים את המצוה "לא תעמוד על דם רעך" ע"י שמתפלל מעומק לבו על זה שנמצא בסכנה או על חולה מסוכן למות, האם צריך לפעול דוקא בהשתדלות טבעית, או שיוצאים ידי חובה גם בזה שמתפלל עבורו?!

עוד יש להסתפק: מה הדין באדם שהשבאים תפסו את אביו ואמו ורבו ואחיו, ודורשים אלף זהובים על פדיון אביו ורבו ואחיו יחדיו, ומאידיך דורשים אלף זהובים על פדיון אמו בלבד. ויש לו רק אלף זהובים, את מי עליו לפדות האם את אביו ורבו ואחיו, או את אמו בלבד?

דן בשאלה זו הגר"י זילברשטיין שליט"א (בספרו חשוקי חמד) וכתב שהברכי יוסף הכריע שיפדה את אמו בלבד! ואף שיש בידו לפדות בסכום זה ג' שבויים, בכל זאת עדיף שיפדה את אמו קודם להם. וראיה לכך ממה שמובא בגמרא (הוריות יג) היה אביו ורבו ואמו בשבי, היא קודם לרבו ורבו קודם לאביו, נמצא אמו קודמת לכולם. עיי"ש.

עוד יש לדון: האם מותר לחלל שבת כדי להציל אדם מסכנת מות אבל לא ע"י השתדלות טבעית אלא ע"י רפואות סגוליות כמו לכתוב קמיע שהוכח מהנסיון יש בכוחו להציל מן המיתה?!

מהרמב"ם (בפ"י המשנה יומא פ"ח מ"ד) משמע שמותר רק בריפוי ברור מצד ההגיון והנסיון, אבל ריפוי ע"י סגולות, מכיון שחלש הוא מבחינה הגיונית וגם נסיונו רחוק, לכן אי אפשר לסמוך על זה עד כדי לעבור על שמירת השבת ושאר מצוות, ואילו לדעת הרשב"א (שו"ת ח"ד סי' רמה) והרא"ה, מותר לכתוב בשבת קמיע מומחה לצורך פיקוח נפש אף שאינו רפואה טבעית אלא סגולית.

פיקוח נפש דוחה שבת...

כשהיה הגאון מטשיבין - רבי דוב בעריש ווידנפלד זצ"ל ברוסיה, אירע פעם שתפסו הרוסים בחור יהודי שחשדוהו בגניבה. כמה בחורים שראו את המחזה, חששו שהוא נמצא בסכנת נפשות פשוטו כמשמעו. משום שלפי התנהגות הצבא הרוסי יכלו מיד להחליט שאכן הוא הגנב, ולירות בו מיד למות.

סיפר רבי נחום אריה מיינר שכשראה את המחזה, החליט לאסוף כסף ולנסות לשחד את המפקד שיעזבנו לנפשו, אך היות והסיפור אירע בשבת, הסתפק אם מותר לו לאסוף כסף בשבת עצמה, לצורך מצוה זו ובא בשבת לשאול את הרב מטשיבין.

כששמע הרב מטשיבין את השאלה, תיכף ומיד קם ממקומו והלך למקום שבו היה מונח ארנקו, נטל סך מעות ונתן להם באומרו: הא לכם עבור ההתחלה, ועתה לכו בזריזות והשלימו את המצוה.

שר התורה

לרפא - לא רק רשות...

כאשר התארח פעם כ"ק האדמו"ר מסטמאר רבי יואל טייטלבוים זצ"ל בירושלים ושהה במלון צפניה. שאל אותו רופא חרדי ושמרני ד"ר אהרונוב: האם מחוייב הוא עפ"י דין תורה לכתת רגליו באישון לילה לכל חולה המזמין אותו, הרי התורה אומרת "ורפוא ירפא" - שניתנת רשות לרופא לרפאות (ב"ק פה). אבל מניין שחייב הוא לענות לכל דורש, ובפרט כשיש עוד רופאים בעיר?

השיב הרבי: יש חיוב על הרופא מהתורה לרפאות חולי ישראל, וזה נכלל במה שאמר הכתוב "והשבותו לו" - לרבות אבידת גופו. וכמפורש ברמב"ם על המשנה (נדרים לח): שמכאן החיוב על הרופא לרפאות, שבה מקיים השבה לאבידת גופו כשיכול להצילו, ולכן אף המודר הנאה מחברו מותר לו לרפאותו, כי אין הריפוי רשות גרידא אלא מצוה וחייב ממשי.

הלמות עמלים

איסור לשון הרע

שלא לדבר לשון הרע!

נלמד מהפסוק: "זכור את אשר עשה ה' אלוקיך למרים" (פרק כד-ט)

ואמרו חז"ל: מה ענין זה לזה? [זכירת מרים לפסוק הקודם "השמר בנגע צרעת"], אלא ללמדך, שאין נגעים באים אלא על לשון הרע (ספרי). ורש"י פירש: אם באתה להזהר שלא תלקה בצרעת, אל תספר לשון הרע. זכור העשוי למרים שדיברה באחיה ולקתה בנגעים.

וכתב הרמב"ן: כי זכירת מעשה מרים הוא מצות עשה ממש כמו "זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ-יח) וכיצא בזה זכירת יציאת מצרים... ומצות עשה זו יצוה שנזכר העונש הגדול שעשה ה' לצדקת הנביאה שלא דיברה אלא באחיה וכו' ולא בפניו שיבוש, ולא בפני רבים וכו' וכל מעשיה הטובים לא הועילוה.

ולהלן (כו-יז) כתב הרמב"ן: "במעשה מרים נצטוונו להודיעו לבנינו ולספר בו לדורות. ואעפ"י שהיה ראוי גם להסתירו שלא לדבר בגנותו של צדיקים, אבל ציוה הכתוב להודיעו ולגלותו כדי שתהיה אזהרת לשון הרע שומה בפייה, מפני שהוא חטא גדול וגורם רעות רבות, ובני אדם נכשלים בו תמיד, כמו שאמרו (ב"ב קסה.) והכל באבק לשון הרע.

ידועים דבריו הנוקבים של הגר"א זצ"ל באיגרתו לביתו: "והכל יביא במשפט על כל דיבור ולא נאבד אפילו דיבור קל. ולכן אני מזהירך שתרגילי בכל היותר לישיב יחידית כי חטא הלשון על כולו, כמו שאמרו חז"ל אלו דברים נפרעים מן האדם בעולם הזה... ולשון הרע כנגד כולם... אבל בדברים אסורים כגון לשון הרע וכו' ובפרט בבית הכנסת ובשבת וי"ט על אלו צריך לרדת למטה הרבה הרבה מאוד וא"א לשער גודל היסורין והצרות, שסובל בשביל דיבור אחד..."

"נייר שלא כתוב עליו דבר"...

אחד מגדולי הקנאים בדורו של החפץ חיים יצא כנגד החפץ חיים בכרוז מחאה על כך שהשתתף בכנסיה העולמית הראשונה של "אגודת ישראל", דבר שלא היה לרוחו ודעתו של אותו קנאי.

כאשר הגיע הכרוז לידיו של החפץ חיים, הניח את הדף על שולחנו. אחד מן התלמידים ששהה אצלו באותה שעה בביתו, נצרך לכתוב משהו אל פיסת נייר. הוא פנה לחפץ חיים ושאל אותו, אם הוא מרשה לו לכתוב על צידו השני של הדף שהרי הכרוז כתוב רק על צידו האחד.

השיב לו החפץ חיים: "וודאי אתה רשאי לכתוב, הרי הדף הזה הוא דף ריק, נייר חלק שלא כתוב עליו דבר!" כך התבטא החפץ חיים על כרוז שנכתב נגדו, שלא להוציא דבר מפיו כנגד כותב הכרוז. משל לא היו דברים מעולם כתובים נגדו...

הלמות עמלים - ח"ב

"מה אני צריך לשמוע לשון הרע?!"

הגר"י קניבסקי - הסטייפלער זצ"ל שוחח עם נכדו ביום שנעשה בר-מצוה ויעץ לו שיקח על עצמו מצוה אחת אותה ישמור בדקדוק גם במצבים שיהיה קשה לשמור. בהזמנות אחרת התבטא הסטייפלער שכיום יש להתאמץ ולהתחזק במיוחד בענין איסור לשון הרע, ויש לקבל לשמור הלכות לשון הרע בכל מצב ובכל תנאי.

ומעשה באדם שנכנס למעונו של הסטייפלער ושאלו האם מותר לספר פרט מסויים בהקשר לשידוך שנשאל עליו. תוך כדי שהציע השואל את פרטי הנידון, פלט מפיו בלי כוונה את שמו של הבחור שעליו מבררים. נותר הסטייפלער ממקומו כנשדך נחש והחל לצעוק: "לשון הרע! איך אתה מדבר לשון הרע! מה אני צריך לשמוע לשון הרע?!"

עפ"י תולדות יעקב

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

תפקידנו לעת הזו! / הרב נפתלי וינברג

גם **החפץ חיים** אומר בשמירת הלשון (שער הזכירה פ"ב) וז"ל: "אם נמצא בישראל מידת השלום, ואין בהם שום דלטוריא מלמטה, גם למעלה אין השטן יכול לקטרג עליהם אפילו על עוון החמור ע"ז ח"ו. ואפילו אם יש שסוברים שיש לשנוא את הרשע, מכל מקום בזמנינו ברור שהאבה מביאה אחדות וקירבה להש"ת ושנאה מביא פילוג וריחוק ח"ו (וכ"ז בכפוף לנפסק במ"ב סי' קנ"ו ס"ק ד').

"וכן אמרו חז"ל שדורו של אחאב אף שהיו עובדי ע"ז היו יורדין למלחמה ומנצחין, מפני שלא היה בהם דלטוריא. והראייה שלא הלשינו על עובדיה שהחיה מאה נביאים... ולכן כמו שהאדם כובש את עצמו ובולם פיו מלדבר גנות על חברו, כן למעלה אין המקטרג יכול לפתוח פיו לדבר קטגוריא..."

אנו מתפללים בימים נוראים הס קטגור וקח סגור מקומו, ואנחנו בעצמנו מעוררים אותו ונותנים לו כח לקטרג ח"ו. איפה השכל הישר?!

ואחרון חביב: **הרמ"ק, רבי משה קורדובירו**, רבו של האריז"ל, כותב בתומר-דבורה: "זכרתי לך חסד נעורך אהבת כלולותיך... ומרחם על ישראל ובזה יזכיר להם כל המצוות שעשו מיום שנולדו וכל מידות טובות שהקב"ה מנהיג בהם עולמו, ומכולם עושה סגולה לרחם בשבילם. כך האדם יתקן הנהגתו עם בני אדם שאפילו לא ימצא מעלה... יאמר כבר היה שעה קודם שלא חטא... ויזכור להם טובה שעשו בקטנותם... ובאופן זה לא ימצא אדם שאינו ראוי להיטיבו ולהתפלל על שלומו ולרחם עליו" וראה שם בהמשך שכשם שהאדם מתנהג למטה, כך יזכה לפתוח לו מידה עליונה מלמעלה **וגורם שאותה המידה תאיר בעולם**, ע"ש.

המצב הרוחני בעולם לא מעודד. ברחוב יש עליה גדולה של פשיעה מכל המינים והסוגים. מלבד זאת אנו חווים כאן בארץ התעצמות של רדיפות, חוסר אחדות, פלגנות וחוסר שלום. התפקיד של כל אחד מאתנו, וזה התפקיד שגם נטל על עצמו עלון זה, הוא לעשות את המקסימום - ולפנים משורת הדין - לנהוג אחרת מאשר ברחוב.

ראשית, לקבל על עצמנו במקרה של ויכוח עם אנשים את מידת השתיקה - שהיא סייג לחכמה כנאמר במשנה מס' אבות. השבוע שמעתי תיאור נחמד. האשה המבוגרת בעולם מתגוררת באנגליה והיא בת 116 שנה. שאלו אותה: במה הארכת ימים? ענתה: אני אף פעם לא המתווכחת עם אף אחד. מי שמחליט להעביר עלי ביקורת, מעביר - אבל אני לא עונה כלל...

על סגולה שמאריכה ימים מובא הרבה בדברי חז"ל בגמרא ובמדרשים, חכמה זו הגיעה אף לגוים.

א"כ הכלל הראשון הוא לשתיק. ובמידה וכן חייבים לדבר, אז שהדיבורים יהיו חיוביים, מלמדי-זכות, כמו שאמר רבי יהושע בן פרחיה "והי דן את האדם לכף זכות!"

יהי רצון שנזכה כולנו לאחדות, שלום, שקט ושלווה ולשנה טובה מבורכת ומוצלחת וגאולה שלמה לנו ולכל ישראל - אמן!

מזה כ-30 שנה שאנו זוכים להוציא לאור את העלון שבוע בשבוע. כאשר הצוות, ובפרט העורך הראשי - שהוא ת"ח - שוקדים במסירות להביא לציבור חומרים מגוונים מהם ניתן להתחזק ולהשתפר בענייני בין אדם לחברו.

בעלון פרשת שופטים הובא מאמר רחב שעסק בנושא כאוב מאוד: המלחמה שהכריזו גורמים שונים על עולם התורה. היה חשוב לפרסם את הדברים כדי שהציבור יידע את האמת.

יחד עם זאת, רואים מהאמר שהביקורת שלנו כשומרי תורה ומצוות לא מוטחת **אישית** כנגד כל אחד שאינו דומה לנו, אלא כנגד **השיטה** להתנגח בתורה ובלומדיה.

נשתדל לגעת בנושא הן בפן ההלכתי, והן בפן המוסרי-נפשי.

* * *

כולנו מכירים סיפורים על גדולי ישראל - ביניהם גם גדול מנהיגי הקנאים (!) - שבאופן אישי לא נמנעו מלסייע לדמויות שניצבו ב"קצה השני של הסקאלה".

וכל זאת למה? משום שהפרידו בין החובה המוחלטת להילחם ברע, ובין היחס שמגיע לכל יהודי באשר הוא - בבחינת "יתמו חטאים ולא חוטאים".

הרמב"ם פוסק בהלכות דעות (פרק ו' הל' ג') שמצוה לאהוב כל ישראל. והוא לא מבחין בין "דתי" ל"לא דתי" (ובכפוף לסייג שמובא **בהגהות מיימוניות** שם). ובהלכות ממרים כתב אלו שהם תינוקות שנשבו הם אנוסים ומצוה למשכם בדברי שלום.

עוד לפני שנמשיך בדברים הברורים הללו נעצור ולומר: אין שום היתר להיות מושפע מרשעים - אפילו במילימטר. כל האמור מתייחס לעצם קיום מצות ואהבת לרעך כמוך, ושאר מצוות התורה. אך ברור לכל בר דעת ש"אין מצוה מכבה עברה" והרמב"ם לא התכוון לומר שמכיון שיש מצוה למשוך את התינוקות שנשבו בדרכי שלום, אז עלינו להפוך ל"חברים" שלהם ולהיות חלילה מושפעים מהם. חלילה!

קעת נמשך:

הגמרא הידועה בסנהדרין אומרת ישראל אע"פ שחטא - ישראל הוא. **ובגמרא** בבא בתרא (דף י' ועי' מהרש"א) שאפילו כאשר הקב"ה כועס על עם ישראל אנחנו עדיין נקראים בנים.

בספר החינוך (מצוה רמ"ג) כתב לאהוב כל אחד מישראל אהבת נפש, ואינו מזכיר כל חילוק בין צדיק לרשע. אומר **מהר"ם שיק** שלומדים מ"אהבת לרעך כמוך" את ההלכה של "ברור לו מיתה יפה", כלומר גם רשע שחייב מיתה עדיין נקרא רעך...

בסיכום, אפילו אדם רע אם הוא יהודי מצוה מן התורה - - - לשיטת הרמב"ם והחינוך לאהוב אותו.

נדגיש שאנו מדברים על המון העם שהם בבחינת תינוקות שנשבו שעדיין לא זכו לקיים תורה ומצוות, ולא על אלו שהם רשעים "להכעיס" (וכמבואר בחינוך מצוה רל"ח ומצוה פ' וכן ברמב"ם פ"ד הל' רוצח הל' יא-יב ופיה"מ סנהדרין פרק י').

* * *

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפצת המידות הטובות בעם ישראל לתרומות: 02-5671812 0542538581 אפשר לתרום גם בכרטיס אשראי

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 604

המאור שבת אורה

כ"תצא

אזהרה המורה: העלון מיועד אך
ורק לרציניים שיודעים את
השיבות התפילה, ובשעת התפילה
לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.
לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה. מוסר והנהגות

מעשה שבא אב ל"סטייפלר" רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, והתלונן
שבנו בעל מידות רעות. הציע לו ה"סטייפלר" שילמד עמו בספר "ארחות
צדיקים". זהו ספר נעים, שביכולתו להשפיע גם על נפשות צעירות. לאחר
תקופה בא שוב והתלונן שהמצב אף גרוע יותר... שאלו ה"סטייפלר": "איך
שכנעת את הבן ללמוד איתך את הספר?" והאב השיב: "דברתי איתו
ברחל בתך הקטנה". אמרתי לו שהוא בעייתי, ושמצבו הידור הצריך
התייעצות עם גדול הדור. וכשלמדתי איתו הוכחתי לו כמה הכל נוגע אליו,
כמה הוא חסר במידותיו. הכיתי על קודקודו ואמרתי לו 'תשתנה'.
תשתנה! ה"סטייפלר" נרעש, והרעים על האב בקולו: "קלקלת הכל!..."
והוסיף: "הכיצד ישפיעו הדברים על הבן כאשר הוא שומע מילים קשות
ונוקבות שכאלו?..." היית צריך לדבר אליו בצורה הפוכה. לומר לו: ספר
זה הוא ספר נפלא מאד, ואני מחפש חברותא שאוכל ללמוד יחד איתו
את תוכנו של הספר בקביעות. והיות שאני אוהב ללמוד איתך, אולי
תסכים ללמוד יחד איתי?"... (לדמותו של מחנך)

בכל ערב מסר רבי אריה לוי זצ"ל שיעור בבית הכנסת "אהל רחל" אשר
בשכונת "כנסת" בירושלים, ובשבתות בין מנחה למערב דרש בפרשת
השבוע. אשה אחת, שהיא עצמה היתה עדינה ובעלת נימוסים נאים, אך
בעלה אדם פשוט ללא חינוך וללא תרבות, באה פעם לרבי אריה וביקשה
ממנו שישיחח עס בעלה שינהג עמה בכבוד הראוי ולא בחרפות וגידופים
או במכות, כמנהגו לעתים. רבי אריה לא רצה לשוחח על כך עם הבעל
באופן ישיר, הואיל וחשש שמא הלה יכה לאחר מכן את אשתו כ"עונש"
על שהתלוננה על התנהגותו כלפיה. וכאזהרה לעתיד שלא תעז לחזור
להתלונן עליו. ניצל רבי אריה את עובדת השתתפותו של האיש בשיעור
שהינו נתן בשבת, וקשר לפרשת השבוע את דברי הרמב"ם "וכן ציוו
חכמים שיהא אדם מכבד את אשתו יותר מגופו ואוהבה כגופו" (הל'
אישות פט"ו הי"ט). רבי אריה האריך בנושא זה תוך הזכרת מאמרי חז"ל
שמדברים על כך, והסביר כי השם הטובה עליו. באותה שעה ישב בבית
הכנסת רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. ישב מן הצד והקשיב גם הוא לדבריו
של רבי אריה לוי, תלמידו משכבר הימים. לאחר תפילת מעריב ניגש אליו
רבי איסר זלמן ואמר לו: "ישר כוחך רבי אריה! דברך ממש פקחו את
עיני. הנני שקוע כל הזמן בלימוד ובחובותי של הבעל בכבוד אשתו לא
התעמקתי כל כך!!! נדרה רבי אריה מדבריו של מורו ורבו. שכן הרי הוא
עצמו נהג להיכנס לפחות פעם בשבוע לביתו וראה את יחס הכבוד ההדדי
ששורר בין רבו לבין הרבנית... מסתבר שדווקא נאון הדור קיבל את
"התוכחת", בעוד זה שהדברים היו מכוונים אליו ספק אם שם לב אליהם...
(בדרך עץ החיים)

המשגיח, רבי זיידל אפשטיין זצ"ל, כשהיו באים אליו בחורים נבוכים
ומבולבלים, ולא יודעים את נפשם. מה צריך לעשות באלול. אולי להוסיף
חומרות... והוא עונה להם שצריך להמשיך ולעשות בדיוק מה שאתה
עושה, ללמוד ולהתפלל וכו'. רק היות ויסוד פגם החטא הוא הריחוק,
שאדם המרה את רצון קונו והתרחק ממנו, ואפילו את עבודת ה' שלו
עושה 'מלומדה' ולא זוכר שעושה רצון קונו, ולכן עיקר עבודתו של בן
תורה באלול לזכור שאלו ימי רצון וקרבה - "אני לדודי ודודי לי", ולראות
שכל עבודת ה' תהיה בבחינה זו. היינו: אני לומר כי זה רצון ה', אני
מתפלל כי זה רצון ד', וכך בכל מצוה ומעשה לזכור את הקב"ה. וגם ב'סוד
מרע' כך, להשתדל להזכיר לעצמו שעושה רצון קונו. וכך להכנס לעבודת
המלכויות... (קדוש אלול)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

פי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אליך בידך ושבת שבי: כבר נודעה
הקושיא, שבתחילת הפסוק נאמר "כי תצא למלחמה על איביך - לשון רבים,
ומשמע שבמלחמה זו משתתפים אויבים רבים, ואילו בהמשך הפסוק נאמר
ו"נתנו ה' אליך בידך" - בלשון יחיד, משמע שישנו רק אויב יחיד אשר צריך
להכניע אותו, היתכן? וכך ביאר בזה רבי מרדכי גיפטר זצ"ל ראש ישיבת
ש"ד בארה"ב: כפי שנודע מקדמונים, המקרא שלפנינו מרמז אודות מלחמת
היצר ותחבולותיו. והנה כאשר היצר הרע יוצא למלחמה נגד האדם, הוא בא
באופנים שונים ובדרכים מגוונות, עד אשר נדמה לו לאדם כי ישנם אויבים
רבים הנלחמים כנגדו, שהוא לא יגדל בתורה, בתפילה, ביראת שמים,
ושיתרשל בקיום המצוות. אולם האמת היא - כי כולם הם אויב אחד ויחיד!
אלא שהוא לובש צורה ופושט צורה, וכמאמר חז"ל (סוכה נב). "שבעה שמות
יש לו ליצר הרע"... ועל כן על האדם לדעת, כי ברגע שהוא ילחם כנגד יצרו
הרע וינצח אותו, אזי הוא הכריע את אויביו כולם! ובכך יבוא ביאור לשון
הפסוק: "כי תצא למלחמה על איביך", כאשר האדם יוצא למלחמת היצר, הוא
סבור שיש לו אויבים רבים, אלא שלאחר זמן, כאשר הוא מנצח את המלחמה,
הוא רואה כי באמת לא היה לו אלא אויב אחד - היצר הרע, ונתנו ה' אליך
בידך" - לשון יחיד. (לאוהבי תורתך)

שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים: בשתי
מצוות כתבה התורה ברכת אריכות ימים, בכבוד אב ואם ובמצוות שילוח
הקן. אמר הגאון מוילנא, שלמות האדם ניכרת רק כאשר יודע לנהוג בשתי
מדות הפוכות, אם יודע רק לנהוג במידה אחת אין זו הוכחה לגדלותו, שכן
אפשר שטבעו נוטה למדה זו, אף אם הוא עושה מעשי חסד, יכול להיות שאין
זה נובע מהתגברות ורצון לעשות מה שצריך, כיון שאף אם לא היה צריך
לעשות כך, היה עושה כך מחמת נטיית לבו. מתי נבדק האדם אם הוא באמת
עושה מה שצריך, כאשר יודע לעשות שני הפכים, ובכך מראה הוא שאינו
עושה רק מה שנוטים לו ומה שהוא נמשך אליו, אלא הוא עושה את רצון
ה' ולכן אדם שיוודע לעשות שני הפכים אלו, גם מצוות כיבוד אב ואם שהיא
מצווה של רחמנות, וגם מצוות שילוח הקן שהיא מצווה של אכזריות, מראה
הוא שהוא עובד לפי ציווי ה', והוא נשלם בשלמות הטוב וזוכה לאריכות
ימים, וזה מה שאמר הקב"ה לאברהם אבינו אחרי העקידה "עתה ידעתי כי ירא
אלוקים אתה", כי אמנם אברהם אבינו עשה הרבה חסד כל ימיו, אבל מתי
נתגלה גדלותו, כאשר הראה שהכל הוא לפי רצון ה', והראה לכך, שהרי
כאשר הקב"ה מצווה אותו לעשות להיפך ממה שהוא רגיל כל ימיו, לעקוד
את יצחק, שזה נגד כל ההרגל של אברהם לעשות רק חסדים, ואברהם עמד
בנסיון, ולכן הראה הוא "כי ירא אלוקים אתה". (אוהבי תורתך)

השמר בגנע הצרעת לשמר מאד ולעשות ככל אשר יורו אתכם הכהנים הלויים
כאשר צויתם תשמרו לעשות: רבי אשר רוזנבוים זצ"ל מוטיקי תלמידי ישיבת
"ראדין" עוד לפני מלחמת העולם הראשונה, כתב בספרו ("מעדני אשר")
שה"חפץ חיים" זצ"ל הסביר פעם מדוע התמסר במיוחד לחבר ספרים דוקא
על איסור לשון הרע ורכילות כמו הספרים חפץ חיים ושמירת הלשון והסביר
שבכל התורה כולה כמעט ולא מצינו שלש אזהרות בפסוק אחד, "השמר"
לשמור מאד. "תשמרו לעשות" ללמדנו כמה חמורים חטאי הלשון השקולים
כנגד כל העבירות שבתורה ומה עלולים חטאים אלו להביא על מדברם ומדה
טובה מרובה מכך הוא גם הסיק מה רב שכר המונע עצמו מלדבר. (לחתך עליו)

תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח: אינה רק אזהרה שלא לשכוח,
אלא גם מעין נבואה שלא יתנו לנו לשכוח - כי בכל דור ודור לא יתן העמלק
של אותו דור ליהודי לשכוח, וינסה להרע לו בכל דרך אפשרית.
(ילקוט מאיש לדעוהו"ה העמק דבר)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

מעשה באחד שהלך לבקר בשכונת "מאה שערים" בירושלים. בדרכו פגש בו ילד קטן כבן חמש שהעמיד בפניו שאלה ישירה: למה אתה מהלך ללא כיסוי ראש? וזה השיב: רואה אתה את השמים הכחולים הפרושים מעל לראשנו, זאת הכיפה שלי. הילד הירושלמי לא נשאר חייב תשובה, הרים עיניו והסתכל יפה לעבר רעמת בלוריתו של האיש כשהוא אומר בפליאה: ראש כליכך קטן, למה לו כיפה כל כך גדולה? (אוצר חיים)

"ענין של טעם"

הטעם שברכת כוהנים נאמרת בסוף התפילה, כיון שבכל פעם בזמן שביית המקדש היה קיים, כשהשלימו את עבודת הקובנות, היו הכהנים מברכים את ישראל, כמו שנאמר "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם" וכתוב "כה תברכו וגו' ולפי שהתפילות במקום תמידין תקנום, תקנו לברך את ישראל בסוף כל תפילה. ודרשות ופירושי רבינו יונה

"מפי כתבם"

כולנו מחפשים גדלות. נפשנו כבר קצה ממצבנו, אנו רוצים כבר להתפלל שחרית כמו שצריך. גם מנחה. שהשבת שלנו תהיה כמו שהיא צריכה להיות. אנו רוצים לתקן את עצמנו... אבל הרי נסינו זאת שוב ושוב, ומזעזע לראות כמה פעמים כבר נכשלנו... לכן ברצוני להציע דרך כיצד להשיג גדלות אמיתית. הדבר אפשרי אם נקפיד על אחד מיסודות היהדות - הסגולה הגדולה ביותר להצלחה בכל העניינים, היא הכנה. נזכר לומר לעצמנו רופא שצריך לבצע ניתוח לב פתוח. אם הוא אדם כן, אחראי ואנושי, ראשו יהיה תפוס בהכנת הניתוח מספר שעות לפני הניתוח בפועל, באופן כזה הוא מגיע מוכן לניתוח. והנה, כיצד נראית תפילת מנחה אצל אנשים מסויימים? חמש דקות לפני השקיעה הם פתאום נזכרים "אוי, לא התפללתי!" זה תופס אותם בפתאומיות, בלי הכנה מוקדמת. או יהודי המגיע הביתה בשעת ערב מאוחרת, הוא כבר מתחיל להתכונן לשינה, ואז הוא נזכר "אוי, לא התפללתי מעריב!" כיצד יראה המעריב הזה? גם מי שקם בבוקר וישר רץ לתוך בית הכנסת כדי "להפוס" שחרית, או מי שסיים לאכול ונזכר שהוא צריך לברך, כל דבר שנעשה בפתאומיות ובלי הכנה מתאימה, יעשה באופן לקוי לכל היותר. הייתי בדרום אמריקה. ידעתי שאתפלל שחרית בברזיל בנחיתת ביניים. מעולם לא הייתי בברזיל. חשבתי לעצמי: "כאשר אתפלל שם שחרית, מי יודע כמה ניצוצות קדושה אוכל להעלות משם. אולי במקום הזה, בשדה התעופה, מעולם לא התפלל אדם. אולי אפתח שם שער חדש בשמים". מחשבות כאלו התרוצצו במוחי. כאשר אדם מכין את עצמו, המעשה הוא בהתאם. כשמגיעים לעשות מצוה במצב של "הגני מוכן ומוזמן", עם הבנה של מה שעושים, זה נראה אחרת לגמרי. צריך להתרגל לזה, לא לעשות דברים ללא הכנה. נדגים איך עושים זאת "למעשה". נתאר יהודי שחוזר הביתה בשעות הערב. הוא רוצה להתפלל מנחה. שיאמר ולפחות יחשוב: "הריני מוכן ומוזמן". שיחשוב לעצמו לפני התפילה: "עכשיו אני הולך להתפלל מנחה. מהי המשמעות של תפילת מנחה? מהי המשמעות של לעמוד לפני כסא הכבוד... (רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם יעבור על איסור, רק אם נעשה שלא בכונה, אבל אם נעשה בכונה, לא יעבור על האיסור?
תשובה: לגבי עומר השיכחה, שנאמר "לא תשוב לקחתו" שהאיסור לקחת רק אם הוא שכה, שזה בלי כונה, אבל אם הניח בכונה, יכול לקחת את אותו עומר.

פי ימין ושמאל תפריצי ודורצו גוים יירש וערים נשמות יושבו: רבי אברהם יצחק הלוי וינקלשטיין נולד בשנת תרנ"ט, בעיר המחוז מריאמפול, בדרומה של ליטא. הוא גדל הרחק מחיי תורה, ואף נשא אישה נכרית, רח"ל, שילדה לו בן אחד. במשך הזמן עבר לסלבודקה שבקובנה, ועבר שם כמנהל חשבונות. היות שמראה פניו לא הסגיר את יהדותו, המשיך לנהל את חייו ללא חשש גם לאחר הכיבוש הגרמני, יום אחד החל לחשוב על מצבם של אחיו היהודים, ובסקרו את המאורעות העוברים עליהם תהה "האם אכן היהודים הם העם הנבחר. אביו, שכבו מזמן לא היה בחיים, נגלה אליו בחלום ופתר לו את החידה מכיוון שונה לחלוטין: "דע לך, בני, שהאמת עם בני ישראל, אבל אוי להם לבניו של מקום אשר חטאו והשחיתו, ואביהם שבשמים נפרע מהם". החלום המדהים חרת בנפשו רושם בל ימחה, ועודדו לשוב אל אביו שבשמים. מכאן ואילך חזר בתשובה שלמה עד שנהפך והיה לאיש אחר. 42 תעניות התענה, והרבה תפילה לקב"ה שיקבלו בתשובה שלמה. כשנה ומחצה התנהל כך לעצמו, עד שהחליט כי בעצם כוונת אביו הייתה, כי יצטרף לאחיו וישתתף בגדולם. הווי אומר, לעזוב את מצבו הבטוח מחוץ לגטו, ולצאת אל אחיו היהודים לראות ולהשתתף בסבלותם. אז גמר בליבו להיכנס לגטו קובנה ויהי מה. רבי מרדכי צוקרמן זצ"ל, ידידו ורעו של רבי מרדכי פוגרמנסקי זצ"ל בנישו קובנה, ואשר פעל יחד עם ה"בעל תשובה" גדולות ונצורות בשנות המלחמה ולאחריה, הסביר לימים את משמעות הדבר. "היה זה צעד לא פשוט כלל. הוא היה יכול להמשיך לשהות כל הזמן אצל אשתו הנכרית והיה שמור מהנאצים, כיוון שלא ידעו שהוא יהודי. אבל הוא נכנס לגטו, והיה זה בשנה השלישית של הגטו - שנה קשה מאוד. והוא נעשה בעל תשובה נפלא מאוד". על מה שקרה עימו מכאן ואילך מספר הרב זלמן קרממן: "בבלוק האבן שבו התגורר רבי מרדכי פוגרמנסקי, נערך מניין קבוע בלתי רשמי לכל המבקשים להתפלל, בניגוד להוראת המפקדה הנאצית האוסרת כל תפילה. יום אחד, בשווי מעבודתי הלכתי להתפלל ערבית, וראיתי במקום יהודי לא מוכר. דומני שהיה אז כבן חמישים. מאן דהו ביקש ממני ללמוד עם אותו אדם סידור וחומש, דברים בסיסיים וראשוניים ביותר. הסכמתי. וכך, מדי יום ביומו, לעת תפילת הערב, הייתי פוגש בו ומלמדו את האליף-בית ביהדות. בהזדמנויות אלו סיפר לי כמה פעמים את סיפורו. האיש היה כה חזק ואיתן בדרכו החדשה, עד כי לא הניח לדלג אף על יום אחד של לימוד. השאיפה להתקדם ולהשתלם בערה בעצמותיו, והוא ביקש להשלים וללמוד עוד ועוד. ערב אחד באתי והודעתי לו כי היום אני עייף מאוד וחלש, ולא נוכל ללמוד. בל נשכח כי היה זה אחרי יום ארוך של עבודת פרך על ידי הגרמנים הארורים, שמע הבעל-תשובה את הודעתי והתאכזב מרה. זה לא יאמן, אבל האיש המבוגר הזה פרץ בכבי אמיתי מכל הלב, ממש בדמעות שלישי, ולא הותיר ביד' כל ברירה. מובן שגם באותו ערב למדנו. עם הימים הפך לצדיק אמיתי, עובד ה' עם כל הלב ובכל הרצינות והמסירות. מישפרס עליו את חסותו היה רבי מרדכי פוגרמנסקי, בכישוריו וסגולותיו הפלאיים בנה ועיצב את אישיותו של ה"בעל תשובה" והעלהו לדרגות גישאות, עד שמכירו ויודעו העירו בו שראו עליו את חותמו של רבי מרדכי. תיאורים רבים נשמעו על דרגתו הגבוהה בעבודת ה'. אך לדורות יסופר על פעולות הצלה עצומות שפעל בימים האיומים ההם. בתוככי גטו קובנה כלכל ופרנס את יושבי הגטו; לאחר המלחמה קומם וייסד מחדש את מוסדות הדת והקהילה בקובנה; פרס מאות ילדים ממגורים ומבתי יתומים. בארץ ישראל ניהל מערכה נגד הממסד השלטוני שפעל להעברה על הדת של ילדי העולים, וייסד עבורם מקום לימוד יהודי אותנטי. בשרשרת ארוכה של מעשים גדולים וכבירים למען אחיו היהודים, מאז כניסתו מרצונו לגטו קובנה ועד ימי חיפה של מדינת היהודים, הצליח לפעול גדולות ונצורות למען העם ותורתו, להציל לחיים מאות אנשים, ועוד אלפי ילדי ישראל לחנך לתורה, כאשר רבים מהם יצאצאיהם יושבים והונים בתורה עד היום הזה. (ד"ר מרדכי פוגרמנסקי)

מפתחמי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

העיקר להתרגל בזכירת האמונה, שהכל בידי שמים. (חזון איש)
אל יהיו פניך זעומות נגד עוברים ושבים, וקבל אותם בפנים מאירים. (הרא"ש)
אל תאמר במה שלא תדע. אדע. פן תחשד במה שתדע. (רבי שלמה אבן גבירול)

טיב הקהילה

בי תצא
י"ג אלול תשפ"ה

המסע לפי אופק דרושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג	6:22
מוצ"ש"ק	7:34
ר"ת	8:14

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ק"ש א'	8:41
סו"ק"ש ב'	9:25

סו"ק"ש א' סו"ת א' 9:59
סו"ק"ש ב' סו"ת ב' 10:29

המסע לפי ששון קי"ז

גיליון מס':

798

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מנורנו ורבנו הר"צ
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

חייבת האשה לבטל דעתה לבעלה ולתת לו את זכות הדיבור. ותא חזי את דברי הרמב"ם (אישות פרק טו הלכה כ) המדבר מחובה זו, והא לך לשונו: 'צוו חכמים על האשה שתהיה מכבדת את בעלה ביותר מדא, ויהיה לו עליה מורא ותעשה כל מעשיה על פיו, ויהיה בעיניה כמו שר או מלך, מהלכת בתאות לבו ומרחקת כל שישנא, וזה הוא דרך בנות ישראל ובני ישראל הקדושים הטהורים בזיווג, ובדרכים אלו יהיה ישובן נאה ומשובח' ע"ל. הרי לך מדבריו שמדרכי הצניעות היא שתהיה האשה בטילה לבעלה.

והשתא דאיתת להכי, נוכל לומר שמהאי טעמא גופא הטילה התורה חובת הדיבור על אימו של בן סורר ומורה, דהנה הרמב"ם לדעיל המדבר מדרכי הצניעות מסיים ואומר: 'ובדרכים אלו יהיה ישובן נאה ומשובח, ומתוך דבריו יש ללמוד שאם האשה תתנהג בצניעות ובאותן הליכות שפירט הוא ז"ל, יזכו ההורים שבניהם וצאצאיהם יתגדלו בדרך הישר והרצו, כי רק כשהבנים מתגדלים לתפארת יכולים לומר שישוּבן נאה ומשובח'. ולפי זה יש לומר, שכשבאים הורים בפני בית דין עם בנם הסורר, עובדא זו מוכיחה שהאשה לא התנהגה בדרכי הצניעות הנזכרים, ובמידת מה השוותה זכותה לזכות בעלה ודרשה שיכבד הבעל את דיעותיה ורצונותיה, ובכך היתה דוגמא לבנה שידרוש גם הוא להיות 'בן אדם' לכל דבר, ושגם הוא ידרוש שיכבדו את רצונותיו, ובכך גרמה שיהיה זה הבן 'בן סורר ומורה' ר"ל, ולכן רצתה התורה שבבואה בפני בית דין תאמר גם היא מה שהבעל אומר, כדי להראות בכך שבמידה והנשים משוּוים זכויותיהן לזכויותיהם של בעליהם, וגם מדברים בפני בעליהם גורמים בכך שבניהם יצאו לתרבות רעה ר"ל.

שונים פני הדברים במקרה שלפנינו, שלאמיתו של דבר מדובר בבית ישראל כשירה שחלילה לא חטאה, והיתה זו רק עלילות דברים, וכיון שכשירה היא ודאי היתה אָמָה וזהירה בכללי הצניעות, והיתה היא דוגמא לבתה גם כן להיות זהירה בעניני הצניעות. ולכן גם בבואם לבית דין מן הראוי שתתנהג באותה מידה נכונה, ולא תדבר בפני בעלה. ושפיר למידים מכאן שכך היא דרכה של אשה צנועה...

ונמצאת אומר שמשתי פרשיות אלו גילתה לנו תורה שעיקר חינוך הבנים תלוי בהנהגת ההורים, ולכן יש לייחס מעשיו של בן סורר ומורה להוריו החוטאים ומעשיה של נערה צנועה להוריה שנהגו גם כן בצניעות. ואכן גם החוש יעיד שכך היא המידה, שהבנים עוקבים אחר מעשיהם של הוריהם, והמה להם למורשה.

הוא אשר דיבר מרן בעל החזון איש ז"ע כשנשאל פעם ממתי מוטל על האב לחנך את ילדיו, אז השיב בשנינותו: משעה שהאב מגיע לשנות הבחרות, ולתמיהה השומעים שאז אין לו עדיין למי לחנך, השיב: אם האב ירגיל עצמו בעודו רך בשנים בתורה ובמצוות ובמידות טובות, יזכה שגם כשיגדל ויהיה לאיש לאחר נישואיו לא יסורו הרגיליו הטובים הימנו, ואז יהיה ביכולתו לשמש כדוגמא חיובית לבניו ולצאצאיו, ובדאי יצליח בחינוכם...

ואמר אבי הנער אל הזקנים את בתי

נתתי לאיש הזה לאשה וישנא: (כב טז)

ופירש"י: ואמר אבי הנערה – מלמד שאין רשות לאשה לדבר בפני האיש:

***

כדי לעמוד על דעתו וכוונתו של רש"י נבאר מקודם את דבריו, הנה התורה דיברה כאן במי שהוציא שם רע על אשתו, חתף לאחר נישואיה, וגרם בכך צער גדול הן לאשתו והן להוריה, וצוותה התורה (פסוק טו) שעל שני הוריה לתבוע את עלבון בתם. ועל שניהם להביא את דינה בפני הזקנים, אולם

אחר ששניהם יופיעו בפני הזקנים אין התורה נותנת רשות הדיבור לשניהם, אלא דבר התביעה צריכה להיאמר בפני הזקנים דוקא על ידי 'אבי הנערה' וכלשון הכתוב 'ואמר אבי הנערה אל הזקנים', על אף שגם אם הנערה משמשת כתובעת, ולאחר דברי בעלה, כשצריכים להשלים התביעה ולהוכיח שפגם דברי בעלה, מחוייבת גם היא ליטול חלק בדבר, וכלשון הכתוב (פסוק יז): 'ופרשו השמלה לפני זקני העיר'. זוהי שהוקשה לו לרש"י, מדוע לא יתנו גם לה הזכות להיות תובעת בפה, כדין כל תובע? ומתוך כך הסיק שהוא מטעם שאין רשות לאשה לדבר בפני האיש.

אולם עדיין יש לך להקשות על דבריו, כי מנין לו שמקרא זה מלמדנו דבר שבצניעות, הרי יש מקום לומר שבגזירת הכתוב עסקינו, התורה גזרה שפמקרה כעין זה יהיה אבי הנערה המדבר, כי אם לא יאמר כך מה יהיה לו להשיב על פרשת 'בן סורר ומורה' (לעיל כ כא), שגם שם ציוותה התורה שהאב והאם שניהם יופיעו בפני זקני העיר כדי לדבר בקולן בנם, ושם מוטלת חובת הדיבור גם על האם, וכלשון הכתוב: 'ואמרו אל זקני עיר, בנינו זה סורר ומורה איננו שומע בקולנו וזולל וסובא'. ואם אתה אומר ששתיקת האם בפרשת 'הוצאת שם רע' הוא מטעם המובן לנו, צריך אתה לומר כך גם באמירת האם בפרשת 'בן סורר ומורה', ומאחר שאין יודע טעם 'הדיבור', מי הגיד לך שטעם השתיקה הנך כן יודע?

אולם לאמיתו של דבר אין זו פירכה, הן אמת שאין אנו יודעים טעמה של כל מצוה ומצוה, בכל זאת כשרואים באיזה מצוה פרט מסיים שיכולים לתלות טעמה במצוה אחרת, מן הראוי לתלותה בכך, ובפרט כשהיה זה סיבה לגרום נחת רוח לבוראינו. והנה להלן בפרשתן (דברים כג טו) ציוותה לנו התורה על חובת הצניעות באמרה: 'ולא יראה בך ערות דבר', ובפשטות אין הכוונה כי אם על דברים התלויים בראיה, אולם אין ספק שרצון בוראינו הוא שפגמך בכל ענין הקשור לצניעות, לכן כשיכולים אנו להביא ספק מן התורה גם על שאר פרטי הצניעות, ולהוסיף על ידי זה גדר קדושה מן הראוי שנעשה זאת, כיון שכן מובן היטב כוונת רש"י, באמרו, שגם מה שהדגישה התורה כאן שאבי הנערה הוא זה שידבר בפני הזקנים הוא מטעם צניעות, ובכך יהיה לנו עוד סיג וגדר בקדושה, שכן עצם הדבר שהאשה משווה עצמה לאיש ומשווה זכויותיה לזכויותיו, פוגמת בכך במידת הצניעות, כי מצד דרכי הצניעות

טיב המערכת

למען ייטב לך

יחזי אחד הנגע אל הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל ובכה במר נפשו שרעייתו חולה מאוד, אמר לו ר' חיים זצ"ל יש לי עצה טובה בשבילך, תקבל על עצמך ללמוד את כל מסכת בבא בתרא עד שתדע אותה היטב על בוריה בע"פ עם כל התוספות, התפלא האיש מאוד, מה קשורה מסכת 'בבא בתרא' למחלתה של רעייתו, וכיצד תבוא ישועתה? הסביר לו הסטיילר: 'אינך מבין? כדי שיהיה יוכל לדעת את 'בבא בתרא' בע"פ הוא צריך ראש שקט, ומסילא הוא צריך שרעייתו תהיה בריאה, והוא צריך פרנסה ללא דאגות, וכל צרכיו צריכים להסתדר כדי שיהיה פנוי ללמוד את כל המסכתא'.

בפרשתנו אנו רואים שני מקרים שתוצאותיהם דומים למדות שהם הפוכים זה מזה, בתחילת הפרשה אומרת התורה 'וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה, אומר רש"י לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, שאם אין הקב"ה מתיירא – ישאנה באיסור, אבל אם נשאה סופר להיות שונאה, שנאמר אחרי: כי תחין לאיש וכל, וסופר להוליד מסנה בן סורר ומורה, לכן נסמכו פרשיות הללו, ובהמשך הפרשה במצוות 'שילוח הקן' אומרת התורה 'שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך, ומיד אח"כ: כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגג, ומפרש"י 'אם קיימת מצוות שילוח הקן סופר לבנות בית חדש ותקיים מצוות מעקה, שמצווה גוררת מצווה, ותגיע לרם ושדה ולבגדים נאים, לכן נסמכו פרשיות הללו'.

בשני המקרים אנו רואים דבר מזהים פעולותיו של האדם משפיעות הן על גשמיניותו והן על רוחניותו, לטב ולמטב, למרות שבשניהם מדובר בדברים המותרים ע"פ התורה, אבל אם אדם לא הצליח לכבוש את יצרו ולקח לעצמו את היפת תואר, כתוצאה מכך באות אליו צרות בצורות, והוא משלם ביוקר, ואילו במצוות שילוח הקן, שרש"י אומר עליה שהיא 'מצווה קלה שאין בה חסרון כיס, והתוצאות: הצלחה גדולה ברוחניות וגם שפע גשמי עצום, ואת זה כדאי שנזכור תמיד, שעבירה גוררת עבירה, אבל מצווה גוררת מצווה ועמה מגיע גם שפע גדול בגשמינות.

(ע"פ טיב תורה-כי תצא)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מנורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישי

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

טיב
ההודעות

חודש אלול (המשך)

מנהג אנשי מעשה להחזקת

א. יש אנשי מעשה הנהגים להחזקת ארבעים יום כנגד ארבעים יום שעלה משה רבנו ע"ה לקבל את התורה ולפי שאין מתעניינים בשבועות וז"ל וכן ב"ה לכן נהגין להתחיל אחר חמשה עשר באב כדי שישלמו לספער ארבעים יום (מ"א והפ"ה ס"ז).
ב. כשמענה מראש חודש אלול ואילך, ישאל מהשם ית' שיתן לו שדרה וחיים ובנים לעבודתו (א"ר שם ס"א).
ג. אם יכול להתענות אלה יום או ימים בחודש אלול אשר לו, ובלבד שישפוש במעשיו ויעשה גדר שלא לעבור עוד לכסלה (מנהג באצטע אור וס"ו).
ד. וכתבו ספרי המוסר, דאם באמצע אכילתו בעוד שהוא מתאזהר לאכול מושך ידו ממנו, זה נחשב ג"כ לסינוף ומתכפרים עונותיו (מ"ב סי' תקל"א ס"ב).

ימנעו בהמשך

ה. וכיון שחודש זה מנותק לחשובה, לפיכך הוצא את דבר ה' יש לו לפשפש במעשיו, ויוסף אומץ בקיום המצוות, ויש אנשי מעשה נהגים שבחודש הזה מפשפשים בדקדוקי מצוות להיות בדרך ובחן תפילין ומצוות שלהם וכל אשר ימצא שם בדק בשאר מצוות, והוא מנהג טוב (מ"א שם ס"ו).
ו. חודש אלול הוא זמן תשובה לכל, ויזהר לפשפש במעשיו, טוב וישר שובל לילה קודם שישנן טרם אמירת הוידוי יפשפש ויחפש דרכיו ובמעשיו באותו יום ויתוודה וישוב, וכן יעשה בכל יום מ"ח אלול עד יום הכיפורים ובאמת היה צריך לעשות כן כל ימיו בכל לילה כמעשה הצדיקים וקרא בשמותם מאיר דחושבנא אך לכל הפחות כה יעשה בארבעים ימים הנוראים הללו (מנהג סק"ד).
ז. אשרי מי שלובש שק ויושב על האפר, ובוכה על עונותיו ומספיד עליהם ומתוודה בבכי ובכפיפת ראש והשתחויה עד שיתפקקו כל חוליות ובוה מקיים הראשי תיבות של 'תשובה', שהוא ר"ת תענית שק ואפר, לביה הספד כמו שכתב האו"י ד"ל (שם חזקת וקצו י"ז ד"ט ע"ב). ואף בשבועות שהיה הותר להספיד ולבכות ולישב על הארץ, מכל מקום נראה שיוכל להתוודות וידוי קצר אף בשבועות, או יקרא בספר דניאל סימן ט' וסימן י' ואמר אלו הפרשיות בכונת, ויחשוב בליבו עונותיו, גם יקרא פרשיות בנחמיה סימן ה' ט' ו' ואחר כך יאמר בתהלים מזמור סימן כ' לא כאשר בא אל בת שבע וכו', ויסים בתורה חסידים י"ב - י"א ט' בפרשת ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך וגו' עד זבת חלב ודבש, ויתעורר מאד בלבו ויחשוב מחשבות טובות לחקן כל מה שקלקל (שלה וקצו ס"ז ר"ה פ"ב ט' סנה ס"ז).
ח. ופשט שחוב גמור על כל אדם שילמוד בכל יום בספרי הראיה אם מעט ואם הרבה, והוא יזהר חיוב מכל שאר לימודיו, ואף אם יתבטל על ידי זה מלימוד פרק משניות או שאר לימוד, כי מה ה' אלקיך שואל מסך כי אם ליראה אותו (וי"א כל קצת ס"א).
ט. וידחק עצמו מעבדות ויהיה איש ירא וחדר את דבר ה', וידחק עצמו מהקפדה ומכעס, אפילו לרוב מצות, ומחליצת נאווה, ויזהר מאוד בבירכת הנהגין (פ"י ע"ן חיים שער ראש השנה הקדמה).

ימנעו מעשרותיו

י. טוב שיפריש מעשרותיו בחודש אלול, שהרי שורא מצונו במדרש (מגילת אסתר) דכות המעשר והעילה להם לישראל בימי המן שלא עלה הערל על חודש אלול, ואף שהוא זמן מעשר בהמה, מכל מקום מי שאין לו להפריש מעשר בהמה, מה טוב שיהיה מפרש פרשה מעשר כספים בימים האלה, ומה גם שהוא סוף השנה ועושה חשבון מכל השנה, וגם יהיה לו כתרסם בפני הפרענות בימים אלה, ויהיה לו זכות ויזהר להכריעו לטוב, ויכתב ויחתם בספר פרנסה וכלכלה וחיים טובים (פסוק לכל וד' פ"ד ס"ד).

יא. ושבטו של החודש הזה הוא זבולון כמש"כ בספר עמודי שמים שהוא היה מחזיק ביד לומדי תורה, וא"כ להכ"פ בחודש הזה יאחז צדיק דרכו של זבולון לעשות צדקה עם עמלי תורה (פסוק לכל וד' פ"ד ס"ד).

שובר

יב. תניא בפרקי דרבי אליעזר: ב"ה אלול אמר הקדוש ברוך הוא למשה 'עלה אלי ההרה', שאז עלה לקבל לחזות אחרונות והעבירו שופר במחנה משה עלה לה, כדי שלא יטעו עוד אחר עבודה זוה, והקב"ה נתעלה באותו שופר שנאמר עלה אלקים בתרועה וגו', לכן התקינו חז"ל שיהיו תוקעין ב"ה אלול בכל שנה ושנה וכן בכל החודש, כדי להזהיר את ישראל שיעשו תשובה שנאמר אם יתקע שופר בעיני וגו', וגם כדי לערוב את השטן (מנהג).

יג. ותקעין תשרית בכל יום לאחר תפילת שחרית מיום ב' דר"ת חוץ מערב ראש השנה שאין תוקעין בו כלל (שער שם ס"א מ"א שם ס"ז). ויש שנוהגים לתקוע תשרית תש"ת וז"ל (ב"ח סי' קכ"ד).

יד. והוא דמיון לבעל חוב שנתנן לו זמן ב"ד שלשים יום להמציא מעות כדי לפדו את חובותיו, וכן הוא לענייננו שנתנן לו לאדם ב"ד של מעלה זמן שלשים יום לעשות תשובה כדי שייצא זכאי מבית דין של מעלה בעשיית תשובה תפלה וצדקה להעביר מעליו רוע הגזירה על כן יתעורר כל אחד ואחד לקול השופר המסריז ומעורר ומתיר על התשובה וקום קרא לאלוקיך בבכי ותתנוגנים (ק"ב והער ס' ס"ח).

טו. אם הבעל חובק עומד באמצע אמירת פסוקי דמורה אעפ"י מותר לו לתקוע ואפשר שאפילו באמצע ברכות קריאת שמע גם כן מותר, מפני שאינו אלא כמנעים נשימות בלי שום הברה כלל, והקול בא רק ע"י השופר (מ"א חייט"א סי' כ"א).
טז. אם אידע ששכחו לתקוע בשחרית תוקעין במנחה (א"ח א"ח וד' סי' כ"ה אות ה').

טיב הבנין

אחת שאלתי

עיקר הבקשה בימים האלה - לזכות לתורה ולחזות בנועם ה'

בתחילה אמר אחת שאלתי ולבסוף ביקש הרבה

כתב ב'מטה אפריס' (סימן תקפ"א ע"ג ו') "נהגין במדינות אלו מראש חודש אלול ואילך עד יום כפור, לומר בכל יום אחר גמר התפלה מזמור כ"ז בתהלים - לדוד ה' אורי וישעי - בוקר וערב". ואכן כבר פשט המנהג ברוב תפוצות ישראל לומר את המזמור הזה, ומשכך ראוי לנו להתבונן מעט בטיבה וענינה.

דוד המלך ע"ה פותח בתחילה (פסוק ד') "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש", ולאחר מכן ממשיך ואומר, "שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לחזות בנועם ה', ולבקך בהיכלי". מובא על כך במדרש (מדרש תהלים - מזמור כז) שתמה הקב"ה לפני דוד המלך, מדוע בתחילה אמר שהולך לבקש רק דבר אחד - 'אחת שאלתי אותה אבקש', ולבסוף לא עמד על דיבורו והוסיף לבקש כמה וכמה בקשות כגון: 'שבתי בבית השם', 'לחזות בנועם השם', 'לבקר בהיכלי', 'כי יצפני בסכה ביום רעה יסתירני בסתר אהלך', ועוד כהנה וכהנה.

דוד המלך תיירך את עצמו וענה להקב"ה: ריבנו של עולם, האם איני יכול העבד לחזות כמו רבך, הלא אף אותה לא שאלת מאתנו כי אם דבר אחד ולבסוף הוספת עלינו עוד, שנאמר (דברים י' יב) "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך", ותיקף בהמשך הפסוק אתה ממשיך ותובע מאתנו מצוות הרבה, 'ללכת בכל דרכיו ולאבהה אותו ולעבוד את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך', ואם הקב"ה נהג במידה זו אזי גם העבד מותר לו לנהוג כן, 'דיו לעבד שיהא כרבו'.

וצריכים אנו להבין, מדוע היה צריך דוד המלך לבקש את בקשתו באופן שלאחר מכן יהא צריך לתרץ את עצמו, למה לא גילה מעיקרא שהוא עומד לבקש כמה בקשות מה פסול מצא בוזה.

ונתת לעבדך לב שומע

אלא יזכר הדבר על פי מאורע שאירע אצל בנו של דוד המלך ע"ה, הלא הוא שלמה המלך - ההכם מכל האדם כפי המובא בספר מלכים (מלכים א' פרק ג') שנראה אליו הקב"ה בתלום הלילה ואמר לו: 'שאל מה אתן לך' - בקש ממני כל מה שאתה חפץ ונכסף לזה ואתן לך. ומה ביקש שלמה המלך, לא כסף ולא זהב ולא שום דבר אחר ממחמדי תבל, דבר אחד ביקש: 'ונתת לעבדך לב שומע וגו' להבין בין טוב לרע'.

חכמה זה מה שבקש שלמה המלך, דבר אחד לא יותר מזה. אמר לו הקב"ה: 'יען אשר שאלת את הדבר הזה ולא שאלת לך ימים רבים ולא שאלת לך עושר, אלא אך דבר זה בקשת - 'שאלת לך הבין לשמוע משפט'. לכן, 'הנה עשיתי כדברך, הנה נתתי לך לב חכם וגבון אשר כמון לא היה לפניך ואחריו לא יקום כמון'. כאן מוסיף הקב"ה ואומר לו: 'וגם אשר לא שאלת נתתי לך, גם עושר גם כבוד אשר לא היה כמון איש במלכים כל ימיו, ואם תלך בדרכי לשמור חוקי ומצוותי כאשר הלך דוד אביך והארכתי את ימיו'.

ממעשה זה אנו למדים שאצל שלמה המלך לא תפס כלל חשיבות כל ענייני העולם הזה על שלל מחמדי ומשכיותיו, שהרי הייתה לו כאן הזדמנות פז לבקש ממי שהכל שלו על כל מה שרק עולה בדעת האדם, עושר וכבוד או אריכות ימים ולמעשה לא בקש דבר מלבד חכמה - 'לב שומע', על אף שאם היה מבקש ממון כבר היה נכלל בזה גם חכמה, שהרי מי שנתברך בעשירות יכול לשלם ממון לחכמים ולגבונים שיחכימו אותו וילמדוהו בינה, אבל שלמה המלך לא שת לבו לכל דברי ההבל אשר כחלום יעוף, היום כאן ומחר בקבר, רק בדבר אחד הוא חפץ, החכמה.

אכן, כראות הקב"ה שאין מנחתו של שלמה המלך אל שטי הכסף והזהב ושאר חמדת הממון, רק אל החכמה האלוהית הוא חפץ ואין בלחה על כן השפיע עליו מאוצר המנוצח כל מיני מתנות אפילו מה שלא בקש, 'גם עושר גם כבוד אשר לא היה כמון איש במלכים כל ימיו'.

לולי תורתך שעשועי או אבדתי בעיני

בוה יתבאר לנו מדוע הקדים דוד המלך לומר 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי, כי אכן רצון אחד ושאיפה אחת בלבד הייתה לו לדוד המלך, על אף שהיה מלך גדול ונושג ומתוקף תפקידו הרם היה נזקק לררבה צרכים שסתם בני אדם אינם נזקקים להם, ובפרט לנוכח הרדיפות הרבות שנגדף על ידי צוריו הרבים והיה צריך לשמירה יתירה מהם ומהמגנס שלא יוכלו לפגוע בו לדעת, ובכל זאת הדגיש דוד המלך שיעקר בקשתו הוא שיוכל לשבת בבית ה' על התורה ועל העבודה, זהו משאת נפשו ולכן הוא משתוקק ומתאוה תמיד, כמו שכבר אמר בתהלים (תהלים קי"ט, כ') 'גרסה נפשי להתאהב אל משפטיך בכל עת'.

לפיכך הקדים דוד המלך ואמר 'אחת שאלתי מאת השם - שבתי בבית ה' כל ימי חיי, כי באמת אין לי לעצמי בקשה יותר ממה שאזכור לשבת תמיד ספון בהיכלי שם ועבר ולהנות בתורת ה' צבאות ומבלעדי זה חיי אינם חיים וכפי שכתב בעצמו (שם צ"ב) 'לולי תורתך שעשועי או אבדתי בעיני, אולם מאחר שמוניתי להיות מלך על העם ועל כל כלל ישראל, אין לי ברירה אלא לבקש עוד כמה עניינים הנצרכים לשלמות המלוכה ולשמירה מן האויבים הרבים שהקיפונו חנם, אולם באמת אין אלו כי אם בקשות הטפלות אל העיקר שהוא עסק התורה.

העיקר יבקש על תורה - שאר הבקשות תפלים לו

לכן עתה בהתקרב עלינו יום הדין, וכל אחד מאתנו הרי חפץ שיפסקו את גור דינו לטוב, וגם כל אחד מבקש ומתפלל שיתמלא משאלות לבו לטובה בכל מילי דמיטב צריך לדעת שהבקשה הראשונה והקודמת לכל היא על עסקי התורה הקדושה, שנוכח בשנה הבאה עלינו לטובה למתקנות ועריבות בתורת התמדה והבנת התורה, הצלחה בכל קנייניה ורק אחר שנבקש על תורה נתפנה לבקש בקשות אחרות על שאר עניינים הצריכים לנו.

ומי שבוועד לבו בקרבו ומבקש באמת ובתמים מאת הקב"ה שיזכרו לתורה מובטח לו שישגיגה, ומה שאנו רואים הרבה שבקשו והתפללו ולא עלתה בידם, הוא מחמת שמלבד חשקת התורה היה להם עוד כמה וכמה דברים שהתאוו אליהם אבל מי שהתורה הוא העיקר אצלו וכל שאר הדברים אינם אלא תפלים לו, אין כל ספק שיוצא לזאת.

כל מה שהותר לנו לבקש גם על שאר ענייני גשמייות הוא רק משום שהם מסייעים לנו לשבת במנוחה על התורה ועל העבודה ללא טרדות ודאגות אחרות, וכמו שכתב בספ"ק 'פנים יפות' (ויקרא ט"ז ל'): 'והנה אנחנו שואלים בראש השנה ויום הכיפורים כמה וכמה בקשות (למרות שלאנוהא אין לבקש יותר מבקשה אחת כמאמר הכתוב 'אחת שאלתי') אך העניין, פני הבקשות כוונתם לדבר אחד, לעבודת ה' יתברך ולקבל שכל השקיענו שלא יהיה שום מניעה לעבודת הש"ת לקבל בשובע שמחות את פניו יתברך'.

ובספ"ק 'תפארת שלמה' (מועדים ראש השנה) ביאר, שלעולם אין לבקש בראש השנה יותר מבקשה אחת ויחידה, אבל מי שכל בקשתו הוא 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי, אזי ממלא לו הקב"ה את כל משאלות לבו לטובה בדרך ממילא כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם ויחד עם התורה נשפעים כל טוב ומיטב.

טעם למה אומרים המזמור בחודש אלול

מעתה יהיה לנו טעם חדש והגון מדוע נהג לומר מזמור זה במשך כל ימי הרחמים והסליחות, כי מתוכו אנו למדים הסדר הנכון כיצד לבקש ולשאל את צרכינו מאת הש"ת בימי הדין, קודם לכל יש לבקש על תורה שהוא העיקר והשורש, ורק לאחר מכן אנו מבקשים לזכות לשאר דברים טובים הנצרכים לנו.

ועל זה אנו מתפללים ומיחלים עינינו בימים האלה - ימי הרחמים והרצון, שנוכח לחזות בנועם ה', לטעום מיערת הדבש מערבות ידידות מתיקת התורה הקדושה, וממילא נזכה לעלות מעלות רמות בעבודת הש"ת ונטל לשבת כל ימי חיינו בבית ה' לאורך ימים.

עשה למען תינוקות של בית רבן

כ"י קרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ, אפרחים או ביצים, והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים (כב ו).

בספר הזוהר הקדוש במאמר 'קן צפור' הנודע (ריש פרשת שמות), המגלה צפונות ונחזות מרזי סוד הגאולה והתגלות מלך המשיח במהרה בימינו, דורש את פסוקי פרשתו הללו כמין חומר. ובתוך הדברים מפליג בשבח מעלת תינוקות של בית רבן, ומבאר שכל סגולת השראת השכינה לקיום בית ישראל בתוקף מר הגלות וכל התנוצצות הגאולה אינה אלא בזכות התורה, ובהיות שהתלמידי חכמים מתמעטים בעקבתא דמשיחא העיקר הוא זכות תינוקות של בית רבן, וזכות יונקי שדים שלא חטאו וגמולי חלב שלא פשעו.

וזה לשון הטורח (ח"ב ט. בתורה"ד): "בזכות יונקי דבי רב יתקף חיליה לאתגברא וזא דא אפרוחים. ואי לא ישתכחון אלין, הא ינקי דיתבין בתוקפא דאמון וינקי, כמה דאת אמר, (ישעיה כח ט) 'גמולי מחלב עתיקי משדים'. והיינו 'או ביצים', דבגין אלין שריא שכנתא עמון דישאל בגלותא דהא חכימן ועירין אינון דישתכחון בהוא זמנא. – והיינו 'והאם רבצת על האפרחים או על הביצים'."

ופירוש בפירוש מתוק מדבש: "צפור הקב"ה זכות התינוקות של בית רבן שהכל פיהם אין בו חטא, ובזכותם יתחזק כוחו של משיח להתגבר, וזהו הסוד של 'אפרוחים', שהם סוד התינוקות של בית רבן."

"ואם לא ימצאו התשבי", אז יתגבר בכוח התינוקות היושבים בחיק אמותם ויונקים שהם עתידים עוד להתגבר בתורה. כמו שהביא אומר 'את מי יורה דעה וגו' גמולי מחלב, אלו הילדים שנגמלו מתוקת החלב 'עתיקי משדים', הנעתקים משדי אימותיהם."

"והיינו מ"ש 'או ביצים', שהם אותם שעתידיים לפרוח בתורה. כי בשביל אלו שהם התלמידי חכמים והתינוקות של בית רבן והיונקים שורה שכינה עם ישראל בגלות, כי אלו הם מושבי השכינה בתחתונים."

"ומפרש, כי לא די שתשרה השכינה בין ישראל רק בזכות התלמידי חכמים לומדי תורה, שהרי החכמים מעטים הם שיימצאו בזמן ההוא [של סוף הגלות לפני הגאולה ע"ש], ואין בהם כוח להכריע כף המשקל."

"והיינו שכתוב 'והאם רבצת' היא השכינה השורה על ישראל בגלות, 'על האפרוחים' בזכות תינוקות של בית רבן, שהם עדיין אינם גמר פרי אלא כאפרוחים 'או על הביצים', שהם הגמולי מחלב, ע"כ."

נמצינו למדין כאן, שכל עיקר השראת השכינה עלינו כיום בגלות הקשה של עקבתא דמשיחא היא רק בזכות תינוקות של בית רבן.

כדגסרסני בפרק כל חבוי (שבת קט"ז): "מאי דכתיב (דה"י טז, כב) 'אל תגעו במשיחי' אלו תינוקות של בית רבן וכו'. אין העולם מתקיים אלא בשביל הכל תינוקות של בית רבן וכו'. אין מבטלין תינוקות של בית רבן אפילו לבגין בית המקדש. ואמר ריש לקיש לרבי יהודה נשיאה כך מקובלני מאבותי, ואמרי לה מאבותיך, כל עיר שאין בה תינוקות של בית רבן – מחריבין אותה. רבינא אמר, מחרימין אותה" ע"כ."

ומבואר בסוגיא זו עד היכן מגעת חשיבות תורת הכל פיהם של תינוקות של בית רבן, שכל העולם מתקיים בשבילה והיא הנותנת לנו את זכות קיומנו בעולם הזה, וזכות קיום העולם. ומתא טעמא כל עיר שאין בה תינוקות של בית רבן מחריבין או מחרימין אותה, מחמת שהיא חסרה את עצם יסוד זכות קיומה בעולם.

ובזכות תורתם ופיתולתם הזכה של תינוקות של בית רבן נזכה גם אנחנו לקיום בית ישראל ברוחניות ובנשמות, ולכתיבה וחתימה טובה, אמן.

- * -

בספר "סדר הדורות" (חלק ימות עולם האלף החמישי, ד"א רמ"ה) מביא מעשה נורא בנער קטן אחד מתינוקות של בית רבן, הנקרא 'נחמן קטופא'. אשר זכה לנשמה עליונה טהורה וקדושה ונשגבה מאוד מאחורי הפרגוד שמתחת כיסא הכבוד, וזכה לגלות בעולם סודות ורזין נפלאים מתוקים מדבש ונופת צופים. ובכללם גם את סוד הגאולה העתידה, שגילה הזוהר הקדוש הג"ל שותא מכוחם ובזכותם של תינוקות של בית רבן.

באתח המסעות שנסע מורנו ורבינו הרה"צ שליט"א לקברות הצדיקים, ערך מעמד תפילה ברוב עם על קברו הקדוש. והנה לערוך כאן בפניכם קוראים נאמנים וחביבים מעט מתוך הדברים הנפלאים שנאמרו עם של ציון קדשו של הנוקא שבגליל העליון, אשר נודע כמקום המסוגל לקבלת התפילות ובפרט לפקודת עקרות. [על פי קובץ 'טיב מקומות הקדושים' קבר הנוקא רבי נחמן קטופא (חטופא) ועיין שם עוד].

וזה החל, כתב בספר "סדר הדורות" שם בזה הלשון: "נחמן קטופא נולד ד' אלפים רמ"ה. [וכתב] בשלשלת הקבלה (דף מו). זה לשוננו, ראייתו בקונטרס כל ואלו דבריו, רבים ונכבדים מחכמים ברצלונה כתבו אל הרב הגדול רבינו דוד בן בנו של הרמב"ם לחלות פניו, להודיעם אם נמצא אצלו איזה דבר בסוד הקץ." וישיא את פניהם וישלח להם המעשה, מלידת הנער הנעים ילד שעשועים והנבואות אשר נביא, ובסוף כל נבואה קצת פירוש."

"ולפי מה שנראה, הרב רבי דוד היה שקילל והחרים לכל מי שיגלה רז

זה לנכר, וראוי להיזהר מנחלתו שלא יכור, ולשמור סוד במה שיש בו. כאשר היא קללת חכם מוסף אל רוב חסידותו וגודל יהדותו ותפארת גדולתו. וכאשר היה [רבינו דוד בן רבי אברהם בן הרמב"ם] נגיד ומצוה לאומים מזרע קדושים מבני בניו של אותו הצדיק, הרב המורה צדק [הוא הרמב"ם] אשר בשערים מעשיו ילחלוהו, ולתורתו איים ייחלו."

"והטעם שאמר לגלות לפי שיש בקצת עניינים ההם סכנות הרבה ובקצתם השתיקה יפה". "וראוי שתדע שזה המעשה היה בקיצור, כי בשנת כמו ד' אלפים רמ"ה, וכמו ת"כ לחורבן בית שני, היה רבי פנחס חסיד גדול וקדוש, והיתה לו רחל לאשה גם היא חסידה, ויהי עקרה, ויתפללו

להשם יתברך, ונעתר לקולם ותורה". "ובחדש השביעי להריונה בחמישי בשבת כעלות השחר, שהיה עולה [כוכב] צדק ומאזנים לצד מזרח, ביום ראש השנה, שיש לשמיטה בשנה הנזכרת נולד זה הנער, ויקראו [שמו] 'נחמן'."

"ותיכף שולח התחיל לדבר פלאות ומעשה מרכבה, והעולם קראוהו 'נחמן קטופא דמן ברעם', ומת בן י"ב שנים. ואני ראיתי בגלילות ארץ ישראל, 'נחמן קטופא' נקבר בכפר ברעם. ובשארית יוסף (ריש אות נ"ן) כתב זה לשון, נבואת נחמן קטופא בר נחמן כל חיבר אותו רבי אברהם הלוי הזקן בירושלים (שנת ה' אלפים רע"ו, שלשלת הקבלה מו). עם פירוש רבי שמואל הנגיד עכ"ל. ובסוף ימיו התנבא נבואות גדולות על הישועה, והדברים ההם נכתבו, והם סתומים נסתרים ועמוקים בהרבה לשונות, ירושלמי בבלי ארמי והגרי מעורבים ונחלפים, עמוקים מאד במליצה וחיזה, ונלאו המפרשים להבין חלק קטן מהם."

"וזה רבי אברהם [הלוי] המפרש אומר, שבשנת ה' אלפים רפ"ט היתה מחברת 'בין דלי לדגים', כאשר היה כשנכנסו ישראל לארץ בימי יהושע, וכן כשעלה עזרא עם הגולה לירושלים. וזה המפרש אמר ששאל בחלום מתי קץ הפלאות והשיבו לו (שמות כב) 'מישאל אלצפן וסתר' [מי שאל – אל צפן והסתר]. גם בנחלתו שאל בחלום זה, והשיבו לו (דברים לב – ד') 'אלה הוא כחם עמדי'. ואומר שנבואות אלו נמצאו בחורבה אחת בגליל התחתון בעיר טבריה כתובים בגוילים ישינים ובולויים בתוך כלי עופרת, ועיין שם הרבה עניינים מזמן הגאולה. ואני הכותב יחיאל, בידי העתק מנבואת הנער נחמן קטופא, ולא רציתי להעתיקו פה בחיבורי זה, מכוח אזהרת החסיד הרב רבי דוד הג"ל ע"כ העתקת לשון ספר סדר הדורות. ומצינו בכתבי מורנו הרב רבי חיים ויטאל 'זקוק'ל שמוכר אותו ינוקא קדישא בסלודין, בספרו 'עץ חיים' (הקדמה על שער ההקדמות) וזה לשון קדשו [בתורה"ד]: 'מקום אש אוכלת הם רזי התורה, דבריהם כנחלי אש להבת שלהבת כל, כענין ההוא ינוקא דהוה דריש בחשמל ונפק אשא מיניה ואכלתיה, ומה טוב ומה נעים חלקם וכו' ע"ש."

וכתב בספר הקדוש שומר אמונים ז"ע (מאמר הגאולה שלהי פרק ח) וזה"ש: "מובא גם כן בגבולות ה'לך מר' נחמן קטופא אשר כל דבריו דברי נביאות קדשי שקדשים. וזה לשוננו, אי אתון תמון עימן אלין באלין קיימין מן תמן תדעון דקרבין יומין, ברא מנבל אבא וחתנו לחמא ברתא קיימין באמא וכלה בחמותה, מזר צומין ובעי רחמין דלא יתקברו יומין דתשטפון באומין עד כאן. ותראה אחי אהוב, שיתעורר בזמן הזה בהעליונים ותחתונים מהומות רבות ומלחמות עצומות, שרי מעלה עם שרי מטה וכל זה להודיע לישראל מה שנגעשה בשמים ממעל, שנגעשה הזמן לפקודת האלה הרחיקא החביבה, להביאה ולקברה לדודה."

"וזה שאומרים בקדיש הלכנה 'עטרת תפארת לעמוסי בשן' שהם עתידים להתחדש כמותה, כי כמו הלכנה כשהיא בתכלית המיעוט מתחדשת תיכף, ככה ישראל הקדושים כשיהיו בתכלית המיעוט, אז יתחדשו ויתעלו בפעם אחת מאפילה לאור גדול, כי צריכים נכנסת ישראל לירד בגלות האחרון עד עומק האחרון שבקליפות להוציא בלעם ספיהם ועיין בסוף מאמר האמונה" עכ"ל בספר שומר אמונים שם.

טיב הלך מוסר הנלמד לנו מזה המעשה, שלעולם אי אפשר לדעת מה יגדל ומה יצמח מילד קטן 'נוקא'. וכעש 'נחמן' דגן נודע ששוכנת בקרבו נשמה טהורה מזוככת ונשגבה עד מאוד, עד שבגיל שתיים עשרה שנים כבר התנבא ברוח הקודש. – כן כל נער וכל נשמה קדושה וטהורה של תינוקות של בית רבן, יכולה ומסוגלת להתגדל מאוד, כמו רבים מגדולי הדורות שהיו בילדותם ובנעורם ילדים ונערים רגילים... עלינו אפוא להעריך ולחוקר עד מאוד כל ילד וכל בחור שה תמים מצאן קדשים הערבים על קיום בית ישראל. לשמור עליהם מכל משמר, לעודד כל נער ולרוממו בהשפעת אהבה וקדבת לב, וזו' שלא לזלזל או לבטל שום 'נוקא', פיקדון קדוש ויקר שהפקיד הש"ת בידינו, רק להתפלל ולהעתיק מקרב לב ונפש תמיד להצלחתם ושיזכו לשמירה מעליא מן השמים בדור פרוץ כזה של עקבתא דמשיחא, מלא בניסיונות קשים האורבים לנוער שלנו בכל פינה מבית ומחוץ. ויהיה לב אבות ואימהות הומה בתפילות נרגשות ובמסחרים תכבה נפשים

< | הפשע בעפוד הבא >

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

דירה למסירה

כל החיים שואלים בביתי מה יהיה? איך נחתן את הילדים? ואני עונה, שיש לנו שותף שלישי שזו הדאגה שלו. אני עובד ולומד תורה ועושה מה שביכולתי. כמוכן שאם היתה לי אפשרות לשים משהו בצד הייתי עושה זאת, אבל החיים לא אפשרו לי זאת.

והיה היום והדוד החליט לרכוש דירה עבור ביתי הקטנה שנשאה חן בפניה. הדודה מצאה פרויקט שנראה לה מתאים וסגרה חוזה. התבקשתי לעזור בהליכים ולעמוד מול החברה בכל הטופסולוגיה הכרוכה ברכישת דירה. עצם ההצעה והרצון של הדוד גרמה לנו להפתעה מוחלטת.

באחד הימים, התקשרו אל הדוד ממשרד המכירות כדי להודיע שהיום זה היום האחרון לתשלום השובר שקבלנו. הדוד התקשר להודיע לי ולא ידעתי מה לעשות, הרי זה לא משהו שאני מכיר והייתה אי הבנה בין משרד המכירות לדוד אודות התשלום הראשוני. סיימתי את הלימוד בסדר הקבוע למרות המתח הנפשי וניגשתי לבנק בעיר מגורי על מנת לשלם את השובר.

אבל אז נתקלתי בבעיה. הדוד לא יכול לשלם עבור הבת שלי שאינה קרבה ראשונה. עוד לא הספקתי להיות מתוסכל, ויהודי נחמד פונה אלי ושואל אותי אם יש לי את השובר ביד ואת כרטיס הבנק? השבתי בחיוב ואז הפתיע אותי והסביר לי שדרך המכונה ניתן להפקיד ולשלם את השובר ללא כל העיכובים החוקיים של הבנק... הוא עזר לי למלא את מה שצריך ואף עזר לי לשלם בכספומט. הייתי בהלם מטיב ההשגחה. הקב"ה סידר לי אדם שמסתבר שהוא יועץ משכנתאות בכיר ובדיק היה בבנק עבור לקוח וה' שם בליבו לעזור לי עם חיור...

היה זה שיעור מאלף שמי שמקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול דרך ארץ כפשוטו. אילולי היועץ החביב הזה לא הייתי מצליח לשלם באותו יום, מה שהיה גורר קנסות וכאן היה לי ניסיון לא קל לסיים את חוק לימודי לפני שאתפנה לדברי חולין וראיתי את הברכה בעיני בשר...

מכתב מאת: א. ב.

הפענוח לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזרן לשלוח אל 'י' שנה שמואל בפוסט: 15326517922 או אל: o.y.wines@gmail.com

אחת שאלתי מאת ה' לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו

לפני מלך מתרצה בדמעות להצלת נערי הדור תינוקות של בית רבן בנפש נשמה אמן. ציון קדשו של 'חמץ קטור' נקדש כמקום חפילה נעלה ונשגב לדורות עולם ואף אנו נזנק פה נבקש ונתחנן לפני קל מלך יושב על כסא רחמים, בזכותו של האי נחמן ינוקא קדישא דגן, עולה תמימה טהורה וחביבה משופרא דשופא של תינוקות של בית רבן זכים ונקיים מכל רבב של חטא: "מידת הרחמים עלינו התגלגל, ולפני קונן תחנתנו הפיל, ובעד עמך רחמים שאל, כי כל לבב דין וכל ראש לחלל. לחלץ את ישראל קדושים מכל צרותיהם וצרות צרותיהם בנפך ובנפש, מבית ומחוץ, בכללות ובפרטיות. - כאשר קושי מר הגלות והטומאה והזוהמה מתגבר בחוקי ניסיונות עקבא דמשיחא וכבר כלו כל הקיצין.

סוף היום. עזיבתו הפתאומית של ר' אפרים בשיאו של שיעור עיון מעמיק, הפליאה לא מעט את התלמידים היקרים. מה קרה פתאום באמצע היום? להיכן מיהר המלמד החשוב בדחיפות שכוונו בימים הראשונים של השנה? כאשר מעולם לא החסיר כמעט במשך כל השנה כולה ובודאי שלא בימים הראשונים של השנה. הם החלו לדאוג ולחשוש לרובם האהוב מי יודע מה היה לו, עד שנצרך לעזוב ולקטוע ממש באמצע הלימוד לנסיעה בינעירונית.

למחרת בבוקר כשהגיע הרבי אל החיידר, רענן ונמרץ כרגילו, סבבו אותו מיד תלמידיו האהובים בשאלות שונות ותחוקות... מה קרה לרבי אתמול? מדוע נחפו פתאום לצאת באמצע השיעור? וואס איז געשיין? [מה קרה] - בתחילה ניסה רבי אפרים להשתמש מהם באמתלאות שונות, אך משלא התקבלו תירוציו המתחמקים על לב התלמידים וחזקה עליו הפצרות המרובות החליט לגלות לפניכם דברים כהוויית.

הוא פתח את פיו כמתנצל, על שכבר בימים הראשונים ללימודים נדרש להביא 'מלא מקום'. - פשוט הייתי מוכרח בדבר, אמר ר' אפרים וכאן גילה בפעם הראשונה את סודו המופלא ואת סוד הצלחתו המיוחדת בחינוך התלמידים לאחר שמקדיש יום שלם לפני תחילת הזמן לנסיעה המיוחדת מירושלם, בשביל הצלחת שנת הלימודים.

השנה סיפר הרבי הנערץ, מסיבות שאינן תלויות בי לא יכולתי לקיים את מנהגי הקבוע ולא הספקתי לעלות למירון לפני תחילת השנה וחשבתי לדחות את הנסיעה הזו לזמן אחר שיתאפשר בידי.

אולם רק התחלתי את השנה ומיד נוכחתי בעליל שהכל תקוע והולך בעצלתים משום מה אינני מצליח ללמד ולהסביר כמו שצריך, הסוגיא מתפתלת ומסתבכת אצלי, כידוע ש'חוסר הסברה נובע מחוסר הבנה'. וכתוצאה מהלימודים הבלתי מוצלחים גם המשמעת התרופפה מעט, הכל היה צולע ומעורפל, כפי שבדאי הרגשתם גם אתם.

בראותי כי כן לא יכולתי יותר להמשיך בשום אופן, ופשוט הוכרתי לקום באמצע היום להודות להפליא אל הציצון הקדוש משוש לב איש ישראל, לבקש ולהתחנן מפני הבורא יתברך שמו, אשר 'הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה ועושה ויַעֲשֶׂה לְכָל הַמַּעֲשִׂים, על הצלחת הלימודים גם בשנה הזו!

ואכן התקבלה תפילתו לפני כיסא הכבוד, והועילה מאוד טירחת נסיעתו אל 'דבי שמעון' שבזכותו שמע ה' לבקשתו. ותיכף מיזם מחרת כשחזר אל החיידר התהפך המצב לטובה ובפתחת השער דלעילא נפתחו הלבבות דלתאח, 'להבין ולהשכיל' לשמע ללמד וללמד לשמר ולעשות ולקיים. והיתה תורתו באותה שנה מאירה וזורחת ביותר, והמשיך להנהיג ולהחזיק את כיתתו על מי מנוחות כל אותה שנה בהצלחה מופלגת, בתורה וביראת שמים! ללמד עד היכן מגעת כוחה של תפילה ובפרט התפילה עבור הצלחתם של תינוקות של בית רבן, כמה היא נצרכת וחשובה ובייחוד התפילה המיוחדת עם תחילת הזמן, בעת שלבבות צעירי צאן קדשים הומים ומשתוקקים לקרבת אלקים טוב ולדבקות תורה ותפילה ביראת שמים ומידות טובות לשפוך לב כמים לפני אבינו שבשמים להצלחת הזמן החדש, והשנה המתחדשת שבפתח בכתיבה ותחימה טובה אמן ואמן.

עשה לשמע יומי שרים שלא חטא, עשה לשמע גמלי חלב שלא חטא, עשה לשמע תינוקות של בית רבן

שאר מסיבות וסיומים שמן הראוי לערכם בתפארת הרצות כדי להחזיר בלב התלמידים אהבת תורה ויראת שמים.

בתלמוד תורה "עץ חיים" המפורסם של בני ירושלים של מעלה בדור שלפנינו היה מלמד אחד חשוב ונכבד מאד, ה"ה מוה"ר אפרים נקנסקי זצ"ל. הוא היה גברא רבא תלמיד חכם ובר אוריין, איש ירא ושלם מהמלמדים הוותיקים בעץ חיים שנים רבות שבעצם אישיותו ואורחות חייו הנעימים הקרין אורה של קדושה על כל התלמידים. הן והיראת שמים שהיו נסוכים על פניו העדינים תמיד, השפיעו רבות על עיצוב דמותם של תלמידיו הרבים בני קריתא דשופרא.

מנהג של קבע הנהיג לעצמו ר' אפרים דגן, מדי שנה בשנה בטרם פתיחת שנת הלימודים החדשה היה עורך נסיעה מיוחדת לאתרא קדישא מירון ת"ו, לציון התנא רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, כדי להעזיר בקדש בתפילה ותחנונים להצלחת התלמידים החדשים העולים אל הכיתה שלו, ושתיהו השנה המתחדשת פוריה ומבורכת בחינוכם ותלמודם של תינוקות של בית רבן.

כאשר ראיתי כמה וכמה מלמדים חשובים ומגדי שיעורים יראי אלקים שתפסו במנהג יפה זה, לערוך נסיעה למירון לתפילה מיוחדת ולהפציר בקדש בטרם תחילת הזמן על הצלחת שנת הלימודים הממשמשת ובאה לטובה. והוא מנהג נאה, כי אכן צריך הרבה תפילות עבור הצלת הילדים התינוקות של בית רבן ה' עליהם חיו. ובפרט בציון קדשו של רשב"י, כמו שמרומז על כך להדיא בגמרא (מכות יז:) תפילה זו שעל התינוקות: "דילידא אימיה כרבי שמעון תיליד", עיין שם.

המעשה שלפנינו החדש באחת השנים בכיתתו של רבי אפרים. כמה ימים לאחר תחילת הזמן בעץ חיים, שנפתח כמובן בהתלהבות ובהתחדשות רעננה, כראוי וכיאות לתלמוד תורה המצוין שבישיבת עץ חיים. קם לו בפתע פתאום רבי אפרים מכיסאו, באמצע שיעור קשה ומסובך שמסר לתלמידיו החדשים בגפ' הנלמד באותו זמן. הוא הפסיק בפתאומיות קרע את עצמו מעומקה של סוגיא יצא בחטף מן הכיתה, והלך בזריזות היישר אל היכל הישיבה הקדושה דעץ חיים. - שם ישבו באותה שעה שורות שורות של לגיונות תלמידי חכמים מסתלה ומשמנה של בני ירושלים ושקדו על תלמודם. הוא ניגש בדחיפות אל אחד האברכים המוכרים לו, וביקש ממנו אם יוכל להואיל בטובו להחליף על אחר את מקומו בכיתה למספר שעות מאחר והוא נחפו בדחיפות לנסיעה בין עירוניות.

רבי אפרים נכנס אל משרד ההנהלה, שם הסדיר את ענין יציאתו והממלא מקום המחליף, ויצא היישר אל נסיעתו, כשהאברך החשוב שנוענה לו ברצון נכנס למלא את מקומו בלימודים עד

כענין שהגביא מעיד בנו לאמר (ישעיה לז ב-ד): "וישלח את אלקים אשר על הבית ואת שגנא הסופר ואת קני הכהנים מתפסים בשקים אל ישיעיהו בן אמוץ הנביא. ואמריו אליו, כה אמר חזקיהו, יום צרה ותוכחה ונאצה היום הזה כי באו בנינו עד משבר וכן אין ללדה. אולי ישמע ה' וגו', ונשאת תפלה בעד השארית הנמצאה".

וכאשר באים לקראתנו הימים הנוראים וימי הסליחות המקודשים נוחלים נא לקל, כאיש אחד בלב אחד, ונבקשה פניו: "פנה נא אל התלאות ואל לחטאות, צדק צועקין מפליא פלאות קשוב את נהנים אלקים ה' צבאות לשמע אל הנהגה ואל התפלה" - אמן.

אולם האירועים שבתלמוד תורה על טהרת הקדוש בירושלים קרתא דשופרא רעש וגעש, תכונת התחינה ניכרה היטב מכל פינה, אוירת השמחה הגדולה היתה מלאה מפה אל פה. - היה זה יום חגם הגדול של חתני "חומש סעודה", הנערכת מדי שנה בשמחה רבתית ברוב פאר והדר. כמנהג ישראל קדושים לערוך שמחה זו בעסק גדול, כראוי וכיאות לכבודם של תינוקות של בית רבן, המתחילים בלימוד התורה הקדושה, להעמיד להחזיק ולקיים מוסדות תבל, כד"א (תהילים ג) "מפי עוללים וינקים יסדת עץ למען צורךך, להשביט אויב ומתנעם!" אחד מרבני ירושלים שהוזמן לזו השמחה לשאת מדברות קדש, לדגל שמחת נכדו שהיה בין חתני השמחה, הגיע אל המקום בליווי נהגו האיש, שהיה מן הבחורים המצויים לדאבון לב ברחובות קרית, שנטש את ספסל הלימודים בישיבה הקדושה, ונקרא בזמנינו 'נשו' רחמנא ליצלן.

בתום האירוע המפעים שהצליח בהצלחה גדולה בסייעתא דשמיא כשיצא הרב אל הרכב לשוב אל ביתו, רואה הוא את פני הנגה - הבחור - המלווה שהיו נסערות מאד, דמעות עמדו בעיניו, ומרוב התרגשות כמעט ופרץ בבכי נסער. שאל הרב את הבחור ברוב חיבה ואהבה כדרכו, שמא אינו חש בטוב ומה פשר ההתרגשות הגדולה? ענה הבחור: ברוך השם חש אני בטוב וכבר יוצאים אנו לנסיעתנו, אולם הנני נרגש מאד למראה חתני השמחה, ילדים טהורים וקדושים תינוקות של בית רבן, שפניהם זורחות ומפיקות קדושה עצומה. וכראותי את נכד הרב ניגש לקבל את החומש עם הכתר על ראשו, והחיך המלא תום וחוץ על שפתותיו. התעורר מאוד לבי בקרבי, והרהרתי לעצמי שאם היו עורכים גם לי כזו 'חומש סעודה' לא הייתי מגיע לאן שהגעתי... זה היה בודאי מחזירי בי אהבת תורה ויראת שמים עצומה! וללמד על הכלל כולו יצא שנלמד מטיב עובדא זו, כמה חשובה היא ההערכה שאנו מוקירים ומרוממים את ילדי התלמוד תורה תינוקות של בית רבן, אם 'חומש סעודה' או

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מוהגה צ"ר **רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א**

0733-22-76-09 ☎ **חתקשרים** ● **מזמינים** ☞ **מקבלים ללא עלות דמי משלוח!**

י"ר ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקרי! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

הפחות טוב- עליו יש לו עולם הבא, כי הוא ראשית אוננו, לו משפט הבכורה - עליו הוא מקבל את העולם הבא, עליו עיקר השכר!!

לא תחרש בשור ובחמר יחדו (כב, י) כתב האבן עזרא בטעם מצווה זו, וז"ל: "השם חמל על כל מעשיו. כי אין כח החמור כח השור", עכ"ל. והיינו שזה גורם לחמור שיצטרך לעמול מעבר לכוחותיו.

אומר הגר"א דיסקין: ומכאן יש מוסר השכל לאותם ההורים המשתדלים בכח להכניס את בנם לישיבה "חשובה", שיש בה תלמידים "בעלי כשרונות" והבן שלהם יצטרך להתאמץ מעבר לכוחותיו, כדי שלא ירגיש נחות מחבריו, ובסוף הוא עלול חלילה להשבר ולהתרוסק, רח"ל. והרי הקב"ה חמל אפילו על החמור, שלא להטיל עליו להתמודד עם השור שכוחו רב משלו. ק"ו על אחת כמה וכמה, שאנו צריכים לחוס על בנינו היקרים, שלא להכניס אותם לצער הזה בשנים היקרות ביותר שלהם, להתמודד עם חברים שעולים עליהם בכשרונותיהם, ואם ההורים היו חושבים באמת ובתמים על טובותיו ועתידו של בנם, היו דואגים שילמד בישיבה שמתאימה לו לפי כוחותיו וכישרונותיו, ושם יעשה חיל בלימודו, וילמד בס"ד ברוגע ובשמחה.

וכסית את צאתך (כג, יד) בשלמא אם הדברים אמורים בסתם מחנה נחא, אבל להמפרשים שהדברים מסובים אל מחנה ישראל במדבר, קשה הלא המן היה נבלע באבריהם? וז"ל שזה היה במדבר ממה שהיו קונים מתגרי או"ה. ובעירובין נ"ה אמרו חז"ל, שב"י לא היו נפנים לא לפני המחנה ולא מן הצדדים, אלא מאחוריו, ומזה נראה שהיו נפנים גם במדבר, אבל מכיון שמצות "וכסית את צאתך" היתה נוהגת גם במדבר, למה המתין משה להודיע לישראל מזה רק בסוף ימיו? וז"ל שבני ישראל התחילו לקנות אצל תגרי או"ה רק כשנתקרבו לשוב, היינו בסוף ימיו של משה, ואז צוה אותם על זה. (אזנים לתורה)

כי יקח איש אשה חדשה (כד, ה) שח המשגיח הגר"ח מיישקובסקי שליט"א: סיפר לי רבי אלעזר ברונר איש החינוך ורב פעלים לחסד הוא זכה להסיע הרבה את הרבנית קניבסקי ע"ה. פעם הוא נסע עמה לבית אביה מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, ושם בבית - סיפר לו אחד האחים שעל המיטה הזו ישבה האחות הגדולה בת שבע בשעת בוקר מוקדמת, ולפני שהיא הלכה לעבודה [היא הייתה מאד כשרונית והיא עבדה אצל רואה חשבון], היא אמרה תהילים בבכיות, ורק אחר כך היא הלכה לעבודה. בחזור - הוא סיפר לה מה שאומרים עליה... היא לא הבינה מה הוא עושה מזה עסק... ואמרה לו, אם אחד יש לו חולה בבית והוא בוכה בתפילה ב"רפאנו" זה אומר שהוא צדיק?... זה טבעי! גם אני, הלכתי לעבוד אצל רואה חשבון שהוא לא בן תורה, באו לשמה כל הגבירים, אם אני רואה ככה זה עלול להשפיע, למה שאני ארצה להינשא לבן תורה כמו רבי חיים?... אם כן זו סכנת חיים!!! אז בכיתי כל יום שאני חז"ו לא אהיה חולה, שאחזיק מעמד וארצה רק את רבי חיים, זה טבעי.

כי תקצר קצירך בשדך ושכחת עמר בשדה לא תשוב לקחתו (כד, יט) הרב חיד"א שאל פעם את תלמידיו: איזוהי המצוה היחידה בתורה, שאם אמר עליה "לשם יחוד" קודם המצוה - לא זכה לקיימה? תמיהו התלמידים ולא ידעו מהי המצוה הזאת, שהרי על כל המצוות ראוי לומר תחילה "לשם יחוד". אמר להם הרב חיד"א: זאת מצות שכחה, שהרי רק על ידי השכחה יכול אדם לזכות לקימה, ואי אפשר לקימה בכונה תחלה.

רבותי יש לי שתי בשורות לומר לכם האחת פחות טובה, והשניה בשורה טובה

לא ישכח אותו היום בו סימן הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי זצ"ל לקראת סיום תפילת ערבית, כי הוא רוצה לומר דבר מה לבחורים. עיצומו של חודש אלול היה, ורבי ברוך מרדכי סימן כי הוא חפץ לומר דבר מה, בני הישיבה הצטופפו במעגל סביב מקומו, והוא אמר: רבותי יש לי שתי בשורות לומר לכם, האחת פחות טובה, והשניה בשורה טובה, ולאחר שתיקה משמעותית, אמר, **הבשורה הפחות טובה היא**, וכאן הרעים בקולו - **כבר חלפו עברו עלינו שבועיים של אלול!!!, והבשורה היותר טובה היא - עדיין נשארו לנו שבועיים של אלול, תנצלו אותם..**

בספר היראה (סוף הספר) כותב רבינו יונה, משנכנס אלול עד מוצאי יום הכיפורים יהא חרד וירא מאימת הדין. בתקופה זו על האדם להיות ירא וחרד מאימת הדין, וזו עבודת חודש אלול - היראה. "הימים הנוראים" - במורא שמים.

ובמשנה ברורה ר"ס תקפ"ד הביא שעל ידי שאדם מתעורר ליראה ופחד מהדין, גורם שהקב"ה ידון אותו ברחמים. חז"ל אמרו (ע"ז ג:) שהקב"ה מתיישב על כסא דין ואחר כך עובר לכסא רחמים. הקשה ר' איצל (כוכבי אור נח), אם עתיד לעבור לכסא רחמים, מדוע מתיישב תחילה על כסא דין? אלא שבאמת יש גם דין - כמה רחמים יהיו במשפט של כל אחד ואחד. והדין הזה נקבע לפי הפחד והחרדה שיש לאדם מהמשפט. ומדמה את הדבר למי שיש לו נער ועשה מעשה שאינו הגון, אם יבוא אביו וימצא כי הנער נתמלא פחד וחרדה מאימת אביו שלא יענשו קשה, ירחם עליו, מה שאין כן אם יראה כי אין לבן שום פחד, יתמלא עליו חימה וכעס יותר. וכן הדבר, אם האדם יכניע שכלו לצייר לפניו אימת הדין, ולהיות מלא פחד ורעדה, יפיק רצון מבעל הרחמים שישפוט אותו בשיעור מרובה של רחמים.

ולקחת לך לאשה (כא, י) וברש"י לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. מקשים העולם שלכאורה תבת 'לא' ותבת 'אלא' מיותר, כי ניתן לכתוב: דברה תורה כנגד יצר הרע. וכתב החנוכה התורה לפרש על פי הגמרא ביבמות (סג.) שרוב חייא למרות שאשתו מצערת אותו היה קונה לה מתנות, והשיב לדודו רב ששאלו על כך, ואמר: וכי לא די שמגדלת את בנינו אלא גם מצלת אותנו מן החטא. נמצא שהאשה מועלת לנו לשני דברים: לגדל הבנים, וגם להציל מן החטא. והנה ביפת תאר שסופה שתלד בן סורר ומורה אם כן יפת תואר אינה מועלת אלא לדבר אחד דהינו להציל מן החטא, וזה שפירש"י לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, כי יפת תאר אינה מועלת לגדל בנים הגונים, רק כנגד יצר הרע לחוד.

כי את... בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים (כא, יז) שח אחד המחנכים: בכל כיתה יש ילד שהוא בגדר 'בן השנואה' ועליו אומרת לנו התורה שיש להעדיף אותו ולפרגן לו, "כי את... בן השנואה יכיר, לתת לו פי שנים" וכיצד עושים את זה? "בכל אשר ימצא לו" בכל מידה ודבר הכי קטן שהוא עושה תפרגן לו עליו - **פי שנים**.

ולמה להעדיף אותו כל כך? "כי הוא ראשית אוננו, לו משפט הבכורה". מרן הגר"א"ל שטיינמן צוק"ל היה אומר שיש ג' סוגי תלמידים בכיתה: המוצלח - העולם הזה של הרביה. הבינוני - עליו הוא מקבל משכורת.

'לאחת השכונות הגיעו כמה משאיות ואוטובוס שהריק מקרבו עשרות פועלים. הם התמקמו עם חלקי מנוף בשטח ריק, במטרה להקים שם מנוף. הפועלים עבדו במרץ במשך חודש שלם כדי להקים את המנוף. כל בר דעת מבין שאם מקימים מנוף גדול כל כך, בוודאי שהולכים להקים כאן בניין ענק, שאם לא כך, בשביל מה השקיעו כאן עבודה רבה כל כך רק כדי להקים את המנוף?!'. 'ביום שהושלמה בניית המנוף, והמנוף התחיל בפעולה, התאספו תושבי השכונה, גדולים כקטנים, סקרנים לראות מה ירים המנוף ולשם מה הוקם. לפתע, הם רואים משאית מתקרבת, עוצרת ומריקה מקרבה שקית עם מעט ממתקים, קצת חד פעמי ועוד כמה צעצועים. המנוף מרים את החבילה בתנופה מרשימה ו - מניח את השקיות בחלון הבית הסמוך, וזהו! סיים את הפעולה. שוב הגיעו לשטח המשאיות והפועלים, פירקו את המנוף הרים והכל חזר למקומו כמו שהיה. צחוק גדול פרץ בשכונה, בשביל זה טרח בעל הבית כל כך והשקיע סכומי כסף גבוהים ואנרגיות מרובות כל כך?! בשביל להרים שקיות נבובות?! אבל יותר ממה שצחקו עליו, ריחמו עליו: לבטח יצא בעל הבית מדעתו..."

נו, זה משל שלא היה ולא נברא. כל אחד מבין שהדבר לא יכול לקרות, אבל הבה ניזהר לבל נגיע אנו למצב הזה... הימים הנוראים הבאים עלינו לטובה, הם 'נוראים' כפשוטם, לא רק נוראים מלשון מורא, אם כי גם זה נכון, הם ימים שיש בהם פחד הדין, אבל הם נוראים בעיקר במובן של 'נורא גדול', 'נורא מפחיד'. כשרוצים לתאר משהו גדול במיוחד, משתמשים בביטוי 'נורא'. ימים אלו הנם ימים נוראים בגדלותם. הימים אלו הם מנוף גדול, שכל אחד יכול לבנות בעזרתו בנין חדש לעצמו. הוא יכול פשוט לבנות את עצמו מחדש! אך יש להיזהר שלאחר שיפרקו את המנוף הגדול הזה, לא נישאר עם שקית עלובה, אלא באמת ננצלם כדי לבנות את הבניין.

וממנוף למנוף - נזכיר את שסיפר הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל: באחד הימים הובא קרוואן חדש לעיר אופקים. הקרוואן גדול הממדים, אשר נועד לשמש כבית כנסת, הובא על גבי משאית ענקית. מנוף ענק הובא למקום כדי להוריד את הקרוואן מהמשאית ולהניחו במקום המיועד. כשזרוע המנוף היתה באוויר בעוד הקרוואן תלוי עליה, עמדו כל הילדים מסביב והסתכלו איך המנוף מרים כזה קרוואן גדול. לפתע, הבחין אחד הפועלים כי יש צורך ליישר מעט את הקרוואן. אחד הפועלים אחז בזווית הקרוואן, סובב אותו ויישר אותו, וכך נחת הקרוואן על הקרקע בצורה ישרה ובזווית המדויקת. באחד הימים שח אחד מתושבי השכונה ואמר לחברו: אולי עדיף היה שהקרוואן יעמוד בזווית קצת אחרת? כשבנו, שעמד בסמוך, שמע את השיחה, אמר לאביו 'מה הבעיה, אבא?! בוא נסובב את הקרוואן!' - 'מה אתה שח', אמר לו אביו, 'הקרוואן שוקל טון, אפילו אם כל המתפללים ידחפו יחד את הקרוואן - הוא לא יזוז ממקומו'. השיב לו הבן: 'אבא, בעיניי ראיתי איך אחד הפועלים לבדו סובב את הקרוואן!' 'בני', אמר לו האב, 'כל זמן שהקרוואן עמד על מנוף, כל אחד יכול היה לסובבו וליישר אותו, לשנות זווית, אבל ברגע שהקרוואן הורד על הקרקע והמנוף ניתק עצמו ממנו, זהו, אי אפשר להזיזו...' היה אומר רבי שמשון: "כל השנה אפשר לשנות דברים, ללמוד טוב יותר, להתפלל טוב יותר, עצלן יוכל להזדרז קצת, אבל מהפכות, שינוי מן הקצה לקצה, מאד קשה! אך ימים אלו, ימי חודש אלול, הם כמו מנוף. כמו שכאשר המנוף הרים את הקרוואן - כל אחד יכול ליישר אותו, גם אם הוא שוקל טון, כך גם בימים אלו 'המנוף נמצא בשטח', הקב"ה מרומם כל אחד למעלה ואפשר לעשות מהפכות, אפשר לשנות את הטבע לגמרי! בחור חלש יכול להפוך פתאום למתמיד עצום, עצלן יכול להפוך לזריז, אפשר להזיז דברים שאי אפשר להזיזם בכל השנה. ברגע שימים אלו יעברו, זהו. זה הבניין שבנית. מעתה תצטרך לעמול רבות כדי לשנות דברים'. חשוב לדעת שלא להיות 'מסתפק במועט', לא לבקש לצאת מימים אלו עם שקיות ריקות של צעצועים מדומים, אלא ללכת בגדול, לבקש דברים גדולים, עם כל המושגים של גדלות! (הרב א. הכהן - יתד נאמן)

פינת ההלכה

להחליף נורה בחדר מדרגות ביום שישי, כשיש שכנים שעדיין אינם שומרים תורה ומצוות

שאלה: אני ועד בית בבנין שלנו, בבנין שלנו יש גם שכנים שעדיין אינם שומרי תורה ומצוות, ביום שישי אחת הנורות שבחדר המדרגות נשרפה ואני צריך להחליפה. שאלתי היא, האם ראוי להחליף את הנורה בערב שבת, כי זה תפקידי, או שמא עדיף שלא אחליף את הנורה כעת, אלא אמתין למוצאי שבת, שהרי אם אחליף כעת את הנורה, אני גורם שהשכן שאינו שומר תורה ומצוות ומדליק את הנורות ידליק נורה נוספת בשבת? **תשובה:** בוודאי שהחשכון צודק, ולא יחליף את הנורה ביום שישי, וגדולה מזו מבואר בשו"ע (או"ח סי' שכח ס"ט) שאם צריך לקטוף לחולה שיש בו סכנה שני תאנים בשבת, ויש שני תאנים בעוקץ אחד, או שלשה תאנים בעוקץ אחד, לא יכרתו אלא העוקץ שיש בו שנים. והטעם שבוזה שקוטף את העוקץ שיש בו שלשה תאנים, מרבה בשיעורים, ואסור להרבות בשיעורים בשבת שלא לצורך, וכל שכן בענייננו, שבהדלקת המתג בשבת, גורם לו להדיק עוד נורה, שבמעשה אחד עובר על כמה איסורים, וזה אפילו יותר מריבוי שיעורים, אלא עושה כמה מלאכות במעשה אחד. (הגר"י זילברשטיין שליט"א, קובץ ווי העמודים)

חשובה לחידה פר"ש: בעריפת העגלה.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת שטיין לנשואי הבת משפחת גרודקה להולדת הבת

משפחות שוורץ - גולדמן להולדת הבן הנכד משפחת יהודה בלומנטל להכנס הבן לעול תורה ומצוות

גני הדר: משפחות רייכנברג לנשואי הבת משפחות שטרנברג-קוט (מרכז העיר) לאירועי הבן הנכד משפחת גינזבורג לאירועי הבן משפחת קרישבסקי לאירועי הבן

כניסת שבת: 18:22

יציאת שבת: 19:34

רבנו תם: 20:14

לקבלת העלון במייל:

sagifrenkel@gmail.com

לתגובות והערות:

שגיא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים

יבואו בו

פרשת – פי תצא

אנחנו נמצאים בחודש אלול ומחפשים זכויות. אנשים רצים לחפש דברים גדולים, ורבותינו לימדו אותנו: אל תרוצו לדברים גדולים, תחפשו דברים קטנים, מצוות שאדם דש בעקביו. שנבין: מתגלגלים לידינו, מתחתינו, מסביבנו, מיליוני מצוות בכל יום. בכלום אפשר לגרוף מיליונים. ניתן דוגמא. שנינו במשנה באבות (ד, טו): "הוי מקדים בשלום כל אדם".

כמה כסף עולה להקדים שלום לשני? בכמה מאמץ זה כרוך? בכלום! סך הכל כשאתה עובר לידו, תקדים לו שלום, וגם תחייך לעברו, וכך קיימת מצוה נוספת: "והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות" (שם א, טו). הרווחת שתי מצוות! הנעמת לזולת, עשית לו טוב על הנשמה, והוא יצא מרוצה.

מי יודע כמה עודדת אותו, והמפלס של הזכויות עולה ועולה. כל זה באמירת שלום, בחיוך. כמה אפשר להרוויח! באה התורה ואומרת: כן! אני נותנת לך מצוה פשוטה, שווה פרוטה, שאדם לא שם לב אליה. המאבד אמנם לא שם לב שנאבד לו חפץ ששווה פרוטה – אבל המוצא יכול לקחת את שווה הפרוטה הזה ולהפוך אותו למיליארדים.

יהודי יקר ממושב יסודות, הרב חנוך הרשקוביץ, יצא לארצות הברית בהתנדבות כדי לעזור בגיוס כספים לכולל י"ב שעות של "אגודת בן תורה", כולל יחודי בו גדלים תלמידי חכמים הלומדים במסגרת הכולל 12 שעות ביום. כשחזר, עצרתי אותו ברחובה של עיר טפחתי לו על גבו ואמרתי לו: "ישר כוח גדול, עזבת את עבודתך במשך שבועיים והתנדבת להיות שנורר". הוא נעמד ואמר בארשת חשיבות: "אני לא שנורר. אני יבואן!".

כשחשבתי על המשפט שלו, אמרתי: "אח, כמה נפלא! איזה מוסר הוא נתן לי. אין מילה יותר מתאימה יותר מ'יבואן'. מה עושה יבואן? נוסע לסין, קונה סחורה בזיל הזול, מביא אותה לארץ ומוכרה במחיר גבוה פי מאה.

אומר אותו יהודי: אני נוסע לאמריקה, לוקח מבן אדם עלים ירוקים, כמה דולרים, והופך אותם לתורה, נותן אותם לתלמידי חכמים. אני לוקח פרוטות והופך אותם למיליארדים. קצת התבוננות, קצת תשומת לב, והמיליונים בידינו. חבל להפסיד! (הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, מתוך 'לקראת שבת מלכתא')

כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ וְנָתַנּוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׁבִי (כא, י)

הקושי הגדול ביותר הניצב בפני יהודי כאשר הוא מגלה כי התורה אמת, הוא חוסר היכולת להשלים עם כך שכל החיים שחי עד כה היו לריק. הקושי הזה גובר, ככל שהאדם מבוגר יותר. אם הוא בן חמישים, למשל, הרי בהכירו את האמת, הוא מגלה כי איבד את כל השנים שחלפו עד כה. הם נותרו ריקים, ללא תפילין, ללא ציצית, ללא ברכת המזון, ללא שבת וללא לימוד תורה. זהו קושי שאין כמוהו, להגיע להכרה זו שכל שנותיו עד כה בוזבוז לריק ולהבל. כיצד יוכל לכבוש ולנצח את היצר, המונע ממנו לשוב לדרך האמת בטענה זו?

אומרת התורה בתחילת הפרשה (כא, י): "כי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שבי". התורה מדברת כאן על מלחמת היצר, ואומרת: "ושבית שבי". האם אפשר לקחת את היצר הרע בשבי? מדוע לא אמרה התורה "ושבית אותו אלא "ושבית שבי"? אלא, שאין מציאות כזו לקחת את היצר הרע בשבי, הוא תמיד יישאר בתפקידו כימים ימימה. אבל אפשר ליטול ממנו חזרה את מה שהוא לקח מאיתנו בשבי. הוא לקח בשבי ימים ושנים, שבתות וחגים, את מצוות התורה הרבות, כל זה נמצא בשבי אצל היצר הרע.

אומר הקב"ה לאדם: אם רצונך להחזיר לעצמך את כל מה שהיצר הרע לקח ממך בשבי, יש ביכולתך לעשות זאת. אם תילחם ביצר הרע ותיאבק בו, לא רק שאתה בך את הכוחות לנצחו ולהכריעו, אלא גם את כל מה ששבה ממך – תוכל להשיב לעצמך בחזרה!

יתירה מזו, כאשר יהודי זוכה להכיר את בוראו על ידך – כל מצווה שהוא מקיים נזקפת גם לזכותך. וכך אתה משיב לעצמך את השבי ששבה ממך היצר הרע. אם אדם שבעצמו היה רחוק וזכה להתעורר ולהתקרב ולקבל עליו עול תורה ומצוות, פונה למכריו מן העבר או ליהודים רחוקים אחרים ומטעים גם אותם מן הדרך החדשה שהוא הולך בה, ואותם יהודים מתקרבים גם הם בזכותו ומתחילים לשמור תורה ומצוות – על ידי המצוות שהם מקיימים מתמלא חסרונו האישי, והשנים הבאות עליהם לטובה שבהן הם חיים כיהודים יראי שמים – משלימות את שנות העבר שלו, הריקניות ממצוות ומעשים טובים.

יש בצפון קיבוץ בשם "מזרע". בקיבוץ הזה מגדלים, רחמנא ליצלן, 'דבר אחר'. והנה, אחד מבני הקיבוץ הזה, הגיע אלינו בדרך-לא-דרך לשבת, ולאחר מכן שהה כאן תקופה ושב בתשובה שלמה, אך נותר לגור בקיבוץ, כאדם שומר מצוות. בתחילה ניסו לומר לו שאין מקומו בקיבוץ, אבל הוא התעקש להמשיך לגור שם. הוא אמר לבני הקיבוץ: "הרי אתם מגדירים עצמכם כ"בני תרבות, אנשים ליברלים, מדוע לא תזמינו לקיבוץ דמות רבנית ותשמעו את מה שיש ליהדות לומר? ממה אתם מפחדים?".

הם השיבו לו שהם אינם מפחדים מכלום, ואין להם כל התנגדות שיגיע רב לקיבוץ. התקשר אליי אותו צעיר וביקש ממני לבוא ולדבר בקיבוץ, ולאחר מכן להשיב על שאלות. הגעתי לקיבוץ ודיברתי שם. אני יכול לומר בפה מלא כי מהשאלות

שלהם שמעתי את זעקת הנשמה היהודית שלהם. עד כדי כך הגיעו הדברים, שהייתה שם קבוצת צעירים, שהסכימו להגיע לישיבה לשמוע עוד על יהדות. מעומק הטומאה של הקיבוץ הזה, המגדל ומפיץ בשר פגלים, הגיעו אלינו נשמות שבויות. האין אנו שומעים את קול זעקת הנשמות? ('משכני אחריך')

הָקֵם תְּקִים עִמּוֹ (כב, ד)

כפי מה שאדם מסייע לרעהו ונושא בעולו של חברו, כך זוכה הוא לתקן עצמו וליישר אורחותיו. דבר זה נרמז בלשון הכתוב: "הָקֵם תְּקִים עִמּוֹ" תקומתו של האדם תהיה עִמּוֹ – עם הסיוע לזולתו. וכך אמרו חכמינו זיכרונם לברכה: יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית (ויקרא רבה לד, י) ('שפת אמת')

בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ (כד,טו)

והנה לנו, דווקא בפרשה שלנו שחלה תמיד בתחילת חודש אלול, יש הרבה מצוות שנוגעות בזהירות בעניינים של בין אדם לחבירו. למשל, יש את המצוה של 'בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ', ויש במצוה היקרה והשכיחה הזו כמה פרטים שרבים לא יודעים, וכך מפסידים את המצוה הזו בידיים.

כל כך המצוה הזו שכיחה. הנה דוגמא. אחד הלך לאיזה חתונה בשעות הערב, לקיים מצוה גדולה של שמחת חתן וכלה, וגם אכל שם שני עופות, אחד כנגד החתן והשני כנגד הכלה... מי נשאר בינתיים לשמור בבית על הילדים? הוא הביא לשם מישהי שתשמור עליהם, מה שקוראים 'בייביסיטר'. בחצות הלילה נגמרה החתונה, והאיש מגיע לבית כשהוא כולו שמח וטוב לב. בכל אופן, הרי אכל שני עופות...

כשהוא מגיע לבית ויש שם את הילדה ששמרה, הוא מוציא לה שטר של מאה שקל מהכיס ושואל 'יש לך לפרוט?'... 'אין לך'. אז תלכי עכשיו ותבואי ביום אחר ואתן לך את התשלום'. הנה אם עשית כך, הפסדת עכשיו מצות עשה יקרה של 'בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ'. זה מלבד מה שאולי גרמת לה עגמת נפש, שכן היא יושבת ומחכה אולי היא תקבל הערב את שכרה ותוכל לקנות משהו שהיא צריכה, ולבסוף אתה שולח אותה ואומר לה, 'לא חשוב, אני כבר אעשה את החשבון עם אבא שלך ואעביר לו את הכסף בהזדמנות'. וכל זה למה קורה? כי אין את שימת הלב ואת הרגישות לזולת.

אדם יראה בעצמו, איך הוא מרגיש כשהוא הפועל וכששוכרים אותו לאיזה דבר. האם הוא לא מצפה ומחכה שיביאו לו את שכרו מיד, ואם לא מביאים לו מיד את הכסף ודוחים אותו ואומרים לו לא נורא, 'אם לא נתן לא עיכב...' תבוא פעם אחרת וכשיוצא בזה, האם אין הלב שלו מתמרמר? אבל לאחרים הוא עושה את אותו הדבר ואומר להם, אני אתן לכם פעם אחרת. כך זה שאדם לא מתבונן, ולא מנסה להרגיש את צער הזולת.

אנחנו לא מדברים באחד כזה שבאמת אין לו לשלם עכשיו, ואנחנו לא מבקשים מאחד כזה שילך וימכור את מטלטליו ויפרע לפועל מיד, כדרך שהיו עושים חסידים הראשונים. על אלו שיש להם ורק לא רוצים לתת מיד, עליהם אנו מדברים. למה להפסיד מצוות עשה דאורייתא, בידיים? הרי ממילא אתה תשלם בסוף, אז לא כדאי לך לשלם כבר עכשיו ולקיים מצוה? אין זה אלא כי קשה לאנשים להיפרד מהכסף שלהם ובפרט כשצריכים לתת אותו לאחרים, אבל זהו מדה שמצוה לשרש אותה מן היסוד. (הגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א מתוך 'לקראת שבת מלכתא')

כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינָנוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וַיִּסְרוּ אוֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם (כא,יח)
ביאור על פסוק זה בדרך הדרש אמר האדמו"ר מקלויזנבורג, לפעמים יש להורים ילד כשרוני ומצוין, אבל הם דורשים מהבן שלהם להיות מושלם, ילד רגיל לא מספיק להם. הם יורדים לחייו ודורשים ממנו להתנהג ברמה שהם עצמם לא מגיעים אליה, ולעמוד בדרישות שהם עצמם לא עומדים בהן.

אדם דורש מהילד שלו דברים שאינו דורש מעצמו, למה? כי אין אדם חוטא ולא לו, אדם רוצה שבנו יהיה מושלם, ומדוע אתה עצמך אינך מושלם? כי את עצמי אני מכיר, ואני מודע לחולשות שלי, אני כבר "מקרה אבוד", אבל לפחות שהילד שלי יהיה צדיק!

לא זו הדרך, בדוק את עצמך, אם מעצמך אינך דורש את אותם דברים, איך אתה מעז לדרוש זאת מהילד הקטן שעדיין אין לו שכל להבין, והשגותיו הינן מעטות. יש ללמדו ולחנכו שלב אחר שלב, לאט לאט, לא בכח ולא בכפיה. וראשית כל, עליכם לתת לילד דוגמא אישית, כי אם אתם עצמכם אינכם מתנהגים כראוי, הבן ילמד מכם וילך בדרך עקלקלה, ולבסוף יבעט בכם לגמרי.

דבר זה נדרש מן הפסוק אשר מפוסק שלא כפשוטו, "כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן", והבן הזה "סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינָנוּ", אלא הוא ילד טוב, אשר "שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ", ובכל זאת "וַיִּסְרוּ אוֹתוֹ", הם יורדים לחייו, סופו "וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם" (מדשן ביתך)

בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ (כד,טו)

אמר החיד"א בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ ר"ת שבת, לרמוז על תוספת שבת שצריך מבעוד יומו להוסיף על קדושת שבת, ושכרו הרבה מאוד (שבת טיש).

וחשבתי לרמוז, כתוב (זוהר ח"ג כט, א): **"נפש של תלמידי חכמים נקראת שבת מלכה, שהיא נפש יתירה של שבת"**. ועוד כתוב: (זוהר ח"ג קכה, ב): **"כמו שהשבתות אין להם משל עצמם אלא מה שמכניס להם מימות החול, כך תלמידי חכמים אין להם אלא מה שעמי הארץ תומכים אותם"**. לכן כמו שצריך מבעוד יום לקבל שבת ולהוסיף על קדושת שבת, כך צריך מבעוד יום, לדאוג להחזיק אברכים על מנת למלא להם את כל צרכיהם. (עורך העלון)

מוֹצָא שְׁפָתַיךָ תִּשְׁמֹר וְעֲשִׂיתָ (כג,כד)

כאשר צעד פעם הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל ברחובה של עיר בלווי בנו רבי ברוך זצ"ל, ביקש ממנו שיפנה אל הקיוסק הסמוך ויקנה חפיסת שוקולד. רבי ברוך מיהר כמובן לעשות את בקשת אביו. אך משהביא את השוקולד והביט בו רבי שלמה זלמן, ביקש מבנו שיחזור שוב לקיוסק ויחליף את השוקולד לשוקולד אחר יותר משובח... לפליאתו של רבי ברוך מה ראה על ככה? השיב רבי שלמה זלמן וסיפר: **"ישנו ילד אחד שנחלש בלימודים, ואביו בא לפני וביקש שאשים עיני עליו ולעודד אותו. הבטחתי לילד שאם ישפר לימודיו אקנה לו שוקולד טוב... צריך, אם כן, לקיים את הבטחתי ולראות שהשוקולד יהיה באמת שוקולד טוב..." (חכו ממתקים – מח)**

מעשה בתלמיד שביקש מרבו הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל שיסדר לו קידושין בעיר מרוחקת. התנצל רבי בן ציון שהדבר קשה עבורו. אמר התלמיד: "אם כן לא אפציר ברב, אך ברצות ה' כאשר יוולד לי בן בעתיד, ימול הרב את בני..." חייך רבי בן ציון ורצה להפיס את דעתו של התלמיד, על כן הנהן בראשו לאות הסכמה ונאולי גם אמר הן והנה כעבור שנה הגיע התלמיד לרבי בן ציון לבשר לו על הולדת בנו, הוא התנצל על שביקש בשעתו מהרב שימול את בנו שהרי עדיין לא היה רבי בן ציון מוהל, והוסיף התלמיד: אולי אסדר עבור הרב "התרת נדרים" ואזמינו להיות סנדק במקום למול?! אמר לו רבי בן ציון: "מדוע לערוך התרת נדרים? כפי שאמרת והוסכם, ברצות השם אמול את בנך!" והייתה זו הברית הראשונה שערך רבי בן ציון! (יגילו במלכם')

בתקופה שבה חלה רבי אברהם, בנו יחידו של הגאון רבי ישעיה מקרעסטיר זי"ע, גילו בני הבית שרבי ישעיה מתייפח בבכי תמרורים. נכנסו אליו כמה יהודים והתחילו לנחמו ולעודדו שאין החולי קשה ונורא כל כך, ובעזרת ה' בנו יקום ויתהלך בחוץ על משענתו. ענה להם הרב הקדוש בענוות קדשו: אין אתם מבינים לנפשי, לא על בני אני בוכה, אלא כי עד היום סברתי לתומי שיש בי מידת אהבת ישראל ואני מצטער בצרתם של ישראל, אולם עכשיו כאשר בדקתי את עצמי וגיליתי שכאשר אברהמ' שלי חולה, אני חש צער גדול יותר מהצער שיש לי כאשר מזכירים לפניי חולה אחר – על כך אני בוכה, מדוע אני לא מצטער בצער של השני כמו בצערי שלי? (משכן שילה)

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה, שירה דניאל בת ציונה. לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה. לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים. לעילוי נשמות: ציפורה בת מורדוך ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורדוך ז"ל, מיכאל בן מורדוך ז"ל, רחמים בן מורדוך ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמות חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>

זכר מאמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת כי תצא תשפ"ה שנה י | גליון מס' 596

ת.ד 102 בני ברק | פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

בניני אמונים

בניני תפלה בפרשה

הנצחון במלחמה תלוי בתפלה

"כי תצא למלחמה על איבך ונתנו
ה' אלקיך בידך ושבת שבי" (כא)
(י)

דרש רבי שלמה אב"ד לובלין:
"כי תצא" בגימטריה "התפלה",
ללמד שישאל לוחמים
באויביהם באמצעות התפלה,
וכמאמר דוד בתהלים (כ ח):
"אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו
בשם ה' אלקינו נזכיר" (ספר
הגימטריה).

הוסיף ודרש רבי שלמה זלמן
ארגניף משאמלוי, כי אף המשך
הפסוק מלמדנו שהנצחון
במלחמה תלוי בתפלה: "ונתנו ה'
אלקיך", וכיצד? "בידך" - בזכות
פרישת כפך בתפלה, שדרך
היתה להתפלל בפרישת כפך,
ככתוב (שמות ט כט): "כצאתי את
העיר אפרש את כפי אל ה'" (אבני
המקום) - 'אבן הרחמים' (נט).

תפלה והשתדלות בעניינים רוחניים

"לא תראה את חמור אחיך או
שורו נפלים בדרך והתעלמת מהם
הקם תקים עמו" (כב ד)

פרש רש"י (ע"פ ב"מ לב א) שלשון
הכתוב: "הקם תקים עמו" מלמד
אותנו שמצוה זו נוהגת רק
כשבועל הבהמה מסייע ביד הטוען.
"אבל אם הלך וישב לו, ואמר
לו: הואיל ועליך מצוה, אם רצית
לטען - טען, פטור".

היה חפץ חיים' אומר כי באותה
מדה כאשר אדם מתפלל ומבקש
לזכות במעלה רוחנית כלשהי,
נענים לו מן השמים רק אם גם
הוא משתדל ומתאמץ לקנותה
בכוחותיו. לכן אין די לו לבקש:
והאר עינינו בתורתך" ובסיום

קול אמונים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

מהפכה של איש אחד!

פרשתנו פותחת בפסוק: "כי תצא למלחמה על
איבך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שבי". פסוק
זה עוסק אמנם ביציאת העם למלחמה על אויביו,
אך גדולי הדורות דרשוהו גם על המערכה הרוחנית
האישית - מלחמת האדם עם יצרו.

המלים "כי תצא" הן ראשי תיבות "כל יום תענה
צ' אמינים". תשעים אמינים ביום - הוא יעד שנקבע
על ידי קדמונינו. כדי לעמוד בו, נהגו חסידים ואנשי
מעשה לברך מדי יום ברכות השחר בפני הצבור
בבית הכנסת; כך יוכל כל אחד לצבור תשעים אמינים
על ברכות מדי יום (משנה ברוך ו יג).

הכתוב ממשיך ומבטיח כי המקפיד על עניית אמן
פהלכה, יזכה לנצח את יצרו - "ונתנו ה' אלקיך בידך",
ובכך לרשת גן עדן, כדברי חכמים (שבת קט ב): "כל
העונה אמן בכל כחו פותחים לו שערי גן עדן".

בשבת זו ימלאו כ"ב שנים לפטירתו של אבי מורי,
רבי חיים בן ציון בן רבי אהרן צבי זצ"ל. אבי היה
"שומר אמינים" כפשוטו וכמדבריו. הוא הקפיד
לשמע מדי יום ברכות השחר מפי רבים. הוא פנה
לכל מי שפגש, קטן כגדול, בבקשה שיברך בפניו,
כדי שיוכל לזכות לענות אמן. עד היום אני שומע
מפי אנשים על זכרונות ילדות געמים, כיצד היה
משתדל אותם באמצעות דברי מתיקה שיברכו בפניו.

על העונה אמן "בכל כחו" אמרו חכמים שפותחים
לו "שערי גן עדן". מדוע נקטו חכמים לשון רבים
- "שערי"? אולי פונתם שהעונה אמן "בכל כחו",
כדגמת אבי מורי זצ"ל, זוכה לפתח שערים לא רק
בעבורו אלא גם בעבור רבים נוספים, כיון שאנשים
לומדים ממעשיו ומקפידים לענות אמן, וממילא
שערי גן עדן נפתחים גם לפניהם.

עיניכם הרואות איזו מהפכה התחוללה בזכות אבי
מורי זצ"ל. זו העת ללמד מדרכיו ולהצטרף לקהל
עוני אמן בכל כחם.

בקריאת "פתחו שערים!"
שבת שלום,

אברהם אבינו

התפלה להסתלק לביתו... אלא
מיד לאחר התפלה ישוב וילמד
קמעא, וכך יסיעו בידו מן השמים.
כיצד בזה, אדם שאינו מתאמץ
לשמר פיו ולשונו - אלו פנים יהיו
לו לבקש: "נצר לשוני מרע ושפתי
מדבר מרמה"?

והיה חפץ חיים' מסביר זאת
במשל קולע: עני אחד התחנן
לידידו העשיר שילווה לו סכום
כסף למחתו. נענה העשיר
וקבע לו זמן לבוא למשרדו,
אלא שבהגיע השעה הנקובה
בושש העני מלבוא. למחרת שב
העני ובקש הלוואה, ושוב קבע
לו העשיר זמן והוא לא הופיע
בו. האם יוכל העני להתרעם על
העשיר שלא נענה לו?!

גם אנו, כאותו עני, מבקשים
מהקב"ה לזכות למעלות ורחניות
שונות, והקב"ה נענה לנו וחפץ
למלאתן. אולם אם לא נשתדל
ונתאמץ בעצמנו לקנותן, נדמה
לאותו פסיל שהחמיץ את
הזדמנותו... (חפץ חיים' על התורה).

אין מברכים על מאכל גזול

"כי תבא בכרם רעה ואכלת ענבים
כנפשו שבעד ואל כליו לא תתן"
(כג כה)

מפסוק זה דרש רבי יעקב יהושע
פרומן מלודז' רמז לדברי חכמים
(ב"מ ד א) שמי שמברך על מאכל
שגזל מרעהו "אין זה מברך אלא
מנאץ":

"כי תבא בכרם רעה ואכלת" -
ראשי תיבות "ברכות". ללמד כי
על הפועל לברך על הענבים, רק
אם אוכלם ישירות מהכרם, אך
אם נותנם אל כליו לא יברך,
לפי שגזולים הם בידו (נחלת
יעקב יהושע).

ברכות השחר פהלכה

בקול בכונה בתברותא

מיאמן לרפואה שלמה

מעשיו הרעים.

מסתבר כי כל זמן שהיה הכפר יכול לשמש בתפקידו ולהנגיע למלך את יומו, התעלם המלך מחטאיו, אולם בו ברגע שלא יכול היה יותר לעשות זאת, מיד נענש.

"אף לרבון העולמים יש גגון מיוחד שהוא אוהב", סים מרן את דבריו, "במדרש נאמר (דבר ז א) כי אין גדול לפני הקדוש ברוך הוא יותר מאמן שישראל עונים. לכן אדם המשורר ומשבח לפני ה' את הגגון האהוב עליו ביותר - את גגון האמן, מעלים הקב"ה עין מחטאיו, ונפתחים בפניו שערי רחמים.

אמר אפוא לתלמידו כי אם הוא רוצה שמשמים יתעלמו מעונותיו ויקרעו לו את גזר דינו הקשה, יקבל על עצמו לשורר לפני ה' את גגון האהוב, הלוא היא עניית אמן. אם יתמיד לעשות זאת, אזי יזכה לרפואה וישועה."

מיד עם יציאתי מחדרו של מרן, מהרתי להתמסר לתלמידיו ובהתרגשות העברתי לו את הדברים כלשונם. הוא קבל את הדברים בחרדת קדש, וקבל על עצמו לקיים כלשונם.

עברה למעלה משנה. באחד הימים צלצל הטלפון בביתי, ומעבר לקו נשמע שוב קולו של אותו תלמיד. הפעם היה הקול מאשש ומלא חיים, והבשורות המשמחות שיצאו מפיו קלחו בזו אחר זו:

"אני שמח לספר לראש הישיבה כי בחסדי שמים נפקדנו בזרע של קימא, וגם פרנסתי, ברוך ה', התיצבה ועלתה על דרך המלך.

אולם העקר והחשוב ביותר - זה עתה קבלתי מיד הרופא את תוצאות הבדיקות האחרונות, שמהן התברר לי לגדל שמחתי, כי המחלה נעלמה מגופי לחלוטין. מהיום ואילך אני בריא ושלם, מאשר ושמח!"

"הראשון שאליו התקשרתי לספר זאת הוא אליכס", הוסיף התלמיד, "שכן מאז שהתחלתי לקים את העצה שמסרתם לי בשם מרן, החל מצבי להשתנות לטובה. מאותו יום ואילך הקדשתי מדי בקר זמן רב בהליכה מבית כנסת לבית כנסת, כדי לשמע ולענות אמינים על פמה שיותר ברכות. חברי, שהפירו את עברי, הביטו עלי בתחלה כעל אדם שנטרפה דעתו, אולם אני שידעתי כי חיי תלויים בכך, התעלמתי ממבטיהם והמשיכתי בהנהגתי.

והנה, בחסדי שמים הגיעה אלי הישועה, ואני כמובן מתכוון להחזיק בסם החיים שהתגלה לעיני ולהמשיך להקפיד על מצוה נשגבה זו" - סים תלמיד את דבריו, כשקולו נשנק מהתרגשות.

קשה שתקפה אותו. "אני עומד כרגע בפני סדרת טפולים קשה, שספק גדול אם תציל את חיי" - סים התלמיד את דבריו, ופרץ בבכי מר.

האזנתי בלב קרוע. כאבתי את כאבו וחזקתי את לבו לבטח בבוראו, וברכתי אותו מעמק הלב שיזכה לישועת ה' במהרה. אבל הוא לא הסתפק בכך. "ראש הישיבה", התחנן, "כמי שנמנה על תלמידיו הקרובים של מרן הגרא"ל - אולי יוכל להפגש אלי, למסר לו את שמי ולבקש ברכה, ואולי גם עצה: במה עלי להתחזק כדי להמתיק את הדין?"

הבטחתי לו שפך אעשה. ואכן, בכניסתי הבאה אל מרן, שחתי בפניו על אודות מצבו הקשה של אותו תלמיד, ובקשתי ממנו ברכה ועצה.

מרן הקשיב לדברים בפנים עגומות. נראה היה כי כאבו של היהודי נגע עד מאד ללבו. בטרם השיב, התעננו מפי ראש הישיבה על מצבו הרוחני של תלמידו. לראש הישיבה לא הייתה על כף תשובה הפניקה את הדעת, שכן בתוך שיחתו עם תלמידו התברר לו לדאבונו כי מאז עבר לגולה, מצבו הרוחני נחלש למדי.

מששמע זאת מרן פתח ואמר:

"יש משל קדום, על מלך גדול שחבב עד מאד שירה וזמרה. הוא העסיק בארמונו פנר מכשר במיוחד, אשר נגניתו ערכה לאזניו מאד. בכל עת שהיה חפץ המלך להרגע ולהחליף כח, היה נקרא הכפר לחדרו. מרגע שהחל הלה לפרט על מיתרי הכנור וצלילי העגנים נשמעו בחלל החדר, הייתה פושטת על המלך אורית רגע ושלמה נפלאה, ורוחו הייתה שבה אליו.

אך אותו פנר היה אדם משחת. מפעם לפעם הגיעו לאזני המלך שמועות על כך שפנרו האהוב משתכר ומתגולל ברחובות, גונב וחומס, וכמה פעמים אף נראה מתרועע ומסתודד עם הגורעים שבשונאי המלך.

כיון שהמלך שאב קורת רוח עצומה מצלילי כנורו, אטם המלך את אזניו ולא קבל את השמועות הרעות על אודות פנרו האהוב. וכך, על אף כל פשעיו, הוסיף הכפר לפקד את הארמון ולהנגיע בנגינתו את אזני המלך.

ערב אחד, בעת שהכפר היה שכור, הסתבך בקטטה עם אחד מרעיו. תוך כדי החלפת מהלמות עזות ביניהם, נקטעה אצבעו של הכפר, ואבוי... הוא לא יכל יותר לפרט על מיתרי כנורו.

כאשר שמע זאת המלך, הורה לזמן את מפקד הצבא ופקד עליו להשליך את הכפר אל בית האסורים ולהענישו בחמרה על כל

לפני כחמש שנים, בעת סעודת מצוה שנערכה לרגל הכנסת ספר תורה אל היכל ישיבת 'ארחות תורה' על ידי נשיא 'בני אמונים' רבי יעקב דב מרמורשטין הי"ו, נשא דברים הגאון רבי משה שטינמן שליט"א, בנו של מרן ראש הישיבה הגרא"ל זצ"ל. בדבריו שתף את הצבור בספור ששמע מפי תלמיד ותיק של אביו מן התקופה שבה כהן בישיבת כפר סבא, המשמש כיום בעצמו כראש הישיבה באחת מהישיבות החשובות בעולם התורה.

וכך ספר אותו ראש ישיבה:

עברה למעלה משנה. באחד הימים צלצל הטלפון בביתי, ומעבר לקו נשמע שוב קולו של אותו תלמיד. הפעם היה הקול מאשש ומלא חיים, והבשורות המשמחות שיצאו מפיו קלחו בזו אחר זו:

"אני שמח לספר לראש הישיבה כי בחסדי שמים נפקדנו בזרע של קימא, וגם פרנסתי, ברוך ה', התיצבה ועלתה על דרך המלך.

מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטינמן זצ"ל מברך ברכות השחר לפני מתפללי מנין הגז שהתקיים בחדרו

יום אחד קבלתי שיחת טלפון מאחד מבוגרי ישיבתנו, יהודי יקר הגר זה שנים רבות בגולה. אחרי החלפת משפטי גימס קצרים, הוא שטח בפני בקול חנוק את מסכת יסוריו.

שנים רבות הוא נשוי - אך טרם זכה לפרי בטן; עסקיו כשלו בזה אחר זה, וכל נסיון למצא מקור פרנסה מכבד לא צלח. והכאב האחרון, הקשה מכלם: רק לפני ימים אחדים נמסרה לו אבחנה רפואית, על אודות מחלה

דברי המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א בכנוס 'בני אמונים' - תשרי תשע"ח

תחית המתים של דורנו

הרבי מליעזש זצ"ל מסתמך על היל לונדון, חלה בלב ונחלש. רעיתו הרבנית הצדקנית תליט"א לקחה כהנהגה טובה להקפיד להיות כ'בני אמונים'... לומר את ברכות השחר בכל יום בפני מי שיענה אמן אחריה. לשם כך היא היתה מקפידה להמתין בכל יום לבעלה הרבי עד שישב מבית הכנסת, יקשיב לברכותיה ויענה אמן.

בבקר יום שני, י"ג באלול תשע"ח, כאשר שב הרבי מבית מדרשו, היתה הרבנית שקועה בעבודות הבית. במחשבה ראשונה חשבה היא שתחלה תסיים את עסוקיה ורק אחר כך תגיש לאמירת הברכות כמנהגה. אך מיד נזכרה במאמר חכמים "מצוה הבאה לידי אל תחמיצנה".

היא עזבה את עסוקיה ונכנסה לחדרו של הרבי והחלה לומר לפניו את הברכות. היא אמרה את הברכות אחת אחר השניה, כשהרבי עונה כנגדה אמן אחר כל ברכה.

כשסיימה "הגומל חסדים טובים לעמו ישראל" חפזה לאמן, אך הרבי לא ענה. היא הביטה לעברו, ומשראה כי ראשו שמוט ועיניו עצומות, הבינה מיד שמדבר בהתקף לב ומהרה להזעיק עזרה. האמבולנס הגיע בתוך דקה, הצוות הרפואי ערך במקום החיאה ממשכת, וחי הרבי נצלו.

לו היתה משהה את אמירת הברכות, או חלילה לא היתה מקפידה על אמירת ברכות בפני מי שיענה אחריה אמן - איש לא היה באותה שעה בחדר הרבי, וה' ישמר מה היתה התוצאה.

כשחזר"ל אומרים (ברכות מח א): "כל המאריך באמן מארכים לו ימיו ושנותיו", הם דברו גם על זה...

"ישמחו השמים ותגל הארץ", שספור זה ארע בדיוק ביום בו חל היארצות של מי שמכוחו התיסדה מהפכת בני אמונים, אותה 'תחית המתים' של דורנו, הרב ר' חיים בן ציון מרמורשטין זצ"ל, אביו של נשיא 'בני אמונים' רבי יעקב דב, ומי יודע, אולי עליונים ותחתונים יחד הם שהצילו את הרבי...

ובכר דרשו רוסמי רשומות: "אמן" ראשי תבות "מציל נפש אחת".

ידועה אמרתו של המגיד ממעזריטש על הפתוב (בראשית ז א): "בא אתה וכל ביתך אל התבה" - חיינו של כל יהודי - שלו ושל בני ביתו, תלויים ב"תבה" אחת, והיא: אמן.

באותו ענין הוסיף ואמר על כך הרבי הקדוש מלכוויטש: יש שיתמהו, כיצד יכול אדם גדול להכנס בתוך תבה קטנה?! ואמנם כך באמת, מי שחושב כי הוא הגדול והאמן קטנה - לא יוכל להכנס בתוכה... אך מי שמבין כי הוא הקטן והאמן היא הגדולה, הוא זה שיוכל להכנס בתוכה ברוח, הוא וכל ביתו עמו.

על העומד בראש המהפכה הנפלאה, אמרו גדולים כי הוא ה"מחיה מתים" של דורנו,

שהרי בעל 'ספר חסידים' (סי' רסא) כתב שכל מצוה שאין לה דורשים הרי היא כ"מת מצוה" שהכל קרובין. ואכן נעשתה כאן בדרונו תחית המתים שלא תאמן... זקנים ונערים - כלם אומרים ברכות השחר בחברותא.

אם רצונכם לשמע "תחית המתים" של ממש שנעשתה מכח מצוה נפלאה זו, הסכיתו ושמעו את אשר ספר לי אחיו של נשיא 'בני אמונים', הגה"ח רבי אהרן צבי מרמורשטין שליט"א, ספור נפלא שמצוה לפרסמו:

אמרו חז"ל (תנחומא כי תשא לא) שהלוחות הראשונים שנתנו בפמבי, לא זכו לקיום - ונשברו, ואלו הלוחות השניים שנתנו בצנעה - התקיימו לדורות. ותמה השפעת אמת' (כי תשא תרל"ט): אם גרם הדבר לשבירתם, מדוע אם כן נתן הקדוש ברוך הוא מלכתחלה את הלוחות הראשונים בפמבי?

והשיב: הלוחות השניים שנתנו בצנעא התקיימו, רק מכח הנתנה הקודמת שהיתה בפמבי. כי כן, אף שהלוחות הראשונים שנתנו בפמבי לא התקיימו, מפל מקום נתינתם בתחלה היא שאפשרה לתורה להתקיים לדורות, באמצעות הלוחות השניים שנתנו בצנעא. טעם הדבר הוא, כי בשביל שהיה לדבר קיום - הוא צריך להתחיל בפרסום.

משל הדיט אומר: אדם המכין לעצמו כוס קפה, עליו להרתיח את המים היטב טרם נתינת הקפה, שכן אם יכינו מיד בטמפרטורה הראויה לשתיה, יהיה טעמו תפל.

ואכן כך עושים גם 'בני אמונים'. בכנוסים ובמכלול הפעילות להגדלת חשיבות עניני אמן ולהאדרתה, הם גורמים שהיה לפעולותיהם קיום, והחזק העצום שאנו רואים באמירת ברכות השחר בחברותא, ישאר לדורות.

האדמו"ר הקדוש רבי יחזקאל מקוזמיר זי"ע באר פעם עמק מחדש במאמר חז"ל הידוע (ברכות ג ב): "גדול העונה אמן יותר מן המברך".

מדוע גדול הוא העונה מן המברך בעצמו, הלא המברך הוא יוזם ועושה את עקר המעשה והעונה אמן אינו אלא מצטרף אליו? והשיב כי היא הנותנת: העונה אמן אינו מחפש את כבודו, אינו מבקש לעצמו את עמדת ההשפעה. להפך - הוא שומע ברכה מפיו של אחר, ובעניתו הוא מאמץ אותה אליו ומאשר אותה מעמק הלב. והמעלה הזו - להצטרף למעשה טוב של אחר, לא לבחר במעשים שלו - חביבה מאוד לפני הקב"ה, ולכך "גדול העונה אמן יותר מן המברך".

לאחר תקופה ארוכה בה זכינו בחסד ה' להוציא גליון שבועי העוסק בחשיבות עניני "אמן", אנו שמחים לבשר על שנוי משמעותי:

החל מחג הסוכות הקרוב, העלון יצא לאור אי"ה אחת לחודש - במהדורה חדשה, מרחבת ומשקעת במיוחד.

המעבר לעלון חדשי נולד מתוך רצון להעמיק, להעשיר ולתת מקום נרחב לתכני איכותי ומשפיע על עניני עבודת הלב, בדגש על מעלת עניני אמן.

הגליון החדשי הראשון יצא לאור לקראת חג הסוכות.

שוה לחכות!

**יוצאים
לדרך
חדשה!**

המהר"ל מפראג י"ח באולול שס"ט

ציורו של המהר"ל מפראג

רבי יהודה ליוא, המהר"ל, נולד לאביו רבי בצלאל בעיר פוזנא שבפולין בסביבות שנת ר"פ. המהר"ל אינו מזכיר בשום מקום בספריו הרבים את רבותיו, ולכך יש המסיקים שלמד את רב תורתו בעצמו.

בשנת ש"ג מנה לרבה של ניקלשבורג, ובהמשך לרבה של מורביה כלה. לאחר עשרים שנה, בשנת של"ג, עבר המהר"ל לגור בפראג ויסד בה בית מדרש גדול, ובו למדו חכמים וגדולי תורה מפלגים. את חבורו הראשון גור אריה על פרוש רש"י לתורה, הדפיס המהר"ל בשנת של"ח. בהמשך הוציא לאור ספרים רבים נוספים, המעמיקים ביסודות תורת ישראל וחובת האדם בעולמו והפכו לספרי יסוד בקרב בית ישראל.

במהלך השנים עבר המהר"ל מפראג לגור בפוזנא עיר הולדתו ובהן בה ברבנות. בשנת ש"ח נתמנה לכהן ברבנות פראג, כהנה בה החזיק עד להסתלקותו ב"ח באולול שס"ט.

על גדלותו של מהר"ל ועל מעמדו בקרב חכמי ישראל נוכל ללמוד מאשר כתבו יהודי פראג על מצבתו בבית העלמין העתיק בפראג: "כל פרד"ס נכנס שלום ועבר, ויחכם מכל דגמר וסבר, ולא הניח דבר, קטן וגדול אסף וצבר, עשות ספרים אין קץ חבר, ויצבר בר יותר מטי"ו חבורים, נאוו לחיי בתורים, שבכתב ושבעל פה בשמלתו צדורים, ובכל חכמה ומדע ידו הרים, ויכלכל בני דורו לחם אבירים, משאלות ותשובות נוחות וגברין, ובחדושים על כל ששה סדורים, על גמרא רש"י ותוספות המה הגבורים, בפלפולים חריפים ויקרים... ביראה וטהרה בזריזות והירות גמורים, אין כמותו גבר בבגרים, לו דומיה תהלה כי אין מספרים, לרב כח מעשיו הישרים, רועה נאמן היה לשיות פזורים..."

אמן - אמונה מתוך הבנה

המהר"ל מבאר כי לפי שעקרה של עניית אמן היא הצהרת אמונה בדברי המברך, לכך צריכה היא להאמר מתוך פונה והבנה, ואלו דבריו (נתיבות עולם, נתיב העבודה פרק יא):

"יש לך להבין מלת אמן, וההפרש שיש בין מברך ובין העונה אמן. כי העונה אמן צריך אל זה ההבנה והשכל שהוא מאמין דבר זה. ודבר שהוא בלא הבנה אין נקרא זה אמונה, רק האמונה היא בלב. ולא כן המברך, כי אף שראוי שיהיה לו פונת הלב, מפל מקום כיון שברך, אם לא כן יצא גם כן. אבל אם עונה אמן בלא פונה אין זה אמן כלל."

הצהרת אמונה בעקרי הדת

עוד מבאר המהר"ל (נתיבות עולם, נתיב האמונה פרק א) שלפי שעניית אמן היא בטוי לאמונתו של האדם ובאמצעותה נתן להגיע למדרגות גדולות באמונה, לפיכך אמרו חכמים שעל האדם לענות אמן "בכל

כחו" (שפת קיט ב); כפי שעל האדם להחזיק באמונתו בכל כחו, כך גם עניית אמן צריכה להיות בכל כחו. "וכאשר הוא עונה אמן הוא מתדבק במי שהוא מאמין - הוא ה' יתברך, ודבר זה הוא עצם האמונה..."

שיערי גן עדן נפתחים בפני המאמין

המהר"ל (שם) מוסיף ומבאר כי פתיחת שיערי גן עדן המבטחת למי שעונה אמן בכל כחו (שפת קיט ב) היא מכח תקף אמונתו של העונה אמן, ואלו דבריו:

"כאשר הוא עונה אמן, הוא מתדבק במי שהוא מאמין הוא השם יתברך... ולפיכך ראוי לפתח לו גן עדן. כי האדם אשר בו האמונה בו יתברך, ראוי לגן עדן, אשר שם הנטיעות אשר נטע השם יתברך והם נטועים בחזק. וגם האדם הזה שהוא בעל אמונה הוא נטיעה חזקה עם השם יתברך, אשר כל הרוחות באות אין מזיזים אותו ממקומו. הוא באמונתו כמו שהיה אל אברהם, ולפיכך ראוי לפתח לו שיערי גן עדן ולהיות נכנס לשם."

"גדול העונה" - משימה עם שכר נצחי

עניית אמן נראית בעינינו כפעלה קלה, אף אין גדולה ממנה, כפי שאמרו חז"ל (דברים ז א): "אין גדול לפני הקב"ה יותר מאמן שישראל עונים."

בצעד פשוט ויומיומי תהפך את חייה לחיי שליחות נשגבים. תזכה לצבור אמינים לרב, ולהצטרף אל שרשרת יהודים מרומים, צדיקים ועובדי ה', שהעמידו את עצמם לארך הדורות, לענות אמן אחר ברכות השחר של המתפללים.

"גדול המעשה" - ברכות עם קיום נצחי

בענות אמן על ברכות המתפללים, אתה לא רק זוכה במצות עניית אמן, אלא גם מקיים את ברכתה! כך כותב הזר הקדוש: כל ברכה דאיתבו עליה אמן [כל ברכה שענו אחריה אמן], דא איהו בקימא דקא 'אות' [זו היא ברכה המתקיימת כראוי].

יהודי יקר!

מי הדיו בפתיחת, הזמן קצר והמעשים נשקלים. אל תשאר מאחור. זה הזמן למלא את הבקר בזכויות פרמון.

הצטרף אל סגל אנשי אמונים - יהודים מפלאים המעטרים את בתי הכנסת ברחבי העולם, כדי לזכות בעניית אמן, ולהעניק ליהודים אחרים ברכות עם אמן - ברכות עם קיום.

אותם יהודים מעידים כי הברכה חוזרת אליהם בכפלים, כי עניית אמן משנה מציאות, ככתוב בזהר הקדוש (תיקו"ז מ א): "כל העונה אמן בכל כחו קורעים לו גזר דין של שבועים שנה".

ברכות השחר בבית הכנסת

"המנהג לומר ברכות השחר זו אחר זו בבית הכנסת ולא בביתו... שמזכה אחרים עמו שיענו אחריו אמן" (סדר היסוד סדר תפלת השחר).

ברכות השחר בפני שנים

רבי יוסף הוליס, רבה של טיסמניץ [רבו של הפני יהושע], היה נוהג לברך מדי יום ברכות השחר בפני שני אנשים שהיו עונים אחריו אמן (אשל אברהם תפז ד).

ברכות השחר הנענות באמן

"ברכות השחר... טוב לסדרם בבית הכנסת עם שאר התפלה, כדי שיענו אחרים אמן אחר ברכותיו, כי מה מאד גדולה מעלת הברכה פשעונו אחרים אמן... על פן מן הנכון שיזהר האדם להשמיע ברכותיו כל מה דאפשר בפני אחרים, כדי שיענו אמן אחר הברכה" (יסוד ושרש העבודה שער האשמרת פרק י).

אור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, ומאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

763

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

תינוק של רבי שמעון

הסיפור שלי מתחיל בעצם לפני שבע עשרה שנה, כשהתחתנת וכמו כולן ציפיתי לילדים. חלמתי על בית מבולגן, ערימות של כביסה וכלים בכיו, ירידה לנן שעשועים עם שיירת ילדים אחריי, ופרוסות לחם עם שוקולד, אבל הבית נשאר שקט, מסודר תמיד, נקי ומופתי. עברה שנה ועוד שנה, והמשכנו לחכות. כל השנים ניסנו סגולות, ברכות, טיפולים וכל מה שהיה אפשר, ללא הצלחה.

לאחר כשמונה שנים חבר של בעלי הציע לו לבוא איתו לרב שמעון חירארי (זצ"ל) לקבל ברכה לילדים. החבר ובעלי קבעו יחד ונסעו לרב, שהיה מקבל בתל אביב. בעלי נכנס לרב, ישב אצלו וסיפר לו על הקשיים שלנו. הרב שאל: "איפה אשתך?" "בבית..." ענה בעלי. הרב ביקש ממנו שיתקשר מחר וגם אני אהיה נוכחת בשיחת וועידה משותפת.

למחרת התקשרנו לרב, וכבר בתחילת השיחה הרגשתי תחושה של אבא אוהב, אכפתי ודואג. סיפרתי לו על הקושי שלי, והרב אמר לי: "בתי, יש סיבה בשמים שהקב"ה לא נותן לך ילדים. תקבלי על עצמך משהו שאת לא חייבת, וכך גם הקב"ה יתן לך מה שהוא לא חייב".

פה שאל אותי הרב אם אני חובשת כיסוי ראש, ועניתי: "כמובן, כיסוי ראש מלא". ואז שאל הרב: "כשאת ישנה בלילה, גם אז את עם כיסוי ראש?" עניתי שלא. "מה דעתך לחבוש כיסוי ראש גם כשאת הולכת לישון?" מיד עניתי לרב שזה קשה לי, השיער שלי, מה, כל היום להיות עם כיסוי ללא הפסקה? זה נשמע לי קשה מדי. "אני לא רוצה ממך תשובה עכשיו", אמר הרב. "תחשבי על זה ותחזרי אלי בעוד שבוע." "בסדר" עניתי.

עבר שבוע ושוב התקשרנו לרב. "הרב, חשבתי על זה, אני מוכנה להקפיד להיות עם מטפחת כל היום. בערב כשאני הולכת לישון אשים את המטפחת לידי על השידה, ומיד בבוקר כשאני מתעוררת אחבוש אותה שוב." "לא", אמר לי הרב, "אני רוצה שתשימי מטפחת גם כשאת ישנה". שוב עניתי לרב שאני לא יכולה וקשה לי, ושוב אמר לי הרב, "תחשבי על זה עוד ותחזרי אלי".

הימים היו ימי חודש אייה סמוך לל"ג בעומר. ביום ל"ג בעומר הציע לי בעלי להצטרף אליו לנסיעה לרשב"י. הוא נוסע בכל שנה, ומעולם לא נסעתי איתו.

שום דבר לא הכין אותי למה שהלך שם... עומס, המון אנשים, שירים וריקודים ושמחה אדירה.

התקדמנו לכיוון הציון, ואז בעלי אמר: "זהו, עכשיו הזמן! בואי ניקח לנו שעה ונתפלל מכל הלב". בתוכי הרגשתי שאין לי כח להתפלל, לבקש, שוב לבכות, הייתי בלי מצב רוח ובלי חשק לכלום.

נפרדתי מבעלי והתקדמתי לעזרת הנשים. מובן שלא היה אפשר להיכנס, אז נעמדתי לי בפינה, בלי לעשות כלום. פשוט עמדתי והסתכלתי על כולם. יש לי שעה להעביר... לאחר כמה דקות פנתה אלי אישה והגישה לי סידור. "צדיקה, רוצה להתפלל מנחה?" עניתי בנימוס שלא, תודה. "אולי בכל זאת?" היא שאלה שוב. "בסדר",

לקחתי את הסידור ועמדתי להתפלל מנחה. מרגע זה חוויתי משהו שלא קרה לי מעולם. הזמן נעצר, הכל סביבי דמם, לא שמעתי כלום. רק אני, הסידור, הדמעות ובורא עולם. התפללתי תפילת עמידה קרוב לשעה, נחלי דמעות ירדו ממני בלי סוף. כמויות! הצטברות של שנים שלא בכיתי ככה. "בורא עולם, אנא ממך, גם אני רוצה לדמות להיות אמא! גם אני רוצה ילד משלי! אני מתחננת לפניך, מלך העולם..."

בכיתי ובכיתי בלי סוף, מרטיבה בדמעותי את הסידור ואת עצמי, לא שמה לב למה שקורה סביבי בכלל.

בתוך כל הבכי והכאב צעקתי: "בורא עולם, אני מקבלת על עצמי בלב שלם מה שהרב חירארי ביקש ממני. אשים כיסוי ראש גם כשאני הולכת לישון. אני אבוא לפה בעוד שנה עם ילד משלי! הילד הזה יהיה בן חודשיים! ואני אקרא לו שמעון על שם רבי שמעון בר יוחאי! אני מבטיחה לבוא לפה בעוד שנה להודות ולפרסם את הנס שלי!" פה סיימתי, היתה לי הרגשה שמישהו למעלה סימן לי וי ירוק על הגב.

פגשתי את בעלי, שלא הבין מה קרה לי. העיניים נפוחות ואדומות, ואני בעולם אחר בכלל... עדיין לא סיפרתי לו כלום. כשנכנסנו לרכב ביקשתי ממנו דף ועט וכתבתי: היום, י"ח באייר, ל"ג בעומר, קיבלתי על עצמי: 1. לשים כיסוי ראש גם כשאני ישנה בלילה. 2. לבוא להודות בעוד שנה, עם הילד שלי והוא יהיה בן חודשיים. 3. לקרוא לו שמעון. קיבלתי את הפתק, ואמרתי לבעלי: "בעוד שנה אראה לך מה כתבתי". עברו שבועיים, ניגשנו לעשות טיפול נוסף, והטיפול לא הצליח, איחרנו את המועד.

עברו שבועיים נוספים, חיכיתי להתחיל טיפול נוסף, ופתאום התחלתי להרגיש חולשה, בחילות. "סתם פסיכולוגי", חשבתי לעצמי. למחרת עשיתי בדיקה וגילית שאני בהריון, ככה טבעי... הלה! מיותר לציין שכשהודענו על כך לפרופסור הגדול המטפל בנו, הוא לא האמין.

התקשרנו לרב חירארי, וסיפרנו לו: "הרב, אני בהריון!" "אני לא עשיתי כלום, הכל זה בורא עולם" ענה לנו הרב בענווה, בפשטות, כאילו אין לו קשר לזה בכלל.

עברו תשעה חודשים, ילדתי עשרה ימים אחרי התאריך המשוער, ב"ח אדר ב', יום הנישואין התשיעי שלנו, וערב ההילולא של רבי שמעון חירארי.

בל"ג בעומר שנה אחרי כן הגענו למירון עם שמעון, בדיוק כמו שהבטחתי. הוא היה בן חודשיים בלבד. באנו להודות. עמדתי שם באותו מקום, עם עגלה ותינוק. חולמת ולא מאמינה. נהרות של דמעות והתרגשות שלא הצלחתי לעצור. דמעות שירדו היום ממקום אחר, מקום של אושר. תחושה של אבא מחבק ואוהב, בדיוק כמו שסיכמתי עם בורא עולם. הסתכלתי לשמים ואמרתי: "תודה אבא, תודה בורא עולם". אנשים שעברו שם לא הבינו, אישה, עגלה, תינוק ובכי.

כשניסינו לחזור היה עומס מטורף של אנשים, אוטובוסים מפוצצים, כולם נדחפים ומנסים לתפוס מקום. לא הצלחנו להידחק, ועוד עם העגלה בכלל... אנשים אמרו לי: "מי מביא לפה תינוק כזה קטן? סכנת נפשות". "זה תינוק של רבי שמעון" עניתי, "ואם הייתם יודעים את הסיפור שמאחורי הילד הזה הייתם מבינים".

ארכו לנו כמעט חמש שעות להצליח לעלות לאוטובוס, אבל שמחנו כל כך ששום דבר לא הפריע לנו.

במחשבה ומגלה שהתיקיה נמחקה. חיפש וחיפש ולא היתה ברירה והרופא נאלץ לכתוב תעודת פטירה חדשה. הוא ניגש ואמר לו: "מה אתה חושב, יהודי שנפטר אבל מסר נפש על חילול שבת בפטירה שלו יהנה ממעשה שבת? זה לא יהיה!". תראו מה זה כח של תפילה של בחור יחיד שנמצא בבית חולים לבד ומתמודד עם דברים שלא חלם שהוא יתמודד איתם.

(מתוך הספר 24/7 של הרב צבי נקר 0504124438)

חשק וחבה

חשק וחבה צריכה רבה לכל דבר שבחובה, לתורה ולתעודה ולכל מדה ומדה, והוא דבר המסור ללב וצריך סיעתא דשמיא, כי ידענו שכך היא חובתנו לעבד את בוראנו בחשק וחבה ושמחה רבה, אבל מה נעשה שאין לבנו מתעורר לכך ומעוט ערכנו וקצר השגתנו הן הנה היו בעורכינו, וגם חטאתינו מונעים הטוב ממנו שחשכו עינינו מראות מה המצוה מה רב טובה ומה יפיה, ומה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו בהיותנו זוכים לעשות נחת רוח ליוצרנו מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ורב טוב הצפון אפלו על מצוה קלה דקה מן הדקה. צא ולמד מנבוכדנאצר הרשע שזכה לכבוד גדול ומלך בכפה על ארבע פסיעות שפסע לכבוד השם יתברך (סנהדרין צו, א), על אחת כמה וכמה מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא. וישא קל וחמר אם יש לו חשק וחבה על אכילה ושתייה שעבר לחכו כמעט רגע, ועל הרוחת ממנו, וכנהה הנאות העולם הזה ותענוגות בני אדם שהם הבל הבלים שאין בהם ממש, על חיי עולם ועשות נחת רוח ליוצרנו שבחר בנו לעמד לפניו לשרתו ולברך בשמו שאין טובה גדולה מזו, על אחת כמה וכמה שצריך שיהיה לנו חשק וחבה ושמחה רבה. כזאת וכזאת החי יתן אל לבו ויתמיד במחשבה זו לעתות הפנאי לעורר את האהבה והחבה:

והרוצה לזכות למדה זו זה דרכו דרך ישרה שירבה לעסק בתורה ובמצוות אפלו על כרחו שלא בטובתו ידחק עצמו ויבטל רצונו מפני רצון קונו, ועל דרך שאמרו (פסחים ב) לעולם יעסק אדם בתורה ובמצוות אפלו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. כן הדבר הזה, שסגלת מצות ה' ברה לזכר את הנפש ולטהרה, ויום ליום תפקחנה עיניו עד שיערב לו ויבסס לו עסק התורה וקיום המצוות מכל חיי העולם הבא. ואם יקרה לו מקרה בלתי טהור שיבטל מתורה ומצוות, יהיה לו מר ממנו, כי כן הוא האמת לאמתו, כי מה לנו מחיים אם לא לעבד את בוראנו ולדבקה בו לעשות נחת רוח לפני כסא כבודו וברחקנו ממנו טוב מאד מותנו מחיינו:

הנה ההתמדה לקרות ספרי מוסר והרגילות לעסק בתורה ומעשים טובים הוא עקר גדול, שאם אדם נהג אפלו מנהג טוב של חסידות וסדר קדשה ויום אחד הן נגרר, דומה בעיניו כאלו באותו יום לא היה יהודי, ואם שמע בישן ישמע בחדש (ברכות מו א), ואם ירפה עצמו יום ליום הלך וחסר החשק והחבה עד שיקשה לו מאד לשמר ולעשות. ועוד, שנעשה לו כהתר לבטל מן המצוה והתורה ולעבר כל עברה. ולכן צריך להיות חזק ואמץ כח להתגבר כארי לעמד על המשמר על התורה ועל העבודה, ואם תקפו יצרו ונצחו יחזרו ויתחזקו ויאחזו צדיק דרכו דרך הקדש, ובבואו לקים מצוה הבאה לידי יקדים ויתן אל לבו דברים המעוררים את הלב לעשושה בחשק וחבה ושמחה רבה כדת מה לעשות, ויותר טוב אם יאמר גם כן בפה מלא כדברים האלה, כך היא חובתי וכך נאה לי, יעשה התעוררות חיצון בגופו ובתנועותיו והכנה רבה, שהתעוררות חיצון מעורר התעוררות פנימי. וידוע שהבא לטמא פותחין לו והבא לטהר מסייעין אותו (שבת קד ב יומא לח ב), אדם מטמא עצמו מלמטה מטמאין אותו מלמעלה, מקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה (יומא לט א), ומצוה גוררת מצוה, והכל לפי רב המעשה, ותלמוד גדול שמביא לידי מעשה (קידושין מ ב). עד כי בצל שדי יחסה. כל קבל דנא בעניני העולם הזה לא יהיה לו ולא יראה חשק וחבה, כי הכל הבל ורעות רוח, רק יעשה כמי שכפאו שד וכמי שנכנס לעשות צרכיו, יקיש הויה ליציאה:

(פלא יועץ)

המסר שלי בסיפור:

תנו לבורא עולם מה שלא חייבים, והוא ייתן לכם עולם ומלואו. היום זה טבעי עבורי לישון עם כיסוי ראש, מה שהרב ראה והבין - אני לא ידעתי. מאז ששמתי כיסוי ראש בלילה יש לי תחושה של מחויבות לקב"ה, והתחזקתי בצניעות.

קבלה אחת קטנה שינתה לי את כל החיים.

שהסיפור שלי יהיה לעילוי נשמת רבי שמעון חירארי זצ"ל, ואם חיזקתי אתכם אפילו מעט, תבקשו עלינו לזרע בר קיימא: סיון בת הדסה ומשה בן שושנה.

(מתוך הספר 102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים - הרב צבי נקר 0504124438)

מה אפשר לעשות? רק להתפלל

סיפר אברך חשוב מירושלים שהיה בחור ישיבה שהיה בבית חולים עם סבא שלו שהיה חולה. אמרו לבחור, אתה תשב עם הסבא בשבת ותשגיח עליו.

המצב של הסבא התדרדר והסבא לא עליו יצאה נשמתו בשבת. הנכד היה המום, פעם ראשונה שהוא נמצא ליד מו. הוא אמר איתו דברי וידוי, אמר איתו קריאת שמע. הנכד יושב שם והנה הוא רואה את הרופא (בבית חולים שלא שומר תורה ומצוות), הוא רואה את הרופא בשבת קודש כותב את סיכום המחלה ואת תעודת הפטירה כדי שיוכלו לשלוח אותו מיד במוצ"ש.

אמר לו הנכד: "למה אתה כותב בשבת? אל תכתוב בשבת".

אמר לו הרופא: "אתה לא תגיד לי מה לעשות, אני הרופא ואני רוצה לכתוב בשבת".

אמר לו הנכד: "בוא ואספר לך מי זה סבא שלי. סבא שלי היה מאותם אנשים ניצולי שואה שהביאו אותם פה לארץ ולקחו אותם למחנות עולים והחליטו להעביר אותם על הדת היהודית בקיבוצים. הסבא שלי עבר את השואה, הוא עבר ניסיונות קשים, הוא עמד מולם ואמר: 'לא יקום ולא יהיה, אנחנו בשבת שובתים, לא נחלל את השבת'. הוא היה יהודי עם כריזמה, השפיע על כולם ואף אחד לא חילל שבת. המנהלים והמדריכים איימו עליו, נתנו עונשים, ניסו לתת פרסים ולפתות אותו אבל אף אחד לא חילל שבת".

"אמרו לו: 'תלך ליישיבה ותלמד תורה אך תעזוב את כולם'. הוא אמר: 'אני לא יוצא מפה עד שכולם באים איתי, אני רוצה שכל החברים שלי יבואו איתי'. לא היתה להם ברירה, הם ראו שהוא אגוז קשה לפיצוח ואיפשרו לו ולכל החברים שלו לבוא למוסדות תורניים והם שמרו תורה ומצוות".

אמר הבחור: "סבא שלי מסר את הנפש על חילול שבת, בפטירה שלו אתה תכתוב תעודת פטירה בשבת? היתכן? הוא יהנה ממעשה שבת?". חשב הבחור 'מה אני יכול לעשות? רק להתפלל'. הוא יושב ומתפלל 'ריבונו של עולם, תעזור לי, תושיע אותי'.

במוצאי שבת הם מחפשים את תעודת הפטירה ולא מוצאים. האחות הופכת את כל המגירות והשולחן ולא מוצאת את תעודת הפטירה. הרופא אמר לה: "טוב, זה בטח נמצא במחשב". הוא מנסה למצוא את התיקיה

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקין וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

<p>לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוזה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730</p>	<p>נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפו"ש!</p>	<p>לע"נ נעימה בת ככב</p>
<p>לרפואה שלמה: התינוקת עדי בת מעין, מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, נדון סיחה בת מרסל מיישה, משה בן רוח, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יוחאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה, רחל חיה בת גאולה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת, אהרון בן מרים</p>	<p>נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפו"ש!</p>	<p>לע"נ ככב בת גוהר</p>
<p>נא להתפלל לרפואת יהודה שלום בן תהילה שרה מרסל</p>	<p>נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפו"ש!</p>	<p>העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל</p>
<p>נא להתפלל להצלחה בכל העניינים ולפרנסה טובה ליהונתן בן חנה</p>	<p>נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפו"ש!</p>	<p>שדכנית (לבושים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-6766049 שידוכי "חסידי שרה" בימים א', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למגורי הורדי לנשים: 053-4110655 053-4110655 ניתן לפרנס ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il</p>
<p>לעילוי נשמת: משה בן מהיר, זוהרה בת שמחה עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, רחמים בן חנוס בשי, יהודה בן יקטוריה, זבולון זאב בן שפרה, רחמת בת גוהר, ברוך בן אסתר, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, חתם בן סליה, ככב בת גוהר, נעימה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר.</p>	<p>נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפו"ש!</p>	<p>מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמצלת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.</p>
<p>נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה</p>	<p>נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפו"ש!</p>	<p>העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזיווג הגון ליוסף בן שולה</p>

פרשת כי תצא תשפ"ה

שהתגברה אף היא בלב שלם על אהבתה לבנה כדי שימות זכאי ולא ימות חייב... [מתוך קובץ 'למעלה מן השמים']

כי זה' אלקיך מתהלך בקרב מוצ'ה (כג, טו)

במשך כל השנה, מסתובב לו היהודי בעולם, ומחפש. מחפש את ה', מחפש להתקרב, משתוקק לפתוח את הלב, כוסף לחוש שבזרע עולם עימו. זה לא קל, הנסיגות גדולים, היצר מתעתע, הדאגות מטרידות, המוח מבולבל, בשערי שמים עומדים כוחות אימתניים, להפריע, להרעיש, לא לתת לרגשותיו של היהודי להגיע עד כסא הכבוד. לבסוף, לא מעט פעמים מרים היהודי ידיים, מפסיק לחפש, מאבד את השאיפה, נכנע למציאות... יום ועוד יום חולף, לב יודע מרת נפשו, כולנו באותו סטטוס. רוצים ושואפים - אך המרחק גדול. ואז מגיע חודש אלול. ובחודש הזה קורה מהפך, משהו שלא קרה ב- 11 החודשים שחלפו. בעל ה'פנים יפות' בפרשת 'אחרי מות' מגלה, כי חודש אלול מיוחד בכך שבו אבא בא אלינו. הוא יורד מכסא כבודו, ומושיט לנו יד. הוא עומד בכבודו ובעצמו בשערי שמים, מחזיק את השערים פתוחים ומזמין אותנו להיכנס. חודש אלול הוא חודש של רחמים, 'רחמים' בארמית זו 'אהבה'. חודש בו אהבתו של ה' משתפכת אלינו, קוראת לנו, חושקת שנבוא ונתקרב... הפותח שער לדופקי בתשובה! אם בכל ימות השנה אנו זקוקים למאמץ מיוחד - הרי שבחודש הזה אין צורך בו, ה' יתברך בעצמו פותח את השער לקראתנו. הבה נכיר בכך שאבא בא אלינו, ונפתח לו את הדלת, נקבל אותו בליבנו. נחפש את הצעד הקטן, הקפיצה שלנו לקראת אבא. עכשיו הזמן!

* * *

היה זה לפני כ-28 שנה, בשעת ערב אביבית ונאה, בממפיס שבטנסי, דרום ארצות הברית. הרחוב התוסס פועל כשיגרה, אנשים ממהרים, נהגים מצפצפים. על אם הדרך עומד הרה"ג רבי **סיני מושקוביץ שליט"א** [שכיהן אז כראש ישיבת 'פני משה' בבית מאיר, והוא ששייתף אותנו בסיפורו האישי לפרטיו]. לפתע, יד חמה טופחת על כתפו של הרב מושקוביץ. "שלום עליכם!" - קורא לעברו הגאון רבי **אפרים גרינבלט** זצ"ל - שהיה מגדולי הרבנים בממפיס - טנסי, ותלמיד מובהק של פוסק הדור - הגאון רבי **משה פיינשטיין** זצ"ל. "אוהה, שלום עליכם!" - משיב הרב מושקוביץ בחיוך רחב, מופתע מהמפגש המרגש עם אחד מחשובי הרבנים בעיר, עמו היה לו קשר בעבר. השניים באו בשיחה, סביב תפקידו של הרב מושקוביץ כראש ישיבה, והגיעו לחו"ל לגיוס כספים - לצורך בניית בניין חדש לישיבה. הרב מושקוביץ תינה את צערו על הקושי הגדול במלאכת גיוס הכספים, ונאמן באכזבה כשסיפר שבקושי הצליח לגייס את דמי כרטיס הטיסה. "הולך קשה, קשה מאוד" - אמר הרב מושקוביץ, ורבי אפרים נדחק לעזרתו. "יש לי רעיון בשבילך", אמר לפתע כשבעניו ניצת זיק של התלהבות. "תשמע, ישנו יהודי יקר ובעל לב חם ופתוח לצדקה, בשם מיסטר בלז. מיסטר בלז זכה בצעירותו לקבל ברכה לעשירות מופלגת מהרה"ק רבי **אהרן מבעלזא** זי"ע, אשר הבטיחו כי אם ישמור תורה ומצוות יהפוך לעשיר גדול. ואכן, מיסטר בלז עמד בתנאי, והפך לאחד המיליארדרים הגדולים כאן, בבעלותו מרכזי עסקים, דירות להשכרה, מלונות ובתי אבות, ומה לא...". "טו", התלהב הרב מושקוביץ, "כנראה הרב נשלח משמים לסייע במלאכת גיוס התרומות... איך אני מגיע למיסטר בלז?". "זו בעיה", - נאנח רבי אפרים, "זה לא כל כך פשוט. מיסטר בלז זה, סיגל לעצמו מנהג יפה, לעזור לכל פניה ובקשה, להיענות בחיוב וברוחב לב לכל מבקש עזרתו. לאור זאת, הוא היה כתובת לאלפי פניות, שממש הטרידו את מנוחתו ולא נתנו לו לעבוד, מה עוד - שהוא נהג לחלק לצדקה בלי לחשוב, עד שמקורביו חששו שהוא פזרן מדי. לכן, היום מיסטר בלז מתגורר בטירה שמורה, מוקפת גדרות, לא ניתן להגיע אליו. כדי לשלוח אליו בקשה, צריך לעבור מערכת מזכירות מסועפת, המטפלת בכל הבקשות המופנות אליו. זה יקח הרבה זמן, מה גם שלא תצליח להיכנס אליו, אלא תקבל משהו לפי קריטריון קבוע. ובכל זאת, אנסה למצוא דרך להגיע לפגישה עם מיסטר בלז בעצמו" - אמר רבי אפרים, והשקיע שעות ארוכות בניסיון להצליח במשימה...

אך המאמץ לא נשא פרי, ורבי אפרים נאלץ להודיע לרב מושקוביץ שזה בלתי אפשרי. "במקום פגישה אנו - אנסה לסדר לך פגישה עם מזכירו האישי. אולי זה יצליח..." - אמר, והתקשר למזכירו האישי... למרבה ההפתעה, המזכיר של מיסטר בלז התרצה מיד, וניאות לקבוע פגישה ליום המחר, בשעה תשע בבוקר. "אבל בתשע אפס אפס, נדבר חמש דקות, ונראה מה מתוך השיחה יוכל להגיע לידי מיסטר בלז, ומתי זה יקרה..." - קבע המזכיר. רבי אפרים התרגש, והודיע מיד לרב מושקוביץ על הסייעתא דשמיא המופלאה. 'תהיה מחר, בתשע בבוקר

כי יקרה לאיש בן סוֹרֵר ומוֹרֵד (כא, יז)

בן סוֹרֵר ומוֹרֵד נהרג על שם סופו, הגיעה תורה לסוף דעתו, סוף שמכלה ממון אביו ומבקש לימודו ואינו מוצא, ועומד בפרשת דרכים ומלסטם את הבריות, אמרה תורה ימות זכאי ואל ימות חייב (רש"י)

הגאון רבי **יחזקאל אברמסקי** זצ"ל סיפר סיפור מדהים על אמונה תמימה ותפילותה של אם. היה זה כאשר נכנס לבקרו תלמיד חכם צעיר ממקורביו. הם שוחחו בלימוד, ובמהלך השיחה, סיפר לו האברך כי זה עתה עוסק הוא בלימוד בפרק 'בן סוֹרֵר ומוֹרֵד' שבמסכת סנהדרין. כאשר שמע זאת בעל ה'חזון יחזקאל' אמר לו: "הבה ואספר לך מעשה מופלא שאירע עמי בעת שכיחתי כרב בעיירה סמאליאן שבמדינת רוסיה. באותם ימים רחוקים, לא היו באים לרב רק כדי לשאול שאלות בדבר הלכה או לשוחח בדברי תורה, אל פתחו של הרב היו משרכים רגליהם בכל יום ויום זקנים עם נערים, עקרות בית וישישות ולא פעם גם גויים מהסביבה. חלקם כדי לשמוע דבר הלכה, אולם רבים מהם הגיעו כדי לבקש מהרב שיברכם ושיתפלל לישועתם - אם לרפואתו של חולה אנוש, אם לאישה עקרה או מקשה ללדת ואם למי שנכסיו בסכנה או שגזרת המלכות מאיימת עליו. כהנה וכהנה היו הבקשות שנערמו בכל יום על שולחנו של הרב, בקשות שיצאו מפייהם של יהודים, שתלו את יתבם ברבם והמתינו בדריכות למוצא פיו.

"היה זה בוקר שגרתי ככל הבקרים", סיפר הרב, "כשעל דלתי התדפקה אישה שסבר פניה הסגיר את סערת נפשה. 'רבינו! פנתה אליי ישירות בקול בוכים, 'אנא, התפלל על בני שימות!!!' הזדעזעתי עד עמקי נשמותי, מעולם לא שמעתי בקשה מוזרה שכזו, ועוד מפי אם בישראל. להתפלל על בנה שימות!?! על מה ולמה? הייתי המום עוד יותר כאשר המשיכה האישה וסיפרה, כי בן זה יחיד הוא לה, ונולד לאחר שנים רבות של ציפייה. בדרך הטבע לא יהיו לה ילדים אחרים מלבדו, אולם היא מבקשת שימות!.' 'מה מביאך לבקש ממני בקשה קשה שכזו?' שאלתי, והאישה הסבירה: 'בני יקירי זה קיבל עתה צו גיוס לצבא האדום הנודע לשמצה. ימים ולילות ניסיתי לפעול אצל כל השתדלנים והעסקנים לביטול הצו הנורא, אולם לא עלה הדבר בידי. כעת לא נותרה בידי כל ברירה, ומתוך שידועת ומכירה אני היטב את המכשולים הרוחניים הקשים העתידים לעמוד בפניו, ניסיונות שכמעט אין בכוח בן תמותה לעמוד בהם - קל וחומר לא נער צעיר ומפונק שעד עתה דאגה אמו במסירות לכל מחסורו, חוששת אני מאוד פן יאבד את אמונתו בכור ההיתוך הנורא של הצבא. לפיכך חשבתי והחלטתי, שהעצה היחידה היא לבקש מהרב להתפלל שבזרע העולם ייטול את נפש בני כעת, בעודו בתומו, כיהודי כשר וטהור, בטרם תיטמא נפשו בעברות ובחטאים ויאבד חלילה את חלקו לעולם הבא!'. ביקשתי להרגיע את רוחה ולנסות לפייסה, אך היא הייתה נחושה בהחלטתה, אוהבת היא את בנה יחידה אהבת נפש, מודעת היא שאם ימות לא ייוותר לה שם ושארית בעולם, אולם למרות הכול, החשש הנורא פן יצא הבן לתרבות רעה, הביא אותה להחלטה כי העצה היחידה לכן היא לבקש מהרב להתפלל לפני בורא העולם שייטול את נפשו של בנה, מחמל נפשה, ובלבד שלא יעמוד הבן בניסיונות הקשים, שעלולים להפילו לבאר שחת. האם עמדה מולי והזילה דמעות כמים, ואף אני לא יכולתי לעצור בעד שטף דמעותיי. כיצד ניתן שלא להתפלץ מול צער נורא שכזה?!. בסופו של דבר אמרתי לה: 'אמא יקרה, הלא מאמינה את בכוח התפילה, אם כן, במקום להתפלל על בןך שימות, הבה נתפלל יחדיו שיחיה ושיצליח לעמוד בניסיונות ושישאר תמים באמונתו!'. התחלנו אפוא להתפלל מעומק הלב, הייתה זו תפילה רוויית רגש ודמעות, ובסיימה הרגשתי, שהיא הגיעה היישר אל כיסא הכבוד... את סופו של המעשה שמעתי רק לאחר שנים מספר, כאשר השתחרר אותו צעיר מן הצבא, אחר שנים של טלטלות ונדודים בין ארצות ועמים שונים, ושל חיים בצוותא עם חיילים נכרים וגסי לב, כשהוא שלם באמונתו ותמים ביהדותו. צעיר זה, היה מהיהודים היחידים בצבא האדום, שגם לאחר שעבר את כל מסלול הגיוס, שירת כלוחם ואף עלה לדרגת קצין, נותר יהודי כשר ונאמן לאביו שבשמים. אין ספק כי אותן דמעות ששפכה אמו בתפילתה הנרגשת, עמדו לזכותו וסייעו לו לדבוק באלוקיו וביהדותו!."

"שנים רבות עברו מאז", סיים רבי יחזקאל את סיפורו המרטיט, "אולם בכל פעם שאני קורא בפרשת 'בן סוֹרֵר ומוֹרֵד', כיצד מתגברים אביו ואמו על רגשי אהבתם הטבעית כלפי בנם, ומובילים אותו בידיהם לבית הדין כדי שישקלוהו - רק כדי שלא יגדל וימות כגזלן ושוֹפֵך דמים ויאבד חיי נצח, נזכר אני באותה אם צדקנית

בדיוק, במשרדו של מיסטר בלז - בבניין המשרדים המפואר 'Belz Towers' – 'מגדלי בלז'. תתארגן מראש עם נהג מקומי שיקח אותך, כדי שלא תאחר ותחמיץ את הפגישה חלילה! - אמר רבי אפרים...

כל אותו לילה לא הצליח הרב מושקוביץ להירדם. הן מי מילל ומי פילל כי יצליח להגיע לפגישה עם מזכירו האישי של מיסטר בלז. והנה, הרגע הגדול קורה! הרב מושקוביץ סיכם עם אחיו - ר' יעקב - המתגורר במקום, כי הוא יסיע אותו אל היעד, כך יוכל לוודא שלא יחמיץ את השעה... למחרת, בשעה 7:28 בבוקר כבר המתין הרב מושקוביץ, לאחר תפילת שחרית מעומק הלב להצלחת הפגישה המיועדת עם מזכירו של מיסטר בלז. בשעה 7:30 יצאה המכונית לדרכה, אך נתקלה בפקקי תנועה, שהעלו את מפלס המתח ברכב לנוח העיכוב הלא צפוי... בסופו של דבר, לאחר מאמץ לא פשוט על הכביש, בעשרה לתשע היה הרכב בשער החניה של מגדל המשרדים המפואר. "תרד כאן, ליד המעליות. תזמין מעלית לקומה ארבעים ושתיים. אני מחנה את הרכב ומצטרף אליך..." אמר האח, "אבל תנסה להזדרז, מאחוריי יש רכב שרוצה להתקדם, אני לא יכול לעצור את התנועה..." הרב מושקוביץ חבש את כובעו, ובזריזות יצא מהרכב. בינתיים, גם מהרכב שמאחוריו כבר יצא הנוסע, אדם מבוגר ולא מוכר, שהתקדם אף הוא לכיוון המעליות, מושיט לרב מושקוביץ יד לשלום. "א היימשה ייד? כאן?" שאל הזר באידיש רצוצה מתולבת באנגלית, תמה על הימצאות יהודי של צורה בטבורה של ממפיס החומרית... "כן כן", השיב הרב מושקוביץ, מנסה לקצר את השיחה, הן נותרו דקות בודדות עד לפגישה הנכספת. "אני מארץ ישראל, וצריך כאן משהו בקומה 42, היכן המעליות?" שאל בענייניות. "המעליות שם" הצביע האישי, "גם אני הולך לכיוון..."

בינתיים, שומע הרב מושקוביץ כי אחיו צופר בחוזקה מאחוריו. הוא בטוח כי הצפירות נועדו לסמן לו את הכיוון למעליות, והוא מגיב בתנועה כאומר "הסתדרתי, אני יודע היכן המעליות". אך אחיו ממשיך לצפור, ומסמן באצבעו על האישי הזר המהלך לצידו של הרב מושקוביץ. הרב מושקוביץ שוב מסתובב, ומשיב לאחיו: "כן", הוא צועק לעברו, "הבנתי שכדאי לשאול אותך, שאלתי אותך, ואני הולך אחריך לכיוון המעליות..." אך האח ממשיך לצפור, עד שגם האישי הזר מסתובב אחורנית. הרב מושקוביץ לא רוצה שהאישי יתעכב מלהורות לו היכן המעליות, ומרגיע אותו: "הוא רוצה שתסביר לי היכן המעליות. סימנתי לו שהסברתי לי אך הוא כנראה לא הבין. עוזב, בוא תראה לי היכן המעליות..."

אומר הרב מושקוביץ, ומוסיף ללכת יחד עם האישי הזר לכיוון... בינתיים, התרחקו השניים ממקום החניה, והמשיכו בדרכם. "ומה מעשיך כאן, יהודי מישראל?" שאל הזר בנחמדות. הרב מושקוביץ כבר היה חסר סבלנות, והביט בשעון ברציפות. חמישה לתשע. תוך חמש דקות הוא חייב להיות בתוכי המשרד של מיסטר בלז, אצל מזכירו הראשי. במקום לענות, הוא שואל את היהודי שלצידו בנימוס: "אני קצת ממנה. תגיד, כל כמה זמן מגיעה המעלית?"

"אה, שניות ספורות", השיב האישי בקצרה, וממשיך לנסות לתהות על קנקנו של הרב מושקוביץ. "יהודי כמון כאן, בוודאי מחזיק איזה מוסד תורני או ארגון צדקה. הלא כן?" "אכן", עונה הרב מושקוביץ את התשובה הכי קצרה שאפשר, ושם לנושא המטריד אותו באמת: "אבל למה המעלית לא מגיעה? אני חייב להיות בתשע בקומה הארבעים ושתיים!". "היא עוד תבוא, יהיה בסידר", מרגיעו היהודי המבוגר. ואכן – באותה רגע הגיעה המעלית והשניים נבלעו בקרבה. "מה אתה מחזיק בארץ? האם המצב הכספי של מוסדות התורה בארץ בכי רע? האם אתה מרגיש בכך?" "אני יכול לענות לך באריכות", משיב הרב מושקוביץ בחיוך מאולץ, "אבל באמת שאין לי זמן. יש לי פגישה בתשע, וכבר שלוש דקות לתשע. הנה הגענו לקומה הארבעים ושתיים", הוא אומר ומשחרר אנחת רווחה... היהודי שעמו יוצא מהמעלית, ונעלם במסדרונות הארוכים. הרב מושקוביץ מתחיל לחפש את דרכו למשרדו של מיסטר בלז, ובאותו רגע מגיעה מעלית נוספת. מתוכה, מתנשם ומתנשף, נרגש ונסער, יוצא אחיו, שכבר הספיק להחנות את רכבו. "מה דיברת אתו?" – שואל האח במתח. "עם מי?"

שואל הרב מושקוביץ. "מה זאת אומרת עם מי? - עם מיסטר בלז! מה דיברת אתו?" "לא דיברתי אתו, ואני גם לא אדבר אתו. אני אמור לדבר עם המזכיר שלו, וגם זה - רק בעוד שתי דקות כי עכשיו רק 8:58. היכן המשרד שלו?" - שב הרב מושקוביץ ושואל. "מה זאת אומרת לא דיברת אתו?" - אחיו המום. "הרי מהרכב שמאחוריי יצא מיסטר בלז. הלכתי את הדרך למעלית - יחד עם מיסטר בלז. מי שהראה לי היכן המעליות - הוא מיסטר בלז. מי שבילה איתך את זמן הנסיעה במעלית - הוא מיסטר בלז, יצאת מהמעלית יד ביד עם מיסטר בלז! מה הוא שאל אותך?" הרב מושקוביץ מושך בכתפיו, שותק, שתיקת אכזבה צורבת. "אוי ואבוי" - השיב לאחר התאוששות מההלם הראשוני – "ביקשתי ממנו להראות לי איך מגיעים לקומה ארבעים ושתיים, והוא התחיל לדנדנד לי בשאלות על מוסדות התורה, המצב הכספי וכולי... וכולי... הייתי חסר סבלנות, לא ידעתי מי הוא, ופטרתי אותו ממני. באמת? זה היה מיסטר בלז?!"

אחיו התקשה להגיב. מבטו אמר הכל, העיד על ההחמצה הנוראית. "אתה לא מכיר את מיסטר בלז, אבל אני כן. אם היית עונה לו - היה לך בנין חדש ביד, וגם אחזקת הישיבה לכמה שנים קדימה. מיסטר בלז מנחית צ'קים במיליוני דולרים בלי

למצמץ. אני לא מאמין שהפסדת, לא מאמין שלא דיברת אתו!" - קרא האח בצער רב... רק עתה החל הרב מושקוביץ לעכל: "אוי, איזו החמצה נוראה! הרי מיסטר בלז דיבר אתי, כמעט התחנן שאספר לו מה קורה אתי, מה מעשיי ולמה אני כאן. יכולתי - בפגישת מעלית פשוטה אחת - לצאת עם צ'ק נדיב במיוחד, ובמו ידיי איבדתי את ההזדמנות הזו! מיסטר בלז היה אתי, לצדי, בלובי, במעלית, ביציאה – ולא התייחסתי אליו? איך החמצתי כזו הזדמנות היסטורית!?!?!".

הרב מושקוביץ אסף את שברי לבו, ופנה לחדרו של המזכיר, שקיבל אותו לשיחה עניינית קצרה, והבטיח לבסוף לשלוח שיק על סכום כלשהו... מאוכזב וכאוב שב הרב מושקוביץ ארצה, ואמר לתלמידיו: "צ'ק גדול לא קיבלתי, אבל קיבלתי משהו הרבה יותר גדול. פתאום הבנתי מה זה 'אלול'!" - - בימים אלה, בחודש אלול, העולם כולו נע וזע. בעוד זמן קצר, שנה חדשה תעמוד על כף המאזניים, הכל יידון, ייחקר ויקבע לשנה שלימה. החיים, הבריאות, הילדים, הפרנסה, האושר, השמחה - הכל ייקבע לשנה! זה באמת מטריד, לא פחות מפגישה חשובה לשעה תשע בבוקר כשהשעה כבר חמישה לתשע... זה תופס את הראש, אנחנו נעשים סהרוריים, כמעט אובדי עצות... הראש תפוס, אולי אפילו עצבני, אבל בוודאי לחוץ. מה יהיה? איך תיראה השנה הבאה? מה יהיה עם הילדים ואיך יצליחו בלימודים, האם יגיעו תשובות משמחות מהמרפאה או חלילה אחרות, ואיך תיראה הפרנסה? וכו' וכו'. אבל אסור לנו לשכוח שתקיעות השופר שאנו שומעים עתה מדי יום, אלו הן הצפירות שגם באות לבשר לנו ש-'אבא כאן! הן באות לעורר בנו את הנימים החבויים, להשמיע מבפנים את צלילי הנשמה העורגת ומתגעגעת לאבא. אבא שלנו - בורא עולם - אומר לנו: "הנה לכם חודש שלם, אני בא עד אליכם, רוצה לשמוע ולהקשיב, רוצה את קרבתכם, תדברו אתי, אני כאן כדי לעזור לכם!". חודש אלול הוא זמן שהקדוש ברוך הוא מתקרב אלינו, ומבקש שנתקרב אליו בחזרה, כדי שנגיע מוכנים ליום הדין, כדי שאכן נזכה לקבל שנה טובה, מתוקה, מצליחה ומאושרת... בחודש אלול, 'מיסטר בלז' [להבדיל] - בורא עולם בכבודו ובעצמו, נמצא אתנו. מגיע אלינו, מושיט את ידו לכל אחד, ומבקש: "ספר לי בני, איך היתה השנה, איפה לא הלך לך, מה במצבך הרוחני אתה רוצה לשנות, ומה אתה רוצה שאני אשנה עבורך במצבך הגשמי..." אבל היצר עובד - מטריד את הראש, מבלבל את המחשבות, וממלא בדאגות ולחץ... "עוד מעט ראש השנה", הוא אומר לנו, "זה לחץ שצריך לעבור, תקופה מוטרדת שעוד יגיעו טובות ממנה. למי יש זמן לשים לב לצפירות של השופר, שמרמזות לנו ש'בורא עולם' כאן. הרי עוד מעט יום הדין, תיכף הפגישה הקריטית..." לא חבל? בורא עולם, אבינו האוהב, נמצא לידינו, עומד לצידנו, מחכה לשמוע, מחכה שנתחבר אליו, שנספר לו, שנחלוק עמו את החוויות הקשות שלנו. כל אחד מאתנו, בכל מצב, ולא משנה מה עברו, גילו ותחושתו - אבא מחכה לו, אבא מחכה לנו. הבה נדבר אתו, הבה נקדיש כל יום עוד כמה דקות לשוחח עם בורא עולם, לנצל את ההזדמנות הייחודית הזו שהוא עומד לידינו ומקשיב, ומחכה לשמוע אותנו! אם נעשה כך - נגלה שתפסנו את 'מיסטר בלז' [כביכול] - במעלית... שעוד לפני רגע הפגישה, עוד לפני יום הדין, התחברנו לאבא. נערכנו כיאות, הגענו מוכנים לימי הדין אשר יראו אחרת לגמרי, וגם הצ'ק - בהתאם... [מתוך 'פניני פרשת השבוע']

וְלֹא תִזְכַּל בְּגֹד אֶלְמָנָה (כד, יז)

לפי שדמעתה מצויה ונפשה שפלה והתורה הזהירה עליה בכמה

מקומות (רבינו בחיי)

סיפר המגיד המפורסם הרב **פסח קראהן** שליט"א שפעם אחת התארח אצלו לליל הסדר המגיד הירושלמי המפורסם הגאון הצדיק רבי **שלום שברדון** זצ"ל, וכמובן שרבי שלום ניהל את הסדר ביד רמה. באותו סדר השתתפה גם אמו של רבי פסח, לאחר שאביו כבר לא היה בין החיים - ר"ל - וכן בניו ובנותיו של רבי פסח. רבי שלום שברדון כל השנים היה מקפיד מאוד לאכול את האפיקומן קודם חצות, ומעולם לא איחר לאכול לאחר חצות, ולכן ר' פסח שידע על מנהגו זה האיץ בבניו ובנותיו שרצו לומר דברי תורה שימהרו מאוד כדי שיוכלו לאכול את האפיקומן בזמן. ברם רבי שלום עצר בעדו כל הזמן, ואמר לו "למה אתה ממנהר, תן להם לומר את מה שרוצים, ולשיר כמה שרוצים..." כשקרב זמן חצות התחילו שולחן עורך, ור' פסח שהבין שנשאר רק זמן קצר מאוד לחצות, האיץ בבניו ובנותיו שרצו לומר דברי תורה שימהרו מאוד כדי שיוכלו לאכול לאכול את האפיקומן קודם חצות, אך רבי שלום עצר בעדו שוב ושוב, ושאל את הבני בית מי יש לו עוד איזה סיפור או איזה שיר, וכך שמע בנועם ובניחותא את כל התורות של הילדים, ואת האפיקומן כבר אכלו זמן רב לאחר חצות... כשגמרו את הסדר ובני הבית עלו על יצועם, נשארו רק ר' פסח ורבי שלום לבדם, אז שאל ר' פסח את רבי שלום שאינו מבין את הנהגתו, והלא כל השנים הוא מחמיר מאוד להקדים לאכול את האפיקומן לפני חצות, ולמה לא הניח לו לזרז את בני הבית כדי שיוכלו לאכול את האפיקומן קודם חצות. השיב לו רבי שלום: "הלא אמר האלמנה השתתפה כאן בליל הסדר וכל הנחת שלה הוא לשמוע את נכדיה מספרים ומזמרים. והנה מצות אכילת אפיקומן לפני חצות הוא דרבנן, ואילו לצער אלמנה זהו איסור מדאורייתא..."

[מתוך 'נועם שיח']

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

בס"ד גיליון: 1176

הדלקת הנר: 18:37 צאת השבת: 19:36 רבינו תם: 20:13 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: רוני עקרה (ישעיה נד).

אוצרות הפרשה

פרשת "כי תצא"

"לא תראה את שור אחיך או את שני נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחריך" [כב, א].

פשוטו של מקרא עוסק באבדה גשמית. התורה מצווה את המוצא אותה לבעליה, ובכך למנוע ממנו הפסד ממון.

אולם, רבותינו אומרים שהוא הדין באבדה רוחנית: אם אדם רואה את חברו "נופל" ברוחניותו, נכשל בעוונות – אסור לו להתעלם ממנו! כל ישראל ערבים זה לזה. מוטלת על כל יהודי חובה לדאוג גם לרוחניותו של רעהו, ולהשתדל להשיבו למוטב.

באמת, מי מאתנו ראה לאחרונה שור או שני נדחים בדרך? אבל בהחלט אנו רואים הרבה יהודים שהם בבחינת "שור", תקיפים, אלימים, מופקעים לחלוטין מרוחניות. גם כאלו שהם בבחינת "שה", מסכנים, עמי הארץ, שלא זכו ללמוד תורה, לא יודעים מה זה שבת, מה זה תפילין. כלפיהם אומרת התורה: "לא תוכל להתעלם", אלא "השב תשיבם לאחריך"! מי הוא אחיך? זה הקב"ה! שנאמר: "רעד ורע אביך אל תעזוב" (משלי). פרש רש"י: "הקדוש ברוך הוא שנקרא רע לישראל, ורע אביך, שחיבב את אבותיך". וכן הוא אומר: "למען אחי ורעי", הקב"ה קורא לנו "אחים ורעים". אומרת התורה הקדושה, שיש לדאוג להשיב את אותם רחוקים לאביהם שבשמים, ולקרבם אליו בעבותות של אהבה.

מוסיפה התורה ואומרת: "וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו". "חמורו" – הם אותם אלו העסוקים בחומריות, אוהבים את תענוגי העולם הזה, "ושמלתו" – הם אלו שראשם נתון בבגדים, משקיעים ביופי, בדברים חיצוניים, "וכן תעשה לכל אבדת אחיך" – כל סוגי האנשים שאבודים מהקב"ה, איש באשר הוא, על כולם מזהיר הכתוב: "לא תוכל להתעלם".

כך הייתה דרכם של גדולי ישראל בכל הדורות, לקבץ את הנדחים, לאסוף את הנשמות השבורות, ולקרב את פשוטי העם לאביהם שבשמים. שלושה מהם – שחיו בשלוש מאות השנים האחרונות – נקראו בשם חיים: רבי חיים דוד יוסף אזולאי, החיד"א זצ"ל, שלימד תורה בליורנו שבאיטליה ונפטר בשנת תקס"ו. עוד בימיו נולד רבי חיים פלאגי ע"ה, שהיה ראש רבני איזמיר שבטורקיה, שם לימד תורה, ונפטר בשנת תרכ"ח. עוד בימיו נולד רבי יוסף חיים זצ"ל, שנולד בבגדד שבבבל ונפטר בשנת תרס"ט. כל אחד מהם כתב עשרות חיבורים בכל מקצועות התורה, בהלכה ובאגדה, במוסר ובקבלה, כולם דבקו בשיטתו של רבנו האר"י ז"ל ולא זזו מדבריו.

דמותו של ה"בן איש חי" זיע"א יום פטירתו של רבנו יוסף חיים חל ביי"ג אלול. הרבה פעמים קוראים באותו השבוע את פרשת כי תצא. משום כך נתעכב קצת ללמוד על דמותו הגדולה: כשנולד קראו לו בשני השמות – יוסף חיים. יוסף – על שם סבו, אבי אימו, שנפטר באותה שנה. וחיים – על שם ראש המשפחה, הסבא רבא שלו מצד אביו, שנקרא חיים. לאביו קראו רבי אליהו, לאביו אביו רבי משה, ולסבא רבי חיים.

בצעירותו אמר עליו רבי עבדאללה סומך זצ"ל שהוא ניצוץ של יוסף הצדיק, ויש דמיון ביניהם: ראשית הוא קרוי על שמו. ועוד, כשהיה בן שש, אחותו שיחקה איתו בחצר, והוא נפל לתוך בור בעומק חמישים מטר, וכפסע היה בינו לבין המוות. היא צעקה בקול רעש גדול. הגיעו כמה אנשים, הורידו חבל לתוך הבור והעלוהו ממנו. כמו יוסף הצדיק שנפל לבור על ידי אחיו, כן גם הוא נפל לבור על ידי אחותו.

זאת ועוד, הוא ישב בבית הסוהר כמו יוסף הצדיק. המעשה היה שאביו, שנפטר בגיל חמישים ושמונה, היה צדיק וחסיד, וגם עשיר גדול, והוריש לבניו רכוש רב, היו למשפחה כל מיני עסקי נדל"ן, קרקעות, בתים ושטחים בצפון עיראק. הערבים קנאו בהם והלשינו עליהם לשלטונות. האחים כתבו את העסק על שמו, כדי שתהיה להם ברכה בו. לכן כשהלשינו עליהם – הכניסוהו לבית הסוהר, לקראת המשפט הצפוי לו. אחרי תשעה חדשים השתחרר, ואז הסתגר בביתו למשך ארבע שנים.

בהיותו כבן ארבע-עשרה, שלח רבי חיים פלאגי שאלה לאביו, שהיה עסוק באותה עת. רבי יוסף חיים הסתקן לראות מה השאלה. הוא קרא את המכתב, ישב כל הלילה ועיין בפוסקים. בבוקר כתב מכתב תשובה ארוך ומפורט ושלח אותו לאיזמיר, לרבי חיים פלאגי.

למחרת אותו היום בו קיבל רבי חיים פלאגי את המכתב תשובתו של הנער יוסף חיים – קיבל מכתב נוסף מאביו, שהתפנה מאוחר יותר וכתב גם הוא מכתב תשובה, ושלח אותו לאיזמיר.

במכתב תשובה שכתב רבי חיים פלאגי לרבי אליהו, אביו של רבי יוסף חיים הוא כתב: "כבר קיבלתי תשובה מבנך, ושניכם הגעתם לאותה מסקנה, ויפה כוח הבן מכוח האב".

הוא היה מחבר בממוצע שני ספרים לשנה, ומדפיס אותם בארץ ישראל. גם כדי שתהיה קדושה בספר, וגם כדי לתת פרנסה לפועלים היהודים שם.

היה שולח את הכתבים על גמלים מבגדד לירושלים. כיוון שחשש שבדרך עלול לקרות להם איזשהו נזק, שכר תלמיד חכם שיעתיק לו כל מחברת, מילה במילה, כדי שישמור אצלו העתק.

לרפואת יוסף בן תמר הי"ו, יוסף בן זולכיה הי"ו, אמיר בן דורית הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

כל ספר שהיה יוצא, היה מחלק ממנו לתלמידי חכמים, רבי שלמה אליעזר אלפנדרי זצ"ל, שהיה גר בירושלים, ביום שהיה מקבל ממנו ספר, היה לובש בגדי שבת, מזמין את כל הרבנים ועושה להם סעודה, מחלק יין, פותח את הספר ואומר חידוש מדבריו.

בצפת חי הרידב"י, רבי יעקב דוד וילובסקי זצ"ל, בעל הפרוש הידוע על הירושלמי, שאמר: "מספריו של רבנו יוסף חיים אני מריח ריח של גן עדן, כי כל תורתו תורת אמת".

היה כאן בירושלים, הראשון לציון, רבי יעקב שאול אלישר זצ"ל, שנקרא יש"א ברכה, שהיה גאון אדיר ונפטר בשנת תרמ"ו, שלוש שנים קודם פטירת רבנו יוסף חיים.

בשנת תרס"ד עלו מבבל לארץ ישראל קבוצה של שלושים חכמים, ביניהם רבי יעקב חיים סופר זצ"ל בעל ה"קף החיים", רבי יחזקאל עזרא רחמים זצ"ל בעל "עצי היער", רבי יחזקאל עזרא הלוי זצ"ל, רבי יהושע שהרבני זצ"ל, רבי אפרים הכהן זצ"ל ועוד.

לפני שעלו, אמר להם רבנו יוסף חיים: "ביום שתגיעו לירושלים, עוד לפני שתלוננו, תבקרו אצל רבי יעקב שאול אלישר, כי הוא גדול הדור, והתברכו מפיו".

כשהגיעו לירושלים, נכנסו אליו ואמרו לו: "רבנו יוסף חיים אמר שתברך אותנו".

אמר להם: "שאני אברך אתכם? אתם תברכו אותי! אתם זכיתם לראות את זיו פניו הטהורים של רבנו יוסף חיים! עוד הוסיף ואמר: "דעו שבאמת אין כמותו בכל העולם".

רבי שאול דויק זצ"ל, ראש המקובלים בירושלים של אותם ימים, היה שולח אליו שאלות בקבלה. רבי יוסף חיים כותב לו בעונותיו: "מדוע אתה שואל אותי? הרי אני לא כל כך מבין בעניינים אלו! אבל לבסוף היה עונה לו תשובה כהוגן.

מנהגו היה לדרוש בכל שבת. כל דרשה הייתה נמשכת כשעתיים: חצי שעה ראשונה הלכות, חצי שעה פלפולים, חצי שעה רמזים מהפסוקים וחצי שעה אחרונה קבלה, כל דרשה מתובלת מפשט, רמז, דרש וסוד.

בכל שבת היו מגיעים כשלושת אלפים איש, ואילו ב"ארבע שבתות השנה", שהן: שובה, זכור, שבת הגדול, וכלה, היו באים לדרשה שלושים אלף איש, גברים נשים וטף, כל בתי הכנסת בעיר היו סגורים לכבוד הדרשה.

בדרשה היה לובש טלית, והיו שישה אנשים עם כדי מים מוזגים לכולם לשותות. בבגד החום כבד מאוד, והגיע בקיץ עד לארבעים וחמש מעלות. אותם אנשים היו "מוחזקים" במצווה זו.

הוא נפטר, כאמור, ב"ג אלול תרס"ט, בהיותו בקבר יחזקאל הנביא, מרחק יומיים מבגד, לשם נסע כדי להתפלל. בהלווייתו השתתפו חמישים אלף יהודים. גם הערבים הלכו אחרי מיטתו כי ידעו עד כמה הוא קדוש.

בזמנו, ערבי שהיה מלווה כסף ליהודי, היה אומר לו: "יתשבע לי ברבי יוסף חיים שתחזיר את הכסף". אם היה יהודי היה אומר 'כן' – היה מלווה לו! כי ידעו שיהודי לא ישבע לשקר בהזכרת שמו של רבי יוסף חיים.

בשבת שובה הסמוכה, בנו רבי יעקב חיים זצ"ל עלה לדרוש במקומו. כשהתחיל לדבר, צעקו לו: "לא שומעים". אמר להם: "אתם חושבים שאבא שהיתם שומעים אותו היטב היה המדבר? שכינה הייתה בוקעת מתוך גרונו! כולם התחילו לבכות, וגם הוא בכה אתם. זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל (דורש ציון).

"כי יקרה קן ציפור לפניך" [כב, ו].

הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל אמר שיעור בפני שומעיו: פקידים, סוחרים ותעשיינים. הגיעו בלימודיהם במסכת חולין לדף קל"ט, לסוגיית מצוות שילוח הקן, הכתובה בפרשתנו: "כי יקרה קן ציפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ" – והגמרא שואלת: "מצא קן בראשו של אדם, מהו? מה דינו?"

הגיב אחד השומעים: "איזו שאלה לא מציאותית! מדוע עוסקת הגמרא בכזו שאלה היפותטית?"

ענה רבי עזרא בנועם, אך בתקיפות: "דברי הגמרא הם קודש קודשים, אין להרהר אחריהם!"

אבל הלה לא ויתר, והמשיך בעקשנות להתווכח עם הרב. ייחל רבי עזרא לסיום הוויכוח, מחשש שיערער חלילה את אמונת החכמים בלב השומעים. והתפלל בליבו: ריבונו של עולם, הוכח את אמיתות תורתך הקדושה!

לפתע נכנס אדם, שנעדר מן השיעור זמן רב. שמח רבי עזרא להזדמנות להסיח את הדעת מהוויכוח העיקש, ושאל את הבא: "היכן היית כל העת?"

ענה ואמר: "הייתי במסע עסקים בהודו – ארץ מוזרה, ואורחותיה מוזרים! תארו לכם: יושב לו פאקיר ברגליים משולבות יום, יומיים, שלושה – מבהיל הדבר. ראיתי פאקיר כזה שישב כמאובן, בלא לזוז, וציפור בנתה על ראשו קן – והוא אפילו לא הזיז את ידו לגרשה! מה אתם אומרים על כך?"

"מה אנו אומרים?" אמר רבי עזרא, "אומרים אנו: משה אמת ותורתו אמת..." והאדם שהתווכח בכל עוז כבש עיניו בקרקע...

ורבינו הי"ב איש חי" זצ"ל כתב, שבמשך דורות היו חוקרי האומות מבטלים – עפר לפיהם – את הכתוב: "לעשות לרוח משקל" (איוב), ואת דברי רבינו חיים ויטאל זצ"ל, שכתב על פיו שיש משקל לאוויר.

ואמרו: "איך תאמרו כן, והלא כל חלל העולם מלא אוויר. ואילו היה לרוח משקל, היינו נמחצים תחתיו!"

ומה ענו להם היהודים? שהשאלה שאלה, ואין להם תשובה. אבל סמוכים ובטוחים הם שהתורה אמת והעובדה נכונה. ובגלל קושיה שאין עליה תשובה, לא מתערערת האמונה!!!

עברו דורות, והמדע גילה שיש לאוויר משקל. ולא זו בלבד, אלא שלכל סוג אוויר משקל משלו. אוויר חם קל מאוויר קר, וזו סיבת תנועת הרוחות העולם. מימן קל מחמצן, וכך המציאו את הכדור הפורח וספינת האוויר.

ומה עם הקושיה הניצחת? אהה, כעת המדענים עצמם לועגים לה. הרי הכול מודים שיש למים משקל, ואיך חיים הדגים במצולות ואינם נמחצים תחתיו? בנויים הם לכך. ואף אנו, בנויים לעמוד במעמסת לחץ האוויר שמעלינו.

הנה כי כן, נמצאה התשובה... לשאלה זו, נמצאה תשובה ולשאלות אחרות, תשובות אחרות. ומשה אמת ותורתו אמת. תורת נצח שניתנה מידי בורא עולם במעמד כל ישראל! (מעין השבוע).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרחן ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנן ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ חנה בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת מלון ז"ל, לע"נ משה בן דינה תחיה ז"ל, לע"נ שמאל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

לעילוי נשמות
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמות
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: חודש אלול

פרשת כי תצא

בס"ד | גליון מס' 547

כיצד ארוחת בוקר הצילה חיים?

אני לדודי ודודי לי!

הפותח שער לדופקי בתשובה! אבא שבשמים יוצא אלינו, בא לקראתנו. הוא מחפש את הרטט הקל ביותר בליבנו, את התזוזה הכי קטנה לכיוונו - כדי לקרב אותנו אליו, לקשר אותנו עמו באהבה אין קץ. אם בכל ימות השנה אנו זקוקים למאמץ מיוחד - הרי שבחודש הזה אין צורך בו, ה' יתברך בעצמו פותח את השער לקראתנו, רק ניתן לו יד!

הבה נכיר בכך שאבא בא אלינו, ונפתח לו את הדלת, נקבל אותו בליבנו. נחפש את הצעד הקטן, הקפיצה שלנו לקראת אבא. המלך יוצא אלינו, אבא שבשמים מושיט לנו יד, כל שעלינו לעשות היא להושיט יד בחזרה: לקבל על עצמנו קבלה טובה, להוסיף כמה דקות לימוד, להתחזק בשמירת הפה והעיניים, לחזק את כח התפילה. משהו קטן שלנו - קפיצה לעבר אבא - - -

וכבר נחוש את ה'דודי לי'. את האהבתו של בורא עולם, את הקשר שלנו עמו. קרוב אלינו הדבר מאוד, עכשיו הזמן!

השמש הקיצית מתחילה כבר לאסוף את קרניה, ושוב מתכסה לו היקום בשמיכת קטיפה מרוממת, בענני נוצה אלוליים. תקיעת השופר נשמעת ברמה מדי בוקר, ההכנות לקראת החגים לובשות צורה מעשית ופעילה, כל יהודי מתחיל לחוש את אותו רעד מרטיט חולף בלב. רק נשמע קול הקורא אלול, ולבו של כל יהודי מנתר בהתרגשות, התחושה היא שאנו מצויים בזמן מיוחד, בעידן אחר, בחודש שהוא פלנטה אחרת מעל כל היתר, בזמן מיוחס, יקר ונדיר.

ואת החודש הזה כולנו מנצלים, הכי טוב שאפשר. כל יהודי מחפש להתחזק, להתעורר. יהודים מתחזקים בלימוד התורה, מוסיפים שיעור, ספר מוסר, דרשה מעוררת. בני תורה לומדים שעות רצופות, ספרי התהלים בלים מרוב שימוש, אנשים מוסיפים מעשי חסד, כל יהודי 'עוסק' ו'עסוק' בחודש אלול בכל כוחו, מחפש את ההתחזקות שלו, את השיפור הרוחני שלו.

מהי באמת הייחודיות של החודש הזה? מה נשתנה חודש זה מכל החודשים, איזו הזדמנות אדירה טמונה בחיקו?

כדי להשיב על השאלה הזו, נצטרך להעמיק מבט אל תוכו ופנימיותו של כל יהודי. בעומק הלב פנימה, שוכנת לה שאיפה גדולה, כיסופין שאין להם גבול. כל יהודי רוצה ושוואף לחיות מתוך קירבת ה', לחוש בכל עת ורגע בידי הבורא יתברך, להרגיש כי יד ה' עמו, מיישרת את דרכיו וחובקת את צעדיו.

אנו יודעים כי כשיהודי חי מתוך קירבת ה' - נפשו מרוממת, נשמתו עורגת. זה לא שאין לו קשיים ונסיונות, יש ויש - אך קל הרבה יותר לעבור אותם, קל הרבה יותר להתמודד עימם. כי כשאדם חש שרוח גדולה וחמה מלווה אותו, כשיהודי מרגיש שהשערים פתוחים בפניו, כשבן תוקע את ידו ביד אביו - הוא מסוגל להתגבר על כל מכשול, לדלג על כל מהמורה.

במשך כל השנה, מסתובב היהודי בעולם, ומחפש. מחפש את ה', מחפש להתקרב, משתוקק לפתוח את הלב, כוסף לחוש שבורא עולם עמו. זה לא קל, הנסיונות גדולים, היצר מתעתע, הדאגות מטרידות, המוח מבולבל. בשערי שמים עומדים כוחות אימתניים, להפריע, להרעיש, לא לתת לרגשותיו של היהודי להגיע עד כסא הכבוד. לבסוף, לא מעט פעמים מרים היהודי ידיים, מפסיק לחפש, מאבד את השאיפה, נכנע למציאות...

יום ועוד יום חולף, לב יודע מרת נפשו, כולנו באותו סטטוס. רוצים ושואפים - אך המרחק גדול. כוספים לאבא, משתוקקים לקרבתו - אך יש כל כך הרבה הפרעות. הלב מושך, הנשמה מתגעגעת, אך קשה כל כך להקדיש זמן וכוחות, להתגבר על כל המפריעים, ובאמת להתקרב ולהרגיש את יד ה' עימנו, את ההסתופפות בצילו של אבא...

ואז מגיע חודש אלול. ובחודש הזה קורה מהפך, משהו שלא קרה ב-11 החודשים שחלפו. הרה"ק בעל ה'פנים יפות' בפרשת 'אחר' מגלה, כי חודש אלול מיוחד בכך שבו אבא בא אלינו, אלינו. הוא יורד מכסא כבודו, ומושיט לנו יד. הוא עומד בכבודו ובעצמו בשערי שמים, מחזיק את השערים פתוחים ומזמין אותנו להיכנס. חודש אלול הוא חודש של רחמים, רחמים בארמית זו אהבה. חודש בו אהבתו של ה' משתפכת אלינו, קוראת לנו, חושקת שנבוא ונתקרב...

המירוץ ללבנו של הגביר...

היה זה לפני כ-30 שנים, בשעת ערב אביבית ונעימה, בממפיס שבטנסי, דרום ארצות הברית. הרחוב התוסס פועל כשיגרה, אנשים ממהרים, נהגים מצפצפים. על אם הדרך, עומד הרה"ג רבי סיני מושקוביץ שליט"א - שכיחן אז כראש ישיבת 'פני משה' בבית מאיר, והוא ששיתף אותנו בסיפורו האישי לפרטיו.

לפתע, יד חמה טופחת על כתפו של הרב מושקוביץ. 'שלום עליכם!' - קורא לעברו הגאון רבי אפרים גרינבלט זצ"ל - שהיה מגדולי הרבנים בממפיס - טנסי, ותלמיד מובהק של פוסק הדור - הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל. 'אוהה, שלום עליכם!' - משיב הרב מושקוביץ בחיוך רחב, מופתע מהמפגש המרגש עם אחד מחשובי הרבנים בעיר, עמו היה לו קשר בעבר.

השניים באו בשיחה, סביב תפקידו של הרב מושקוביץ כראש ישיבה, והגעתו לחו"ל לגיוס כספים - לצורך בניית בניין חדש לישיבה. הרב מושקוביץ תינה את צערו על הקושי הגדול במלאכת גיוס הכספים, ונאנח באכזבה כשסיפר שבקושי הצליח לגייס את דמי כרטיס הטיסה.

'הולך קשה, קשה מאוד' - אמר הרב מושקוביץ, ורבי אפרים נזעק לעזרתו.

'יש לי רעיון בשבילך', אמר לפתע כשבעיניו ניצת זיק של התלהבות. 'תשמע, ישנו יהודי יקר ובעל לב חם ופתוח לצדקה, בשם מיסטר בלז. מיסטר בלז זכה בצעירותו לקבל ברכה לעשירות מופלגת מהרה"ק רבי אהרן מבעלזא זצ"ל, אשר הבטיחו כי אם ישמור תורה ומצוות יתקן לעשיר גדול. ואכן, מיסטר בלז עמד בתנאי, והפך לאחד המיליארדרים הגדולים כאן, בבעלותו מרכזי עסקים, דירות להשכרה, מלונות ובתי אבות, ומה לא...

'גו', התלהב הרב מושקוביץ, 'נראה הרב נשלח משמים לסייע במלאכת גיוס התרומות... איך אני מגיע למיסטר בלז?'

'זו בעיה' - נאנח רבי אפרים, 'זה לא כל כך פשוט. מיסטר בלז זה, סיגל לעצמו מנהג יפה, לעזור לכל פניה ובקשה, להיענות בחיוב וברוח לב לכל מבקש עזרתו. לאור זאת, הוא היה כתובת לאלפי פניות, שממש הטרידו את מנחתו ולא נתנו לו לעבוד, מה עוד - שהוא נהג לחלק לצדקה בלי לחשוב, עד שמקורביו חששו שהוא פזרן מדי.

ההכנה הטובה ביותר!

היה זה בתקופה בה התגורר הגאון רבי דוב בעריש איינהורן זצ"ל - אב"ד אמסטוב, בעיירה גור, סמוך למקום מגוריו של דודו - הרה"ק בעל ה'שפת אמת' מגור זצ"ל. באשמורת הבוקר של יום ראש חודש אלול, נכנס רבי דוב בעריש לחדרו של הרב, וביקש לדעת באיזה ספר כדאי ללמוד בחודש אלול, איזה ספר הוא הטוב ביותר לעסוק בו לקראת יום הדין?

'כל ספר הוא טוב' - נענה ה'שפת אמת' ואמר, 'אך הטוב מכולם הוא דף גמרא... פשוט לשבת ולהתעמק בלימוד הגמרא - זה מה שמוביל לרום המעלות, זו ההכנה הטובה ביותר לקראת יום הדין!'

כי הדרך הטובה ביותר - קרובה וזמינה. להוסיף עוד כמה דקות לימוד, עוד דף גמרא. זו ההכנה הטובה ביותר ליום הדין, זה מה שיעניק לנו בס"ד שנה טובה ומבורכת!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הרה"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

לכן, היום מיסטר בלז מתגורר בטירה שמורה, מוקפת גדרות, לא ניתן להגיע אליו. כדי לשלוח אליו בקשה, צריך לעבור מערכת מזכירות מסועפת, המטפלת בכל הבקשות המופנות אליו. זה יקח הרבה זמן, מה גם שלא תצליח להיכנס אליו, אלא תקבל משהו לפי קריטריון קבוע. ובכל זאת, אנסה למצוא דרך להגיע לפגישה עם מיסטר בלז בעצמך! – אמר רבי אפרים, והשקיע שעות ארוכות בניסיון להצליח במשימה...

אך המאמץ לא נשא פרי, ורבי אפרים נאלץ להודיע לרב מושקוביץ שזה בלתי אפשרי. 'במקום פגישה אתו – אנסה לסדר לך פגישה עם מזכירו האישי. אולי זה יצליח...' – אמר, והתקשר למזכירו האישי...

למרבה ההפתעה, המזכיר של מיסטר בלז התרצה מיד, וניאות לקבוע פגישה ליום המחר, בשעה תשע בבוקר. 'אבל בתשע אפס אפס, נדבר חמש דקות, ונראה מה מתוך השיחה יוכל להגיע לידי מיסטר בלז, ומתי זה יקרה...' – קבע המזכיר.

רבי אפרים התרגש, והודיע מיד לרב מושקוביץ על הסייעתא דשמיא המופלאה. 'תהיה מחר, בתשע בבוקר בדיוק, במשרדו של מיסטר בלז – בבניין המשרדים המפואר 'Belz Towers' – מגדלי בלז. תתארגן מראש עם נהג מקומי שיחך אותך, כדי שלא תאחר ותחמיץ את הפגישה חלילה!' – אמר רבי אפרים...

כל אותו לילה לא הצליח הרב מושקוביץ להירדם, הן מי מילל ומי פילל כי יצליח להגיע לפגישה עם מזכירו האישי של מיסטר בלז. והנה, הרגע הגדול קורה! הרב מושקוביץ סיכם עם אחיו – ר' יעקב – המתגורר במקום, כי הוא יסיע אותו אל היעד, כך יוכל לוודא שלא יחמיץ את השעה...

למחרת, בשעה 7:28 דקות בבוקר, כבר המתין הרב מושקוביץ, לאחר תפילת שחרית מעומק הלב להצלחת הפגישה המיועדת עם מזכירו של מיסטר בלז. ב-7:30 בדיוק יצאה המכונית לדרכה, אך נתקלה בפקקי תנועה, שהעלו את מפלס המתח ברכב לנוכח העיכוב הלא צפוי...

בסופו של דבר, לאחר מאמץ לא פשוט על הכביש, בעשרה לתשע היה הרכב בשער החניה של מגדל המשרדים המפואר. 'תרו כאן, ליד המעליות. תזמין מעלית לקומה ארבעים ושתיים. אני מחנה את הרכב ומצטרף אליך...' אמר האח, 'אבל תנסה להזדרז, מאחוריי יש רכב שרוצה להתקדם, אני לא יכול לעצור את התנועה...'

הרב מושקוביץ חשב את כובעו, ובזריזות יצא מהרכב. בינתיים, גם מהרכב שמאחוריו כבר יצא הנוסע, אדם מבוגר ולא מוכר, שהתקדם אף הוא לכיוון המעליות, מושיט לרב מושקוביץ יד לשלום. 'א' היימשיע ייד? כאן?' שאל הזר באידיש רצוצה מתובלת באנגלית, תמיה על הימצאות יהודי של צורה בטבורה של ממפיס החומרית...

'כן כן', השיב הרב מושקוביץ, מנסה לקצר את השיחה, הן נותרו דקות בודדות עד לפגישה הנכספת. 'אני מאריך ישראל, וצריך כאן משיהו מקומה 42. היכן המעליות?' שאל בענייניות. 'המעליות שם' הצביע האישי, 'גם אני הולך לכיוונן...'

בינתיים, שומע הרב מושקוביץ כי אחיו צופר בחוזקה מאחוריו. הוא בטוח כי הצפירות נועדו לסמן לו את הכיוון למעליות, והוא מגיב בתנועה כאומר 'הסתדרתי, אני יודע היכן המעליות'. אך אחיו ממשיך לצפור, ומסמן באצבעו על האיש הזר המהלך לצידו של הרב מושקוביץ.

הרב מושקוביץ שוב מסתובב, ומשיב לאחיו: 'כן', הוא צועק לעברו, 'הבנתי שכדאי לשאול אותו, שאלתי אותו, ואני הולך אחריו לכיוון המעליות...'

אך האח ממשיך לצפור, עד שגם האיש הזר מסתובב אחורנית. הרב מושקוביץ לא רוצה שהאיש יתעכב מלהורות לו היכן המעליות, ומרגיע אותו: 'הוא רוצה שתסביר לי היכן המעליות. סימנתי לו שהסברתי לי אך הוא כנראה לא הבין. עזוב, בוא תראה לי היכן המעליות...' – אומר הרב מושקוביץ, ומוסיף ללכת יחד עם האיש הזר לכיוונן...

פגישה ששווה מיליונים...

בינתיים, התרחקו השניים ממקום החניה, והמשיכו בדרכם. 'ומה מעשיך כאן, יהודי מישראל?' שאל הזר בנחמדות. הרב מושקוביץ כבר היה חסר סבלנות, והביט בשעון ברציפות. חמישה לתשע. תוך חמש דקות הוא חייב להיות בתוככי המשרד של מיסטר בלז, אצל מזכירו הראשי. במקום לענות, הוא שואל את היהודי שלצידו בנימוס: 'אני קצת ממהר. תגידי, כל כמה זמן מגיעה המעלית?'

'אה, שניות ספורות', השיב האיש בקצרה, וממשיך לנסות לתהות על קנקנו של הרב מושקוביץ. 'הודי כמון כאן, בוודאי מחזיק איזה מוסד תורני או ארגון צדקה. הלא כן?'

'אכן', עונה הרב מושקוביץ את התשובה הכי קצרה שאפשר, ושבו לנושא המטריד אותו באמת: 'אבל למה המעלית לא מגיעה? אני חייב להיות בתשע בקומה הארבעים ושתיים!'

'היא עוד תבוא, יהיה בסידר', מרגיעו היהודי המבוגר. ואכן – באותה רגע הגיעה המעלית והשניים נבלעו בקרבה. 'מה אתה מחזיק בארץ? האם המצב הכספי של מוסדות התורה בארץ בכי רע? האם אתה מרגיש בכך?'

'אני יכול לענות לך באריכות', משיב הרב מושקוביץ בחיוך מאולץ, 'אבל באמת שאין לי זמן. יש לי פגישה בתשע, וכבר שלוש דקות לתשע. הנה הגענו לקומה הארבעים ושתיים', הוא אומר ומשחרר אנחת רווחה...

היהודי שעמו יוצא מהמעלית, ונעלם במסדרונות הארוכים. הרב מושקוביץ מתחיל

לחפש את דרכו למשרדו של מיסטר בלז, ובאותו רגע מגיעה מעלית נוספת. מתוכה, מתנשם ומתנשף, נרגש ונסער, יוצא אחיו, שכבר הספיק להחנות את רכבו.

'מה דיברת אתו?' – שואל האח במתח.

'עם מי?' – שואל הרב מושקוביץ.

'מה זאת אומרת עם מי? – עם מיסטר בלז! מה דיברת אתו?'

'לא דיברתי אתו, ואני גם לא אדבר אתו. אני אמור לדבר עם המזכיר שלו, וגם זה – רק בעוד שתי דקות, כי עכשיו רק 8:58. היכן המשרד שלו?' – שב הרב מושקוביץ ושואל.

'מה זאת אומרת לא דיברת אתו?' – אחיו המום. 'הרי מהרכב שמאחוריו יצא מיסטר בלז. הלכת את הדרך למעלית – יחד עם מיסטר בלז. מי שהראה לך היכן המעליות – הוא מיסטר בלז. מי שבילה איתך את זמן הנסיעה במעלית – הוא מיסטר בלז, יצאת מהמעלית יד ביד עם מיסטר בלז! מה הוא שאל אותך?'

הרב מושקוביץ מושך בכתפיו, שותק, שתיקת אכזבה צורבת. 'אוי ואבוי' – השיב לאחר התאוששות מההלם הראשוני – 'ביקשתי ממנו להראות לי איך מגיעים לקומה ארבעים ושתיים, והוא התחיל לנדנד לי בשאלות על מוסדות התורה, המצב הכספי וכולי וכולי... הייתי חסר סבלנות, לא ידעתי מי הוא, ופטרתי אותו ממני. באמת! זה היה מיסטר בלז!'

אחיו התקשה להגיב. מבטו אמר הכל, העיד על ההחמצה הנוראית. 'אתה לא מכיר את מיסטר בלז, אבל אני כן. אם היית עונה לו – היה לך בנין חדש ביד, וגם אחזקת הישיבה לכמה שנים קדימה. מיסטר בלז מנחית צ'קים במיליוני דולרים בלי למצמץ. אני לא מאמין שהפסדת, לא מאמין שלא דיברת אתו!' – קרא האח בצעק רב...

רק עתה החל הרב מושקוביץ לעכל: 'אוי, איזו החמצה נוראה! הרי מיסטר בלז דיבר אתי, כמעט התחנן שאספר לו מה קורה אתי, מה מעשיי ולמה אני כאן. יכולתי – בפגישת מעלית פשוטה אחת – לצאת עם צ'ק נדיב במיוחד, ובמו ידיי איבדתי את ההזדמנות הזו! מיסטר בלז היה איתי, לצדי, בלובי, במעלית, ביציאה – ולא התייחסתי אליו? איך החמצתי כזו הזדמנות היסטורית?!?!'

הרב מושקוביץ אסף את שברי לבו, ופנה לחדרו של המזכיר, שקיבל אותו לשיחה עניינית קצרה, והבטיח לבסוף לשלוח שיק על סכום כלשהו... מאוכזב וכאוב שב הרב מושקוביץ ארצה, ואמר לתלמידיו: 'צ'ק גדול לא קיבלתי, אבל קיבלתי משהו הרבה יותר גדול. פתאום הבנתי מה זה אלול!'

בימים אלה, בחודש אלול, העולם כולו נע וזע. בעוד זמן קצר, שנה חדשה תעמוד על כף המאזניים, הכל יידון, ייחתך ויקבע לשנה שלימה. החיים, הבריאות, הילדים, הפרנסה, האושר, השמחה – הכל ייקבע לשנה!

זה באמת מטריד, לא פחות מפגישה חשובה לשעה תשע בבוקר כשהשעה כבר חמישה לתשע... זה תופס את הראש, אנחנו נעשים סהרורים, כמעט אובדי עצות... הראש תפוס, אולי עצבני, בוודאי לחוץ. מה יהיה? איך תיראה השנה הבאה? מה יהיה עם הילדים ואיך יצליחו בלימודים, האם יגיעו תשובות משמחות מהמרפאה או חלילה אחרות, ואיך תיראה הפרנסה?

התקיעות של השופר שאנו שומעים עתה מדי יום, אלה הן הצפירות שבאות לבשר לנו 'אבא כאן!' הן באות לעורר בנו את הנימים החבויים, להשמיע מבפנים את צלילי הנשמה העורגת ומתגעגעת לאבא. יום אחר יום הן משמיעות את הקול מעומק לבנו, שאלול כאן, ואבא לידינו, מחכה לנו. אבא שלנו – בורא עולם – אומר לנו 'הנה לכם חודש שלם, אני בא עד אליכם, רוצה לשמוע, מבקש להקשיב, רוצה את קרבתכם, תדברו אתי, אני כאן כדי לעזור לכם!'

חודש אלול הוא זמן שהקדוש ברוך הוא מתקרב אלינו, ומבקש שנתקרב אליו בחזרה, כדי שנגיע מוכנים ליום הדין, כדי שאכן נזכה לקבל שנה טובה, מתוקה, מצליחה ומאושרת... בחודש אלול, 'מיסטר בלז' – (להבדיל) – בורא עולם בכבודו ובעצמו, נמצא איתנו. מגיע אלינו, מושיט את ידו לכל אחד, ומבקש 'ספר לי בני, איך היתה השנה, איפה לא הלך לך, מה במצבך הרוחני אתה רוצה לשנות, ומה אתה רוצה שאני אשנה עבורך במצבך הגשמי...'

אבל היצר עובד – מטריד את הראש, מבלבב את המחשבות, וממלא בדאגות ולחץ. 'עוד מעט ראש השנה', הוא אומר לנו, 'זה לחץ שצריך לעבור, תקופה מוטרדת שעוד יגיעו טובות ממנה. למי יש זמן לשים לב לצפירות של השופר, שמרמזות לנו שמיסטר בלז כאן. הרי עוד מעט יום הדין, תיכף הפגישה הקריטית...'

לא חבל? בורא עולם, אבינו האוהב, נמצא לידינו, עומד לצידנו, מחכה לשמוע, מחכה שנתחבר אליו, שנספר לו, שנחלוק עמו את החוויות הקשות שלנו. כל אחד מאיתנו, בכל מצב, ולא משנה מה עברו, גילו ותחושותיו – אבא מחכה לו, אבא מחכה לנו. הבה נדבר אתו, הבה נקדיש כל יום עוד כמה דקות לשוחח עם בורא עולם, לנצל את ההזדמנות הייחודית הזו שהוא עומד לידינו ומקשיב, ומחכה לשמוע אותנו!

אם נעשה כך – נגלה שתפסנו את 'מיסטר בלז' במעלית – (להבדיל) –... שעוד לפני רגע הפגישה, עוד לפני יום הדין, התחברנו לאבא. נערכנו כיאות, הגענו מוכנים לימי הדין אשר ייראו אחרת לגמרי, וגם הצ'ק – בהתאם...

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

"כי תצא למלחמה על אויבך!"

מעשה שהיה, בא בעל תשובה לפני הגאון רבי נסים קרליץ וטען לפניו, שאין זה הוגן שהקב"ה חילק את יצר הרע שלא בשווה בין בני האדם, כי לו יש יצר הרע גדול מאד ולרב אין יצר הרע גדול, אין זה צודק... היה זה בלילה, אמר לו רבי נסים: "תבוא אלי מחר אחרי התפילה ונדבר בדרך לבית".

למחרת הוא הגיע לבית הכנסת. בסיום התפילה מיד היה תור ארוך לשאול את רבי נסים. נעמד אותו בעל תשובה בסמוך והמתין. חיכה וחיכה. עד שרבי נסים החל ללכת לכיוון ביתו ועימו השואלים והוא אחריהם.

כשהגיעו לבית פנה אליו רבי נסים: "אני אוכל עתה פת שחרית, תכנס עימי ונדבר". נטל את ידיו, עד שרצו להתחיל לדבר צלצל הטלפון, שאלה בהלכה וטלפון רודף טלפון... עד שהוא התפנה. או אז אמר לו הרב: "הנה ראית מה שקורה כאן, כמו שאתה הוצרכת לחכות בתור כך גם היצר הרע, הוא לא יכול להכנס אלי כי הוא צריך לחכות בתור. אנשים אחרים כיון שהם פנויים, הוא היצר הרע מגיע אליהם בלי תור, מיד כשהוא מגיע הוא מתקבל..."

(דומת עבד ה')

פעם הלכו הגה"צ רבי שמואל שפירא עם ידידו ותלמידו הרה"ח מרדכי אלעזר רובינשטיין להתבודדות אחר חצות לילה בהרי מירון, בהר מול קבר הרשב"י. כשחזרו, היתה הלבנה מאירה וזורחת עד שהנוף הנשקף היה יפה עד מאד. התפעל רבי מרדכי אלעזר ופנה אל רבי שמואל שהיה הולך ומצמצם עיניו ומביט על הארץ ואמר לו: "רבי שמואל, שא נא עיניך, הבט וראה יופי הבריאה מסביבנו". אך ר' שמואל לא אבה ולא הרים עיניו.

המשיך להפציר בו: "רבי שמואל אני מבטיחך שצד מזרח ומערב, צפון ודרום, מעלה ומטה, בדוק לגמרי שאין בכל האופק שום נברא..." ושוב ר' שמואל לא אבה להרים עיניו בהפטירו: "וכי איך אדע מהיכן זה היצר-הבעל דבר יקום ויבוא עלי!" כאומר לו, כאן העולם הזה מקום מסוכן הוא, אדם אינו יודע היכן טומן לו היצר מלכודת להפילו...

בואו וראו, כל זה היה באמצע יער, הרי מירון, באמצע הלילה, לפני תשעים שנה, שום נפש לא היתה אז בנמצא, מכאן נוכל ללמוד מהי קדושה!

(שיח שרפי קודש - אנשי שלומנו חלק ז')

"והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישראל".

רבי אורי שטרן בן המושב תפרח נפטר לפני מספר חודשים, אף שעסק למחייתו היתה התורה משוש חייו. בגיל שבעים ושנים, כאשר סיים לשלם את חובותיו יצא לפנסיה. החליט ללמוד סוגיה אחת בש"ס, לדעת אותה היטב, ישר והפוך שכאשר יגיע לשמי מרומים, לפני בית דין של מעלה וישאלו אותו 'יש לך מה להגיד' תהיה בידו תשובה! בחר את סוגיית רבי חנינא סגן הכהנים במסכת פסחים, סוגיה שהיא מהקשות בש"ס.

הוא הסתער עליה בצורה מיוחדת, למד אותה בעיון מופלג, היה שקוע בה כל כולו, בצורה שהיה קשה לו להכנס לשירותים, מרוב שכל מחשבותיו היו שקועות בה. בלילות היו שומעים אותו ממלמל מתוך שינה את דברי הגמרא. שבעה חודשים למד עם חתנו שליט"א את הסוגיה הזו, למעלה ממאה ושבע פעמים חזרו עליה!

חתנו הוציא קונטרס הערות וביאורים שיצאו להם מתוך לימודם. כל מכיריו ידעו 'ר' אורי שטרן זה רבי חנינא סגן הכהנים! היו שאמרו לו 'תמשיך הלאה...' אך הוא הרגיש שצריך לחזור עוד ועוד. עד שהגאון רבי אביעזר פילץ הכריע לו שהם יכולים לעבור לסוגיה אחרת.

היה זה שבוע וחצי לאחר פטירתו של ר' אורי. בנו, הרה"ג ר' ברוך, אברך יקר ב"כולל חזון איש" ישב בסדר ב' ולמד לבדו, ניגש אליו הרה"ג רבי אהרן, חברו לשעבר מהישיבה, אברך אף הוא בכולל ושאלו, אם הוא רוצה לקבוע עימו חברותא. ר' ברוך דחה אותו באומרו שיש לו סדרים על פיהם הוא לומד. בכל זאת התעניין לשמוע איזו סוגיה התכוון ללמוד איתו. ר' אהרן השיב שהוא לומד עכשיו מסכת פסחים, והיה מאד רוצה ללמוד את סוגיית רבי חנינא סגן הכהנים עם חברותא.

ר' אהרן חזר למקומו ולתלמודו, אך לא עברו דקות ספורות ור' ברוך הגיע אליו כשהוא נסער ונרגש.

"מה פתאום הצעת לי ללמוד את הסוגיה הזו? אתה מכיר את הסיפור עם אבי, את השקיעות שלו בסוגיה הזו?" ר' אהרן השיב בשלילה. ר' ברוך תמה: "לא סיפרתי לך ב"שבעה" על אבא שלי וסוגיית רבי חנינא סגן הכהנים?"

סיפר הבן: "צמרמורת אחזה בי, הרגשתי השגחה פרטית מופלאה, שזהו גילוי מן השמים, ללמוד ולעסוק לעילוי נשמותו של אבי בסוגיה אותה רצה להגיד שם למעלה!!!" ("נר לשולחן שבת")

השבוע יחול יום פטירת הגאון רבי משה אלשקר-מהר"ם אלשקר ספרד, מרוקו, תוניס, לוב, יון, מצרים וארץ ישראל - ט"ו אלול שנת ש"ב

"ישם לה עלילות דברים והוציא עליה שם רע". (כ"ב י"ד)

מעשה בנערה שהמירה בשעת השמד, היא ובית אביה, כשמצאו מנוס חזרו ליהדותם. אותה נערה נישאה לכהן. יורנו המורה מה משפטה, האם יכולה להנשא לכהן, ואם אינה יכולה, עתה שכבר נישאה תצא או לא?

גם אחד מבני משפחת אביה הוציא עליה לעז, שהיתה מקודשת לגוי. אכן חכמי אותו מחוז חקרו והוברר להם על פי עדים שלא היה ביניהם שום קידושין, אלא רק דיבור כדרכם של גויים, אדרבה, לבסוף נפלה קטטה גדולה ביניהם והלכו הוא לדרכו והיא לדרכה.

השיב מהר"ם אלשקר: ודאי האי מילתא בעי צילתא! והנראה שהיא מותרת לכהן. לא נשתמדו היא ובית אביה אלא מתוך האונס הגדול ולא להפקיר עצמם ולעבור על התורה, סופם יעיד על תחילתם. ואינו דומה לאישה שהשתמדה לבדה, שדעתה להפקיר עצמה. ואם משום שישבה בין הגויים, אין חוששים אלא בנחבשה בעל כרחיה.

ובענין הלעז שהוציא עליה אותו איש, אם הוברר הדבר על פי עדים כשרים שלא היה כדבריו, אין כלל לחשוש.

אחרי שכבר כתבתי להיתר, בא אבי הנערה והעיד שמעולם לא נתייחדה בתו עם אותו בחור, ופשוט שהקרובים נאמנים להעיד. (שו"ת מהר"ם אלשקר א' ועיי"ש)

לסלונקי - שאלה: קהילה אחת מהקהילות הקדושות עם החכם שלהם הסכימו ותיקנו שלא תהיה רשות לקדש אישה אלא בפני עשרה והחכם בתוכם, וכל מי שיעבור על תקנה זו יהיו קידושי בטלים ומופקעים והאישה לא תהיה מקודשת כלל ותוכל להנשא בלא גט. ואתה תמהה על דבר זה ורצית לשמוע דעת, אם יכולים לעשות כן להפקיע קידושי תורה.

השיב מהר"ם אלשקר: אל תתמה, בוודאי בכל דור יכולים בני העיר ובית דינם לתקן תקנות וגדרים ואפילו להסיע ממידת דין תורה וכן יכולים להפקיע ממון ולהפקירו. לפיכך, אם הסכימו בני העיר שכל המקדש אישה שלא כתקנתם שיהיו המעות מופקעים. הרי הם כגזל בידו ובידה והקידושין אינם קידושין, דהוי כקידשה בגזל ובמעות שאינם שלו, כפי שמצינו 'כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש' גם כאן על דעת הקהל מקדש.

כן נראה לי להלכה, אבל למעשה אני חוכך להחמיר לחומר הענין להוציאה בלא גט אם לא בהסכמת כל גלילות המדינה. רק אם נמנו וגמרו אותה מדינה ורבניה עם הסכמת כל הקהילות או רובן לגזור ולקנוס את המקדש שלא בהסכמתם ולהפקיע הקידושין גם אני אענה אמן אחרים ואכנס בעובי הקורה. אבל בהסכמת קהל אחד מקהילות המדינה לא תבוא נפשי בסודם, שאין להקל כל כך בקידושי תורה, ואע"ג שכל קהל נתייחד לעצמו ויכול לתקן תקנות, יכול להפקיע רק את ממון קהילתו ולא את ממון שאר הקהילות ויכול הדבר לבוא לידי קלקול. כללו של דבר תקנה זו אינה תקנה וצריכה גט. (שם מ"ח)

הרמ"א פסק שחיישין לקידושין וצריכה גט כדברי המהרי"ק, ומהר"ם אלשקר ומהר"י בירב פסקו שאין כאן קידושין. (אהע"ז כ"ח כ"א) החת"ס כתב שלמעשה כל הראשונים היה קשה להם לעשות מעשה בזה חוץ מהרשב"א שפעם אחת עשה כן. מצינו בו 'ב' תשובות סותרות והאריכו בדבריו. (אהע"ז ק"ח) הראשונים נשאלו בזה הרבה פעמים ולא מצאנו שעשו מעשה. (תשב"ץ א' קל"ג)

"כי יהיה ריב בין אנשים". (כ"ה"א)

אדם שהיה מתקוטט עם חברו ובאמצע המריבה אמר לו "אני איני ממזר - איני משומד - איני עבד" וכיוצא בזה, האם הוא כאילו פירש ואמר 'כמוך'.

תשובה: נראה לי כאילו פירש ואמר לו כמוך, כמו שאמר לו בפירוש שהוא ממזר משומד או עברין, דאם לא כן לאיזה ענין אמר לו אני איני כך וכך. (שו"ת מהר"ם אלשקר פ"א וכן מוכח מרב הונא ב"מ לג.)

"והיה אם לא תמצא חן בעיניו ... וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה".

לבית הדין הספרדי בירושלים הגיע גט שציפו לו זמן רב. האישה בגט היתה עגונה שנים רבות. הבעל ברח לדרום אמריקה ולא הותיר עקבות. כאשר נודע מקום מגוריו החלה התכתבות עם בית הדין בעירו. שנים חלפו, עד שסוף סוף סוכם בעירו שהוא יתן גט לאשתו. הימים היו בין כסה לעשור והגט הנכסף הגיע לירושלים.

המכתב נפתח אלא שהתברר שמספר אותיות בגט לא היו ברורות, מטושטשות. האישה חיכתה מחוץ לבית הדין במתח רב, היא ביקשה להגאל אחרי שנים של עגיונות. ידעה שהגט שלה נתון בידי הדיינים ועוד מעט יבוא הקץ לצרותיה.

יתכן שבהתאם להלכה יכלו לתת את הגט, אך הגאון רבי עזרא עטיה אמר לדיינים: "אתם יודעים, עכשיו עשרת ימי תשובה ואני פוחד. הבה נמתין עם הגט". שמעו וקיבלו. בית הדין הודיע לאישה שמתן הגט נדחה. אכזבה קשה נגרמה לאישה, אך לא לשווא.

כאשר הגיע חכם עזרא לביתו סיפר הפעם לאשתו הרבנית בוליסה את שהתרחש, דבר שלא היה נוהג לעשות. "את זוכרת את השכנה שלנו, פלונית, משכונת הבוכרים? היא עומדת סוף כל סוף לקבל גט בקרוב".

"בוודאי שאני זוכרת - אמרה אשתו - אך שמה אינו כמו שאתה אומר, רק בעלה היה קורא כך, אך שמה האמיתי הוא שריה!"

אורו עיניו של רבי עזרא. אם כך הגט פסול. שוב נשלח מכתב לבית הדין בדרום אמריקה, בו נתבקשו לכתוב גט חדש עם השם המדויק של האישה. כאשר הגיע - ניתן במהרה לאישה ובא הקץ לעגיונותה לשמחת כולם. ("המורה")

לא היה זה מקרה יחיד. פעם הגיע גט מיוחל מאד אל רבה של ירושלים, הגאון רבי צבי פסח פרנק. גט שהאישה המתניה לו זמן ממושך. הטיפול בעניינו הועבר לבית דין של רבי עזרא מסיבה פשוטה, אחד מבני הזוג השתייך לעדה הספרדית. רבי עזרא התבונן בגט יחד עם הדיינים, אך איש לא הגיב כמוהו, הוא אמר: "לבי לא נותן לי לתת את הגט לאישה".

לכאורה היה נראה שהוא חששן ומחמיר... אך כל מי שהכירו ידע שאם רבי עזרא אומר כך סימן שיש דברים בגו, ומי שהכיר אותו ממש מקרוב ידע שיש לרבינו סייעתא דשמיא מיוחדת. בבית הדין לא התווכחו עימו ומתן הגט נדחה.

ימים מספר אחר כך נכנסה אישה זקנה לבקר את אשת רבינו. השתיים דיברו על הבעל הזה. הזקנה קראה לו פלוני בן פלוני. רבי עזרא ששמע את שיחתן, בירר ומצא שהכוונה לאותו אדם, אלא שהוא הכיר ששם אביו היה שונה.

"סליחה חכם" אמרה הזקנה "אני מכירה אותו מאז שהיה ילד. האיש הזה התייתם בגיל צעיר. מי שאתה הזכרת את שמו כאביו לקחו לביתו וגידלו אותו. אך אביו האמיתי הוא פלוני".

עתה הבין רבי עזרא מדוע נקפו לבו ביום שנועד למתן הגט. הכל תוקן כראוי וכתבו גט חדש... ("המורה")

סיפר איש החינוך הנודע רבי שלמה הופמן: להורי אמי לא היו ילדים במשך שנים עשרה שנים אחרי חתונתם, עד שהחליטו להתגרש!

לפני הגירושין ביקשה האישה, אם אמי שילכו לאדמו"ר רבי מרדכי מנדבורנה להתברך. והנה כשבאו לפני הרבי, ציווה אותם הרבי לא להתגרש והוסיף ואמר: "ילדיכם עוד יחרישו לכם את האזניים..."

אכן נולדה להם בת, היא אמי ואחריה עוד בת ושלושה בנים. תמיד כשהיו הילדים מרעישים בבית היה הסבא קורא בקול: "גיוואלד! הרב'ה אמר שהם עוד יחרישו לי את האזניים..."

סבי, רבי דוד הרש אייליש היה מתגורר בנדבורנה ואף שלא היה מעדת החסידים זכה להערכה וקריבה מרבי מנדבורנה. ("המוחזן המחנך")

גליון מס' 1231

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורגמו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת כי תצא - י"ג אלול תשפ"ה - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

תורה מלשון הוראה הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

אזהרה גדולה שלא לספר לשון הרע. ומצוות זכירה הוא בכל עת.

המקור בפרשה: "זכור את אשר עשה ה' אלוך לך למרים בדרך בצאתכם ממצרים".

הוראה למעשה

האדם צריך לעשות גבול לגאווה ואם לאו, משם תהיה נפילתו "כי יפול הנופל ממנו" "לפני שבר גאון" (משלי טו)

המקור בפרשה: "ועשית מעקה לגגך". מצאתי רמז - גג הוא גובה ורומז שיעשה גבול לגאווה.

הוראה למעשה

האדם מצווה והיא מצווה גדולה - לומר פרשת מחיית עמלק בכדי לקיים בכל יום את ההוראה של "זכור". ואחר כך יאמר על עמלק: "ימח שמו וזכרו ונמח זכורו מלהזכר" ובוה יקיים את הציווי של "לא תשכח" ויקיים הפסוק בתהילים (פרק ט, ז-ח): "אבד זכרם המה וה' לעולם ישב כונן למשפט כסאו".
המקור בפרשה: "זכור את אשר עשה לך עמלק".

שחטא הרבים תלוי בו, נמצאת מביא בביתך כל אותם העונשים ודמים".

המקור בפרשה: "לא תשים דמים בביתך".

הוראה למעשה

האדם צריך לזכור את השבועה שהשביעו את נשמתו קודם בואה לגוף - שיהיה צדיק כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מסכת נידה ל) ועל זה בא הרמז שתמיד יזכור זאת. וישמור מוצא שפתיו.

המקור בפרשה: "מוצא שפתך תשמור ועשית כאשר נדרת ל-ה' אלוך".

הוראה למעשה

האדם צריך קודם שיפטר מהעולם לתקן את אשר עיוות ושב ורפא לו.

המקור בפרשה: "שלא יחזיר המגרש את גרושתו משנישאת". יש בזה גם כן רמז לנשמה, שלפעמים מתלבשת בגוף גרוע בשביל עיון חמור ולכן צריך לתקן את חטאיו ואם לא יעשה זאת, לא יוכל בעלה הראשון לשוב לקחתה אחר שהוטמאה.

הוראה למעשה

הוראה למעשה

האדם צריך שלא לאכול אכילת זולל וסובא. המקור בפרשה: "ורגמוהו" לא תאכלו על הדם - אכילה המביאה לידי דם. טעם מצוה זו, לפי שהאכילה והשתיה של רשות - עיסת כוחו ואונו של יצר הרע, כמו שהמצוות והתורה - כוח עיסת יצר הטוב, וירדה תורה לסוף דעתו, ימות זכאי ואל ימות חייב (סנהדרין עא), ולא נעשה מעולם סורר ומורה מפני הדקדוקים הללו. (לשון הרב רבי מנחם הבבלי). ומאכן שהחכם מבין מדעתו ומקדש עצמו במותר לו.

הוראה למעשה

האדם צריך להתלבש כראוי, כי הלבוש יכול לעורר אותו להרהור עבירה שקשה מעבירה, המקור בפרשה: לא יהיה כלי גבר על אישה ולא ילבש גבר שמלת אישה".

הוראה למעשה

האדם מצווה שלא להכשיל ולהחטיא את הרבים,

נקי הדעת שכיח עליהם

קשה סילוקם של צדיקים

ואף מחסירים פעימה מלבבם. בין ניגון לניגון, האדמו"ר משמיע דברי אלוקים חיים שמעוררים לעבוד את ה' יתברך בשמחה ומפחים רוח חיים באוזניהם של שומעי לקחו. כמו כן הוא מספר סיפורי צדיקים נפלאים שמהם ניתן ללמוד הוראות בעבודת ה'.

לי באופן אישי נתגלגלה הזכות הנפלאה להוסיף למכלול הניגונים את שירי הדביקות שמושמעים בדרך קבע בטיש, את הניגון החב"די לפסוק בתהילים "וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ".

כשהניגון הזה מתנגן בטיש, טועמים כל המשתתפים את ההתרגשות העצומה שתינגע בעזרת ה' יתברך בכל עם ישראל כאשר בקרוב ממש יבוא המשיח וכולם אז ידעו "כי שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ". וכפי שתמיד אירע, גם לביל שבת קודש זאת סיים האדמו"ר את הטיש ב-5 בבוקר ונפרד באופן אישי בברכת "גוט שבעס" מכל אחד מהמשתתפים. וכשהרגלו בקודש, הוא עמד לאחר מכן על רגליו עוד שעה קלה ביציאה של בית המדרש והמשיך לשיר ולרקוד עם הקהל כמה ניגוני דביקות נוספים לפני שיצא לביתו. ולנו לא נותר כעת אלא להתפלל שזנכה לראותו שוב בתחיית המתים כשיבוא משיח צדקנו ויגאלנו בקרוב ממש.

כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט זיע"א נוטל חלק בהלולת הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א לפני כארבע שנים. לצידו כותב השורות שיבדל"ח הרב עדו יצחק וובר שיחי

ומסורתיים באים מכל קצוות העיר (ולפעמים גם מחו"ל) ויושבים בצוותא חדא בכדי לספוג מהאדמו"ר את טעמה המתוק מדבש של השבת הקדושה. האדמו"ר מחדיר את השבת לעצמותיהם, כפשוטו. בחיובו כובש הלבבות הוא מקרב את כל אלה שבאים להסתופף בצילו. הניגונים הסוחפים שמושמעים על ידי האדמו"ר, מרטיטים את נפשות משתתפי הטיש

ב שבוע שעבר נסתלק לגנזי מרומים לדאבון הלב כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט זצוק"ל. חשתי קרבה גדולה אליו. שבתה את ליבי האהבה האיסופית שלו לעם ישראל שהייתה מלווה בחיוך כובש לבבות, ניגונים, דברי תורה וחיזוק לנפש הצמאה של כל אדם יהודי. זכיתי להשתתף בקביעות במשך שנים רבות בטיש המופלא של האדמו"ר אשר היה נמשך עד השעות הקטנות של הלילה. לפני כשנה העליתי את רשמיי מהמעמד המרגש הזה ואת רשמיי אלה העליתי על הכתב והרי הם לפניכם בשנית:

השבוע זכיתי להשתתף שוב ב"טיש" (שולחן השבת) של כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט. בכדי לתאר במקצת את האווירה ששוררת ב"טיש" של האדמו"ר, ניתן להשתמש במטבע של חז"ל אודות שמחת בית השואבה ולומר: מי שלא ראה טיש שלו, לא ראה טיש מימיו (וכמובן שאין במילים אלה להפחית בכהוא זה ממעלתם הנשגבה של כל הטישים של שאר האדמו"רים החשובים בארץ ובעולם). הטיש של האדמו"ר נפתח בחצות הלילה לערך ומסתיים בסביבות עמוד השחר. סביב השולחן של האדמו"ר מתאספים כל סוגי היהודים המרכיבים את הפסיפס שנקרא - עם ישראל. חסידים, ליטאים, ספרדים, אשכנזים, חרדים, דתיים

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

שאלות קצרות ותשובות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף פרשת שופטים לתחילת פרשתנו כי תצא?

תשובה: א. הסוד לניצחון במלחמה הוא הקשר. פרשת שופטים מסתיימת במילים: "כי תעשה הישר בעיני ה'", ופרשתנו נפתחת במילים: "כי תצא למלחמה על אויבך". בספרים הקדושים מבואר שהמילה "על" מרמזת על תבוסת האויב. מכאן שבזכות שנעשה את הישר בעיני ה', נזכה לצאת על האויב ולנצחו.

ב. רש"י מסיים את הפרשה הקודמת במילים: "והוא הישר בעיני ה'". ואילו את פרשתנו פותח רש"י במילים: "במלחמת הרשות הכתוב מדבר". המסר משני משפטים אלה הוא: אם רוצים להצליח במלחמת הרשות שמטרתה לכבוש ארצות נוספות הקרובות לארץ ישראל בכדי להרחיב את גבולות הארץ, צריך לעשות קודם את "הישר בעיני ה'" ורק אז מובטח הניצחון.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: עמלק הוא החוט המקשר בין ההתחלה לסוף. פרשתנו פותחת במושג "אויב" מבלי להזכיר את שמו, ומסתיימת במצוות מחיית עמלק. מכאן שהאויב האמיתי של עם ישראל בכלל, ושל כל יהודי בפרט, הוא עמלק המבקש לצנן את ההתלהבות שלנו בעבודת ה'.

3. מדוע בפסוקים הראשונים של הפרשה מופיעה האות ו' חמש עשרה פעמים?

תשובה: פרשת כי תצא היא השישית בחומש דברים. וזה מרומז במספר הקטן של חמש עשרה שהוא 6 (5+1).

4. מדוע פרשת כי תצא נכתבה לפני פרשת כי תבוא? הרי קודם הנשמה באה לעולם ורק לאחר מכן יוצאת ממנו.

תשובה: בסדר הפרשיות הללו התורה מבקשת לרמוז על תחיית המתים. לאחר שהנשמה יוצאת מן הגוף, היא עתידה לבוא שוב בתחיית המתים.

בשולחן ערוך אורח חיים (סימן ס"ק ב) בשם האריז"ל לכוון לפני קריאת שמע בשעה שאומר "וקרבנו לשמך הגדול" בזכירת מעשה עמלק, שזהו "לשמך הגדול", כי אין השם שלם עד שימחה זרעו של עמלק. ובא להורות בזה, שבשעת קריאת שמע וברכותיה שאז הוא דבוק בקדוש ברוך הוא, דווקא מזה נתעורר אצלו שנאה להרע, וכן'ל, 'תכלית שנאה שנאתים וגו' חקרני אל דע לבבי'.

ולכן כתבה התורה הטעם שלא קדמו אתכם בלחם ובמים.

ובזה יובן גם מה שנאמר כאן (פסוק ו) "ויהפוך ה' אלוקיך לך את הקללה לברכה", כי לכאורה אין הענין של פסוק זה – מה שהפך ה' בחסדו את הקללה לברכה שייך לכאן, אלא ודאי שגם בזה רמז על כך שהחטיאו את ישראל. כי כשבלעם ראה שלא הצליח בקללתו, יעץ לבלק עצה להחטיא את ישראל, כמו שכתב רש"י (במדבר כד, יד): "אלוקיהם של אלו שונא זימה וכו'". וזהו שאמר הכתוב: "ולא אבה ה' אלוקיך לשמוע אל בלעם וגו', ולכן בלק החטיא את ישראל, ובשל כך אסור להתחתן עמהם. וכל זה כתבה התורה רק ברמז, מפני כבודן של ישראל.

זכור את אשר עשה לך עמלק (כה, ז)

במדרש (תנחומא ז): "כתוב אחד אומר 'זכור את אשר עשה לך עמלק', וכתוב אחד אומר (שמות כ, ז) 'זכור את יום השבת לקדשו', איך יתקיימו שניהם, משל למה הדבר דומה למלך שעשה סעודה וזימן את האורחים, ניכנס הקערה לפניו מלא כל טוב, אמר זכור פלוני אוהבי, משקנח את התמחויו, אמר זכור פלוני שונאי, אמרו לו אוהבי זה הזכרת זה הזכרת, אמר להם לזה הזכרתי על קערה מלא כל טוב ולזה הזכרתי על קערה ריקה. כך, השבת כתיב בה 'זכור את יום השבת לקדשו', ולכבודו במאכל ובמשתה ובכסות נקיה. ובעמלק כתיב 'זכור את אשר עשה לך עמלק', על מה אתה זוכרו על שולחן ריקם, שנאמר 'תמחה את זכר עמלק מתחת השמים'". אפשר לפרש כוונת המדרש, שהוקשה לו שלכאורה אי אפשר שיהיו שני הזכרונות ביחד, ובפרט על פי המובא בספר תולדות יעקב יוסף (פרשת נח), כמו שתפליין אסורים בהיסח הדעת, כמו כן צריך האדם להיזהר שלא יסיח דעתו מהשבת כל היום. ובספר התניא בסופו: "פנימיות השבת היא הכוונה כו' לדבקה בה' אחד כו', וזו היא בחינת זכור".

לזה בא המדרש לפרש שלא זו בלבד שאין סתירה בין שניהם אלא אף האחד משלים את השני, הזיכרון ואהבה לטוב, והזיכרון והשנאה להרע. והוא כמו שכתוב בתהילים (צז, י) "אוהבי ה' שנוא רע". וזה לשון ספר התניא (פרק י): "כל מה שהוא מהסירטא אחרא, הצדיק גמור הוא שונאו בתכלית השנאה מחמת גדל אהבתו לה' וקדשתו באהבה רבה בתענוגים וחיבה יתרה הנ"ל, כי הם זה לעמת זה, כדכתיב (תהלים קלט, כה) 'תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי חקרני אל דע לבבי' וגו'. וכפי ערך גדול האהבה לה' כך ערך גדל השנאה לסטרא אחרא והמייאוס ברע בתכלית".

המורם מזה, שאדרבה, שני הזיכרונות האלו, אחד משלים את השני, זיכרון ואהבה להאהוב שכל הקערה מלא כל טוב באה ממנו, והוא השבת שממנה מתברכין כל יומין (זוהר ח"ב פח, א), ובו בזמן, שנאה להרע שהוא גורם מניעת ההשפעה והוא גורם ששולחנם ריקם.

ואפשר שמטעם זה תיקנו חכמינו ז"ל לקרוא זיכרון מעשה עמלק דווקא בשבת (שלפני פורים), שיהיו שני הזיכרונות ביחד, זיכרון שבת וזיכרון מעשה עמלק. ואפשר לומר עוד סמוכין לזה, דהנה כתב המגן אברהם

כי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אלקיך בידך (כא, י)

סמיכת פרשה זו לסוף פרשת שופטים, יש לבאר, פרשת שופטים מסתיימת בפסוק "כי תעשה הישר בעיני ה'", וסמך לה "כי תצא למלחמה", שכוונת יציאתך למלחמה (אפילו שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר) תהיה להרבות כבוד שמים, "וכמו דמצינו במלחמת ה' אשר נלחם דוד המלך עליו השלום, לעמוד נגד כל מונע מלהיות כבוד ה' מלא את כל הארץ" (לשון איגרת הקדש טו בספר התניא), וזו כוונת המלחמה, שיתקדש שם שמים על ידי זה.

וכאשר הולך למלחמה בכוונה זו, נאמר עליו "ה' אלקיך", שזה שבח גדול, וכמו שמבאר בספרנו (דברים כו, ג) וזה לשונו: "שזה לא יאמר זולתי לאנשי השם כמו למלכים ולנביאים".

שלח תשלח את האם וגו' והארכת ימים (כב, ז)

מובא במדרש תנחומא: "לא גילה הקדוש ברוך הוא מתן שכרן של מצוות חוץ מהשתיים, כיבוד אב ואם ושילוח הקן, ושניהם שכרן אריכות ימים".

יש להבין מדוע דווקא שתי מצוות אלו שכרן אריכות ימים, אפשר לפרש, דעל ידי מידות טובות בין אדם לחברו זוכין לאריכות ימים.

וזהו הענין בכבוד אב ואם. כמבואר באבן עזרא (שם) וזה לשונו: "הנה הבן לא יצא לעולם רק על ידי אבותיו, והם גמלוהו וטיפחוהו וריבוהו והישקוהו וכו', חייב לכבדם כי הם היו סיבה להיות חי על פני האדמה", מבואר דענין כבוד אב ואם הוא מידה טובה של הכרת תודה למי שטרח בו.

וכן שילוח הקן, כמו שכתב הרמב"ן, וזה לשונו: "שהוא ללמד אותנו מדת הרחמנות ולא נתאכזר". מבואר טעם המצוה שנתרגל במדות טובות. לכך גם בזה שכרו הוא אריכות ימים.

ובזה יובן מה שכתב רש"י (פסוק ח) על סמיכות הכתובים, שאם יקיים מצוות שילוח הקן סופו לבנות בית חדש ולעשות מעקה שמצווה גוררת מצווה וכו'. דכיוון שעל ידי מצוות שילוח הקן נקנה אצלו מדות טובות בנפשו, על ידי זה ממילא יקיים מצוות מעקה שהוא גם כן ענין מדות טובות, כדי שלא יפול הנופל ממנו וכו'.

לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' וגו' על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים וגו' ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור וגו' לקללך (כג, ד-ה)

ופירש רש"י: "על העצה שיעצו עליכם להחטיאכם" ולהלן (פסוק ח) כתב רש"י וזה לשונו: "המחטיא לאדם קשה לו מן ההורגו וכו', ואילו (עמוני ומואב) שהחטיאום ניתעבו". ומשמע מרש"י שזה עיקר הטעם לכך שאסור לעמוני ומואב לבוא בקהל ה'. ולכאורה לא מובן כי בפסוק כתוב שהטעם לכך הוא – "אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים וגו'" ולא משום שהחטיאום?

ואפשר לתרץ שהתורה לא כתבה בפירוש הטעם משום שהחטיאו את ישראל, כי הרי זהו גנותם של ישראל,

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים – מרת יהודית רובינשטיין ז"ל – נפטרה ב' ניסן תשע"ג

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

הברכה שהתממשה

המשיך לחקור. הוא שאל על גורלו של לייב, הנער היתום שאימצו. "האם הוא עדיין חי בביתכם?" שאל. רבי דוד השיב בחיוב, והוסיף כי גם לאחר הגירושין הוא מתכוון להמשיך לגדל את הנער כאילו היה בנו.

רבי שמואל הושיט את ידו ואמר: "תן לי תקיעת כף על כך". רבי דוד, ללא היסוס, הושיט את ידו והבטיח להמשיך לדאוג ללייב. המעשה הזה, שגילה את טוב לבו של רבי דוד, ריגש את רבי שמואל עמוקות. הוא הרגיש כי הזוג הזה, שמסוגל לחסד כה גדול, ראוי לברכה מיוחדת. הוא פנה אליהם ואמר בקול מלא ביטחון: "לכו לשלום לביתכם, ואני מבטיח לכם כי במועד הזה בשנה הבאה תחבקו בן".

דבריו של רבי שמואל הדהדו בלב הזוג. הם חזרו לביתם, מלאי תקווה ואמונה. ואכן, כעבור שנה, בשעה טובה ומוצלחת, ילדה אשתו של רבי דוד בן. השמחה בירושלים הייתה רבה, ורבי דוד מיהר לשלוח שליח אל רבי שמואל, לבשר לו את הבשורה ולבקשו לשמש כסנדק בברית המילה. רבי שמואל, שראה במימוש הברכה אות לאמונה ולאחריותו כמנהיג, הגיע לברית ושמח עם המשפחה.

בשמחת הברית, רבי דוד, מלא הכרת טובה, ביקש מרבי שמואל הבטחה נוספת: "רבי, הבטיח לי שתסדר את הקידושין של בני". רבי שמואל הנהן בחיוך ואמר: "אמן". רבי דוד, שלא הסתפק בכך, הוסיף: "וגם של בנו של בני!" רבי שמואל, שהופתע מהבקשה הנועזת, מלמל בשקט: "כן יהי רצון".

נתתי את מילתי לרבי דוד לפני יותר מיובל שנים, אמר, ואיני יכול להפר את דברי

חלפו למעלה מחמישים שנה. רבי שמואל, כעת זקן מופלג, עמד לפני החופה לסדר את קידושי הנכד של רבי דוד טוביה. כשמקורביו שאלו אותו מדוע הוא מתעקש להגיע למרות גילו, הוא סיפר להם את המעשה המלא. "נתתי את מילתי לרבי דוד לפני יותר מיובל שנים", אמר, "ואיני יכול להפר את דברי. כעת אני מסדר את קידושי נכדו, כפי שהבטחתי".

הסיפור הזה התפשט בירושלים והפך לאגדה. הוא הראה לא רק את חוכמתו של רבי שמואל כפוסק, אלא גם את לבו החם ואת מחויבותו להבטחותיו.

רבי שמואל סלנט, שנפטר בכ"ט באב תרס"ט, הותיר אחריו מורשת מדהימה של תורה, חסד ומנהיגות, וסיפור זה נותר כעדות לכוחה של אמונה ולהשפעתו של הרב סלנט על יהודי ירושלים לדורות.

רבה של ירושלים הגאון רבי שמואל סלנט וצוק"ל

מונעים על ידי אמונה עמוקה. כשהגיעו לירושלים, התיישבו בדירה צנועה בעיר העתיקה. גם כאן המשיך רבי דוד במעשי החסד שלו, פותח את ביתו לעניים ומסייע לכל נזקק. אך השנים חלפו, והזוג לא זכה לילדים.

בירושלים פגשו בני הזוג נער יתום בשם לייב מלאך, שהתייתם משני הוריו בגיל צעיר. לבס נקשר בנער, והם אימצו אותו כבן. הם לימדו אותו תורה, דאגו לכל מחסורו וגידלו אותו באהבה כאילו היה בנם הביולוגי. לייב הפך למקור שמחה עבורם, אך התשוקה לילד משלהם לא עזבה את ליבם. לאחר עשר שנים בירושלים, כשהתקווה החלה להתפוגג, החליטו בני הזוג לפנות לבית דינו של רבי שמואל סלנט, שהיה אז רב צעיר כבן 25, אך כבר זכה לשם של פוסק מבריק ומנהיג חכם.

הוא הבין את כאבם, אך לא מיהר לאשר את הגירושין. במקום זאת, ביקש מהם לשוב לביתם

הם ביקשו להתגרש, בתקווה שכל אחד מהם יוכל להקים משפחה חדשה עם בן זוג אחר ולזכות בילדים. רבי שמואל, שהיה ידוע בפיקחותו וביכולתו לפתור סכסוכים בדרכי שלום, הקשיב לסיפורם בכובד ראש. הוא הבין את כאבם, אך לא מיהר לאשר את הגירושין. במקום זאת, ביקש מהם לשוב לביתם ולהמתין שבועיים לפני שיחזרו להחלטה סופית.

כעבור שבועיים, הזוג לא חזר. חלפו שישה חודשים, וכשהופיעו שוב בבית הדין, שאל רבי שמואל לפשר העיכוב. רבי דוד הסביר כי במהלך אותם שבועיים אשתו חלתה במחלה קשה, והוא לא רצה לעזוב אותה במצב זה. רבי שמואל

בוקר חורפי קריר בירושלים העתיקה, כשהרוחות הקרות נשאו עימן לחש של היסטוריה וקדושה, פסע הגאון רבי שמואל סלנט, רבה הנערץ של עדת האשכנזים, בצעדים כבדים לעבר בית הכנסת שבו נערכה חתונה. הוא היה כבר זקן מאוד, בן למעלה מתשעים, וכל צעד דרש ממנו מאמץ עצום. עיניו, שראו את ירושלים משתנה במשך עשרות שנים, היו חלשות, וגופו נשען על מקל עץ ישן שהיה לו כחבר נאמן. אך למרות זאת, הוא התעקש להגיע ולערוך את סידור הקידושין.

מקורביו, שראו את קשיי ההליכה שלו, ניסו בעדינות לשכנעו להישאר בביתו הצנוע בחצר חורבת רבי יהודה החסיד. "רבי, מדוע תטריח את עצמך?" שאלו בדאגה. הוא חייד חיוך חכם, עיניו נצצו כמי ששומר סוד עתיק, ואמר: "אין לי ברירה. הבטחתי זאת לסבו של החתן לפני יותר מחמישים שנה".

מה סיפורו של רבי שמואל שקשר אותו בהבטחה כה עמוקה, שהוא מוכן לצאת ממקומו בגילו המופלג כדי לקיימה

דבריו עוררו תמיהה בקרב הנוכחים. מהי ההבטחה הזו? מה סיפורו של רבי שמואל שקשר אותו בהבטחה כה עמוקה, שהוא מוכן לצאת ממקומו בגילו המופלג כדי לקיימה? הסיפור, כפי שסופר בפי תלמידיו וצאצאיו, הוא מעשה של חסד, חוכמה ואמונה, שמגלם את רוחו של רבי שמואל סלנט כמנהיג רוחני ופוסק דגול.

הסיפור מתחיל הרחק מירושלים, בעיר לומז'ה שבליטא, שם התגורר יהודי תלמיד חכם ועשיר בשם רבי דוד טוביה. ביתו של רבי דוד היה מרכז של תורה וחסד. דלתותיו היו פתוחות לכל עני ונזקק, ושולחנו עמד תמיד ערוך לאורחים, בין אם היו תלמידי חכמים או פשוטי עם. הוא ורעייתו, אישה צדקת וחכמה, חיו חיים של עשייה ונתינה, אך צל כבד רבץ על ליבם. שנים רבות חלפו מאז נישואיהם, והם לא זכו לפרי בטן. התפילות, הסגולות והתרומות לא הועילו, והשניים נשאו בכאב את תשוקתם הבלתי ממומשת להפוך להורים.

יום אחד, לאחר התייעצות ארוכה, הציע רבי דוד לאשתו לעלות לארץ ישראל. "אולי בזכות מצוות ישוב ארץ ישראל נזכה לישועה", אמר. לבס התמלא תקווה, והם החליטו לעזוב את חייהם הנוחים בלומז'ה. הם מכרו את רכושם, ארזו את חפציהם הדלים ויצאו למסע ארוך ומפרך לארץ הקודש.

הדרך לארץ ישראל הייתה קשה. הים התריס בפניהם בסערות, והיבשה הציבה מכשולים של מחסור וסכנות. אך רבי דוד ואשתו התמידו,

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

בין הזמנים בטבריה

בכלל והגשמיים בפרט בחודש אלול של שנת תשפ"ה. **מספרים על אחד מגדולי ישראל שהעיד על עצמו שגם אם היה מבחין בשטר יקר ערך שמונה על הריצפה, הוא לא היה מתכוף להרימו כי אין לו את הפנאי לכך בחודש אלול.** ולדאבון הלב, הרדיפה אחר הגשמיים ואווירת הבחירות שאורבת לנו מכל עבר, משכיחה מאיתנו את מה שבאמת אנו צריכים להיות עסוקים בו - עבודת התשובה וההכנה לקראת יום הדין שבא עלינו לטובה. ויהי רצון שבזכות שורות אלה, הרהורי תשובה יציפו את ראשו (לפחות לשעה קלה) וה' יתברך שמצדד מחשבה טובה למעשה, יחשיב זאת כאילו שכבר עשינו תשובה נכונה ורצויה.

138 יצאק 138 א-אליך

סיפור קטן על יהודי גדול

את המעשה הזה שמעתי לראשונה השבוע: הרב יוסף ריבלין זצ"ל שידך את אחד מבניו. בשל העובדה שהיתה לו משפחה ברוכת ילדים, לא היו לו אמצעים כספיים לחתן את בנו. והנה

בעוד הוא מאמץ את מוחו בכדי להגיע לפתרון למצוקתו, שמע דפיקה על דלת ביתו. כשפתח את הדלת הוא ראה יהודי הדור פנים שלא הכירו עד כה, ניצב לפניו. "האם אתה הוא ר' יוסף ריבלין?" שאל אותו האיש.

כשהנהן לחיוב, מסר לו היהודי בעל הדרת הפנים מעטפה תוך כדי שאומר לו: "הנה לך הסכום הנדרש בכדי שתוכל לחתן את בנך בנקל", ועוד לפני שהצליח ר' יוסף להתעשת מהתדהמה שפקדה אותו, נעלם האיש. כשפתח את המעטפה, מצא בה סכום של כמה אלפי דולרים. מאוחר יותר נודע לו שאותו היהודי שהגיש לו את המעטפה היה לא אחר מאשר הגה"צ רבי משה ובר זיע"א.

בשורה טובה

בסייעתא דשמיא

ניתן להתייעץ עם עורך העלון הרב עדו ובר שליט"א תלמידו של הגה"צ רבי משה ובר זיע"א בנוגע לזיווגים, פרויות, שלום בית, פרנסה ועוד על פי תאריך הלידה והשם בטלפון 053-8356229

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

הכניסה לבית המדרש מותנית ברשות מהממונים. ביקשתי ממנו לפנות אליהם ולבקש אישור, ולאחר מכן יוכל לשוב וללמוד. האברך ניסה לשכנע אותי כי הוא מעוניין ללמוד במקום שקט, הרחק מההמולה שבחוץ, אך עמדתי על דעתי וביקשתי ממנו לפנות לממונים. בסופו של דבר, הוא סגר את הגמרא, לקח את בנו ויצא מבית המדרש. לא ראיתיו שוב.

למחרת, כשנזכרתי באירוע, תקפו אותי נקיפות מצפון עזות. הבנתי כי בשל רצוני האישי להקליט את השיעור בנוחות, מנעתי מאותו אברך ובנו ללמוד תורה. הרגשתי צער עמוק על כך שייתכן שביטלתי אותו מלימוד תורה.

אי לכך, ראשית, אני מבקש מחילה מבורא עולם על ביטול התורה שייתכן ונגרם על ידי שנית, אני פונה בזאת לאותו אברך, שאיני מכיר את זהותו, ומבקש ממנו מחילה וכפרה על מעשה זה. לבסוף, אני מקווה כי הסיפור הזה ישמש לקח עבורי ועבור כל מי שקורא את דבריי: עלינו להשתדל תמיד לכבד את לימוד התורה של הזולת, ולא למנוע מיהודי לעסוק בתורה, גם אם הדבר כרוך באי-נוחות אישית.

* * *

הפנאי של חודש אלול

מספרים על רבי ישראל סלנטר שנכנס פעם בשעת בוקר מוקדמת לבית הכנסת בקובנה ומצא בחור שקוע בשינה עריבה על הריצפה.

כל אותו הלילה התמיד הבחור בתלמודו ולפנות בוקר שכב על ספסל בכדי להחליף כוח. בשינתו העמוקה, לא חש שהוא נפל מהספסל לארץ וכך המשיך לישון על הרצפה כאילו לא אירע דבר. מאוחר יותר, כאשר בעלי הבתים הגיעו לתפילה וראו את הבחור שרוע על הרצפה, נדו לעברו בראשיהם כשהבעת רחמנות נסוכה על פניהם. כשהבחין בכך רבי ישראל, נענה ואמר להם: "עליו אתם מרחמים?! הרי הרחמנות היא עליכם - שישנתם כל הלילה על מיטות מוצעות בסדינים צחורים, ואילו הבחור הזה לא רק שהוא לא מסכן כלל, אלא הוא המאושר בעולם. עליו חז"ל הק' אמרו: "כך היא דרכה של תורה... ועל הארץ תישן.. אם אתה עושה כן, אשריך וטוב לך.."

נזכרתי השבוע בסיפור הזה, כשהבחנתי בהתלהבות האנרגטית שאופפת את כל אלה שעסוקים בכל מאודם ברדיפה אחר הממון

תקופת בין הזמנים היא זמן מיוחד במינו בעולם הישיבות. זו תקופה שבה לומדי התורה נוטלים הפסקה קצרה מלימודם הקבוע בישיבות ובכוללים, ויוצאים לחזק את רוחם במקומות קדושים, תוך התבוננות והתחזקות לקראת הימים הנוראים. השנה, זכיתי לבלות את תקופת בין הזמנים בעיר הקודש טבריה, מקום ששמו הולך לפניו כעיר של קדושה, תורה וצדיקים. השעות בטבריה מילאה את לבי בהתעלות רוחנית, אך גם לימדה אותי לקח חשוב על ערך לימוד התורה ועל הצורך בתיקון המידות.

טבריה היא עיר שבה ההיסטוריה היהודית פוגשת את הקדושה בכל פינה. מקברי התנאים והאמוראים, דרך האווירה המיוחדת של חודש אלול, ועד לאגם הכנרת שמסמל את השפע הרוחני והגשמי - הכול בעיר זו משרה תחושת התעלות. במהלך שהותי, זכיתי להתפלל ולבקר בקברי צדיקים, ובהם קברו של התנא האלוף רבי מאיר בעל הנס, מקום שמושך אליו רבבות יהודים מכל קצוות תבל. התפילה בציון זה, היא חוויה שקשה לתאר במילים. האווירה מלאה בכמיהה לתשובה, בתפילה מעומק הלב ובשמחה גדולה של מפגש עם אחים יהודים מכל העדות והחוגים.

בציון רבי מאיר בעל הנס, זכיתי לסייע ליהודים בהנחת תפילין, לשוחח עמם בענייני תורה ולהתחזק מהאחדות המופלאה של עם ישראל. המפגשים הללו, עם אנשים מכל קצוות הארץ והעולם, היו עבורי מקור השראה עצום. כל שיחה, כל חיוך וכל רגע של חיבור עם יהודי אחר חיזקו בי את ההבנה כי התורה היא המהות שמאחדת את כולנו.

התבונה והתשובה

לצד החוויות המרוממות, חוויתי גם מעידה שברצוני לשתף, מתוך תקווה שהיא תשמש לקח עבורי ועבור קוראי העלון. באחד הימים, בעת שהותי בציונו של רבי מאיר בעל הנס, קיבלתי רשות מהממונים להיכנס לבית מדרש פנימי כדי להקליט שיעור בדף היומי. בית המדרש הזה, מקום קטן, מיועד לשימוש מוגבל, ורק מי שקיבל אישור רשאי להיכנס. כשנכנסתי, שכחתי לנעול את הדלת מאחוריי, ובשל כך, כעבור זמן קצר, נכנס אברך צעיר עם בנו הקטן. בטבעיות רבה, הוא שלף גמרא ממדף הספרים והתיישב ללמוד עם בנו.

כשהבחנתי בו, ניגשתי אליו והסברתי כי

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התשפ"ה. ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

מספורי המגיד

"בומרנג"

המעגל השלישי – בעין הסערה

דרמה מדהימה עם מסר חד מאד!

פרק [5] (פרק קי"ג) " מנדל פוירשטיין"

שלומי ציער נמצא בפרשת דרכים במערכת היחסים המעוררת שלו עם ראש הדסק שמתכחש לכל המחויבויות שלו כלפיו, המצב מחריף כאשר מיסטר איקס שדאג לו כל התקופה עם ארגון תלושי מזון מהם היה שלומי מקבל את המינימום ההכרחי נעלם לפתע, אין להשיג אותו בשום דרך והעוני משווע, שלומי עושה מחאה ולא הולך לעבודה, הוא שוכב במיטתו ומצפה למוות שיבוא כתוצאה מרעב וצמא.

ראש הדסק מתקשר ומתקיף אותו על ההיעדרות הממושכת, שלומי משיב מלחמה שעה ומודיע לראש הדסק כי מעתה לא יושיט אפילו אצבע אחת לעזרת הסינדיקט בשל ההתעלמות מצרכיו, ראש הדסק מנסה לבוא להסדר עם שלומי ולקנות את השקט בכמה גרושים.

אבל הוא לא יודע שיש עוד גורם שנכנס לתמונה שמחליט לעשות סוף פסוק לסינדיקט הפשע, בפרק הזה נראה איך הם עובדים.

שלומי חש מחנק בחזהו, הפחד התעצם בקרבו מרגע לרגע, החושך החזק שמעולם לא הורגל בו ורחש וציוצי כל הזוחלים למיניהם הוציאו אותו מדעתו. אם בתחילה זה רק נראה לו מין דמיון, אך ככל שעבר הזמן התחיל להרגיש את הסכנה במציאות, הוא התחיל לקנא במת שמונח בקברו בשלווה אין לו כבר חלומות הוא נמצא באותה תנוחה כפי שהניחוהו בשעת הקבורה ואילו הוא אין לו מנוחה לרגע.

הוא נמצא בכך קבורה בלי שיכסוהו עם חול, יש לו עדיין אויר לנשימה אבל אין לו רוגע לשניה אחת. הוא חש את הנחש הכי אימתני שניתן לדמיין כשהוא נכרך סביבו, אולי זה נחש הטבעות נחש מסוג החנקן שנכרך סביב לטרף במעגלים עד לחניקתו, הוא מרגיש אותו נכרך סביבו ומהדק את התפיסה בו כל האויר המועט שנותר בקרבו נשאב הוא מתחיל לחושב את הסוף בעוד רגע יתמוטט ארצה הנחש יאכל אותו לסעודת הלילה, מסכן הנחש הוא חושב שקיבל מעדן מלכים הוא לא יודע שהוא איזה סרדין עלוב.

מספורי המגיד

הוא מתחיל לזעוק: הצילו הצילו - געוואלד געשריגן, ראטוועט מיר פון דעם בייזן שלאנג' הצילו אותי מהנחש האכזר, כאילו יש מי שיוכל לשחרר אותנו מהלפיתה האיומה.

כעס עצום מפעפע בו על הרוצח המרושע שדאג להפקיר אותנו בין נחשים ועקרבים הכי מסוכנים, הוא מתחיל לצרוח בשארית כוחותיו: הצילו אין לי כבר כוח אני עומד למות, הוא מנסה להשתחרר מהלפיתה האימתנית אבל הוא חש שזהו זה בעוד רגע הוא נחנק.

לפתע הוא מגלה שזה בסך הכל סמרטוט שנכרך עליו וחונק אותו, אבל זו הייתה ממש תחושה של נחש אימתני שנכרך סביבו. נס שברגע אחרון הצליח להשתחרר מהסיוט, למרות שהבין שיש לו הזיות וצריך להתגבר על הפחדים, אך זה מעל לכוחותיו, הוא כבר פחד פחדים שונים, אבל לא כזה פחד, זה היה משהו אמיתי ובלתי נסבל.

אין לו מושג מי זה שעוקב אחריו ומטעם מי נשלח, דבר אחד הבין כי מדובר באויב אכזר מאד שנשלח לסחוט ממנו מידע על הסינדיקט, הוא נפל בידם כקרבן כי הם קלטו שיש לו הרבה חומר עליהם, על ידו יצליחו למגר את חבורת הפשע, יתכן שעליו אישית אין להם שום שנאה, עובדה שהם היו מוכנים לעשות איתו עסקה ולהותיר אותו בחיים, אז למה שלא יתפוס את העסקה בשתי ידיים? אם הם יוציאו אותו מידי הפושעים האלה ויחזירו אותו לארץ זה יהיה הדבר הטוב ביותר שרק יכול להיות.

אך הפחד הנורא להתחיל עם ראש הדסק שמסוגל להמית אותו במיתות הכי משונות, הוא שמע שהכניס את אחד משונאיו לתוך בריכת כלור הלה מת לאחר שנכווה בכל גופו לבסוף לא נותר ממנו אפילו עצם קטנה. זה מה שהפריע לו לתפוס את העסקה בשתי ידיו, מי יודע מה הוא עלול לעשות לו ברגע שייתפס על ידו.

אבל אולי הוא עושה את טעות חייו? אם לא יענה תשובה מהירה לשליח שלהם הוא ימות במחסן, גם זוהי סוג מיתה משונה, רעב וצמא ופחד אימים מכל מיני חיות ושרצים טורפים, מי אומר שהמיתה שיתן לו ראש הדסק תהיה יותר גרועה ממנה.

אחרי הרבה היסוסים הפציעה התבונה במוחו: "אני חייב לענות לאותו ברנש חיובית, יש לי שתי אפשרויות אחת גרועה מחברתה. אחת מהירה ואיומה, השניה אם תהיה, אולי תהיה יותר גרועה, אבל עדיין רחוקה, כי יתכן שהחוטפים יושיטו לו חבל הצלה, הוא יברח מאמריקה ויתחבא בארץ, באיזו עיר רחוקה כשהוא שומר מרחק מכל בני משפחתו למשך כמה שנים טובות עד שירגיש את עצמו בטוח.

אך הפחד מנסר בבשרו, הזמן ארוך מהרגיל, הסאדיסט נותן לו הרבה זמן לחכות כדי שיגיע אליו מת למחצה, מה אכפת לו ממנו, הוא רוצה אותו כנוע לחלוטין לכן הוא נותן לו להמתין עד שיגיע לשערי מוות אז יוכל לעשות איתו כל עסקה העיקר לא למות.

***

ליאון דאג'ט יושב על המחשב כשהוא טרוד מאד, יש לו תוכנית מעקב רציפה אחרי כל אחד מאנשי הסינדיקט, איש מהם אינו יכול לחמוק מהאבטחה הקבועה, לפתע אחד

מספורי המגיד

מהם נשמט ממערכת המעקב, אין לו שמות רק מספרים, מספר האיש הוא 33998 עד עתה לא הייתה עמו כל בעיה, מאז שהתחיל לעבוד בסינדיקט הוא הגיב למעקב, בין אם בא לעבודה בין אם לא, מעולם לא התנתק מהמעקב שלהם עליו.

היום לראשונה פסק הקשר שלו, המחשב אינו יכול לזהות אותו, הוא בודק היטב באיזה מקום התרחש הניתוק, הסימון מראה שזה באזור ה"סוב ווייל" (הרכבת התחתית) אבל זה נתון מאוד מעורפל, יש שם עשרות יציאות וכניסות, להיעלם שם זה כמו להיעלם באזור הג'ונגל, זה המקום הכי פחות סימפטי לחפש.

"עלי להעביר את המידע לראש הדסק, הוא לא אוהב שמעלימים ממנו פרט חשוב כזה אפילו לשניה אחת".

הוא מעביר את המידע ישירות אל ראש הדסק, זה לא לטלפון כדי שלא תהיה האזנה לא רצויה.

"לא נראה לי שהוא ניתק את עצמו ממרכז הבקרה שלנו, טכנית זה לא שייך, אך הוא יכול לנתק את הקפסולה מגופו ללא כל עזרה חיצונית? גם אי אפשר לעשות את זה ברכבת התחתית, זה צריך עזרה של מנתח גדול לזה נדרש סכום כסף ענק שאין לו אותו, גם אם כן, הניתוח לא מתבצע ברגע אחד, מכל הבחינות הדבר לא יתכן".

"אני לא חולק על מה שראש הדסק אומר, אני רק מציין שבתוכנת המעקב שלי הוא כבר לא מופיע שעותיים וזה הרבה מאד".

"אני שומע, זה חמור מאד, תן לי כמה רגעים לחשוב מה אנו עושים".

ראש הדסק לא אהב דברים שלא נמצאים בתחום שליטתו, בינתיים לא היה דבר שלא היה בשליטתו, הוא הצליח להחזיק את הסינדיקט ביד חזקה ועריצה מעל עשר שנים, אבוי למי שניסה להמרות את פיו, כמה חכמים סיימו את חייהם בצורה הכי לא שגרתית. כבר שנים שאיש אינו מנסה למרוד בו.

לראשונה נתקל בטיפוס כמו שלומי שמנסה כל הזמן את כוחו, אלמלי הנחיצות הרבה שלו היה כבר מוצא מה לעשות איתו. התועלת שהפיק עד עתה ממנו הייתה עצומה, הוא משער שיש לו מידע לא מבוטל על הנעשה בסינדיקט, אם הוא יבגוד בו ויעביר את המידע לגורמים לא רצויים, הוא יכול להסב נזקים עצומים.

אם הוא מנסה להתחכם, לא תהיה ברירה, אחת דתו למות במיתה משונה שכבר יחליט עליה. ראשו מעלה תוכניות אלטרנטיביות למקרה ששלומי בגד בו וברח.

הוא הכיר את מצבו הכלכלי של שלומי, לא לחינם דאג שלא יהיו לו כמעט מזומנים, כדי שלא יוכל לקנות כרטיסי טיסה לשום מקום מחוץ לארה"ב, אם היה יכול, היה נותן לו את המינימום האפשרי שלא יוכל להסתדר בלעדיו ליותר מיום יומיים, אבל לאחר כל

מספורי המגיד

הבלגן שעשה צייד אותו מכל טוב למשך חודש תמים אם לא יותר, כעת הוא יכול להצטייד במזון ולהתחבא באיזה מקום בתוך ארה"ב.

השאלה שהטרידה אותו, האם אין לו שותפים שיעזרו לו לצאת משטח ארה"ב. על זה אין לו תשובה. עליו כרגע לתפוס את הבית של שלומי כדי שלא יוכל להבריח משם אפילו פירור אחד, במקביל עליו לבדוק את כל הדרכים שיכול להתנייד. הוא מקוה שלא הפסיד את הרכבת.

הוא זימן אליו את דיטריך בראם אחד החיילים המוצלחים ביותר שלו הוא היה ראש סינדיקט פשע באוסטריה שהחליט לפני מספר שנים לעבור אליו, הוא נתן לו הנחיות ברורות מה עליו לעשות. כבר עכשיו עליו לצאת עם עוד שני בריונים מאנשיו הנאמנים ולהשתלט על הדירה של שלומי, הם לא יעזבו את המקום עד שלא יקבלו הוראה אחרת ממנו.

דבר שני, עליו לשלוח חמישה עשר אנשים מבחירי אנשיו תחת פיקודו של מרק אנטין ראש המבצעים בארגון שיסרקו בצורה שקטה את כל המנהרות התת קרקעיות של הרכבת התחתית בהן סייר שלומי בבקר, הם יתחלקו לחמש חוליות שיסרקו את כל המנהרות בזהירות רבה בתקווה שיעלו על החוטפים.

***

שעתיים חלפו לשלומי זה היה נראה נצח, הוא היה בטוח שכל שערו הלבין וכעת הוא נראה כישיש בן 75 שנים לכל הפחות, ההרגשה שלו הייתה של זקן מופלג מאד. הוא התפלל למות בלי ייסורים רבים, כל הצרות באות עליו בסדרות ללא הפסקה, הוא ריחם על עצמו מאד.

הוא לא האשים את עצמו במצבו, הוא בדק את עצמו היטב וגילה שכל מה שעשה היה מותאם לפי ההלכה הצרופה, לרגע לא חשב כי מה שעשה לדודי היה סדיזם במלוא מובן המילה, מי היה נוהג אחרת? את בעיות השלום בית שלו הטיל רק על חמיו לוקה שהתערב במה שנעשה בביתו, הוא גרם לקרע בינו לבין זוגתו והרס לילדיו את הבית המאושר שבנה להם בעשר אצבעותיו. זה שלא התפלל במניין ודאי שלא באשמתו, סגרו עליו את דלתות בית הכנסת לתפלה, אין אנוס גדול ממנו, גם קודם לכן היה אנוס בשל לחצים קשים שעבר, נקי הוא מכל עון, אם הוא סובל זה בשל חטאי הדור.

בפרט אחד הוא מודה שטעה בגדול, למה הסכים לעבוד עם הסינדיקט, היה עליו לחפש דרך אחרת איך לסלק את דודי מהעיר בלי לחפש שותפים שהם פושעים מוחלטים שעלולים להתאנות אליו אחרי כן, אם היה חושב בצורה יותר עניינית היה מוצא את הדרך גם בלי השותפות שלהם, כאן הייתה הטעות היחידה אבל החמורה ביותר שעשה, עליה הוא הולך לשלם בחייו, אם לא יקרה נס גדול ברגע האחרון.

מספורי המגיד

כאשר הוא מדוכא לחלוטין ממצבו הנואש, הוא שומע לפתע את הדלת נפתחת, הוא לא רואה איש כי יש חושך מוחלט, הוא לא יודע מה לחשוב, האם זה אותו איש מפלצתי שהרוצה להרוס את חייו, או אולי אלו אנשי התחזוקה של המחסן, או אולי החברה שלו שבאו להצילו.

לפתע האיר עליו אור של פלאש חזק, קול צרוד נשמע ברקע.

"הלו מה הייתה החלטה שלך? יש לך כעת דקה אחת בלבד לענות תשובה מתאימה, במידה ולא, תתכונן למוות שלך, אני לא מלכלך את ידי, אלא נשאיר אותך למות לבד".

שלומי הבין שהמשחקים נגמרו, הוא לא חייב למות בשביל אותו ראש דסק מרושע שכבר סחט אותו מכל כיוון, הוא ינסה לצאת מכאן אבל יבקש הגנה מושלמת.

"טוב החלטתי להיענות לבקשתך, אבל אני דורש הגנה מושלמת, אחרת אני לא אראה את היממה הבאה על פני האדמה".

"אל דאגה, תקבל הגנה מושלמת, אך קודם אשלוח ממך את הקפסולה שמחוברת לגופך כדי שיותר היא לא תעבוד גם כשנצא מהמקום. לאחר מיכן אני מזריק לך קפסולה אחרת שתעבוד עם המחשב שלנו, אתה תהיה כעת תחת מעקב שלנו 24/7 כדי שלא תעשה בגידה אתה מבין מה שאני אומר?"

"כן אני מבין ואין לי ברירה, אני מקוה שאני לא עובר מסינדיקט פשע אחד לשני".

"אתה לא פרטנר שלנו שגויסת מדעתך אלא שבוי, אז אל תכתיב את תנאי התקבלות. כעת אני נכנס לחדר מסוים, אתה לא זז מהמקום עד שאצא, אל תדאג מהחברים שלך שיבואו פתאומית, איש לא יכול להיכנס למקום".

הברנש שלף מכשיר מהתיק שלו הוא הפנה אותו אל גופו של שלומי, כעבור 8 דקות של פעילות לייזר נפלטה קפסולה מתוך גופו, הברנש תפס את הקפסולה הוא ביצע בה פעולה מסוימת ששיתקה אותה לחלוטין. הוא הכניס את הקפסולה לתוך ארנק והשיבה אל כיסו.

כעבור דקה הוזרקה קפסולה אחרת לגופו בצורה כל כך חכמה ומהירה יותר מאשר ההשתלה שעשו לו בסינדיקט. הוא לא חש בכאבים ובתחושה לא נעימה כפי שחש בקפסולה הראשונה שמדי פעם צרבה אותו.

הברנש עזב במהירות את המקום, הוא החשיך את הפלאש וחושך שרר בצינוק. הוא נכנס לחדר צדדי ונעל אותו, לאחר חמש דקות יצא מהמקום ישיש מופלג שנראה זקוק לעובד זר שיטפל בו, איש לא היה חולם שמדובר באדם חזק ביותר שלא כדאי להתעסק בו.

לאחר מיכן הכניס האיש את שלומי לחדר, נורה דלה דלקה במקום, הוא טיפל בשינוי צורתו, לאחר שלוש דקות העמיד את שלומי בפני ראי, הלה נבהל ממראהו, מראהו דחה

מספורי המגיד

ביותר, זקן גיבן חיגר וצולע קלות על ירכו האחת, לא היה שייך להשוות את דמותו הנוכחית לקודמת אפילו בפרט אחד.

הברנש לימד אותו להתנייד בצליעה, שלומי הכישרוני למד תוך חמש דקות את אמנות הצליעה.

"אנחנו יוצאים מהמקום, עליך לנוע בשתיקה מוחלטת, אני מוביל אותך בכיוון שבחרתי, עליך ללכת בשתיקה ולא לשאול אותי שום שאלה, אין לך לדאוג מהסינדיקט שעלולים לפגוע בך, אני מגובה על ידי יחידה שלימה שמפטרלת מסביב בלי שאפילו תרגיש אחד מהם, בשעה מאוחרת בלילה נמצא מהמקום בטיסה אל ניו יורק, יש לך דרכון על שם מנדל פוירשטיין מבני ברק, באת לבקר את בן הזקונים שלך שמתגורר בלוס אנג'לס, אל דאגה איש לא יעצור אותך ולא תישאל אפילו שאלה אחת, אם כן, אתה לא עונה, אתה לא יודע אנגלית אפילו מילה אחת ואיך מבין מה הם רוצים ממך, אני המלווה שלך יודע אנגלית אסביר להם את הכל, אתה עומד ומחכה לי בצד כמלווה שלך בלי לזוז סנטימטר ממני.

"אנהג כפי שאתה אומר, אבל כשאנחנו מגיעים לארץ אתה צריך לסדר לי מקום בו אוכל לחיות כמו בן אדם, בלי לרעוב כפי שרעבתי כאן לא אחת".

"אם תמסור לנו את כל החומר שלך בלי חוכמות תקבל הגנה מושלמת בלי כל דאגה, אבל זכור, אם לא עמדת בתנאים שלנו, אין לך כל הגנה, אתה תישפט אצלנו בכל חומר המשפט על הרבה דברים שיש לנו כנגדך, חייך אינם מובטחים בכלל, אם עמדת בתנאים שלנו תקבל הגנה מושלמת".

"מקובל עלי, כשנגיע לארץ אמסור לך את כל מה שיש לי לתת לכם".

"לפני שאנו יוצאים לדך עלי למסור לך הוראות כלליות, אסור לך לסטות מהן ימין ושמאל. (א) מעתה אתה כמו אילם, אתה לא מגיב לאף אדם, כולל אותי, גם אם תראה אנשים מוכרים אתה לא מתייחס לך, פשוט אתה אדיש או מטומטם.

(ב) גם אם תשמע אותי מדבר אידיש אל תראה סימני תימהון, אני לא יכול לדבר אליך בשפת אלמים כי אתה לא בקי בה, אין לי מושג מה אתה יודע בפנטומימה, לכן עדיף שאדבר אליך בקצרה באידיש מדוברת ואתה מגיב טבעית לכך".

"מנין לך שפת האידיש, זו שפה שלא שייכת למאפיה?"

"זה לא עסקך מאיפה לי הידע באידיש, כפי שאני לא שואל איך מגיע לחבר סינדיקט ידע באידיש, אידיש היא לא שפה זרה כל כך, יש הרבה אנשים ששולטים בה אז כפי שאתה שולט באידיש גם אני יודע אותה.

שלומי השתתק, הוא מבולבל לחלוטין, לראשונה אין לו חצי מושג מי הם החוטפים הללו, הלנו או לצרינו.

מספורי המגיד

הם יצאו מהמחסן מהלכים לאיטם, שלומי לא הורגל לדדות כזקן, אבל המבט הקשה שהעניק לו הזקן השני הבהיר לו שלא כדאי להתחיל עם אותו אלטיטשקער (זקן).

ההקדמה של הזקן הייתה מאד נצרכת, לא עוברים כמה דקות והנה שלומי רואה כמה חוליות של הסינדיקט, הם עושים חיפוש אינטנסיבי, מתעלמים מהסכנה שהם מעוררים על עצמם.

שלומי קפא על מקומו, הוא פחד שהם יעצרו אותו, אבל המראה שלו כל כך לא דמה לאדם שהם חיפשו, בפרט שהמלווה דיבר כל הזמן אליו: "מנדל יאג זאך, מגעהט באלד פארליך דעם פליגער" תזדרז פן נאחר את הטיסה".

לבו של שלומי קפא בקרבו, לעמוד מול העוקבים ולא לרטוט, אוי כמה זה קשה. אבל המלווה שלו למרות ישישותו שולט במצב, מוזר איך הם לא שמו לב למראה המשוונה? אבל לפתע הללו הבחינו בשני הזקנים שהם לא כל כך נגררים, אלא אחד גורר את השני, מעניין מי הם? הם החליטו לעכב בעדם, אולי הם אלו שמחפשים תחת מעטה אחר. הם קרבו אל שני הזקנים וביקשו מהם להזדהות.

המלווה עושה להם תנועה נמרצת רוטן מתחת לשפתו, סליחה אני ממהר מאד, יש לי עוד מעט טיסה ואם תעקבו אותי אפסיד את הטיסה. "ראש החוליה לא נרתע" אני מבקש שתזדהו".

המלווה החל לזעוק בקולי קולות "געוואלד באנדע רויבערס ווילן אונז בארעבעבן" הצילו חבורת גזלנים רוצים לגזול אותנו".

למזלו הטוב הגיעו שני שוטרים שהיו בתפקיד, הם אמנם לא הבינו את הקריאה שנאמרה באידיש, אבל הזעקה הושמעה בדיאלקט בין לאומי, כל מי שמתעסק בסקיורטי (ביטחון) מבין שהזקנים מאוימים על ידי שלושה גברתנים, איש לא חשב שהזקנים עצמם אנשי מאפיה, הם נראו כל כך מסכנים שהמסכנות זעקה מהם.

"אפשר לקבל מסמכים?" תבע ביל סמוקין ראש חולית השוטרים את ראש צוות הפושעים.

"אתם ממש לא במקום הנכון, יש לכם די הרבה עבודות לבצע, לא בשביל זה באתם לעשות את הסיור, אנא ממכם המשיכו את העבודה שלכם והניחו לנו לנפשנו, באם לא עדיף שלא תדעו"

זו הייתה טעותו של המאיים, ביל סמוקין הוציא מכשיר קשר והזרים פקודות לחבריו שהיו פוזרים באזור. כשראו אנשי החוליה את המצב החלו לרוץ בחופזה מהמקום, אבל חמישה שוטרים הגיחו מולם ועצרו אותם.

שלומי איבד את מצב רוחו, הוא קיווה כל הזמן שכפי הבטחת המלווה שלו הסיפור יגמר במהירות והוא ימצא כבר על המטוס הוא רוצה לראות את עצמו מחוץ לשטח ארה"ב אבל הישועה עדיין עוד לא קרובה לבוא.

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

מתפלים
אלך

לבית דפוס בירושלים
דרוש עובד צעיר ונמרץ
לשירות לקוחות

בין השעות 15:00-20.00

קו"ח למייל g5337722@gmail.com

או בטלפון 02-5337722 שלוחה 3

גרפומט

דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי בשירות מנצח

משלוחים
לכל חלקי
העיר

יחס אישי
ושירות
VIP

מחירים
נוחים
במיוחד

הדפסות
באיכות
גבוהה

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

גרפומט 02.5337722

רח' גבעת משה 5 ירושלים (ליד בנק מרכנתיל) g5337722@gmail.com